

From: [redacted]@law.eur.nl>
Sent: Mon, 2 Jun 2025 20:19:45 +0200
To: [redacted]@politie.nl>
Cc: [redacted]@law.eur.nl>; [redacted]@politie.nl>
Subject: Re: Uitnodiging expectmeeting onderzoek verschoningsrecht

Beste [redacted],

Fijn dat [redacted] ook naar de expertmeeting wil komen. Hij is van harte welkom om aan te schuiven.

Hartelijke groet,

[redacted]
Van: [redacted]@politie.nl>
Verzonden: maandag 2 juni 2025 14:47
Aan: [redacted]@law.eur.nl>
CC: [redacted]@law.eur.nl>; [redacted]@politie.nl>
Onderwerp: RE: Uitnodiging expectmeeting onderzoek verschoningsrecht

Hallo [redacted],

Vanaf 1 juli 2025 wordt mijn rol overgenomen door [redacted], die bovendien het afgelopen half jaar veelvuldig mee heeft gedraaid in de (deel)projecten van het verschoningsrecht, als expert en adviseur vanuit de digitale opsporingspraktijk.

Graag zou ik hem meenemen naar de expertmeeting. Is hiervoor ruimte? Ik heb overigens al bij hem gepolst en de 13^e past ook in zijn agenda. Ik hoor het graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Landelijk projectleider Verschoningsrecht

Politie Staf Korpsleiding | Directie Operatiën | Afdeling Programmamanagement

Bezoekadres: Mijkenbroek 31, 4824 AR Breda

T 0900 8844

M 06 [redacted]

Heb je vragen of opmerkingen over het professioneel verschoningsrecht? Mail dan naar:

[redacted]@politie.nl

Van: 5.1.2.e [redacted]@law.eur.nl>
Verzonden: maandag 2 juni 2025 09:17
Aan: 5.1.2.e [redacted]@politie.nl>
CC: 5.1.2.e [redacted]@law.eur.nl>
Onderwerp: Re: Uitnodiging expectmeeting onderzoek verschoningsrecht

Beste 5.1.2.e [redacted],

Dat is goed nieuws. Fijn dat je aanwezig kunt zijn. Ongeveer een week van tevoren zullen we nog een agenda met bespreekpunten sturen en een deelnemerslijst.

Hartelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

Van: 5.1.2.e [redacted]@politie.nl>
Verzonden: maandag 2 juni 2025 07:55
Aan: 5.1.2.e [redacted]@law.eur.nl>
Onderwerp: RE: Uitnodiging expectmeeting onderzoek verschoningsrecht

Beste 5.1.2.e [redacted],

Dank voor de uitnodiging. De meeting past in mijn agenda dus zal ik aanwezig zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

Landelijk projectleider **Verschoningsrecht**

Politie Staf Korpsleiding | Directie Operatiën | Afdeling Programmamanagement

Bezoekadres: Mijkenbroek 31, 4824 AR Breda

T 0900 8844

M 06 5.1.2.e [redacted]

Heb je vragen of opmerkingen over het professioneel verschoningsrecht? Mail dan naar:

5.1.2.i [redacted] [@politie.nl](mailto:[redacted]@politie.nl)

Van: 5.1.2.e [redacted] [@law.eur.nl](mailto:[redacted]@law.eur.nl)>

Verzonden: woensdag 28 mei 2025 14:19

Aan: 5.1.2.e [redacted] [@politie.nl](mailto:[redacted]@politie.nl)>

CC: 5.1.2.e [redacted] [@law.eur.nl](mailto:[redacted]@law.eur.nl)>

Onderwerp: Uitnodiging expertmeeting onderzoek verschoningsrecht

Beste 5.1.2.e [redacted] (cc 5.1.2.e [redacted]),

In opdracht van het WODC voeren onderzoekers van Erasmus School of Law (5.1.2.e [redacted], 5.1.2.e [redacted], 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted]) een internationaal vergelijkend onderzoek uit naar het professioneel verschoningsrecht. Inmiddels is het onderzoek in de eindfase beland en wij zijn bezig het opschrijven van onze bevindingen. In dat kader organiseren wij een expertmeeting met experts vanuit verschillende organisaties. Tijdens de expertmeeting willen we enkele van de voorlopige bevindingen aan deze experts voorleggen en gezamenlijk na denken over mogelijke aanbevelingen en oplossingsrichtingen.

De expertmeeting zal plaatsvinden op **vrijdag 13 juni 09.30-11.30 uur, in Bar Beton op Utrecht Centraal Station**. Via 5.1.2.e [redacted] kregen wij te horen dat u vanuit de politie een waardevolle bijdrage zou kunnen leveren en we willen u dan ook van harte uitnodigen om hierbij aanwezig te zijn.

Graag horen we of dit schikt. We zouden uw inbreng zeer waarderen.

Veel dank alvast voor uw reactie en met hartelijke groet, namens het gehele onderzoeksteam,

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

Associate Professor in Sociology of Law

T +31 10 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

Visiting address Burgemeester Oudlaan 50

5.1.2.e [redacted]
01 - Re Uitnodiging expertmeeting onderzoek verschoningsrecht

Erasmus School of Law

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

From: 5.1.2.e
Sent: Wed, 11 Jun 2025 15:04:47 +0200
To: 5.1.2.e @law.eur.nl>
Subject: Antw: Agenda en deelnemerslijst expertmeeting verschoningsrecht

Beste 5.1.2.e ,

Zojuist lees ik dat de stakingen van de NS zijn verzet naar vrijdag a.s.. Mogelijk het dit gevolgen voor het treinverkeer vanuit het zuiden.

Is er een alternatief, wanneer ik geen reis mogelijkheid heb dan?

Groet 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @law.eur.nl>
Verzonden: vrijdag 6 juni 2025 10:09
Aan: 5.1.2.e @law.eur.nl>
CC: 5.1.2.e @law.eur.nl>, 5.1.2.e @law.eur.nl>
Onderwerp: Agenda en deelnemerslijst expertmeeting verschoningsrecht

Geachte deelnemers,

Bijgevoegd vindt u de agenda, inclusief bespreekpunten, en deelnemerslijst voor de expertmeeting van het internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht.

De expertmeeting vindt plaats volgende week vrijdag **13 juni** in **Beton Utrecht Centraal, Zaal 2** Catharijne paviljoen (op de 1e verdieping in de stationshal). De inloop is vanaf 09.15 uur en we beginnen om **09.30 uur**.

We kijken ernaar uit volgende week onze voorlopige bevindingen met u te bespreken.

Hartelijke groet,

5.1.2.e , 5.1.2.e , 5.1.2.e en 5.1.2.e

5.1.2.e
Associate Professor in Sociology of Law

T +31 10 5.1.2.e
W 5.1.2.e
Visiting address Burgemeester Oudlaan 50
5.1.2.e
Postal Address P.O. Box 1738
3000 DR Rotterdam / The Netherlands

Erasmus School of Law

From: 5.1.2.e @law.eur.nl>
Sent: Thu, 12 Jun 2025 10:48:57 +0200
To: 5.1.2.e @law.eur.nl>
Cc: 5.1.2.e @law.eur.nl>; 5.1.2.e @law.eur.nl>
Subject: Expertmeeting verschoningsrecht - online i.p.v. fysiek

Beste deelnemers aan de expertmeeting,

In verband met de geplande treinstaking van morgen hebben wij besloten de expertmeeting online te houden in plaats van fysiek in Utrecht.

Onderaan deze mail staat een link voor de meeting via Teams. Hopelijk is het voor u allen mogelijk om via deze weg aan te sluiten. Het tijdstip blijft gelijk: 9.30-11.30 uur.

We vinden het jammer dat we elkaar niet fysiek kunnen ontmoeten, maar hopen er alsnog een mooie online bijeenkomst van te maken.

Tot morgen, namens de onderzoekers,

5.1.2.e

Microsoft Teams [Need help?](#)

[Join the meeting now](#)

5.1.2.i

Van: 5.1.2.e @law.eur.nl>
Verzonden: vrijdag 6 juni 2025 10:09
Aan: 5.1.2.e @law.eur.nl>
CC: 5.1.2.e @law.eur.nl>; 5.1.2.e @law.eur.nl>
Onderwerp: Agenda en deelnemerslijst expertmeeting verschoningsrecht

Geachte deelnemers,

Bijgevoegd vindt u de agenda, inclusief bespreekpunten, en deelnemerslijst voor de expertmeeting van het internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht.

De expertmeeting vindt plaats volgende week vrijdag **13 juni** in **Beton Utrecht Centraal, Zaal 2** Catharijne paviljoen (op de 1e verdieping in de stationshal). De inloop is vanaf 09.15 uur en we beginnen om **09.30 uur**.

We kijken ernaar uit volgende week onze voorlopige bevindingen met u te bespreken.

Hartelijke groet,

5.1.2.e, 5.1.2.e, 5.1.2.e en 5.1.2.e

5.1.2.e

Associate Professor in Sociology of Law

T +31 10 5.1.2.e
03 - Expertmeeting verschoningsrecht - online i.p.v. fysiek

W^{5.1.2.e}

Visiting address Burgemeester Oudlaan 50

5.1.2.e

Postal Address P.O. Box 1738

3000 DR Rotterdam / The Netherlands

Erasmus School of Law

From: [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>
Sent: Thu, 20 Nov 2025 15:27:20 +0100
To: [redacted] 5.1.2.e @wlaws.com>; [redacted] 5.1.2.e @advocatenorde.nl>; [redacted] 5.1.2.e @om.nl>; [redacted] 5.1.2.e @politie.nl>; [redacted] 5.1.2.e @politie.nl>; [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e @oudleden-hogeraad.nl>; [redacted] 5.1.2.e @belastingdienst.nl>; [redacted] 5.1.2.e @belastingdienst.nl>; [redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; [redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; [redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>
Subject: Verlengen expertmeeting verschoningsrecht & praktische informatie

Beste allen,

Afgelopen dinsdag vond de eerste expertmeeting over het verschoningsrecht plaats, wij hebben dit bij DWJZ als een prettige en nuttige bijeenkomst ervaren.

Volgende week vrijdag vindt de tweede expertmeeting plaats, in fysieke vorm op de Turfmarkt. Oorspronkelijk stond deze gepland van 10:30 tot 12:30, maar er staan behoorlijk wat bespreekpunten open. Wij hebben daarom voornemens om de bijeenkomst dan wel een half uur eerder te laten starten, dan wel een half uur later te laten eindigen, tenzij dit voor een of meer deelnemers onoverkomelijke problemen oplevert. Wij horen daarom graag van u of dit het geval is, liefst vóór aanstaande maandagmiddag.

Niet onder reikwijdte

Tot volgende week!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e @minjenv.nl | 06-5.1.2.e | ma-vr

05 - Verlengen expertmeeting verschoningsrecht & praktische informatie

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: 5.1.2.e
Sent: Thu, 20 Nov 2025 17:18:59 +0100
To: 5.1.2.e @minjenv.nl>
Subject: Track changes 2e Aanvullingswet - onderdeel Verschoningsrecht

Dag 5.1.2.e

Omdat ik de volgende bijeenkomst expertmeeting Verschoningsrecht 28/11 verhinderd ben, en collega 5.1.2.e (dossierhouder B2H* in ons team) mij waarneemt: heb je voor mij nog een digitale versie van bovenstaand?

Bvd!

PS kan hij ook aangemeld bij jullie? Ik zette de uitnodiging al aan hem door (en krijg nog bericht of dat half uur eerder aan de orde is of voorkeur er achteraan

Groet, 5.1.2.e

5.1.2.e

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

From: 5.1.2.e
Sent: Fri, 21 Nov 2025 09:31:13 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e
@politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
@politie.nl>
Cc: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: 251031 Verschoningsrecht - stuk expertmeeting.pdf
Attachments: 251031 Verschoningsrecht - stuk expertmeeting.pdf

Besten,

Om het beeld rondom NWvSv compleet te hebben naast Landeck en strafvorderlijke gegevensverwerking, hierbij ter kennisname een stuk van DWJZ over verschoningsrecht. Hierover vinden momenteel expertmeetings plaats met politie, OM, ZM, BOD-en en NOvA. 5.1.2.e coördineert onze inbreng daar.

Dit stuk is nog vertrouwelijk, dus graag niet verder verspreiden.

Gr. 5.1.2.e

From: 5.1.2.e
Sent: Fri, 21 Nov 2025 13:37:40 +0100
To: 5.1.2.e @minjenv.nl>
Cc: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: RE: Verlengen expertmeeting verschoningsrecht & praktische informatie

Dag 5.1.2.e

De voorkeur van politiezijde is dat als het extra half uur ingepland wordt, dit geschiedt na afloop (dus 12u30 -> 13u00)

5.1.2.e neemt mij die dag waar

Groet, 5.1.2.e

5.1.2.e

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Van: 5.1.2.e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 20 november 2025 15:27
Aan: 5.1.2.e @wlaws.com; 5.1.2.e @advocatenorde.nl; 5.1.2.e @om.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>;
5.1.2.e @minjenv.nl; 5.1.2.e @oudleden-hogeraad.nl; 5.1.2.e @belastingdienst.nl;
5.1.2.e @belastingdienst.nl; 5.1.2.e @rechtspraak.nl; 5.1.2.e @rechtspraak.nl; 5.1.2.e
08 - RE Verlengen expertmeeting verschoningsrecht & praktische informatie

5.1.2.e

@rechtspraak.nl>

CC:

5.1.2.e

@minjenv.nl;

5.1.2.e

@minjenv.nl;

5.1.2.e

@minjenv.nl

Onderwerp: Verlengen expertmeeting verschoningsrecht & praktische informatie

Beste allen,

Afgelopen dinsdag vond de eerste expertmeeting over het verschoningsrecht plaats, wij hebben dit bij DWJZ als een prettige en nuttige bijeenkomst ervaren.

Volgende week vrijdag vindt de tweede expertmeeting plaats, in fysieke vorm op de Turfmarkt. Oorspronkelijk stond deze gepland van 10:30 tot 12:30, maar er staan behoorlijk wat bespreekpunten open. Wij hebben daarom voornemens om de bijeenkomst dan wel een half uur eerder te laten starten, dan wel een half uur later te laten eindigen, tenzij dit voor een of meer deelnemers onoverkomelijke problemen oplevert. Wij horen daarom graag van u of dit het geval is, liefst vóór aanstaande maandagmiddag.

Niet onder reikwijdte

Tot volgende week!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e

@minjenv.nl

06- 5.1.2.e

| ma-vr

het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Vaststelling van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Wetboek van Strafvordering)

Zwart: eerste en tweede vaststellingswet (versies Eerste Kamer)

Groen: eerste aanvullingswet (versie zoals voorgelegd aan de Raad van State)

Met tracks: conceptwijzigingen tweede aanvullingswet onderdeel functioneel verschoningsrecht (conceptregeling voor expertmeetings op 18 november 2025 en 28 november 2025)

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het Wetboek van Strafvordering te moderniseren en daartoe een nieuw Wetboek van Strafvordering vast te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

BOEK 1 STRAFVORDERING IN HET ALGEMEEN

(...)

HOOFDSTUK 6 DE GETUIGE

TITEL 6.1 ALGEMENE BEPALINGEN MET BETREKKING TOT HET VERHOOR VAN DE GETUIGE

Artikel 1.6.1

1. In alle gevallen waarin een getuige wordt gehoord, verhoord of ondervraagd, vraagt de verhorende ambtenaar hem ten behoeve van het vaststellen van zijn identiteit naar zijn naam, voornamen, geboorteplaats en geboortedatum, het adres waarop hij in de basisregistratie personen is ingeschreven en het adres van zijn feitelijke verblijfplaats.

2. Indien over de identiteit van de getuige twijfel bestaat kan zijn identiteit worden vastgesteld door middel van een onderzoek van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. De verhorende ambtenaar kan de getuige bevelen zijn identiteitsbewijs ter inzage aan te bieden.

Artikel 1.6.2

1. Aan de getuige wordt mededeling gedaan van:
 - a. een voor hem geldende plicht om te verschijnen of te verklaren en de mogelijke gevolgen van het niet nakomen van die plicht; en
 - b. een hem toekomend recht op rechtsbijstand.

2. In alle gevallen waarin een getuige als bedoeld in artikel 1.6.5, 1.6.7 of 1.6.8 wordt verhoord, wordt hem meegedeeld dat hij niet tot het afleggen van een verklaring of het beantwoorden van bepaalde vragen verplicht is. Een getuige die medeverdachte is in de zaak waarin hij als getuige wordt verhoord, wordt mededeling gedaan van het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.6.

Artikel 1.6.3

1. De verhorende ambtenaar zorgt ervoor dat de getuige bij zijn verklaring zoveel mogelijk uitdrukkelijk opgeeft welke feiten en omstandigheden hij heeft waargenomen en ondervonden en wat zijn redenen van wetenschap zijn.

2. Indien de getuige niet direct nadat hij het feit heeft waargenomen wordt verhoord, vraagt de verhorende ambtenaar de getuige of en, zo ja, hoe hij het verhoor heeft voorbereid.

3. De getuige legt zijn verklaring af zonder van voorwerpen of gegevens gebruik te maken. De verhorende ambtenaar kan de getuige om bijzondere redenen toestaan bij het afleggen van zijn verklaring gebruik te maken van voorwerpen en gegevens.

Artikel 1.6.4

In alle gevallen waarin iemand als getuige wordt verhoord, onthoudt de verhorende ambtenaar zich van alles wat de strekking heeft een verklaring te verkrijgen waarvan niet kan worden gezegd dat zij in vrijheid is afgelegd.

TITEL 6.2 VERSCHONINGSRECHTEN

Artikel 1.6.5

Van het afleggen van een verklaring of van het beantwoorden van bepaalde vragen kunnen zich verschonen:

- a. de bloed- of aanverwanten van de verdachte of medeverdachte in de rechte lijn;
- b. de bloed- of aanverwanten van de verdachte of medeverdachte in de zijlijn tot en met de derde graad;
- c. de echtgenoot, de geregistreerde partner of de levensgezel van de verdachte of medeverdachte;
- d. de eerdere echtgenoot, de eerdere geregistreerde partner of de eerdere levensgezel van de verdachte of medeverdachte, tenzij de vragen betrekking hebben op feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan nadat het huwelijk is ontbonden dan wel het geregistreerd partnerschap of partnerschap is beëindigd.

Artikel 1.6.6

Getuigen kunnen zich van het beantwoorden van bepaalde vragen verschonen, indien zij daardoor:

- a. zichzelf, hun bloed- of aanverwant in de rechte lijn of in de zijlijn tot en met de derde graad dan wel hun echtgenoot, geregistreerde partner of levensgezel aan het gevaar van een strafrechtelijke vervolging zouden blootstellen;
- b. hun eerdere echtgenoot, hun eerdere geregistreerde partner of hun eerdere levensgezel aan het gevaar van een strafrechtelijke vervolging zouden blootstellen, tenzij de vragen betrekking hebben op feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan nadat het huwelijk is ontbonden dan wel het geregistreerd partnerschap of partnerschap is beëindigd.

Artikel 1.6.7

Getuigen die in de uitoefening van hun ambt, beroep of stand verplicht zijn tot een geheimhouding waarin besloten ligt dat het belang van de waarheidsvinding moet wijken voor het maatschappelijk belang dat ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaring om bijstand en advies tot hen moet kunnen wenden, kunnen zich van het beantwoorden van bepaalde vragen verschonen. Zij kunnen zich slechts verschonen omtrent de wetenschap over hetgeen rechtstreeks verband houdt met deze taakuitoefening.

Artikel 1.6.8

1. Getuigen die als journalist of publicist in het kader van nieuwsgaring beschikken over gegevens van personen die deze gegevens ter openbaarmaking hebben verstrekt, kunnen zich verschonen van het beantwoorden van vragen over de herkomst van die gegevens.

2. De rechter kan het beroep van de getuige op het verschoningsrecht afwijzen indien hij oordeelt dat bij het onbeantwoord blijven van deze vragen aan een zwaarder wegend maatschappelijk belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht.

Artikel 1.6.9

Getuigen die uit hoofde van hun ambt of beroep betrokken zijn bij het verhoor van een bedreigde getuige of een verhoor waarbij artikel 2.10.32 is toegepast, dan wel een daaraan voorafgaand verhoor, kunnen zich van het beantwoorden van bepaalde vragen verschonen voor zover dat ter bescherming van de in artikel 2.10.32, eerste lid, of artikel 2.10.39, eerste lid, genoemde belangen noodzakelijk is.

TITEL 6.3 VERSCHONINGSPLICHTEN

Artikel 1.6.10

Getuigen die uit hoofde van hun ambt of beroep betrokken zijn bij het verhoor van een afgeschermd getuige verschonen zich van het beantwoorden van een daarover gestelde vraag.

Artikel 1.6.11

Getuigen die als rechter-commissaris of als vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de verschoningsgerechtigde behoort, bedoeld in artikel 2.7.62, derde lid, hebben kennisgenomen van aan voorwerpen te ontleen informatie of gegevens waarover op grond van artikel 2.7.62, eerste lid, onherroepelijk is beslist dat niet tot kennisneming daarvan mag worden overgegaan, verschonen zich van het beantwoorden van een daarover gestelde vraag.

(...)

BOEK 2 HET OPSPORINGSONDERZOEK

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

TITEL 1.1 DEFINITIES

Artikel 2.1.1

Tenzij de wet anders bepaalt, worden verstaan onder:

- aanbieder van een communicatiedienst: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf aan de gebruikers van zijn dienst de mogelijkheid biedt te

communiceren met behulp van een geautomatiseerd werk, of gegevens verwerkt of opslaat ten behoeve van een zodanige dienst of de gebruikers van die dienst;

- beslagene: degene bij wie een voorwerp is inbeslaggenomen;
- brief: een brief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Postwet 2009;
- communicatie: elke overdracht van gegevens tussen personen, tussen apparaten of tussen personen en apparaten;
- digitale-gegevensdrager: een gegevensdrager, niet zijnde een geautomatiseerd werk, bestemd of mede bestemd voor de opslag van gegevens die geschikt zijn voor overdracht, interpretatie of verwerking door geautomatiseerde werken;
- functioneel verschoningsgerechtigde: de verschoningsgerechtigde, bedoeld in de artikelen 1.6.7 en 1.6.8;
- functioneel verschoningsrecht: het verschoningsrecht, bedoeld in de artikelen 1.6.7 en 1.6.8;
- geautomatiseerd werk: een apparaat of groep van onderling verbonden of samenhangende apparaten, waarvan er één of meer op basis van een programma automatisch digitale gegevens verwerken;
- gebruiker van een communicatiedienst: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die met de aanbieder van een communicatiedienst een overeenkomst is aangegaan met betrekking tot het gebruik van die dienst of die feitelijk gebruik maakt van een zodanige dienst;
- gegevens: iedere weergave van feiten, begrippen of instructies, op een overeengekomen wijze, geschikt voor overdracht, interpretatie of verwerking door personen of geautomatiseerde werken;
- inbeslagneming van een voorwerp: het onder zich nemen of gaan houden van dat voorwerp ten behoeve van de strafvordering;
- ingrijpend stelselmatig onderzoek van gegevens: een onderzoek van gegevens waarbij op voorhand redelijkerwijs voorzienbaar een ingrijpend beeld van iemands privéleven kan ontstaan;
- kennisnemen van gegevens: het waarnemen van gegevens door een persoon, waarbij de gegevens zich tonen in voor menselijke interpretatie vatbare vorm;
- onderzoek van gegevens: het geheel aan handelingen dat moet worden verricht om gegevens over te nemen of daarvan kennis te nemen;
- ontdekking op heterdaad: het geval waarin het strafbare feit ontdekt wordt terwijl het begaan wordt of direct nadat het begaan is;
- ontoegankelijkmaking van gegevens: het treffen van voorlopige maatregelen ter voorkoming van de verdere kennisneming, gebruikmaking of verspreiding van die gegevens of het verwijderen van gegevens uit een digitale-gegevensdrager of een geautomatiseerd werk, met behoud van die gegevens ten behoeve van de strafvordering;
- overnemen van gegevens: het kopiëren van gegevens uit een externe bron;
- poststuk: een poststuk als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, van de Postwet 2009;
- stelselmatig onderzoek van gegevens: een onderzoek van gegevens waarbij op voorhand redelijkerwijs voorzienbaar een min of meer volledig beeld van bepaalde aspecten van iemands privéleven kan ontstaan;
- voorlopige hechtenis: de vrijheidsbeneming ingevolge een bevel van bewaring, gevangenneming of gevangenhouding;
- voorwerpen: alle zaken en alle vermogensrechten.

(...)

TITEL 1.4 VERSLAGLEGGING DOOR OPSPORINGSAMBTENAREN

Artikel 2.1.10

1. Opsporingsambtenaren maken zo spoedig mogelijk proces-verbaal op van het door hen opgespoorde strafbare feit en van wat door hen tot opsporing is verricht of bevonden.
2. Zij leggen in het proces-verbaal tevens feiten en omstandigheden vast die voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de opsporing van belang zijn. In het bijzonder vermelden

zij of aan hen bevel tot het uitoefenen van een bevoegdheid of toestemming voor een onderzoekshandeling is gegeven. Die vermelding kan achterwege blijven in het geval het bevel of de toestemming afzonderlijk is vastgelegd.

3. Opsporingsambtenaren kunnen het opmaken van proces-verbaal uitstellen indien op een geluids- of beeldopname is vastgelegd wat door hen tot opsporing is verricht of bevonden.

4. Het opmaken van proces-verbaal kan onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie en met inachtneming van de door het College van procureurs-generaal gegeven algemene aanwijzingen worden uitgesteld of achterwege worden gelaten.

5. Indien het opmaken van proces-verbaal achterwege wordt gelaten, wordt in enige andere vorm van verslaglegging voorzien.

6. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van dit artikel.

Artikel 2.1.11

1. Het proces-verbaal wordt door opsporingsambtenaren opgemaakt op hun ambtseed of ambtsbelofte.

2. Het proces-verbaal wordt door opsporingsambtenaren persoonlijk opgemaakt, gedagtekend en ondertekend; daarbij worden tevens zoveel mogelijk uitdrukkelijk de redenen van wetenschap opgegeven.

3. In geval het opmaken van proces-verbaal op grond van artikel 2.1.10, derde lid, is uitgesteld, vermelden opsporingsambtenaren in een verkort proces-verbaal dat door hen tot opsporing is verricht of bevonden wat op de geluids- of beeldopname is vastgelegd.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de inhoud van een verkort proces-verbaal.

Artikel 2.1.12

1. Opsporingsambtenaren dragen de door hen opgemaakte processen-verbaal en geluids- of beeldopnamen alsmede de bij hen binnengekomen aangiften en berichten over strafbare feiten zo spoedig mogelijk, en door tussenkomst van de hulpofficier van justitie, aan de officier van justitie over.

2. Het overdragen van de in het eerste lid bedoelde stukken, opnamen en berichten kan onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie en met inachtneming van de door het College van procureurs-generaal gegeven algemene aanwijzingen worden uitgesteld of achterwege worden gelaten.

TITEL 1.5 VASTLEGGING VAN BEVELEN EN VAN MACHTIGINGEN EN VORDERINGEN DAARTOE

Artikel 2.1.13

1. Bevelen van de rechter-commissaris, de officier van justitie, de hulpofficier van justitie en de opsporingsambtenaar worden afzonderlijk vastgelegd indien de wet dat bepaalt.

2. Indien de wet afzonderlijke vastlegging van het bevel voorschrijft wordt het bevel vooraf vastgelegd door degene die het bevel geeft. Een bevel van de rechter-commissaris kan op zijn aanwijzing ook door de griffier **afzonderlijk** worden vastgelegd. Bij dringende noodzaak kan **afzonderlijke** vastlegging van het bevel worden uitgesteld tot uiterlijk drie dagen nadat het bevel is gegeven.

3. Indien de wet bepaalt dat een bevel waarvan afzonderlijke vastlegging is voorgeschreven, kan worden verlengd, gewijzigd, aangevuld of ingetrokken zijn het eerste en tweede lid en artikel 2.1.15 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.1.14

1. Een machtiging van de rechter-commissaris wordt gegeven op vordering van de officier van justitie. De rechter-commissaris kan aan zijn machtiging voorwaarden verbinden.

2. De vordering en de machtiging worden vooraf, afzonderlijk vastgelegd door de officier van justitie onderscheidenlijk door de rechter-commissaris of op zijn aanwijzing door de griffier. Bij dringende noodzaak kan afzonderlijke vastlegging van de vordering worden uitgesteld tot uiterlijk drie dagen nadat deze is gedaan en kan afzonderlijke vastlegging van de machtiging worden uitgesteld tot uiterlijk drie dagen na ontvangst van de vastgelegde vordering.

3. Indien de wet voor het geven van een bevel een machtiging van de rechter-commissaris vereist, betreft dit vereiste alle onderdelen van het bevel.

4. Indien de wet bepaalt dat voor het geven van een bevel een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, geldt dat ook voor een verlenging, wijziging en aanvulling van het bevel, indien de wet daarin voorziet. Het eerste, tweede en derde lid zijn in dat geval van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.1.15

1. Afzonderlijke vastlegging van bevelen, machtigingen en vorderingen vindt plaats in schriftelijke vorm, tenzij bij algemene maatregel van bestuur in daarin omschreven gevallen anders is bepaald. In geval bij algemene maatregel van bestuur is bepaald dat afzonderlijke vastlegging in andere dan schriftelijke vorm kan plaatsvinden, worden daarin nadere regels gesteld over die wijze van afzonderlijke vastlegging.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de gegevens die afzonderlijk vastgelegde bevelen, machtigingen, en vorderingen daartoe, moeten bevatten.

(...)

AFDELING 7.3.3 VERSTREKKING VAN GEGEVENS TEN BEHOEVE VAN HET ONDERZOEK

Artikel 2.7.44

1. Een bevel als bedoeld in deze afdeling wordt afzonderlijk vastgelegd en uitgereikt aan degene tot wie het is gericht. Dat geldt ook voor een verlenging, wijziging, aanvulling of intrekking van het bevel, indien deze afdeling daarin voorziet.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op een bevel als bedoeld in artikel 2.7.46, vierde lid, onderdeel e, of vijfde lid. Indien het bevel als bedoeld in artikel 2.7.46, vierde lid, onderdeel e, mondeling is gegeven, wordt het daarna vastgelegd en binnen drie dagen nadat het is gegeven ter kennis gebracht van degene tot wie het is gericht.

Artikel 2.7.45

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, kan de officier van justitie degene die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt en van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij gedurende de geldigheidsduur van het bevel toegang heeft tot bepaalde opgeslagen gegevens waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij in het bijzonder vatbaar zijn voor verlies of wijziging, bevelen dat deze gegevens gedurende een periode van ten hoogste drie maanden worden bewaard en beschikbaar worden gehouden.

2. Indien het bevel is gericht tot de aanbieder van een communicatiedienst en betrekking of mede betrekking heeft op gegevens over een gebruiker van een communicatiedienst als bedoeld in artikel 2.7.47, derde lid, of over het communicatieverkeer met betrekking tot die gebruiker, is de aanbieder verplicht zo spoedig mogelijk de gegevens te verschaffen die nodig zijn om de identiteit te achterhalen van andere aanbieders van wier dienst bij de communicatie gebruik is gemaakt.

3. Het bevel kan eenmaal worden verlengd voor een periode van ten hoogste drie maanden.

Artikel 2.7.46

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, kan de officier van justitie degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij gedurende de geldigheidsduur van het bevel toegang heeft tot bepaalde gegevens, bevelen deze gegevens te verstrekken.

2. ~~Indien het bevel betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8, kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.~~

~~3.~~ De verstrekking van persoonsgegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging, kan alleen worden bevolen indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist en na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris.

4. Het bevel kan door de opsporingsambtenaar worden gegeven indien het uitsluitend betrekking heeft op verstrekking van een of meer van de volgende gegevens voor zover die anders dan voor persoonlijk gebruik worden verwerkt:

- a. naam, adres, woonplaats en postadres van een persoon;
- b. geboortedatum en geslacht van een persoon;
- c. naam, adres, vestigingsplaats, postadres en rechtsvorm van een rechtspersoon;
- d. administratieve kenmerken met betrekking tot een persoon of rechtspersoon;
- e. opnamen gemaakt voor de beveiliging van goederen, gebouwen of personen;
- f. nummer van een gebruiker van een communicatiedienst.

5. De opsporingsambtenaar kan degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt bevelen mede te delen of hij toegang heeft tot in het vierde lid bedoelde gegevens, voor zover dit noodzakelijk is voor de verstrekking van die gegevens.

6. De officier van justitie of, indien hij daartoe op grond van het vierde lid bevoegd is, de opsporingsambtenaar kan in het bevel bepalen dat dit, voor zover het betrekking heeft op andere gegevens dan in het derde lid bedoeld, gedurende een periode van twee weken, opeenvolgend of gelijktijdig ten aanzien van een ieder van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot die gegevens, kan worden gegeven.

7. In afwijking van het eerste lid kan een bevel als bedoeld in het vierde lid, onderdelen a tot en met d, worden gegeven in geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld.

Artikel 2.7.47

1. Het bevel, bedoeld in artikel 2.7.46, eerste lid, kan worden gericht tot een aanbieder van een communicatiedienst voor zover het betrekking heeft op andere gegevens dan die, bedoeld in artikel 2.7.48. Artikel 2.7.46, zesde lid, is niet van toepassing.

2. Indien het bevel betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8, kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. Een tot de aanbieder van een communicatiedienst gericht bevel kan door de opsporingsambtenaar worden gegeven, indien het uitsluitend betrekking heeft op het verstrekken van de soort dienst van een gebruiker van een communicatiedienst of de gegevens, bedoeld in artikel 2.7.46, vierde lid, onderdelen a, c en f. In afwijking van artikel 2.7.46, eerste lid, kan dit bevel worden gegeven in geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld.

4. In geval een aanbieder van een communicatiedienst geen uitvoering kan geven aan een bevel tot verstrekking van gegevens als bedoeld in het derde lid, omdat de gegevens bij hem niet

bekend zijn en de gegevens nodig zijn voor een bevel tot verstrekking van gegevens over een gebruiker van een communicatiedienst of het communicatieverkeer met betrekking tot die gebruiker dan wel voor een bevel tot vastlegging van communicatie als bedoeld in artikel 2.8.13, kan de officier van justitie bevelen dat de aanbieder de gegevens op bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze achterhaalt en aan hem verstrekt.

5. De officier van justitie kan bepalen dat het bevel, bedoeld in het eerste lid, geldt voor alle nummers en andere aanduidingen waarmee de individuele gebruiker van de communicatiedienst wordt geïdentificeerd, die voor of gedurende de geldigheidsduur van het bevel bij de gebruiker in gebruik zijn geweest.

6. De periode waarover het bevel, bedoeld in het vijfde lid, zich uitstrekt is ten hoogste drie maanden en kan telkens met ten hoogste drie maanden worden verlengd.

Artikel 2.7.48

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld en dat gezien zijn aard of de samenhang met andere in verband met die verdenking begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert, kan de officier van justitie, voor zover het belang van het onderzoek dit dringend vereist en na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris, de aanbieder van een communicatiedienst bevelen gegevens die betrekking hebben op communicatie die wordt beschermd door het telecommunicatiegeheim te verstrekken voor zover klaarblijkelijk:

- a. de gegevens van de verdachte afkomstig zijn, voor hem bestemd zijn of op hem betrekking hebben, of tot het begaan van het strafbare feit hebben gediend; of
- b. met betrekking tot die gegevens het strafbare feit is begaan.

2. Artikel 2.7.46, zesde lid, is niet van toepassing.

Artikel 2.7.49

1. De officier van justitie kan bepalen dat een bevel als bedoeld in de artikelen 2.7.46, eerste lid, en 2.7.47, eerste lid, aan degene die anders dan voor persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, betrekking kan hebben op gegevens die na het tijdstip van het bevel worden verwerkt. Artikel 2.7.46, zesde lid, is niet van toepassing.

2. Indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist, kan de officier van justitie bepalen dat degene tot wie het bevel is gericht de gegevens direct na de verwerking, dan wel telkens binnen een bepaalde periode na de verwerking verstrekt.

3. De periode waarover het bevel zich uitstrekt is ten hoogste een maand en kan telkens met ten hoogste een maand worden verlengd.

4. Indien het bevel is gericht tot de aanbieder van een communicatiedienst en betrekking heeft op gegevens over een gebruiker van een communicatiedienst en het communicatieverkeer met betrekking tot die gebruiker, is de periode waarover het bevel zich uitstrekt ten hoogste drie maanden en kan het bevel telkens met ten hoogste drie maanden worden verlengd.

5. In geval van een bevel als bedoeld in het vierde lid kan de officier van justitie in zijn bevel bepalen dat het geldt voor alle nummers en andere aanduidingen waarmee de individuele gebruiker van de communicatiedienst wordt geïdentificeerd, die gedurende de geldigheidsduur van het bevel bij de gebruiker in gebruik zijn.

6. Zodra niet meer aan de wettelijke voorwaarden voor het bevel wordt voldaan, bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van het bevel wordt beëindigd.

7. Het bevel kan worden gewijzigd, aangevuld of verlengd.

Artikel 2.7.50

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, kan de officier van justitie de persoon die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt en van wie redelijkerwijs kan worden

vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens, bevelen dat hij deze gegevens bewerkt en de daardoor verkregen gegevens verstrekt.

2. Indien het bevel betrekking heeft op communicatie die wordt beschermd door het telecommunicatiegeheim kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. ~~Indien het bevel betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 of op communicatie die wordt beschermd door het telecommunicatiegeheim kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.~~

3. De officier van justitie kan in het bevel bepalen dat degene tot wie het bevel is gericht, de bewerking in overeenstemming met de aanwijzingen van de opsporingsambtenaar uitvoert.

4. De officier van justitie kan de in het eerste lid bedoelde persoon bevelen inlichtingen te verstrekken over de gegevens waartoe hij toegang heeft en over de handelingen die nodig zijn om de in het eerste lid bedoelde bewerking uit te voeren.

Artikel 2.7.51

1. De officier van justitie stelt, ook als de desbetreffende bevoegdheid is uitgeoefend door de rechter-commissaris op grond van artikel 2.7.68, de persoon ten aanzien van wie een bevoegdheid als bedoeld in deze afdeling is uitgeoefend in kennis van die uitoefening, zodra het belang van het onderzoek dat toelaat. De verplichting tot deze kennisgeving vervalt op het moment dat is vastgesteld dat die redelijkerwijs niet mogelijk is.

2. Indien de persoon ten aanzien van wie de bevoegdheid is uitgeoefend de verdachte is, kan de kennisgeving achterwege blijven indien uit de processtukken van de uitoefening van de bevoegdheid blijkt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in de artikelen 2.7.45, 2.7.46, vierde en vijfde lid, en 2.7.47, eerste, derde en vierde lid.

Artikel 2.7.52

De officier van justitie kan bij of direct na de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 2.7.46 tot en met 2.7.49, degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij de versleuteling ongedaan kan maken van de in deze artikelen bedoelde gegevens, bevelen medewerking te verlenen aan het verkrijgen van toegang tot de versleutelde gegevens.

Artikel 2.7.53

De bepalingen in deze afdeling zijn van overeenkomstige toepassing:

a. in geval uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden voortvloeit dat in georganiseerd verband misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld worden beraamd of gepleegd die gezien hun aard of de samenhang met andere misdrijven die in dat georganiseerd verband worden beraamd of gepleegd een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren;

b. in geval van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.

Artikel 2.7.54

Het is toegestaan te verzoeken om vrijwillige verstrekking van persoonsgegevens in de gevallen waarin een bevel tot uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in deze afdeling, kan worden gegeven, mits het verzoek zodanig is gemotiveerd dat het de verwerkingsverantwoordelijke in staat stelt te beoordelen of aan de voorwaarden voor verstrekking op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming is voldaan.

Artikel 2.7.55

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het bepaalde in deze afdeling en in het bijzonder met betrekking tot de gegevens waarvan de verstrekking kan worden bevolen, de wijze waarop een bevel wordt gegeven en de wijze waarop gegevens worden verstrekt.

(...)

TITEL 7.5 UITOEFENING VAN BEVOEGDHEDEN IN HET GEVAL VAN VERSCHONINGSRECHT

Artikel 2.7.58

1. Op grond van hun verschoningsrecht zijn niet verplicht aan bevelen als bedoeld in dit hoofdstuk te voldoen:
 - a. personen als bedoeld in artikel 1.6.5;
 - b. personen als bedoeld in artikel 1.6.6, voor zover uitvoering van het bevel hen of een van hun in dat artikel genoemde betrekkingen aan het gevaar van een strafrechtelijke vervolging zou blootstellen;
 - c. functioneel verschoningsgerechtigden, voor zover uitvoering van het bevel zou leiden tot openbaring van gegevens waarover zij zich als getuige zouden kunnen verschonen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de bevelen, bedoeld in de artikelen 2.7.3, 2.7.9, tweede lid, 2.7.10, onderdeel b, 2.7.11, tweede lid, 2.7.36 en 2.7.45.

Artikel 2.7.58a

Bij de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

Artikel 2.7.58b

Indien een bevel als bedoeld in de artikelen 2.7.46 en 2.7.50 betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.7.58c

1. Indien een bestuursorgaan aan de officier van justitie te kennen geeft voornemens te zijn om, al dan niet op grond van een wettelijk voorschrift, gegevens of voorwerpen te verstrekken ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten, beslist de rechter-commissaris, indien en voor zover het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over die gegevens of over de aan die voorwerpen te ontlelen informatie uitstrekt, voorafgaand aan de verstrekking met toepassing van de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a over de kennisneming van die gegevens of die informatie.
2. De rechter-commissaris beslist op vordering van de officier van justitie. De artikelen 2.7.62, tweede tot en met vijfde lid, 2.7.62a, 2.7.62b, 2.7.63, 2.7.64 en 2.7.71 zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Het bestuursorgaan verleent zijn medewerking aan het onderzoek van de rechter-commissaris. Het neemt bij de verstrekking de beslissing van de rechter-commissaris in acht.

Artikel 2.7.59

1. Een doorzoeking van een kantoor of een woning van een functioneel verschoningsgerechtigde vindt zonder toestemming alleen plaats voor zover zij zonder inbreuk op het functioneel

verschoningsrecht kan worden uitgevoerd, tenzij de rechter-commissaris met overeenkomstige toepassing van artikel 2.7.61, eerste lid, onderdelen b tot en met d, anders beslist. Artikel 2.7.62, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De rechter-commissaris laat zich indien mogelijk ten behoeve van zijn beslissing voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort

~~1. Een doorzoeking bij een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover zij zonder schending van het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd.~~

~~2. Een onderzoek van gegevens in een digitale gegevensdrager die of een geautomatiseerd werk dat gegevens bevat die zijn ingevoerd door of namens een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover het zonder schending van het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd.~~

Artikel 2.7.60

Daarvoor vatbare voorwerpen worden niet inbeslaggenomen en gegevens worden niet overgenomen indien het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij:

a. de rechter-commissaris overeenkomstig de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a heeft beslist dat van die gegevens of van aan die voorwerpen te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen; of

b. de inbeslagneming van de voorwerpen of het overnemen van de gegevens nodig is om tot een beslissing op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a te komen

~~Bij functioneel verschoningsgerechtigden worden daarvoor vatbare voorwerpen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt niet inbeslaggenomen en worden gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt niet overgenomen, tenzij:~~

~~a. de rechter-commissaris op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.62 heeft beslist dat van die gegevens of van aan die voorwerpen te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen, of~~

~~b. de inbeslagneming van de voorwerpen of het overnemen van de gegevens nodig is om tot een beslissing op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.62 te komen.~~

Artikel 2.7.61

1. Behoudens artikel 2.7.62, ~~vijfde~~ vierde lid, kan van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt geen kennis worden genomen, tenzij:

a. de functioneel verschoningsgerechtigde daarvoor toestemming geeft;

b. de voorwerpen of gegevens het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend;

c. bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.7, zeer uitzonderlijke omstandigheden maken dat het belang van de waarheidsvinding in een bepaald geval zwaarder weegt dan het maatschappelijk belang, bedoeld in dat artikel; of

d. bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.8, anders aan een zwaarder wegend belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht.

2. De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.7.61a

Behoudens artikel 2.7.62, vijfde lid, wordt van gegevens of van aan voorwerpen te ontlelen informatie geen kennisgenomen indien en voor zover het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over deze gegevens of voorwerpen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist op grond van zijn oordeel dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover niet uitstrekt, dan wel op de gronden genoemd in artikel 2.7.61.

Artikel 2.7.62

1. De rechter-commissaris beslist over de kennisneming bedoeld in de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a op vordering van de officier van justitie, tenzij die beslissing verband houdt met de uitoefening van bevoegdheden als bedoeld in Titel 7.7 dan wel de beslissing door de rechtbank, het gerechtshof of de Hoge Raad aan hem is opgedragen. De vordering wordt zo spoedig mogelijk gedaan, maar uiterlijk binnen drie maanden nadat het redelijk vermoeden, bedoeld in artikel 2.7.61a, is ontstaan.~~De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in artikel 2.7.61.~~

2. De rechter-commissaris beslist niet dan nadat hij de functioneel verschoningsgerechtigde zo mogelijk in staat heeft gesteld zijn standpunt kenbaar te maken. De rechter-commissaris kan beslissen dat de functioneel verschoningsgerechtigde wordt gehoord buiten aanwezigheid van anderen.

3. De rechter-commissaris kan zich ten behoeve van zijn beslissing laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. De rechter-commissaris wint in ieder geval het advies van een vertegenwoordiger in indien hij overweegt om, in afwijking van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde of zonder dat deze zijn standpunt kenbaar heeft gemaakt, te beslissen dat van de gegevens en de aan het voorwerp te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen.

4. De rechter-commissaris kan het tweede lid buiten toepassing laten indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist. Indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist kan de rechter-commissaris ook het derde lid buiten toepassing laten; in dat geval stelt de rechter-commissaris het onderzoek van de desbetreffende voorwerpen en gegevens uit.

5. Alleen de rechter-commissaris kan voor zover dat voor het nemen van de beslissing noodzakelijk is, kennisnemen van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie.

65. Indien de rechter-commissaris in gebreke blijft te beslissen kan hem op verzoek van de functioneel verschoningsgerechtigde of op vordering van de officier van justitie door de rechtbank een termijn worden gesteld waarbinnen een beslissing wordt genomen.

76. In het geval bedoeld in het vijfde lid vindt het onderzoek op de zitting niet in het openbaar plaats.

Artikel 2.7.62a

1. De rechter-commissaris kan zich bij het onderzoek van de voorwerpen en gegevens laten bijstaan door andere functionarissen, mits gewaarborgd wordt dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

Artikel 2.7.62b

1. Indien de officier van justitie verzoekt om kennisneming van zoektermen die ten behoeve van het onderzoek van de voorwerpen en gegevens door de functioneel verschoningsgerechtigde, de beslagene of degene die de gegevens heeft verstrekt aan de rechter-commissaris ter beschikking zijn gesteld, beslist de rechter-commissaris niet op dit verzoek dan nadat hij de functioneel verschoningsgerechtigde zo mogelijk in staat heeft gesteld zijn standpunt kenbaar te maken.

2. Indien de functioneel verschoningsgerechtigde zich verzet tegen kennisneming van de zoektermen door de officier van justitie op de grond dat het functioneel verschoningsrecht zich hierover uitstrekt, dan moet dit standpunt door de rechter-commissaris worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat dit standpunt onjuist is. Dit oordeel komt toe aan de rechter-commissaris.

3. De rechter-commissaris wint het advies in van een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort indien hij overweegt om, in afwijking van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde of zonder dat deze zijn standpunt kenbaar heeft gemaakt, te beslissen dat de officier van justitie mag kennisnemen van de verstrekte zoektermen.

Artikel 2.7.62c

1. De officier van justitie beveelt de vernietiging van bepaalde gegevens of van bepaalde aan voorwerpen te ontlene informatie indien hij deze:
 - a. door middel van automatische voorselectie uitfiltert en buiten het opsporingsonderzoek houdt;
 - b. niet aan de rechter-commissaris ter beoordeling voorlegt hoewel het redelijk vermoeden bestaat dat zich daaronder gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt.
- 4
2. De rechter-commissaris beveelt de vernietiging, indien hij onherroepelijk heeft beslist dat geen kennis mag worden genomen van bepaalde gegevens of van bepaalde aan voorwerpen te ontlene informatie, omdat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

Artikel 2.7.63

1. De beslissing van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 2.7.64, wordt afzonderlijk vastgelegd. Artikel 2.1.14, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing. De rechter-commissaris stelt de officier van justitie direct in kennis van de beslissing.
2. De beslissing wordt direct aan de functioneel verschoningsgerechtigde betekend. De functioneel verschoningsgerechtigde wordt daarbij gewezen op zijn recht tegen de beslissing beroep in te stellen.

Artikel 2.7.64

In gevallen waarin de rechter-commissaris beslist dat mag worden kennisgenomen van de gegevens, de aan voorwerpen te ontlene informatie of de zoektermen bedoeld in artikel 2.7.62b, eerste lid, dat mag worden kennisgenomen van de gegevens of aan voorwerpen te ontlene informatie wordt, tenzij de functioneel verschoningsgerechtigde toestemming voor de kennisneming heeft gegeven, pas tot kennisneming overgegaan:

- a. nadat twee weken zijn verstreken na de betekening van de beslissing van de rechter-commissaris aan de functioneel verschoningsgerechtigde; of
- b. indien de functioneel verschoningsgerechtigde binnen de in artikel 2.7.71 genoemde termijn in beroep gaat tegen de beslissing, nadat op dat beroep onherroepelijk is beslist dat mag worden kennisgenomen.

Artikel 2.7.65

- ~~1. Indien ten aanzien van bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde inbeslaggenomen voorwerpen het redelijk vermoeden ontstaat dat zich daaronder ook voorwerpen bevinden waarover het verschoningsrecht zich uitstrekt, beslist de rechter-commissaris over de voorwaarden waaronder het beslag kan worden voortgezet.~~
- ~~2. Indien bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde onderzoek van gegevens wordt verricht dan wel gegevens zijn overgenomen en het redelijke vermoeden ontstaat dat zich daaronder ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, beslist de rechter-commissaris over de voorwaarden waaronder het onderzoek van gegevens kan plaatsvinden dan wel kan worden voortgezet.~~

Artikel 2.7.66

- ~~1. Indien bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde voorwerpen in beslag zijn genomen of gegevens zijn aangetroffen of overgenomen, wordt niet kennisgenomen van aan die voorwerpen te ontlene informatie of van die gegevens ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij de rechter-~~

~~commissaris op vordering van de officier van justitie overeenkomstig artikel 2.7.62, eerste lid, anders beslist.~~

~~2. Alvorens deze beslissing te nemen stelt de rechter-commissaris overeenkomstig artikel 2.7.62, tweede lid, de functioneel verschoningsgerechtigde in de gelegenheid zijn standpunt kenbaar te maken en kan hij overeenkomstig artikel 2.7.62, derde lid, het advies inwinnen van de vertegenwoordiger van de beroepsgroep.~~

~~3. De artikelen 2.7.62, vierde en vijfde lid, 2.7.63 en 2.7.64 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat op grond van artikel 2.7.62, vijfde lid, ook de belanghebbende de rechtbank kan verzoeken om de rechter-commissaris een termijn te stellen.~~

TITEL 7.6 ONDERZOEK TER PLAATSE

Artikel 2.7.67

1. In geval van verdenking van een strafbaar feit kan de officier van justitie of de hulpofficier van justitie elke plaats betreden om een plaatselijke toestand of een voorwerp te schouwen.

2. Voor zover het belang van het onderzoek zich hiertegen niet verzet, worden de verdachte en zijn raadsman door degene die voornemens is de schouw te verrichten van dit voornemen tijdig in kennis gesteld.

3. Voor zover het belang van het onderzoek zich hiertegen niet verzet, kunnen de verdachte en zijn raadsman de schouw geheel of gedeeltelijk bijwonen. In dat geval kunnen zij verzoeken dat zij aanwijzingen of inlichtingen mogen geven of dat bepaalde opmerkingen in het proces-verbaal zullen worden vermeld.

TITEL 7.7 BEVOEGDHEDEN VAN DE RECHTER-COMMISSARIS

Artikel 2.7.68

1. De rechter-commissaris kan, binnen de grenzen die aan de uitoefening van de desbetreffende bevoegdheden zijn gesteld, de bevoegdheden uitoefenen als omschreven in de artikelen 2.7.8, 2.7.9, 2.7.10, 2.7.11, 2.7.12, 2.7.16, eerste en derde lid, 2.7.37, 2.7.38, 2.7.39, 2.7.40, 2.7.43, 2.7.46 tot en met 2.7.50, 2.7.56, 2.7.57 en 2.7.67, indien hij onderzoek verricht op grond van de artikelen 2.10.1 tot en met 2.10.4.

2. Indien de uitoefening van deze bevoegdheden is beperkt tot gevallen van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van ten hoogste een bepaalde duur is gesteld, kan de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie of indien hij onderzoek verricht op grond van de artikelen 2.10.1 tot en met 2.10.4 deze bevoegdheden, indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist, ook uitoefenen in geval van verdenking van een ander strafbaar feit. Op de vordering van de officier van justitie is artikel 2.1.14, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.7.69

1. In geval van ontdekking op heterdaad van een strafbaar feit of in geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, kan de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie of indien hij onderzoek verricht op grond van de artikelen ~~2.10.2~~ 2.10.1 tot en met 2.10.4 bevelen dat een opsporingsambtenaar een woning zonder toestemming van de bewoner of een kantoor van een functioneel verschoningsgerechtigde doorzoekt ter inbeslagneming of voor het verrichten van onderzoek van gegevens. Op de vordering van de officier van justitie en op het bevel van de rechter-commissaris is artikel 2.1.14, tweede lid, van overeenkomstige toepassing. In geval van een doorzoeking voor het verrichten van onderzoek van gegevens zijn de artikelen 2.7.14, 2.7.15 en 2.7.18 van overeenkomstige toepassing.

2. De doorzoeking vindt plaats onder leiding van de rechter-commissaris. Hij kan zich laten vergezellen door een of meer door hem aangewezen personen.

TITEL 7.8 RECHTSMIDDELEN

Artikel 2.7.70

1. De officier van justitie kan beroep instellen tegen de afwijzing door de rechter-commissaris van een vordering op grond van dit hoofdstuk.
2. De termijn voor het instellen van beroep is twee weken na de dagtekening van de beslissing. De rechtbank beslist zo spoedig mogelijk.

Artikel 2.7.71

1. Tegen ~~de beslissingen van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 2.7.64, de beslissing van de rechter-commissaris, bedoeld in de artikelen 2.7.62, eerste lid, en 2.7.66, eerste lid,~~ kan de functioneel verschoningsgerechtigde binnen twee weken na de betekening daarvan en de officier van justitie binnen twee weken na de dagtekening beroep instellen bij de rechtbank.
2. De rechtbank beslist binnen een maand na ontvangst van het beroepschrift. De artikelen 2.7.62, ~~vijfde~~viende lid, en 2.7.63, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Beroep in cassatie kan door de functioneel verschoningsgerechtigde worden ingesteld binnen twee weken na de betekening en door de officier van justitie binnen twee weken na dagtekening van de beslissing van de rechtbank.
4. De Hoge Raad beslist binnen drie maanden na indiening van de schriftuur. De artikelen 5.6.6 en 5.6.7 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de termijn voor indiening van middelen van cassatie twee weken bedraagt. Artikel 2.7.62, ~~vijfde~~viende lid, is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 8 HEIMELIJKE BEVOEGDHEDEN

TITEL 8.1 ALGEMENE BEPALINGEN

AFDELING 8.1.1 BEVEL OFFICIER VAN JUSTITIE

Artikel 2.8.1

1. Bevelen van de officier van justitie als bedoeld in dit hoofdstuk worden afzonderlijk vastgelegd, met uitzondering van de bevelen, bedoeld in de artikelen 2.8.7, 2.8.8, 2.8.9 en 2.8.18.
2. De officier van justitie kan een bevel als bedoeld in dit hoofdstuk verlengen, wijzigen, aanvullen of intrekken.
3. Zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden voor uitoefening van een bevoegdheid, bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van het bevel wordt beëindigd.

AFDELING 8.1.2 KENNISGEVING AAN BETROKKENE

Artikel 2.8.2

1. De officier van justitie stelt de betrokkene in kennis van de uitoefening van de in dit hoofdstuk opgenomen bevoegdheden, zodra het belang van het onderzoek dat toelaat. De verplichting tot deze kennisgeving vervalt op het moment dat is vastgesteld dat deze redelijkerwijs niet mogelijk is.
2. Als betrokkene in de zin van het eerste lid worden aangemerkt:
 - a. de persoon ten aanzien van wie de bevoegdheid is uitgeoefend;

b. de gebruiker van een communicatiedienst van wie communicatie als bedoeld in artikel 2.8.13 is vastgelegd;

c. de rechthebbende van een besloten plaats of de bewoner van een woning als bedoeld in de artikelen 2.8.7, vierde lid, 2.8.9, eerste lid, 2.8.13, zesde lid, en 2.8.15, vierde en vijfde lid.

3. Indien de betrokkene de verdachte is, kan de kennisgeving achterwege blijven indien uit de processtukken van de uitoefening van de bevoegdheid blijkt.

4. Indien geen processen-verbaal van de uitoefening van een van de in dit hoofdstuk opgenomen bevoegdheden bij de processtukken zijn gevoegd, wordt er in de processtukken melding van gemaakt dat deze bevoegdheid is uitgeoefend. De eerste zin is niet van toepassing indien voeging van de melding op grond van artikel 1.8.3 achterwege wordt gelaten.

AFDELING 8.1.3

Uitoefening van bevoegdheden in het geval van functioneel verschoningsrecht

Artikel 2.8.3

Bij de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

Artikel 2.8.3a

De artikelen 2.7.61 tot en met 2.7.64 en artikel 2.7.71 zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk.

Artikel 2.8.3b

1. De rechter-commissaris verleent geen machtiging tot de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 2.8.13 en 2.8.15, indien die uitoefening communicatie betreft waarvan redelijkerwijs vermoed kan worden dat een functioneel verschoningsgerechtigde daaraan deelneemt, tenzij: a. bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.7, zeer uitzonderlijke omstandigheden

maken dat het belang van de waarheidsvinding in een bepaald geval zwaarder weegt dan het maatschappelijk belang, bedoeld in dat artikel; of

b. bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.8, anders aan een zwaarder wegend belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht.

5

2. Indien de rechter-commissaris de in het eerste lid bedoelde machtiging verleent, kan hij indien het belang van het onderzoek dat dringend vereist bepalen dat en onder welke voorwaarden van de vastgelegde communicatie kan worden kennisgenomen voordat hij daarover heeft beslist overeenkomstig artikel 2.8.3a.

Artikel 2.8.3c

1. Indien bij de uitoefening van de bevoegdheid bedoeld in artikel 2.8.13, een nummer van een advocaat wordt herkend dat bij algemene maatregel van bestuur is aangemeld, wordt – onverminderd het bepaalde in artikel 2.8.3b – het vastleggen van de communicatie direct beëindigd en worden uitsluitend de gegevens, bedoeld in artikel 2.8.13, vierde lid verwerkt. Indien communicatie is vastgelegd voordat het nummer is herkend, wordt de communicatie direct vernietigd.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

~~AFDELING 8.1.3 VOEGING GEGEVENS FUNCTIONEEL VERSCHONINGSGERECHTIGDEN~~

Artikel 2.8.3

- ~~1. Indien door de uitoefening van een van de in dit hoofdstuk opgenomen bevoegdheden gegevens zijn verkregen die mededelingen behelzen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, worden deze gegevens vernietigd.~~
- ~~2. Voor zover gegevens andere mededelingen behelzen gedaan door of aan een functioneel verschoningsgerechtigde dan wel in de gevallen, bedoeld in artikel 2.7.61, worden zij niet bij de processtukken gevoegd dan na een voorafgaande machtiging door de rechter-commissaris.~~
- ~~3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.~~

(...)

From: 5.1.2.e [redacted]@minjenv.nl>
Sent: Fri, 21 Nov 2025 14:35:44 +0100
To: 5.1.2.e [redacted]@politie.nl>
Subject: RE: Track changes 2e Aanvullingswet - onderdeel Verschoningsrecht

Goedemiddag 5.1.2.e [redacted],

Dank voor je bericht, de geconsolideerde versie heb ik separaat gedeeld met alle deelnemers.

Ik zal 5.1.2.e [redacted] ook aanmelden voor vrijdag, dank voor je bericht!

Hartelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

Van: 5.1.2.e [redacted]@politie.nl>
Verzonden: donderdag 20 november 2025 17:19
Aan: 5.1.2.e [redacted]@minjenv.nl>
Onderwerp: Track changes 2e Aanvullingswet - onderdeel Verschoningsrecht

Dag 5.1.2.e [redacted]

Omdat ik de volgende bijeenkomst expertmeeting Verschoningsrecht 28/11 verhinderd ben, en collega 5.1.2.e [redacted] (dossierhouder B2H* in ons team) mij waarneemt: heb je voor mij nog een digitale versie van bovenstaand?

Bvd!

PS kan hij ook aangemeld bij jullie? Ik zette de uitnodiging al aan hem door (en krijg nog bericht of dat half uur eerder aan de orde is of voorkeur er achteraan

Groet, 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]@politie.nl

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: 5.1.2.e
Sent: Fri, 28 Nov 2025 22:00:54 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: Expertmeeting functioneel verschoningsrecht

Beste 5.1.2.e,

Vandaag hebben 5.1.2.e en ik de expertmeeting functioneel verschoningsrecht bijgewoond. Hoewel het officiële verslag ongetwijfeld een veel vollediger overzicht zal geven van wat besproken is, zal ik vanuit het belang van urgentie een aantal zaken alvast aanstippen.

Vóór het kerstreces wil DWJZ een aangepast voorstel naar de Combi-WG sturen ter behandeling in januari. Dit onderwerp is uiteindelijk bestemd voor de Tweede aanvullingswet.

De diverse ketenpartners (BOD'en, OM, Rechtspraak) voorzien dat er vrij serieuze uitvoeringsgevolgen verbonden zijn aan de voorgestelde regeling. Aan het begin van de expertmeeting werd aangegeven dat ketenpartners t/m 5 december hebben om eventuele schriftelijke opmerkingen in te dienen. 5.2.1

Er is een WODC-onderzoek op komst over het functioneel verschoningsrecht. Mochten hier relevante adviezen in staan, dan worden deze meegenomen in het ontwerp.

Waar lagen de pijnpunten deze bespreking?

De vrees van een aantal partners was dat artikel 2.8.3b te rigoureuus is. Door de formulering “De RC verleent geen machtiging tot de uitoefening van de bevoegdheden...” zet de wetgever de voordeur dicht voor alle gegevens, terwijl niet zeker is of deze gegevens functioneel verschoningsgerechtigd zijn. De voorkeur is meer om een goed proces áchter de voordeur in te stellen: haal de gegevens wel binnen, maar richt het proces daarachter goed in om geheimhouding te waarborgen. Dan gooi je het kind niet weg met het badwater. 5.1.2.e merkte op dat de jurisprudentie duidelijk is: de opdracht is om een *inbreuk* te voorkomen, en dat betekent de voordeur dicht houden voor deze gegevens.

De advocatuur vreest een verruiming van de doorbreking van het verschoningsrecht. Doordat er niet staat dat het verschoningsrecht uitsluitend doorbroken kan worden wanneer de verschoningsgerechtigde de verdachte is, maar dat dit kan bij een zwaarwegend maatschappelijk belang, vreest de NOVA dat allerlei opsporingsonderzoeken het predicaat “zwaarwegend maatschappelijk belang” krijgen, waardoor alle gesprekken van de advocaten van deze verdachten getapt kunnen worden. Zij zien de uitzonderingsbepaling het liefst expliciet beperkt tot die gevallen waarin de verschoningsgerechtigde verdachte is.

Verder werden er logistieke uitvoeringsproblemen voorzien wanneer het filterproces van geheimhoudersgegevens – dat zich nu bij de politie bevindt – wordt verplaatst naar het kabinet RC. Is de rechterlijke macht daarop toegerust?

Tevens werd opgemerkt het merkwaardig was dat artikel 2.8.3 enerzijds bedoelt een open norm te bieden zonder in te vullen voor de praktijk hoe dit gedaan zou moeten worden – wat 5.1.2.e ook expliciet opmerkte – maar dat de artikelen 2.8.3a t/m c zeer gedetailleerde normen voorschrijven die daarbij ook moeilijk uitvoerbaar zijn.

5.2.1

5.1.2.e, heb jij wellicht nog opmerkingen?

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Juridisch adviseur

M 06 – 5.1.2.e

Werkdagen: di, wo, do en vrij

Functioneel e-mailadres: 5.1.2.i @politie.nl

Politie | Staf korpsleiding | Expertisegebied Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514BP Den Haag

Postbus 17107, 2502CC Den Haag

From: 5.12.e
Sent: Tue, 2 Dec 2025 13:40:21 +0100
To: 5.12.e @politie.nl>
Subject: heads up Tweede Aanvullingswet - aanpassingen functioneel verschoningsrecht
Attachments: Expertmeeting functioneel verschoningsrecht, Verslag eerste expertmeeting verschoningsrecht en schriftelijke input OM & Rechtspraak

5.12.e
juridisch adviseur
06 - 5.12.e
5.12.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

From: 5.1.2.e
@minjenv.nl>
Sent: Fri, 28 Nov 2025 15:38:11 +0100
To: 5.1.2.e @advocatenorde.nl>; 5.1.2.e @om.nl>; 5.1.2.e @advocatenorde.nl>; 5.1.2.e @om.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e @oudleden-hogeraad.nl>; 5.1.2.e @belastingdienst.nl>; 5.1.2.e @belastingdienst.nl>; 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e @mindef.nl>; 5.1.2.e @mindef.nl>; 5.1.2.e @om.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e @rechtspraak.nl>
Cc: 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e @minjenv.nl>
Subject: Verslag eerste expertmeeting verschoningsrecht en schriftelijke input OM & Rechtspraak
Attachments: 251118 OM schriftelijke reactie op tweede wijzigingswet.pdf, 251118 Verslag expertmeeting verschoningsrecht.pdf, 251128 Rechtspraak Reactie ontwerp tweede aanvullingswet VSR.pdf

Beste allen,

Wij danken u nogmaals voor de nuttige bijeenkomst van vanochtend. Zoals toegezegd, ontvangen jullie hierbij het verslag van de eerste bijeenkomst van 18 november jl. Het verslag van de bijeenkomst van vanochtend ga ik mee aan de slag en ontvangen jullie zo snel mogelijk. Mocht het verslag leiden tot vragen of opmerkingen, hoor ik dat graag. Daarnaast stuur ik jullie de schriftelijke reactie van het OM n.a.v. de eerste bijeenkomst, en de schriftelijke reactie van de Rechtspraak op de conceptregeling.

Wij verzoeken u vriendelijk om deze documenten – evenals de conceptregeling – niet breed te verspreiden, maar hier prudent mee om te gaan. Ik wens u allen alvast een prettig weekend.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e @minjenv.nl | 06-5.1.2.e | ma-vr

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: 5.1.2.e
Sent: Wed, 3 Dec 2025 12:26:28 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: Re: Expertmeeting functioneel verschoningsrecht

Nee geen aanvullende opmerkingen. @ 5.1.2.e : Pak jij dit op?

Van: 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 28 november 2025 22:00:54
Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e
Onderwerp: Expertmeeting functioneel verschoningsrecht

Beste 5.1.2.e ,

Vandaag hebben 5.1.2.e en ik de expertmeeting functioneel verschoningsrecht bijgewoond. Hoewel het officiële verslag ongetwijfeld een veel vollediger overzicht zal geven van wat besproken is, zal ik vanuit het belang van urgentie een aantal zaken alvast aanstippen.

Vóór het kerstreces wil DWJZ een aangepast voorstel naar de Combi-WG sturen ter behandeling in januari. Dit onderwerp is uiteindelijk bestemd voor de Tweede aanvullingswet.

De diverse ketenpartners (BOD'en, OM, Rechtspraak) voorzien dat er vrij serieuze uitvoeringsgevolgen verbonden zijn aan de voorgestelde regeling. Aan het begin van de expertmeeting werd aangegeven dat ketenpartners t/m 5 december hebben om eventuele schriftelijke opmerkingen in te dienen. 5.2.1

Er is een WODC-onderzoek op komst over het functioneel verschoningsrecht. Mochten hier relevante adviezen in staan, dan worden deze meegenomen in het ontwerp.

Waar lagen de pijnpunten deze bespreking?

De vrees van een aantal partners was dat artikel 2.8.3b te rigoureuus is. Door de formulering "De RC verleent geen machtiging tot de uitoefening van de bevoegdheden..." zet de wetgever de voordeur dicht voor alle gegevens, terwijl niet zeker is of deze gegevens functioneel verschoningsgerechtigd zijn. De voorkeur is meer om een goed proces áchter de voordeur in te stellen: haal de gegevens wel binnen, maar richt het proces daarachter goed in om geheimhouding te waarborgen. Dan gooi je het kind niet weg met het badwater. Knigge merkte op dat de jurisprudentie duidelijk is: de opdracht is om een *inbreuk* te voorkomen, en dat betekent de voordeur dicht houden voor deze gegevens.

De advocatuur vreest een verruiming van de doorbreking van het verschoningsrecht. Doordat er niet staat dat het verschoningsrecht uitsluitend doorbroken kan worden wanneer de verschoningsgerechtigde de verdachte is, maar dat dit kan bij een zwaarwegend maatschappelijk belang, vreest de NOVA dat allerlei opsporingsonderzoeken het predicaat "zwaarwegend maatschappelijk belang" krijgen, waardoor alle gesprekken van de advocaten van deze verdachten getapt kunnen worden. Zij zien de uitzonderingsbepaling het liefst expliciet beperkt tot die gevallen waarin de verschoningsgerechtigde verdachte is.

Verder werden er logistieke uitvoeringsproblemen voorzien wanneer het filterproces van geheimhoudersgegevens – dat zich nu bij de politie bevindt – wordt verplaatst naar het kabinet RC. Is de rechterlijke macht daarop toegerust?

Tevens werd opgemerkt het merkwaardig was dat artikel 2.8.3 enerzijds bedoelt een open norm te bieden zonder in te vullen voor de praktijk hoe dit gedaan zou moeten worden – wat Knigge ook expliciet opmerkte – maar dat de artikelen 2.8.3a t/m c zeer gedetailleerde normen voorschrijven die daarbij ook moeilijk uitvoerbaar zijn.

5.2.1

5.1.2.e, heb jij wellicht nog opmerkingen?

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Juridisch adviseur

M 06 – 5.1.2.e

Werkdagen: di, wo, do en vrij

Functioneel e-mailadres: 5.1.2.i @politie.nl

Politie | Staf korpsleiding | Expertisegebied Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514BP Den Haag

Postbus 17107, 2502CC Den Haag

From: 5.1.2.e
Sent: Wed, 3 Dec 2025 14:45:33 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: FW: [#3440] ONDER EMBARGO: WODC rapport internationaal vergelijkend onderzoek professioneel
verschoningsrecht
Attachments: Eindrapport EUR.pdf

Ha allen,

Hierbij het WODC onderzoek, waar 5.1.2.e en ik mede hebben deelgenomen aan een voorbereidende sessie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Sectorhoofd Staf Oost-Brabant

Politie Oost-Brabant | Eenheidsstaf

Postbus 90163, 5200 MS, 's-Hertogenbosch

Bezoekadres: Vogelstraat 41, 's-Hertogenbosch
M 06 5.1.2.e

Managementassistente: 5.1.2.e

E 5.1.2.e @politie.nl

M 06 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @politie.nl> **Namens** NP - Onderzoekscoördinatie

Verzonden: woensdag 3 december 2025 14:27

Aan: 5.1.2.e @politie.nl>; SK - Korpsstaf - Expertisegebied Bestuurszaken
<bestuurszaken.sk@politie.nl>; KL - Mediadesk <mediadesk.kl@politie.nl>

CC: 5.1.2.e @politie.nl>

Onderwerp: [#3440] ONDER EMBARGO: WODC rapport internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht
18 - FW [#3440] ONDER EMBARGO WODC rapport internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht 43

Dag allen,

Bij deze doe ik jullie de voorgenomen publicatie toekomen van het WODC-onderzoek internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht. Het wordt maandag a.s. openbaar.

Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e [@politie.nl](mailto:5.1.2.e@politie.nl)

Werkdagen: ma, di, wo, do en vr

Staf Korpsleiding | Beleidsonderdeel Operatiën | Vakmanschap, Kennis en Kwaliteit (VKK)

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Meer informatie? Kijk op politie.nl of op onze agorapagina: [Coördinatie Wetenschappelijk Onderzoek](#)

Van: 5.1.2.e [@wodc.nl](mailto:5.1.2.e@wodc.nl)>

Verzonden: dinsdag 2 december 2025 13:07

Aan: NP - Onderzoekscoördinatie 5.1.2.i [@politie.nl](mailto:5.1.2.i@politie.nl)>

Onderwerp: 3510 int vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht

Dag mensen van de Onderzoekscoördinatie,

Bijgaand ter informatie en onder embargo een onderzoeksrapport dat a.s. maandag 8 december openbaar wordt. Het is een internationaal vergelijkend onderzoek over de wetgeving en praktijk in een aantal landen rond 18 - FW [#3440] ONDER EMBARGO WODC rapport internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht 44

het verschoningsrecht van notarissen en advocaten.

Er zijn voor het in kaart brengen van de problematiek in Nederland enkele interviews met deskundigen uit de politie afgenomen. Zie voor de namen de bijlagen 3 en 4.

Met Groet, 5.1.2.e .

5.1.2.e [5.1.2.e@wodc.nl">@wodc.nl](mailto:<span style=)

Afdeling Extern Wetenschappelijk Beleidsonderzoek (EWB)

06 – 5.1.2.e

Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)

Kennisinstituut voor de rechtsstaat

Bezoekadres: Koningskade 4 | 2596 AA | Den Haag

Postadres: Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

Op de hoogte blijven? Volg het WODC op [LinkedIn](#) of abonneer je op [de nieuwsbrief](#).

Check ook ons [podcastkanaal Dossier WODC](#). Iedere eerste dinsdag van de maand een nieuwe aflevering online.

Wil je werken bij ons kennisinstituut? Bekijk dan [onze vacatures](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>
Sent: Tue, 30 Dec 2025 13:18:16 +0100
To: [redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; [redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>; [redacted] 5.1.2.e @rechtspraak.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @kuypbaar.nl>; [redacted] 5.1.2.e @om.nl>; [redacted] 5.1.2.e @om.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @politie.nl>; [redacted] 5.1.2.e @politie.nl>; [redacted] 5.1.2.e @om.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @belastingdienst.nl>; [redacted] 5.1.2.e @belastingdienst.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @mindef.nl>; [redacted] 5.1.2.e @om.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @oudleden-hogeraad.nl>; [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>;
[redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e @minjenv.nl>
Subject: Ter info: Stukken verschoningsrecht vergadering Gecombineerde werkgroep 5 februari 2026
Attachments: Tweede aanvullingswet - verschoningsrecht.docx

Beste leden van de expertmeetings,

Hierbij stuur ik ter info de conceptstukken ziende op het onderdeel bijstelling regeling functioneel verschoningsrecht voor de Tweede aanvullingswet. Deze stukken zijn vanochtend aan de leden van de combi-werkgroep gestuurd voor het overleg van 5 februari aanstaande. Naast de naar aanleiding van de expertmeetings aangepaste wettekst en de memorie van toelichting is ook een nieuwe geconsolideerde tekst toegevoegd. Het verzoek aan u is om dit ambtelijke concept vertrouwelijk te behandelen.

Rest mij eenieder een fijne jaarwisseling te wensen.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2.e

[redacted] 5.1.2.e
Wetgevingsjurist

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Afdeling Straf- en Sanctierecht

Noord-toren, 11^e verdieping
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06 [redacted] 5.1.2.e @minvenj.nl
[redacted] 5.1.2.e www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: 5.1.2.e
Sent: Thu, 15 Jan 2026 12:33:05 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: over het 'indien en voor zover' in nieuwe 2.7.61a staat in de toelichting:

Het filteren in opdracht van de officier van justitie van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie door middel van een automatische voorselectie van bijvoorbeeld bulkgegevens wordt hiermee geregeld. In het voorgestelde artikel 2.7.61a is de zinsnede 'en voor zover' ingevoegd om te verduidelijken dat het verbod op kennisneming alleen betrekking heeft op (de na voorselectie overblijvende) gegevens ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Dat die voorselectie moet plaatsvinden zonder van die gegevens kennis te nemen, volgt direct uit het verbod op kennisneming.

Zo licht men het dus toe. Met de overige gegevens mag je dus tussentijds verder

OvJ Overigens wel bijzonder dat de OvJ in het artikel niet genoemd wordt. Meeste vorderingen en onderzoeksbevoegdheden devices zijn natuurlijk OvJ-bevoegdheden. We hebben alleen ook nog steeds inbeslagnemingen en vorderingen ('bevel verstrekking' straks) waar de opsporingsambtenaar zelf bevoegd is

5.1.2.e
juridisch adviseur
06 - 5.1.2.e
5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.i @politie.nl.

From: 5.12.e
Sent: Mon, 26 Jan 2026 12:12:19 +0100
To: 5.12.e @politie.nl>; 5.12.e @politie.nl>
Subject: check - voorstel generieke wijziging 2.1.14
Attachments: Tweede aanvullingswet - verschoningsrecht - versie II 16 januari.docx

In het ambtelijk voorstel voor de werkgroep tot wijziging van de artikelen die zien op het redelijk vermoeden dat in enig opzicht bij vergaard of verdere verwerking VGI waar ook in beschikbare gegevens wordt (of voorzienbaar zal worden) 'aangetroffen', is gelijk ook **artikel 2.1.14** aangepast

Dat artikel geldt echter als bepaling ook voor Landeckiaanse of andere RC-machtigingen

Nu heb ik het staande recht in deze niet paraat, maar betreft dit inderdaad zoals de aanvullings-MvT veronderstelt slechts ook **in den brede** – dus buiten het verschoningsrecht - een *codificatie*

Even als check

V-recht

MvT

In verband hiermee wordt in het nieuwe wetboek in een algemene bepaling **geëxpliciteerd** dat de rechter-commissaris aan zijn machtigingen voorwaarden kan verbinden (zie de aanvulling van artikel 2.1.14).

MvT

Men kiest voor de aparte procedure van het verschoningsrecht voor een analogie:

- bij de **algemeen wordende*** RC-beslissing tot kennisname in artikel 2.7.63 voor: artikel 2.1.14, eerste lid, is **van overeenkomstige toepassing**.
- ook bij de doorzoeking van 2.7.69: Op de vordering van de officier van justitie en op het bevel van de rechter-commissaris is artikel 2.1.14, tweede lid, van **overeenkomstige toepassing**

Groet, 5.12.e

PS algemeen wordende*: het lijkt er op dat deze bepaling (en de afzonderlijke opschortende beroepsprocedure tot aan de HR) niet alleen zien op de 'traditionele', inhoudelijke geschillen over het door RC beslissen tot kennisnemen *bij doorbreking van het VR wegens zeer buitengewone omstandigheden of corpora*. Maar ook op alle mogelijk steeds opvolgende 'filterbeslissingen' en vrijgeven aan de opsporing. De vraag is of dit een werkbare situatie wordt

5.12.e

juridisch adviseur

06 - 5.12.e

5.12.e @politie.nl

29 - check - voorstel generieke wijziging 2.1.14

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar ^{5.1.2.1} [redacted] [@politie.nl](#).

From: 5.1.2.e
Sent: Mon, 26 Jan 2026 21:44:03 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Cc: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: RE: Impactanalyse bijstelling 2.6.9/1.4.8 en artikelen functioneel verschoningsrecht

Hoi 5.1.2.e,

Op de vraag wanneer een IA zou moeten worden uitgevoerd: ik voorzie dat beide voorstellen nog wel aangepast gaan worden ten opzichte van de versies die we nu kennen. Dat betekent dat een IA pas zinvol is op de consultatieversies van de voorstellen. Die verwachten we vanaf maart.

Het zijn twee afzonderlijke onderwerpen, dus het beste is 2 startgesprekken.

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @politie.nl>
Verzonden: maandag 26 januari 2026 09:47
Aan: 5.1.2.e @politie.nl>
CC: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>
Onderwerp: Impactanalyse bijstelling 2.6.9/1.4.8 en artikelen functioneel verschoningsrecht

Hoi 5.1.2.e,

Je gaf donderdag aan te vermoeden dat op bovengenoemde onderwerpen er zeker impactanalyse nodig is gezien de naar verwachte grote structurele impact.

Op welke termijn zullen we hierover met jou resp. 5.1.2.e een startgesprek hebben om te bezien wat verandert en wat nodig is aan impactanalyse?

Na de combiwerkgroep van volgende week of na de EK behandeling?

En is het zinlijk om beide onderwerpen op één moment gezamenlijk te bespreken of afzonderlijk met jou en 5.1.2.e?

Aangezien de consultatietermijn overlapt met mijn 5 weken afwezigheid (10/4 – 17/5) lijkt het mij wenselijk dit samen met met Niek op te pakken. Hij was ook betrokken bij verschoningsrecht en bij de eerdere analyse naar amendement Helder (en hij is hovj).

5.1.2.e

Impactanalist / beleidsadviseur (BCM)

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e [@politie.nl](mailto:5.1.2.e@politie.nl)

Werkdagen: ma, di, wo en do

□ Vraag voor Beleid Operatiën? [Mail ons](#)

Meer weten over impactanalyses? Kijk op [Agorapagina Impactanalyse](#)

Staf Korpsleiding | Beleid Operatiën

Nieuwe Uitleg 1, 2514BP Den Haag

Postbus 17107, 2502CC Den Haag

Hiermee maakt de politie gebruik van de geboden mogelijkheid om schriftelijk te reageren op bovenstaand voorstel dat is geagendeerd op de eerstvolgende combiwerkgroep.

Algemeen

Sinds 19 november 2015 staat de vormgeving van een nieuwe wettelijke regeling over de omgang met in gegevens vervatte (vastgelegde) verschoningsrechtelijke communicatie op de agenda van deze (toen nog niet gecombineerde) werkgroep (Van Dijk). Nadien hebben ketenpartijen op uiteenlopende wijze bijgedragen aan de verdere vormgeving door inbreng vanuit de praktijk. Inmiddels heeft in de rechtsontwikkeling ook de Hoge Raad zich niet onbetuigd gelaten, en vooral de vruchten daarvan vinden hun weerslag in de nu verder geactualiseerd voorstel tot aanpassing van de Eerste Vaststellingswet.

Tegelijkertijd blijft de vraag of vanuit de dagelijkse praktijk met het unieke moment van een nieuw Wetboek van Strafvordering en de voorliggende keuzes met het primaat aan de wetgever de nu voorliggende regeling in de wet voldoende gestalte krijgt om de dagelijkse knelpunten met voldoende wettelijke normering het hoofd te bieden.

De doorlooptijden van opsporingsonderzoeken worden – ook met het oog op de belangen van slachtoffers – in de loop der jaren nog steeds en door de complexiteit van filtervraagstukken in toenemende mate onevenredig vertraagd, met een complex stelsel waarin het telkens aan de opsporing is om aangetroffen verschoningsrechtelijke informatie te scheiden of mijden. Vooral in de advocatuur als beroepsgroep is anders dan wel de medische sector nog steeds niet een voor de inhoudelijke communicatie ingericht digitaal portaal in gebruik, waarmee ook de functioneel verschoningsgerechtigden wezenlijk kunnen bijdragen aan het reduceren van door de opsporing achteraf te (doen) verrichten van de noodzakelijke filtering.

Als dan toch een filtering noodzakelijk is, is de opsporing gebaat bij voortvarende besluitvorming om tot kennisname van de (resterende) gegevens te komen. De praktijk van de bij filterbeslissingen van de RC ingezette beklagprocedures van beslagene(n) (verdachten) en van de functioneel verschoningsgerechtigden leert dat die rechtsgang bepaald ook de snelle duidelijkheid en daarmee de doorlooptijden van de opsporingsonderzoeken bepaald nog niet ondersteunen.

Beide elementen van preventie en van snelle finale besluitvorming zijn cruciaal om een zowel aan de gedeelde belangen recht te doen als collectief een verantwoordelijk stelsel te realiseren.

Gedegen en dragend wettelijk stelsel van filterbesluitvorming

Uit het recente WODC-onderzoek lijkt de conclusie te kunnen worden getrokken dat de wettelijke stelsels van omringende landen klaarblijkelijk kunnen bijdragen aan een daadwerkelijk effectieve realisatie. Deze 'spiegel' voor ons nationaal recht moet ook voor de regering en de wetgever een stimulans zijn om goed te bezien waar het meest 'succesvol' aan de knoppen kan worden gedraaid.

Nu blijkt dat ook met het nu voorliggende wetsvoorstel nog niet kan worden voorzien in het borgen van een *door de diverse ketenpartijen dragend en voldoende efficiënt besluitvormend stelsel van filtering*, is het dringend advies van de politie om aan de hand van de uitkomsten van het WODC-onderzoek *alvorens een voorstel in formele consultatie te geven* grondiger te onderzoeken en met ketenpartners te bespreken hoe de vormgeving van wetgeving in het nieuwe wetboek daar toch in zou kunnen voorzien.

Belangen van de politie ¹

¹ In de ontwerpmemorie van toelichting wordt telkens gesproken over 'politie', daar waar 'opsporingsinstantie' (politie, KMar en BOD-en) bedoeld is; het advies is dit aan te passen.

De politie deelt de in de ontwerpmemorie opgenomen notie dat het opsporingsbelang vooral gelegen is in het vinden van een effectieve manier om het opsporingsonderzoek te kunnen voortzetten zonder kennisneming van verschoningsgerechtigd materiaal. Zeker omdat bij de politie in een brede opsporingspraktijk niet steeds sprake is van door de opsporing vooraf geplande vormen van gegevensvergaring als bij een 'geplande doorzoeking', kunnen afzonderlijke beoordelings- en beklagprocedures over het verschoningsrecht in zeer diverse situaties van de opsporingspraktijk ineens actueel worden.

In de MvT van de Eerste Aanvullingswet is weergegeven dat overeenstemming bestaat over de wenselijkheid om dit wettelijk te regelen en over het uitgangspunt dat de inhoudelijke beoordeling van vermoedelijk verschoningsgerechtigde informatie is voorbehouden aan de RC. Het gaat daarmee vooral om een door wettelijke regels te borgen procedure die wordt gevolgd wanneer voorwerpen en gegevens waarover het professionele verschoningsrecht zich uitstrekt worden 'aangetroffen'. Onderschreven werd daarbij het belang van de opsporing die gebaat is bij *snelle toegang tot informatie*, het '*sneller aan de slag kunnen*'. Doel van een strafvorderlijke regeling is immers te voorkomen dat de kern van het verschoningsrecht wordt aangetast. In deze ontwerpmemorie wordt in het verlengde daarvan terecht ingegaan op het markeren van het onderscheid tussen een inbreuk en een schending van het verschoningsrecht. Ook worden de uitkomsten van het rechtsvergelijkend onderzoek door het WODC aangehaald, zij het dat weliswaar een aantal malen enerzijds wel gesproken wordt over een 'gedeelde verantwoordelijkheid', maar daarbij anderzijds nog niet of nauwelijks als regering en wetgever concrete nieuwe normerende wettelijke handvaten worden geboden om dat gezamenlijke doel van een voortvarend en niet onnodig belastend proces met de wetgeving daadwerkelijk te borgen. Op deze wijze blijven de zorgplichten nog zeer eenzijdig bij alleen de 'uitfilterende ketenpartijen' belegd.

Doorlooptijden en opschortende werking van de kennisname

Het hoeft geen betoog dat de opsporingspraktijk nu al meerjarig ernstige vertraging ondervindt, nu ook uit artikel 2.7.64 volgt dat met *kennisneming* moet worden gewacht totdat – veelal na een door de functioneel verschoningsgerechtigde te entameren en geheel te doorlopen bijzondere beklagprocedure - de beslissing van de RC onherroepelijk is geworden. In het bijzonder in gevallen waarin sprake is van een 'uitfilterbeslissing' van mogelijk van of aan verschoningsgerechtigden waarbij een schifting gemaakt moet worden tussen informatie die wel en informatie die niet onder het verschoningsrecht valt.

In de nu voorgestelde, geactualiseerde vormgeving van de wettelijke regeling op dit onderwerp beoogt een voor alle gevallen eensluidende algemene wettelijke norm vast te leggen voor een door de opsporing te doorlopen afzonderlijke beoordelingsprocedure, waarbij de RC steeds over de kennisneming door de opsporing moet beslissen "*indien en voor zover (na een eventuele voorselectie) het vermoeden bestaat dat zich onder de (overblijvende) gegevens informatie bevindt die onder het functioneel verschoningsrecht valt*".

Met de onderzoekers van het recente WODC-onderzoek maakt de politie zich zorgen over de doorlooptijden van door de verschoningsgerechtigde alsook de verdachte als veelal beslagene tegen uiteenlopende 'filterbeslissingen' te entameren procedures. Door de opschortende werking en de lange doorlooptijden van deze beklagprocedures – zeker ook in de fase bij de raadkamers - lopen de opsporingsonderzoeken ernstige vertraging op. Het WODC gaf al met de nodige adviezen richting aan regering en wetgever voor het daadwerkelijk borgen van een snellere beschikbaarheid voor de opsporing. Dit kan bijdragen door voor de op wettelijke normen beslissende RC en beklag beoordelende raadkamer in de wet de norm scherp(er) vast te leggen dat als naar verwachting *redelijkerwijs* geen verschoningsgerechtigde informatie (meer) in de gegevens aanwezig zijn gewoon (en dus voortvarender) tot kennisname kan worden overgegaan.

De afzonderlijke beoordelings- en beklagprocedures bij zich steeds opvolgend filteren en noodzakelijke filterbeslissingen naast de beklagprocedures die de beslagene zelf ook daarnaast over de mate van filtering kan instellen leggen kortom momenteel - mede als gevolg van de nog uitblijvende exclusief afgebakende portalen voor de vertrouwelijke communicatie voor de sector

advocatuur - een te groot beslag op het opsporingsonderzoek waarbij een grote set aan data beschikbaar is.

Doel van het wetsvoorstel tot aanpassing zal daarom in de ogen van de politie moeten zijn en blijven het als wetgever genormeerd stroomlijnen van de huidige procedures tot een regeling met een voor de opsporingspraktijk heldere normering, de werklast bij de strafrechtketen vermindert en doorlooptijden terugdringt.

Enkele concrete aandachtspunten

1. Beperk het tot alleen de inhoudelijke communicatie

Uit het recente WODC-onderzoek volgt het advies om in de lijn van omringende landen de reikwijdte van het verschoningsrecht aan te scherpen, door het concentreren op de vertrouwelijkheid van de inhoudelijke communicatie. In het nu voorliggend voorstel komt daar niets van terug. Daarmee kunnen onverminderd door een verschoningsgerechtigde ook geschillen worden ingebracht over de filtering van zogeheten *metadata* ('data over data') tot aan het oneindige in de beoordelingsprocedure – en in beroepsprocedures. Het advies het gehele samenstel van de regeling in Boek 1 en Boek 2 in dat licht in heroverweging te nemen.

2. Voorkom toename veelheid aan aantal filterbeslissingen en - beklagprocedures

In de artikelsgewijze toelichting van artikel 2.7.63 in de MvT van de Eerste Vaststellingswet (p. 470) is opgenomen dat de RC beslist in dit geval **in één keer** over de inbeslagneming respectievelijk het overnemen van de gegevens en de kennisneming.

In de nu voorliggende ontwerpmemorie (p. 25 onder K) is bij het schrappen van de oude bepalingen 2.7.65 en 2.7.66 opgemerkt, dat over de bij uitsluitend bij de RC belegde verantwoordelijkheid voor de filtering van gegevens bij een vermoeden van verschoningsrecht is opgenomen, dat uit de wettelijke regeling naar voren komt dat de RC **steeds** over de kennisneming moet beslissen indien en voor zover (na eventuele voorselectie) het vermoeden bestaat dat zich onder de (overblijvende) gegevens informatie bevindt die onder het functioneel verschoningsrecht valt. Niet duidelijk is of dit codificatie of wijziging is van bestaand recht, en of dit leidt tot werkbare wetgeving en daarin opgenomen procedures in het kader van de rechtsbescherming en de 'gedeelde verantwoordelijkheid'. Is het de bedoeling van de wetgever dat na elke vrijgave door de rechter-commissaris van geschoonde data, door een verschoningsgerechtigde of beslagene steeds weer afzonderlijk verder een beklagprocedure entameert over het filterproces en de inhoud van de vrijgegeven gegevens? De politie maakt zich grote zorgen over het stelsel dat door de wetgeving nu in de voorstellen nog niet wordt geadresseerd.

3. Zorgplicht ook voor de functioneel verschoningsgerechtigde (artikel 2.7.58a)

Ook uit het WODC-onderzoek volgt het advies de functionele verschoningsgerechtigden te verplichten steeds op adequate wijze inzichtelijk te maken dat materiaal vertrouwelijk is. Dat kan al eenvoudig door gebruik te maken van exclusief daartoe ingerichte communicatiekanalen (portalen e.a.) zoals in de medische sector zeer gebruikelijk is. Binnen de beroepsgroep van de advocatuur zijn deze portalen nog niet of nauwelijks van de grond gekomen, en is niet duidelijk welke activiteiten de verantwoordelijk Minister van Rechtsbescherming daartoe onderneemt.

Deze recente bevindingen en aanbevelingen van het WODC die een heldere kijk geven op hoe het in omringende landen klaarblijkelijk 'ook kan' vergt een grondige nadere doordenking. Dit is voor de wetgever het moment om niet alleen op de valreep van een in te dienen voorstel voor een Tweede Aanvullingswet de staande rechtspraak te codificeren, maar ook tot een werkelijke verbetering en dus *vernieuwing* van de uitvoering bij het samenkomen van deze belangen te komen.

In artikel 2.7.58 komt bij de functioneel verschoningsgerechtigde als normadressant thans in de memorie van toelichting van de Eerste Vaststellingswet diens in de nu voorgestelde

ontwerpmemorie bij artikel 2.7.58a aangehaalde inspanningsverplichting(en) volstrekt onvoldoende tot uitdrukking. Ook voor het optreden van de raadsman als bedoeld in Titel 1.4 (artikel 1.4.9) en de onderlinge vertrouwelijke communicatie met de verdachte (art. 1.4.17) heeft te gelden dat de verschoningsgerechtigde zoveel mogelijk voorkomt dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

In het algemene deel van de MvT is hierover gesteld, dat in dit wetsvoorstel, in het voetspoor van het WODC-rapport, nog een stap verder wordt gezet. Gesteld wordt: De wijze waarop een verschoningsgerechtigde zijn informatiehuishouding inricht is daarin ook een factor die een rol speelt bij de vraag welke inspanningen in redelijkheid van ~~politie~~-opsporingsinstanties en justitie mogen worden verricht. Het gaat daarbij dus niet om de vraag welke rechtsgevolgen eventueel onrechtmatig handelen moet hebben, maar om de daaraan voorafgaande vraag of sprake is van onrechtmatig handelen.” De tekst van de ontwerpmemorie noemt daarbij vervolgens alleen: “Naar aanleiding van de overweging van de Hoge Raad heeft, zoals hierboven aangegeven, de Nederlandse Orde van Advocaten de toelichting op gedragsregel 3 aangepast. Aan gedragsregel 3 over de vertrouwelijkheid is het volgende toegevoegd: ‘De advocaat neemt *passende maatregelen* ter handhaving van de vertrouwelijkheid en de communicatie met de cliënt of derden, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen, van dataverwerking en van dataopslag waarvan de advocaat zich bedient, en de mate van beveiliging van die middelen.’

Niet duidelijk is daarmee echter welke toereikende concrete stap met dit voorstel nu door de wetgever normerend in het kader van de beoordelings- en beklagprocedure wordt gezet.

Het advies is daarom – vanuit een evenwicht tussen zowel het belang van strafvorderlijke autoriteiten als die van de functioneel verschoningsgerechtigden – in het licht van de met de regeling voorgestane gedeelde verantwoordelijkheid uitdrukkelijk in hetzij artikel 2.7.57 of in Titel 1.4 op te nemen een zelfstandig op de functioneel verschoningsgerechtigde rustende verplichting op te nemen. Een zorgplicht waarbij ook de beroepsgroep in het licht van het in te roepen verschoningsrecht uit hoofde van hun ambt of beroep zoveel mogelijk met concrete maatregelen vooraf voorkomen dat bij uitoefening van een bevoegdheid door strafvorderlijke autoriteiten inbreuk zou kunnen worden gemaakt op het functioneel verschoningsrecht. Als daarbij bij algemene maatregel van bestuur nadere regels *kunnen* worden gesteld over de uitvoering van die zorgplicht, biedt dit de Minister van Rechtsbescherming de gelegenheid daarover in afstemming juist met de vertegenwoordigers van de beroepsgroepen nadere eisen aan te gebruiken en door de overheid te faciliteren communicatiekanalen vast te stellen. Het aantal filterbeslissingen zou in de toekomst door het stimuleren van het gebruik van dergelijke portalen of andere communicatiekanalen aanzienlijk kunnen worden gereduceerd.

4. Bronbescherming (wetstechnische opmerkingen artikel 2.7.58b)

Opsporingsambtenaar als tot het geven van het bevel bevoegde autoriteit

In de tekst van (zowel het te vervallen artikel 2.7.46 tweede lid als het nu verplaatste) artikel 2.7.58b wordt alleen gewag gemaakt van *de OvJ als bevoegde autoriteit* tot het geven van een bevel tot verstrekken van gegevens als bedoeld in artikel 2.7.46. Uit de tekst en toelichting wordt voor de opsporingspraktijk niet duidelijk of de officier van justitie ook de vordering tot machtiging indient, indien de bevoegde autoriteit niet de officier van justitie, maar de opsporingsambtenaar is. Zo kan op grond van bijvoorbeeld artikel 2.7.46 vierde lid onder e degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot deze opnamen een persoon betreffen die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 (zoals camerabeelden waaruit een bron van een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming kan worden afgeleid). Het advies is dit nader in tekst of memorie van toelichting te verduidelijken.

Artikel 2.7.47 tweede lid

Het artikel richt zich enerzijds op degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens (artikel 2.7.46) en anderzijds de persoon die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt en van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens (artikel 2.7.50). Niet duidelijk is wat de reden is dat

artikel 2.7.47 tweede lid wordt gehandhaafd en niet tevens komt te vallen onder dit artikel 2.7.58b. Overigens is ook in artikel 2.7.47 de tot bevel bevoegde autoriteit afhankelijk van de gegevens zowel de OvJ als de opsporingsambtenaar.

5. Wettelijk stelsel van eenzelfde toetsingsprocedure (artikel 2.7.60)

Het artikel beperkt zich tot een voorafgaand verbod-tenzij tot het uitoefenen van twee opsporingsbevoegdheden, de inbeslagname en de overname gegevens: tenzij het ziet op het veiligstellen van de (op de gegevensdrager beschikbare) gegevens in de aanloop van een RC-beslissing tot kennisname.

Voor bijvoorbeeld onverhoeds bij aantreffen ontstaan van een redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, nadat een *bevel tot verstrekken gegevens* als bedoeld in artikel 2.7.46 en 2.7.47 richting anderen dan de functioneel verschoningsgerechtigden is uitgeoefend, is geen bepaling voorgesteld. Het lijkt voor het veiligstellen ter besluitvorming door de RC als bedoeld in de artikelen 2.7.61, 2.7.61 a en 2.7.62 dat in die gevallen wordt teruggegrepen op een analogie van veiligstellen langs de lijnen van artikel 2.7.58a en artikel 2.7.61a.

De wetgever gaat er klaarblijkelijk daarbij vanuit dat – naast artikel 2.1.14 – geen afzonderlijke normerende bepaling in titel 7.5 noodzakelijk is, wanneer voor het geven van een bevel tot het verstrekken van gegevens een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, omdat vooraf het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over de te verkrijgen gegevens, de officier van justitie daarvan melding zal maken in zijn vordering tot het verlenen van de machtiging (ECLI:NL:HR:2024:375, r.o.v.. 6.5.3).

In het algemene deel wordt daartoe opgemerkt dat voor alle voorwerpen en gegevens die zijn verkregen geldt dat als het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende informatie uitstrekt, van die informatie geen kennis mag worden genomen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Gesteld wordt vervolgens: *Het is om die reden dat in het nieuwe artikel 2.7.61a geheel geabstraheerd van de wijze waarop politie-opsporingsinstanties en justitie de voorwerpen en gegevens hebben verkregen en de plaats waar zij die hebben aangetroffen. Er geldt in alle gevallen een en dezelfde toetsingsprocedure.*

Het vergt op dit onderdeel en in den brede nog steeds of juist thans aanzienlijke moeite om de wetsystematiek uit de voorgestelde opzet en volgorde van de wettelijke bepalingen over het verschoningsrecht te herleiden, zonder dat nauwgezet ook de memorie uit de Eerste Aanvullingswet en de nu voorliggende ontwerpmemorie voor een Tweede Vaststellingswet naast elkaar worden bestudeerd. Het advies vanuit de opsporingspraktijk is daarover bij het uiteindelijk vormgeven van een nieuwe helder beoogde regeling de benodigde aandacht te geven.

6. RC-beslissing na toestemming? (artikel 2.7.61)

Zowel in de Eerste Aanvullingswet (artikel 2.7.61 en 2.7.62) als in het nu voorgestelde artikel 2.7.61 tweede lid) is opgenomen dat ook indien de verschoningsgerechtigde zelf in een bepaald geval uitdrukkelijk toestemming geeft als bedoeld in artikel 2.7.61 onder a nog een (appellabele) beslissing van de rechter-commissaris over de kennisneming noodzakelijk is. De memorie van toelichting bij de Eerste Vaststellingswet (p. 637) ging echter uit van het gegeven dat evenals nu op grond van artikel 98 eerste lid Sv sprake is van een *bevoegdheid* om het verschoningsrecht in te roepen. Dus dat (al) mag worden kennisgenomen met toestemming van de functioneel verschoningsgerechtigde. Niet duidelijk is op welke gronden in die gevallen de regeling een aanvullende beslissing van de RC noodzakelijk acht. Het advies is nadere duidelijkheid hierover te verstrekken.

7. Uitvoerbaarheid van de voorselectieregeling (artikel 2.7.61a)

Met een op het eerste blik niet heel heldere formulering wordt in een afzonderlijke bepaling de rechtspraak gecodificeerd dat de facto (ook) automatische filtering door de opsporing zonder

tussenkomen van de rechter-commissaris toelaatbaar kan zijn, als op voorhand duidelijk is dat de filtering kan plaatsvinden zonder kennisneming van de gegevens. In de opzet van de regeling wordt voor de praktijk in een voorselectie veel waarde gehecht aan de op grond van deze bepaling verder in de opsporing zelf al te realiseren (door)ontwikkeling van automatische filtering, die een beoordelingsbeslissing door de RC niet of veel minder noodzakelijk maken. Het is echter de vraag of de voorgestelde normering in de praktijk voldoende helder wordt weergegeven.

Beoogt de bepaling inderdaad een bevoegdheid aan de OvJ – of ook aan de opsporingsambtenaar? – te verlenen tot het verrichten van een door de opsporing zelf te verrichten voorselectie (waarbij geen sprake is van kennisnemen)? Klopt het bij de toepassing van deze bevoegdheid dat van het bij voorselectie af te bakenen deel van gegevens die niet door dat vermoeden worden geraakt kennis mag worden genomen zonder dat de RC daarover heeft geoordeeld? Dat geldt bijvoorbeeld naar mag worden aangenomen ook als het gaat om de fase *nadat* de RC een selectiebeoordeling heeft gedaan en besloten tot vrijgave van uit die beslissing voortvloeiende gegevens. De wetgever onderschrijft dat geen enkele filtering perfect is.

Opsporingsambtenaren en geheimhoudersfunctionarissen hebben kortom in hun dagelijkse werkzaamheden en bij de uitoefening van hun ambt behoefte aan heldere wettelijke kaders met memorie van toelichting die erin voorzien en waarmee wordt geborgd dat enkel de onvoorzien aantreffen en daarmee onverhoeds inhoudelijke kennisneming van verschoningsgerechtigde informatie door onderzoeksteams en direct staken van kennisneming door een beoordeling aan te vragen bij de OVJ en RC rechtsgevolg of tot inhoudelijke geschillen daarover in procedures kan sorteren. Het advies is daarover voor de praktijk als wetgever de benodigde duidelijkheid te bieden.

8. Positie in geval van bijstand aan RC (artikel 2.7.62a en artikel 2.7.71)

In de daadwerkelijke uitvoering dient aan de hand van de in een AMvB te stellen eisen voldoende aandacht te zijn tussen enerzijds de taak en positie van de rol van de aan de RC externe bijstand te verlenen functionaris, en anderzijds naast die rol van geheimhoudersfunctionaris ook het – als aan de orde – zijn van opsporingsambtenaar kan zijn die (tevens) onder ambtseed als ambtenaar van politie aangesteld is voor de uitvoering van de politietaak.

Die positie komt ook in beeld bij artikel 2.7.71 dat ziet op de inlichtingen aan de raadkamer door de rechter-commissaris. De ontwerpmemorie bij het tweede lid gaat niet in op de vraag of die onwenselijkheid ook geldt voor de functionaris die bijstand aan de RC heeft verleend als bedoeld in art 2.7.62a. Is het juist dat gelet op de aard van de inzet van die functionaris ook voor diegene geldt dat sprake is van een bevoegdheid tot het (louter) inwinnen van inlichtingen bij (louter) de rechter-commissaris? Voor de vragen over de positie van de functionaris in het geval dit een opsporingsambtenaar betreft kan worden verwezen naar hetgeen hierboven bij artikel 2.7.62a is opgemerkt.

9. Verwerkingsverantwoordelijkheid Wpg (artikel 2.7. 62b)

Het eerste lid van dit artikel is in de huidige vorm zodanig geformuleerd dat dit zou kunnen impliceren dat de OvJ ook feitelijk zorgdraagt voor concrete uitvoeringshandelingen. In de ontwerpmemorie wordt daartoe al een voorbeeld gegeven (wachtwoord bij OvJ) en er komen nog nadere uitvoeringsregels in een AMvB. Dit stelsel doorkruist de verwerkingsverantwoordelijkheid voor politiegegevens op grond van de Wpg en de concrete uitvoeringsverantwoordelijkheid van (voor de politie:) de korpschef. Nu de zorg tot bewaren wettelijk bij de OvJ als bevoegde autoriteit wordt belegd, zou daarbij een stelsel passen dat de OvJ ter uitvoering van diens zorgplicht aan een opsporingsambtenaar/ opsporingsinstantie een bevel kan geven of anderszins zorgdraagt dat de opsporingsinstantie dit onder het gezag van de OvJ concreet uitvoert en invult vanuit de verwerkingsverantwoordelijkheid die wettelijk bij de politie blijft belegd. Dus de verantwoordelijkheid en gezag bij OvJ maar zodanig concrete uitvoering en de invulling van de uitvoering bij de politie met haar verwerkingsverantwoordelijkheid voor de politiegegevens blijft belegd.

Het onderwerp raakt in den brede aan het vraagstuk of en in welke mate sprake is van de in het nieuwe wetboek van strafvordering op te nemen gegevensverwerkende bepalingen in relatie tot het

wettelijk stelsel van de Wpg, en zal daarbij ook op dit onderdeel nader op te maken keuzes moeten worden betrokken.

10 Artikel 2.8.3b Tekstueel

In het tweede lid staat 'daders' waar mogelijk 'verdachten' bedoeld wordt?

CONCEPT

From: 5.1.2.e
Sent: Thu, 29 Jan 2026 18:25:06 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: Juiste versie - CONCEPT anno combiwerkgroep 5 feb VR_AMvH
Attachments: CONCEPT anno combiwerkgroep 5 feb VR_AMvH.docx

Inclusief op mijn verzoek deze opmerkingen :)

5.1.2.e had nog twee opmerkingen, die ik heb beantwoord zonder verdere aanpassing tekst.

Met 5.1.2.e nog gesproken over de mogelijkheid dat 5.1.2.e het toch nog 'uit de agenda licht' van de combiwerkgroep, en een dagdeel aparte (expert)meeting belegd. We gaan het zien. DWJZ zal ook enige dagen nodig hebben om de input te wegen.

5.1.2.e, 5.2.1
[Redacted text block]

Groet, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @om.nl>
Verzonden: donderdag 29 januari 2026 16:20
Aan: 5.1.2.e @politie.nl>
Onderwerp: CONCEPT anno combiwerkgroep 5 feb VR_AMvH

Ha 5.1.2.e,

5.2.1 . Mijn opm. zijn vooral tekstueel van aard. Misschien heb je er iets aan?

O ja, wij gaan fysiek naar de Gecombineerde werkgroep, omdat er zoveel heikele punten op de agenda staan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
Senior onderzoeker

Openbaar Ministerie
Wetenschappelijk Bureau van het Openbaar Ministerie

Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

088-699 8905

06-5.1.2.e

5.1.2.e@om.nl

www.om.nl

Hiermee maakt de politie gebruik van de geboden mogelijkheid om schriftelijk te reageren op bovenstaand voorstel dat is geagendeerd op de eerstvolgende combiwerkgroep.

Algemeen

Sinds 19 november 2015 staat de vormgeving van een nieuwe wettelijke regeling over de omgang met in gegevens vervatte (vastgelegde) verschoningsrechtelijke communicatie op de agenda van deze (toen nog niet gecombineerde) werkgroep (Van Dijk). Nadien hebben ketenpartijen op uiteenlopende wijze bijgedragen aan de verdere vormgeving door inbreng vanuit de praktijk. Inmiddels heeft in de rechtsontwikkeling ook de Hoge Raad zich niet onbetuigd gelaten, en vooral de vruchten daarvan vinden hun weerslag in de nu verder geactualiseerd voorstel tot aanpassing van de Eerste Vaststellingswet.

Tegelijkertijd blijft de vraag of vanuit de dagelijkse praktijk met het unieke moment van een nieuw Wetboek van Strafvordering en de voorliggende keuzes met het primaat aan de wetgever de nu voorliggende regeling in de wet voldoende gestalte krijgt om de dagelijkse knelpunten met voldoende wettelijke normering het hoofd te bieden.

De doorlooptijden van opsporingsonderzoeken worden – in de loop der jaren nog steeds en door de complexiteit van filtervraagstukken in toenemende mate onevenredig vertraagd, met een complex stelsel waarin het telkens aan de opsporing is om aangetroffen verschoningsrechtelijke informatie te scheiden of mijden. Vooral bij de advocatuur als beroepsgroep is anders dan bij de medische sector nog steeds niet een voor de inhoudelijke communicatie ingericht digitaal portaal in gebruik, waarmee ook de functioneel verschoningsgerechtigden wezenlijk kunnen bijdragen aan het reduceren van door de opsporing achteraf te (doen) verrichten van de noodzakelijke filtering.

Als dan toch een filtering noodzakelijk is, is de opsporing gebaat bij voortvarende besluitvorming om tot kennisname van de resterende gegevens te komen. De praktijk van de bij filterbeslissingen van de RC ingezette beklagprocedures van beslagenen (verdachten) en van de functioneel verschoningsgerechtigden leert dat die rechtsgang ook de snelle duidelijkheid en daarmee de doorlooptijden van de opsporingsonderzoeken bepaald nog niet ondersteunen.

Beide elementen van preventie en van snelle finale besluitvorming zijn cruciaal om een zowel aan de gedeelde belangen recht te doen als collectief een verantwoordelijk stelsel te realiseren.

Gedegen en dragend wettelijk stelsel van filterbesluitvorming

Uit het recente WODC-onderzoek lijkt de conclusie te kunnen worden getrokken dat de wettelijke stelsels van omringende landen klaarblijkelijk kunnen bijdragen aan een daadwerkelijk effectieve realisatie. Deze 'spiegel' voor ons nationaal recht moet ook voor de regering en de wetgever een stimulans zijn om goed te bezien waar het meest 'succesvol' aan de knoppen kan worden gedraaid.

Nu blijkt dat ook met het nu voorliggende wetsvoorstel nog niet kan worden voorzien in het borgen van een *door de diverse ketenpartijen dragend en voldoende efficiënt besluitvormend stelsel van filtering*, is het dringend advies van de politie om aan de hand van de uitkomsten van het WODC-onderzoek *alvorens een voorstel in formele consultatie te geven* grondiger te onderzoeken en met ketenpartners te bespreken hoe de vormgeving van wetgeving in het nieuwe wetboek daar toch in zou kunnen voorzien.

Belangen van de politie ¹

¹ In de ontwerpmemorie van toelichting wordt telkens gesproken over 'politie', daar waar 'opsporingsinstantie' (politie, KMar en BOD-en) bedoeld is; het advies is dit aan te passen.

De politie deelt de in de ontwerpmemorie opgenomen notie dat het opsporingsbelang vooral gelegen is in het vinden van een effectieve manier om het opsporingsonderzoek te kunnen voortzetten zonder kennisneming van verschoningsgerechtigd materiaal. Zeker omdat bij de politie in een brede opsporingspraktijk niet steeds sprake is van door de opsporing vooraf geplande vormen van gegevensvergaring als bij een 'geplande doorzoeking', kunnen afzonderlijke beoordelings- en beklagprocedures over het verschoningsrecht in zeer diverse situaties van de opsporingspraktijk ineens actueel worden.

In de MvT van de Eerste Aanvullingswet is weergegeven dat overeenstemming bestaat over de wenselijkheid om dit wettelijk te regelen en over het uitgangspunt dat de inhoudelijke beoordeling van vermoedelijk verschoningsgerechtigde informatie is voorbehouden aan de RC. Het gaat daarmee vooral om een door wettelijke regels te borgen procedure die wordt gevolgd wanneer voorwerpen en gegevens waarover het professionele verschoningsrecht zich uitstrekt worden 'aangetroffen'. Onderschreven werd daarbij het belang van de opsporing die gebaat is bij *snelle toegang tot informatie*, het '*sneller aan de slag kunnen*'. Doel van een strafvorderlijke regeling is immers te voorkomen dat de *kern* van het verschoningsrecht wordt aangetast. In deze ontwerpmemorie wordt in het verlengde daarvan terecht ingegaan op het markeren van het onderscheid tussen een inbreuk en een schending van het verschoningsrecht. Ook worden de uitkomsten van het rechtsvergelijkend onderzoek door het WODC aangehaald, zij het dat weliswaar een aantal malen enerzijds wel gesproken wordt over een 'gedeelde verantwoordelijkheid', maar daarbij anderzijds nog niet of nauwelijks concrete nieuwe normerende wettelijke handvaten worden geboden om dat gezamenlijke doel van een voortvarend en niet onnodig belastend proces met de wetgeving daadwerkelijk te borgen. Op deze wijze blijven de zorgplichten nog zeer eenzijdig bij alleen de 'uitfilterende ketenpartijen' belegd.

Doorlooptijden en opschortende werking van de kennisname

Het hoeft geen betoog dat de opsporingspraktijk nu al meerjarig ernstige vertraging ondervindt, nu ook uit artikel 2.7.64 volgt dat met *kennisneming* moet worden gewacht totdat – veelal na een door de functioneel verschoningsgerechtigde te entameren en geheel te doorlopen bijzondere beklagprocedure - de beslissing van de RC onherroepelijk is geworden. In het bijzonder in gevallen waarin sprake is van een 'uitfilterbeslissing' van mogelijk van of aan verschoningsgerechtigden waarbij een schifting gemaakt moet worden tussen informatie die wel en informatie die niet onder het verschoningsrecht valt.

De nu voorgestelde, geactualiseerde vormgeving van de wettelijke regeling op dit onderwerp beoogt een voor alle gevallen eensluidende algemene wettelijke norm vast te leggen voor een door de opsporing te doorlopen afzonderlijke beoordelingsprocedure, waarbij de RC steeds over de kennisneming door de opsporing moet beslissen "*indien en voor zover (na een eventuele voorselectie) het vermoeden bestaat dat zich onder de (overblijvende) gegevens informatie bevindt die onder het functioneel verschoningsrecht valt*".

Met de onderzoekers van het recente WODC-onderzoek maakt de politie zich zorgen over de doorlooptijden van door de verschoningsgerechtigde alsook de beslagene (veelal verdachte) tegen uiteenlopende 'filterbeslissingen' te entameren procedures. Door de opschortende werking en de lange doorlooptijden van deze beklagprocedures – zeker ook in de fase van de raadkamer - lopen de opsporingsonderzoeken ernstige vertraging op. Het WODC gaf al met de nodige adviezen richting voor het daadwerkelijk borgen van een snellere beschikbaarheid voor de opsporing. Dit kan bijdragen door voor de op wettelijke normen beslissende RC en beklag beoordelende raadkamer in de wet de norm scherp(er) vast te leggen dat als naar verwachting *redelijkerwijs* geen verschoningsgerechtigde informatie (meer) in de gegevens aanwezig zijn gewoon (en dus voortvarender) tot kennisname kan worden overgegaan.

De afzonderlijke beoordelings- en beklagprocedures bij zich steeds opvolgend filtering en noodzakelijke filterbeslissingen naast de beklagprocedures die de beslagene zelf ook daarnaast over de mate van filtering kan instellen, leggen momenteel - mede als gevolg van de nog

uitblijvende exclusief afgebakende portalen voor de vertrouwelijke communicatie voor de sector advocatuur - een te groot beslag op het opsporingsonderzoek

Doel van het wetsvoorstel tot aanpassing zal daarom moeten zijn het genormeerd stroomlijnen van de huidige procedures tot een voor de opsporingspraktijk heldere regelgeving, die de werklast bij de strafrechtketen vermindert en doorlooptijden terugdringt.

Enkele concrete aandachtspunten

1. Beperk het tot alleen de inhoudelijke communicatie

Uit het recente WODC-onderzoek volgt het advies om in de lijn van omringende landen de reikwijdte van het verschoningsrecht aan te scherpen, door het concentreren op de vertrouwelijkheid van de inhoudelijke communicatie. In het nu voorliggend voorstel komt daar niets van terug. Daarmee kunnen onverminderd door een verschoningsgerechtigde ook geschillen worden ingebracht over de filtering van zogeheten *metadata* ('data over data') tot aan het oneindige in de beoordelingsprocedure – en in beroepsprocedures. Het advies luidt om het gehele samenstel van de regeling in Boek 1 en Boek 2 in dat licht in heroverweging te nemen.

2. Voorkom toename veelheid aan aantal filterbeslissingen en - beklagprocedures

In de artikelsgewijze toelichting van artikel 2.7.63 in de MvT van de Eerste Vaststellingswet (p. 470) is opgenomen dat de RC in dit geval **in één keer** beslist over de inbeslagneming respectievelijk het overnemen van de gegevens en de kennisneming.

In de nu voorliggende ontwerpmemorie (p. 25 onder K) is bij het schrappen van de oude bepalingen 2.7.65 en 2.7.66 opgemerkt, dat over de bij uitsluitend bij de RC belegde verantwoordelijkheid voor de filtering van gegevens bij een vermoeden van verschoningsrecht opgenomen, dat uit de wettelijke regeling naar voren komt dat de RC **steeds** over de kennisneming moet beslissen indien en voor zover (na eventuele voorselectie) het vermoeden bestaat dat zich onder de (overblijvende) gegevens informatie bevindt die onder het functioneel verschoningsrecht valt. Niet duidelijk is of dit codificatie of wijziging is van bestaand recht, en of dit leidt tot werkbaar wetgeving en daarin opgenomen procedures in het kader van de rechtsbescherming en de 'gedeelde verantwoordelijkheid'. Is het de bedoeling van de wetgever dat na elke vrijgave door de rechter-commissaris van geschoonde data, door een verschoningsgerechtigde of beslagene steeds weer afzonderlijk verder een beklagprocedure kan worden geëntameerd over het filterproces en de inhoud van de vrijgegeven gegevens? De politie maakt zich grote zorgen over het stelsel dat door de wetgeving nu in de voorstellen nog niet wordt geadresseerd.

3. Zorgplicht ook voor de functioneel verschoningsgerechtigde (artikel 2.7.58a)

Ook uit het WODC-onderzoek volgt het advies de functionele verschoningsgerechtigden te verplichten steeds op adequate wijze inzichtelijk te maken dat materiaal vertrouwelijk is. Dat kan al eenvoudig door gebruik te maken van exclusief daartoe ingerichte communicatiekanalen (portalen e.a.) zoals in de medische sector zeer gebruikelijk is. Binnen de beroepsgroep van de advocatuur zijn deze portalen nog niet of nauwelijks van de grond gekomen, en is niet duidelijk welke activiteiten de verantwoordelijk Minister van Rechtsbescherming daartoe onderneemt.

Deze recente bevindingen en aanbevelingen van het WODC die een heldere kijk geven op hoe het in omringende landen klaarblijkelijk 'ook kan' vergt een grondige nadere doordenking. Dit is voor de wetgever het moment om niet alleen op de valreep van een in te dienen voorstel voor een Tweede Aanvullingswet de staande rechtspraak te codificeren, maar ook tot een werkelijke verbetering en dus *vernieuwing* van de uitvoering bij het samenkomen van deze belangen te komen.

In artikel 2.7.58 komt bij de functioneel verschoningsgerechtigde als normadressant thans in de memorie van toelichting van de Eerste Vaststellingswet diens in de nu voorgestelde ontwerpmemorie bij artikel 2.7.58a aangehaalde inspanningsverplichting(en) volstrekt

onvoldoende tot uitdrukking. Ook voor het optreden van de raadsman als bedoeld in Titel 1.4 (artikel 1.4.9) en de onderlinge vertrouwelijke communicatie met de verdachte (art. 1.4.17) heeft te gelden dat de verschoningsgerechtigde zoveel mogelijk voorkomt dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

In het algemene deel van de MvT is hierover gesteld, dat in dit wetsvoorstel, in het voetspoor van het WODC-rapport, nog een stap verder wordt gezet. Gesteld wordt: "De wijze waarop een verschoningsgerechtigde zijn informatiehuishouding inricht is daarin ook een factor die een rol speelt bij de vraag welke inspanningen in redelijkheid van politie en justitie mogen worden verricht. Het gaat daarbij dus niet om de vraag welke rechtsgevolgen eventueel onrechtmatig handelen moet hebben, maar om de daaraan voorafgaande vraag of sprake is van onrechtmatig handelen." De tekst van de ontwerpmemorie noemt daarbij vervolgens alleen: "Naar aanleiding van de overweging van de Hoge Raad heeft, zoals hierboven aangegeven, de Nederlandse Orde van Advocaten de toelichting op gedragsregel 3 aangepast. Aan gedragsregel 3 over de vertrouwelijkheid is het volgende toegevoegd: 'De advocaat neemt *passende maatregelen* ter handhaving van de vertrouwelijkheid en de communicatie met de cliënt of derden, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen, van dataverwerking en van dataopslag waarvan de advocaat zich bedient, en de mate van beveiliging van die middelen.'

Niet duidelijk is daarmee echter welke toereikende concrete stap met dit voorstel nu door de wetgever normerend in het kader van de beoordelings- en beklagprocedure wordt gezet.

Het advies is daarom – vanuit een evenwicht tussen zowel het belang van strafvorderlijke autoriteiten als die van de functioneel verschoningsgerechtigden – in het licht van de met de regeling voorgestane gedeelde verantwoordelijkheid uitdrukkelijk in hetzij artikel 2.7.57 of in Titel 1.4 op te nemen een zelfstandig op de functioneel verschoningsgerechtigde rustende verplichting op te nemen. Een zorgplicht waarbij ook de leden van de beroepsgroep in het licht van het in te roepen verschoningsrecht uit hoofde van hun ambt of beroep zoveel mogelijk met concrete maatregelen vooraf voorkomen dat bij uitoefening van een bevoegdheid door strafvorderlijke autoriteiten inbreuk zou kunnen worden gemaakt op het functioneel verschoningsrecht. Als daarbij bij algemene maatregel van bestuur nadere regels *kunnen* worden gesteld over de uitvoering van die zorgplicht, biedt dit de Minister van Rechtsbescherming de gelegenheid daarover in afstemming juist met de vertegenwoordigers van de beroepsgroepen nadere eisen aan te gebruiken en communicatiekanalen vast te stellen. Het aantal filterbeslissingen zou in de toekomst door het stimuleren van het gebruik van dergelijke portalen of andere communicatiekanalen aanzienlijk kunnen worden gereduceerd.

4. Bronbescherming (wetstechnische opmerkingen artikel 2.7.58b)

Opsporingsambtenaar als tot het geven van het bevel bevoegde autoriteit

In de tekst van (zowel het te vervallen artikel 2.7.46 tweede lid als het nu verplaatste) artikel 2.7.58b wordt alleen gewag gemaakt van *de OvJ als bevoegde autoriteit* tot het geven van een bevel tot verstrekken van gegevens als bedoeld in artikel 2.7.46. Uit de tekst van het artikel en toelichting wordt voor de opsporingspraktijk niet duidelijk of de officier van justitie ook de vordering tot machtiging indient, indien de bevoegde autoriteit niet de officier van justitie, maar de opsporingsambtenaar is. Zo kan op grond van bijvoorbeeld artikel 2.7.46 vierde lid onder e degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot deze opnamen een persoon betreffen die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 (zoals camerabeelden waaruit een bron van een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming kan worden afgeleid).

Het advies is dit nader in de wettekst of memorie van toelichting te verduidelijken.

Artikel 2.7.47 tweede lid

Het artikel richt zich enerzijds tot degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens (artikel 2.7.46) en anderzijds tot de persoon die anders dan

ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt en van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens (artikel 2.7.50). Niet duidelijk is wat de reden is dat artikel 2.7.47 tweede lid wordt gehandhaafd en niet tevens komt te vallen onder dit artikel 2.7.58b. Overigens is ook in artikel 2.7.47 de tot bevel bevoegde autoriteit afhankelijk van de gegevens zowel de OvJ als de opsporingsambtenaar.

5. Wettelijk stelsel van eenzelfde toetsingsprocedure (artikel 2.7.60)

Het artikel beperkt zich tot een voorafgaand verbod-tenzij tot het uitoefenen van twee opsporingsbevoegdheden, de inbeslagname en de overname gegevens: tenzij het ziet op het veiligstellen van de (op de gegevensdrager beschikbare) gegevens in de aanloop van een RC-beslissing tot kennisname.

Er wordt voor bijvoorbeeld onverhoeds bij aantreffen ontstaan van een redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, nadat een *bevel tot verstrekken gegevens* als bedoeld in artikel 2.7.46 en 2.7.47 jegens anderen dan de functioneel verschoningsgerechtigden is gegeven wordt geen afzonderlijke bepaling voorgesteld. Het lijkt voor het veiligstellen ter besluitvorming door de RC als bedoeld in de artikelen 2.7.61, 2.7.61 a en 2.7.62 dat in die gevallen wordt teruggegrepen op een analogie van veiligstellen langs de lijnen van artikel 2.7.58a en artikel 2.7.61a.

Het voorstel gaat er klaarblijkelijk daarbij vanuit dat – naast artikel 2.1.14 – geen afzonderlijke normerende bepaling in titel 7.5 noodzakelijk is, wanneer voor het geven van een bevel tot het verstrekken van gegevens een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, omdat vooraf het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over de te verkrijgen gegevens, de officier van justitie daarvan melding zal maken in zijn vordering tot het verlenen van de machtiging (ECLI:NL:HR:2024:375, r.o.v. 6.5.3).

In het algemene deel wordt daartoe opgemerkt dat voor alle voorwerpen en gegevens die zijn verkregen geldt dat als het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende informatie uitstrekt, van die informatie geen kennis mag worden genomen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Gesteld wordt vervolgens: *“Het is om die reden dat in het nieuwe artikel 2.7.61a geheel geabstraheerd van de wijze waarop politie en justitie de voorwerpen en gegevens hebben verkregen en de plaats waar zij die hebben aangetroffen. Er geldt in alle gevallen een en dezelfde toetsingsprocedure”*.

Het vergt op dit onderdeel aanzienlijke moeite om de wetsystematiek uit de voorgestelde opzet en volgorde van de wettelijke bepalingen over het verschoningsrecht te herleiden, zonder dat nauwgezet ook de memorie van toelichting bij de Eerste Aanvullingswet en de nu voorliggende ontwerpmemorie voor een Tweede Vaststellingswet naast elkaar worden bestudeerd. Het advies vanuit de opsporingspraktijk is daarover bij het uiteindelijk vormgeven van een nieuwe helder beoogde regeling de benodigde aandacht te geven.

6. RC-beslissing na toestemming? (artikel 2.7.61)

Zowel in de Eerste Aanvullingswet (artikel 2.7.61 en 2.7.62) als in het nu voorgestelde artikel 2.7.61 tweede lid) is opgenomen dat ook indien de verschoningsgerechtigde zelf in een bepaald geval uitdrukkelijk toestemming geeft als bedoeld in artikel 2.7.61 onder a nog een (appellabele) beslissing van de rechter-commissaris over de kennisneming noodzakelijk is. De memorie van toelichting bij de Eerste Vaststellingswet (p. 637) ging echter uit van het gegeven dat evenals nu op grond van artikel 98 eerste lid Sv sprake is van een *bevoegdheid* om het verschoningsrecht in te roepen. Dus dat (al) mag worden kennisgenomen met toestemming van de functioneel verschoningsgerechtigde. Niet duidelijk is op welke gronden in die gevallen de regeling een aanvullende beslissing van de RC noodzakelijk acht. Het advies is nadere duidelijkheid hierover te verstrekken.

7. Uitvoerbaarheid van de voorselectieregeling (artikel 2.7.61a)

Met een op het eerste blik niet heel heldere formulering wordt in een afzonderlijke bepaling de rechtspraak gecodificeerd dat de facto (ook) automatische filtering door de opsporing zonder tussenkomst van de rechter-commissaris toelaatbaar kan zijn, als op voorhand duidelijk is dat de filtering kan plaatsvinden zonder kennisneming van de gegevens. In de opzet van de regeling wordt voor de praktijk in de voorselectie veel waarde gehecht aan de op grond van deze bepaling verder in de opsporing zelf al te realiseren (door)ontwikkeling van automatische filtering, die een beoordelingsbeslissing door de RC niet of veel minder noodzakelijk maken. Het is echter de vraag of de voorgestelde normering in de praktijk voldoende helder wordt weergegeven. Beoogt de bepaling inderdaad een bevoegdheid aan de OvJ – of ook aan de opsporingsambtenaar? - te verlenen tot het verrichten van een door de opsporing zelf te verrichten voorselectie (waarbij geen sprake is van kennisnemen)? Klopt het bij de toepassing van deze bevoegdheid dat van het bij voorselectie af te bakenen deel van gegevens die niet door dat vermoeden worden geraakt kennis mag worden genomen zonder dat de RC daarover heeft geoordeeld? Dat geldt bijvoorbeeld - naar mag worden aangenomen - ook als het gaat om de fase *nadat* de RC een selectiebeoordeling heeft gedaan en besloten tot vrijgave van uit die beslissing voortvloeiende gegevens. De wetgever onderschrijft de notie uit het WODC-rapport dat geen enkele filtering perfect is. Opsporingsambtenaren en geheimhoudersfunctionarissen hebben kortom in hun dagelijkse werkzaamheden en bij de uitoefening van hun ambt behoefte aan heldere wettelijke kaders met een duidelijke memorie van toelichting die erin voorzien en waarmee wordt geborgd dat niet tot rechtsgevolg of tot inhoudelijke geschillen kan sorteren het enkel het onvoorzien aantreffen en daarmee onverhoeds inhoudelijk kennisnemen van verschoningsgerechtigde informatie door onderzoeksteams en dan direct staken van kennisneming door een beoordeling aan te vragen bij de OVJ en RC. Het advies is daarover voor de praktijk als wetgever de benodigde duidelijkheid te bieden.

8. Positie in geval van bijstand aan RC (artikel 2.7.62a en artikel 2.7.71)

In de daadwerkelijke uitvoering dient aan de hand van de in een AMvB te stellen eisen voldoende aandacht te zijn tussen enerzijds de taak en positie van de aan de RC externe bijstand te verlenen functionaris, en anderzijds naast die rol van geheimhoudersfunctionaris zijn van opsporingsambtenaar. In gevallen dat de functionaris bij de politie werkzaam is betreft het een onder ambtseer aangestelde ambtenaar van politie voor de uitvoering van de politietaat.

Die positie komt ook in beeld bij artikel 2.7.71 dat ziet op de inlichtingen aan de raadkamer door de rechter-commissaris. De ontwerpmemorie bij het tweede lid gaat niet in op de vraag of die onwenselijkheid ook geldt voor de functionaris die bijstand aan de RC heeft verleend als bedoeld in art 2.7.62a. Is het juist dat gelet op de aard van de inzet van die functionaris ook voor diegene geldt dat sprake is van een bevoegdheid tot het (louter) inwinnen van inlichtingen bij (louter) de rechter-commissaris? Voor de vragen over de positie van de functionaris in het geval dit een opsporingsambtenaar betreft kan worden verwezen naar hetgeen hierboven is opgemerkt.

9. Verwerkingsverantwoordelijkheid Wpg (artikel 2.7. 62b)

Het eerste lid van dit artikel is in de huidige vorm zodanig geformuleerd dat dit zou kunnen impliceren dat de OvJ ook feitelijk zorgdraagt voor concrete uitvoeringshandelingen. In de ontwerpmemorie wordt daartoe al een voorbeeld gegeven (wachtwoord bij OvJ) en er komen nog nadere uitvoeringsregels in een AMvB. Dit stelsel doorkruist de verwerkingsverantwoordelijkheid voor politiegegevens op grond van de Wpg en de concrete uitvoeringsverantwoordelijkheid van (voor de politie:) de korpschef. Nu de zorg tot bewaren wettelijk bij de OvJ als bevoegde autoriteit wordt belegd, zou daarbij een stelsel passen dat de OvJ ter uitvoering van diens zorgplicht aan een opsporingsambtenaar/ opsporingsinstantie een bevel kan geven of anderszins zorgdraagt dat de opsporingsinstantie dit onder het gezag van de OvJ concreet uitvoert en invult vanuit de verwerkingsverantwoordelijkheid die wettelijk bij de politie blijft belegd. Dus de verantwoordelijkheid en gezag bij OvJ maar zodanig concrete uitvoering en de invulling van de uitvoering bij de politie met haar verwerkingsverantwoordelijkheid voor de politiegegevens blijft belegd.

Het onderwerp raakt in den brede aan het vraagstuk of en in welke mate sprake is van de in het nieuwe wetboek van strafvordering op te nemen gegevensverwerkende bepalingen in relatie tot het

wettelijk stelsel van de Wpg, en zal daarbij ook op dit onderdeel nader op te maken keuzes moeten worden betrokken.

10 Artikel 2.8.3b Tekstueel

In het tweede lid staat 'daders' waar mogelijk 'verdachten' bedoeld wordt?

Afzender

5.1.2.e
@politie.nl

Ontvanger(s)

Aan de leden van de gecombineerde werkgroep
nieuw Wetboek van Strafvordering

Rubricering

Politie Vertrouwelijk

Datum 25 februari 2022

Ons kenmerk -

Uw kenmerk -

Behandeld door 5.1.2.e en 5.1.2.e

Kopie aan -

Bijlage(n) -

Onderwerp **Agendapunt 5 februari 2026** Tweede Aanvullingswet nSv – onderdeel Bijstelling regeling
functioneel verschoningsrecht (versie 16 januari 2026)

Besten,

Hiermee maakt de politie gebruik van de geboden mogelijkheid om schriftelijk te reageren op
bovenstaand voorstel dat is geagendeerd op de eerstvolgende combiwerkgroep.

Algemeen

Sinds 19 november 2015 staat de vormgeving van een nieuwe wettelijke regeling over de omgang met in gegevens vervatte (vastgelegde) verschoningsrechtelijke communicatie op de agenda van deze (toen nog niet gecombineerde) werkgroep (Van Dijk). Nadien hebben ketenpartijen op uiteenlopende wijze bijgedragen aan de verdere vormgeving door inbreng vanuit de praktijk. Inmiddels heeft in de rechtsontwikkeling ook de Hoge Raad zich niet onbetuigd gelaten, en vooral de vruchten daarvan vinden hun weerslag in de nu verder geactualiseerd voorstel tot aanpassing van de Eerste Vaststellingswet.

Tegelijkertijd blijft de vraag of vanuit de dagelijkse praktijk met het unieke moment van een nieuw Wetboek van Strafvordering en de voorliggende keuzes met het primaat aan de wetgever de nu voorliggende regeling in de wet voldoende gestalte krijgt om de dagelijkse knelpunten met voldoende wettelijke normering het hoofd te bieden.

De doorlooptijden van opsporingsonderzoeken worden – in de loop der jaren nog steeds en door de complexiteit van filtervraagstukken in toenemende mate onevenredig vertraagd, met een complex stelsel waarin het telkens aan de opsporing is om aangetroffen verschoningsrechtelijke informatie te scheiden of mijden. Vooral bij de advocatuur als beroepsgroep is anders dan bij de medische sector nog steeds niet een voor de inhoudelijke communicatie ingericht digitaal portaal in gebruik, waarmee ook de functioneel verschoningsgerechtigden wezenlijk kunnen bijdragen aan het reduceren van door de opsporing achteraf te (doen) verrichten van de noodzakelijke filtering.

Als dan toch een filtering noodzakelijk is, is de opsporing gebaat bij voortvarende besluitvorming om tot kennisname van de resterende gegevens te komen. De praktijk van de bij filterbeslissingen van de RC ingezette beklagprocedures van beslagene(n) (verdachten) en van de functioneel verschoningsgerechtigden leert dat die rechtsgang ook de snelle duidelijkheid en daarmee de doorlooptijden van de opsporingsonderzoeken bepaald nog niet ondersteunen.

Beide elementen van preventie en van snelle finale besluitvorming zijn cruciaal om een zowel aan de gedeelde belangen recht te doen als collectief een verantwoordelijk stelsel te realiseren.

Gedegen en dragend wettelijk stelsel van filterbesluitvorming

Uit het recente WODC-onderzoek lijkt de conclusie te kunnen worden getrokken dat de wettelijke stelsels van omringende landen klaarblijkelijk kunnen bijdragen aan een daadwerkelijk effectieve realisatie. Deze 'spiegel' voor ons nationaal recht moet ook voor de regering en de wetgever een stimulans zijn om goed te bezien waar het meest 'succesvol' aan de knoppen kan worden gedraaid.

Nu blijkt dat ook met het nu voorliggende wetsvoorstel nog niet kan worden voorzien in het borgen van een *door de diverse ketenpartijen dragend en voldoende efficiënt besluitvormend stelsel van filtering*, is het dringend advies van de politie om aan de hand van de uitkomsten van het WODC-onderzoek *alvorens een voorstel in formele consultatie te geven* grondiger te onderzoeken en met ketenpartners te bespreken hoe de vormgeving van wetgeving in het nieuwe wetboek daar toch in zou kunnen voorzien.

Belangen van de politie ¹

De politie deelt de in de ontwerpmemorie opgenomen notie dat het opsporingsbelang vooral gelegen is in het vinden van een effectieve manier om het opsporingsonderzoek te kunnen voortzetten zonder kennisneming van verschoningsgerechtigd materiaal. Zeker omdat bij de politie in een brede opsporingspraktijk niet steeds sprake is van door de opsporing vooraf geplande vormen van gegevensvergaring als bij een 'geplande doorzoeking', kunnen afzonderlijke beoordelings- en beklagprocedures over het verschoningsrecht in zeer diverse situaties van de opsporingspraktijk ineens actueel worden.

In de MvT van de Eerste Aanvullingswet is weergegeven dat overeenstemming bestaat over de wenselijkheid om dit wettelijk te regelen en over het uitgangspunt dat de inhoudelijke beoordeling van vermoedelijk verschoningsgerechtigde informatie is voorbehouden aan de RC. Het gaat daarmee vooral om een door wettelijke regels te borgen procedure die wordt gevolgd wanneer voorwerpen en gegevens waarover het professionele verschoningsrecht zich uitstrekt worden 'aangetroffen'. Onderschreven werd daarbij het belang van de opsporing die gebaat is bij *snelle toegang tot informatie*, het '*sneller aan de slag kunnen*'. Doel van een strafvorderlijke regeling is immers te voorkomen dat de *kern* van het verschoningsrecht wordt aangetast. In deze ontwerpmemorie wordt in het verlengde daarvan terecht ingegaan op het markeren van het onderscheid tussen een inbreuk en een schending van het verschoningsrecht. Ook worden de uitkomsten van het rechtsvergelijkend onderzoek door het WODC aangehaald, zij het dat weliswaar een aantal malen enerzijds wel gesproken wordt over een 'gedeelde verantwoordelijkheid', maar daarbij anderzijds nog niet of nauwelijks concrete nieuwe normerende wettelijke handvaten worden geboden om dat gezamenlijke doel van een voortvarend en niet onnodig belastend proces met de wetgeving daadwerkelijk te borgen. Op deze wijze blijven de zorgplichten nog zeer eenzijdig bij alleen de 'uitfilterende ketenpartijen' belegd.

Doorlooptijden en opschortende werking van de kennisname

Het hoeft geen betoog dat de opsporingspraktijk nu al meerjarig ernstige vertraging ondervindt, nu ook uit artikel 2.7.64 volgt dat met *kennisneming* moet worden gewacht totdat – veelal na een door de functioneel verschoningsgerechtigde te entameren en geheel te doorlopen bijzondere beklagprocedure – de beslissing van de RC onherroepelijk is geworden. In het bijzonder in gevallen waarin sprake is van een 'uitfilterbeslissing' van mogelijk van of aan verschoningsgerechtigden waarbij een schifting gemaakt moet worden tussen informatie die wel en informatie die niet onder

¹ In de ontwerpmemorie van toelichting wordt telkens gesproken over 'politie', daar waar 'opsporingsinstantie' (politie. KMar en BOD-en) bedoeld is; het advies is dit in de memorie van toelichting aan te passen.

het verschoningsrecht valt.

De nu voorgestelde, geactualiseerde vormgeving van de wettelijke regeling op dit onderwerp beoogt een voor alle gevallen eensluidende algemene wettelijke norm vast te leggen voor een door de opsporing te doorlopen afzonderlijke beoordelingsprocedure, waarbij de RC steeds over de kennisneming door de opsporing moet beslissen *“indien en voor zover (na een eventuele voorselectie) het vermoeden bestaat dat zich onder de (overblijvende) gegevens informatie bevindt die onder het functioneel verschoningsrecht valt”*.

Met de onderzoekers van het recente WODC-onderzoek maakt de politie zich zorgen over de doorlooptijden van door de verschoningsgerechtigde alsook de beslagene (veelal verdachte) tegen uiteenlopende ‘filterbeslissingen’ te entameren procedures. Door de opschortende werking en de lange doorlooptijden van deze beklagprocedures – zeker ook in de fase van de raadkamer – lopen de opsporingsonderzoeken ernstige vertraging op. Het WODC gaf al met de nodige adviezen richting voor het daadwerkelijk borgen van een snellere beschikbaarheid voor de opsporing. Dit kan bijdragen door voor de op wettelijke normen beslissende RC en beklag beoordelende raadkamer in de wet de norm scherp(er) vast te leggen dat als naar verwachting *redelijkerwijs* geen verschoningsgerechtigde informatie (meer) in de gegevens aanwezig zijn gewoon (en dus voortvarender) tot kennisname kan worden overgegaan.

De afzonderlijke beoordelings- en beklagprocedures bij zich steeds opvolgend filtering en noodzakelijke filterbeslissingen naast de beklagprocedures die de beslagene zelf ook daarnaast over de mate van filtering kan instellen, leggen momenteel – mede als gevolg van de nog uitblijvende exclusief afgebakende portalen voor de vertrouwelijke communicatie voor de sector advocatuur – een te groot beslag op het opsporingsonderzoek

Doel van het wetsvoorstel tot aanpassing zal daarom moeten zijn het genormeerd stroomlijnen van de huidige procedures tot een voor de opsporingspraktijk heldere regelgeving, die de werklast bij de strafrechtketen vermindert en doorlooptijden terugdringt.

Enkele concrete aandachtspunten

1. Beperk het tot alleen de inhoudelijke communicatie

Uit het recente WODC-onderzoek volgt het advies om in de lijn van omringende landen de reikwijdte van het verschoningsrecht aan te scherpen, door het concentreren op de vertrouwelijkheid van de inhoudelijke communicatie. In het nu voorliggend voorstel komt daar niets van terug. Daarmee kunnen onverminderd door een verschoningsgerechtigde ook geschillen worden ingebracht over de filtering van zogeheten *metadata* (‘data over data’) tot aan het oneindige in de beoordelingsprocedure – en in beroepsprocedures. Het advies luidt om het gehele samenstel van de regeling in Boek 1 en Boek 2 in dat licht in heroverweging te nemen.

2. Voorkom toename veelheid aan aantal filterbeslissingen en - beklagprocedures

In de artikelsgewijze toelichting van artikel 2.7.63 in de MvT van de Eerste Vaststellingswet (p. 470) is opgenomen dat de RC in dit geval **in één keer** beslist over de inbeslagneming respectievelijk het overnemen van de gegevens en de kennisneming.

In de nu voorliggende ontwerpmemorie (p. 25 onder K) is bij het schrappen van de oude bepalingen 2.7.65 en 2.7.66 opgemerkt, dat over de bij uitsluitend bij de RC belegde verantwoordelijkheid voor de filtering van gegevens bij een vermoeden van verschoningsrecht opgenomen, dat uit de wettelijke regeling naar voren komt dat de RC **steeds** over de kennisneming moet beslissen indien en voor zover (na eventuele voorselectie) het vermoeden bestaat dat zich onder de (overblijvende) gegevens informatie bevindt die onder het functioneel verschoningsrecht valt. Niet duidelijk is of dit codificatie of wijziging is van bestaand recht, en of dit leidt tot werkbare wetgeving en daarin opgenomen procedures in het kader van de rechtsbescherming en de

'gedeelde verantwoordelijkheid'. Is het de bedoeling van de wetgever dat na elke vrijgave door de rechter-commissaris van geschoonde data, door een verschoningsgerechtigde of beslagene steeds weer afzonderlijk verder een beklagprocedure kan worden geëntameerd over het filterproces en de inhoud van de vrijgegeven gegevens? De politie maakt zich grote zorgen over het stelsel dat door de wetgeving nu in de voorstellen nog niet wordt geadresseerd.

3. Zorgplicht ook voor de functioneel verschoningsgerechtigde (artikel 2.7.58a)

Ook uit het WODC-onderzoek volgt het advies de functionele verschoningsgerechtigden te verplichten steeds op adequate wijze inzichtelijk te maken dat materiaal vertrouwelijk is. Dat kan al eenvoudig door gebruik te maken van exclusief daartoe ingerichte communicatiekanalen (portalen e.a.) zoals in de medische sector zeer gebruikelijk is. Binnen de beroepsgroep van de advocatuur zijn deze portalen nog niet of nauwelijks van de grond gekomen, en is niet duidelijk welke activiteiten de verantwoordelijk Minister van Rechtsbescherming daartoe onderneemt.

Deze recente bevindingen en aanbevelingen van het WODC die een heldere kijk geven op hoe het in omringende landen klaarblijkelijk 'ook kan' vergt een grondige nadere doordenking. Dit is voor de wetgever het moment om niet alleen op de valreep van een in te dienen voorstel voor een Tweede Aanvullingswet de staande rechtspraak te codificeren, maar ook tot een werkelijke verbetering en dus *vernieuwing* van de uitvoering bij het samenkomen van deze belangen te komen.

In artikel 2.7.58 komt bij de functioneel verschoningsgerechtigde als normadressant thans in de memorie van toelichting van de Eerste Vaststellingswet diens in de nu voorgestelde ontwerpmemorie bij artikel 2.7.58a aangehaalde inspanningsverplichting(en) volstrekt onvoldoende tot uitdrukking. Ook voor het optreden van de raadsman als bedoeld in Titel 1.4 (artikel 1.4.9) en de onderlinge vertrouwelijke communicatie met de verdachte (art. 1.4.17) heeft te gelden dat de verschoningsgerechtigde zoveel mogelijk voorkomt dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

In het algemene deel van de MvT is hierover gesteld, dat in dit wetsvoorstel, in het voetspoor van het WODC-rapport, nog een stap verder wordt gezet. Gesteld wordt: "De wijze waarop een verschoningsgerechtigde zijn informatiehuishouding inricht is daarin ook een factor die een rol speelt bij de vraag welke inspanningen in redelijkheid van politie en justitie mogen worden verricht. Het gaat daarbij dus niet om de vraag welke rechtsgevolgen eventueel onrechtmatig handelen moet hebben, maar om de daaraan voorafgaande vraag of sprake is van onrechtmatig handelen." De tekst van de ontwerpmemorie noemt daarbij vervolgens alleen: "Naar aanleiding van de overweging van de Hoge Raad heeft, zoals hierboven aangegeven, de Nederlandse Orde van Advocaten de toelichting op gedragsregel 3 aangepast. Aan gedragsregel 3 over de vertrouwelijkheid is het volgende toegevoegd: 'De advocaat neemt *passende maatregelen* ter handhaving van de vertrouwelijkheid en de communicatie met de cliënt of derden, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen, van dataverwerking en van dataopslag waarvan de advocaat zich bedient, en de mate van beveiliging van die middelen.'

Niet duidelijk is daarmee echter welke toereikende concrete stap met dit voorstel nu door de wetgever normerend in het kader van de beoordelings- en beklagprocedure wordt gezet.

Het advies is daarom – vanuit een evenwicht tussen zowel het belang van strafvorderlijke autoriteiten als die van de functioneel verschoningsgerechtigden – in het licht van de met de regeling voorgestane gedeelde verantwoordelijkheid uitdrukkelijk in hetzij artikel 2.7.57 of in Titel 1.4 op te nemen een zelfstandig *op de functioneel verschoningsgerechtigde rustende verplichting op te nemen*. Een zorgplicht waarbij ook de leden van de beroepsgroep in het licht van het in te roepen verschoningsrecht uit hoofde van hun ambt of beroep zoveel mogelijk met concrete maatregelen vooraf voorkomen dat bij uitoefening van een bevoegdheid door strafvorderlijke autoriteiten inbreuk zou kunnen worden gemaakt op het functioneel verschoningsrecht. Als daarbij bij algemene maatregel van bestuur nadere regels *kunnen* worden gesteld over de uitvoering van die zorgplicht,

biedt dit de Minister van Rechtsbescherming de gelegenheid daarover in afstemming juist met de vertegenwoordigers van de beroepsgroepen nadere eisen aan te gebruiken en communicatiekanalen vast te stellen. Het aantal filterbeslissingen zou in de toekomst door het stimuleren van het gebruik van dergelijke portalen of andere communicatiekanalen aanzienlijk kunnen worden gereduceerd.

4. Bronbescherming (wetstechnische opmerkingen artikel 2.7.58b)

Opsporingsambtenaar als tot het geven van het bevel bevoegde autoriteit

In de tekst van (zowel het te vervallen artikel 2.7.46 tweede lid als het nu verplaatste) artikel 2.7.58b wordt alleen gewag gemaakt van *de OvJ als bevoegde autoriteit* tot het geven van een bevel tot verstrekken van gegevens als bedoeld in artikel 2.7.46. Uit de tekst van het artikel en toelichting wordt voor de opsporingspraktijk niet duidelijk of de officier van justitie ook de vordering tot machtiging indient, indien de bevoegde autoriteit niet de officier van justitie, maar de opsporingsambtenaar is. Zo kan op grond van bijvoorbeeld artikel 2.7.46 vierde lid onder e degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot deze opnamen een persoon betreffen die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 (zoals camerabeelden waaruit een bron van een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming kan worden afgeleid).

Het advies is dit nader in de wettekst of memorie van toelichting te verduidelijken.

Artikel 2.7.47 tweede lid

Het artikel richt zich enerzijds tot degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens (artikel 2.7.46) en anderzijds tot de persoon die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt en van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens (artikel 2.7.50). Niet duidelijk is wat de reden is dat artikel 2.7.47 tweede lid wordt gehandhaafd en niet tevens komt te vallen onder dit artikel 2.7.58b. Overigens is ook in artikel 2.7.47 de tot bevel bevoegde autoriteit afhankelijk van de gegevens zowel de OvJ als de opsporingsambtenaar.

5. Wettelijk stelsel van eenzelfde toetsingsprocedure (artikel 2.7.60)

Het artikel beperkt zich tot een voorafgaand verbod-tenzij tot het uitoefenen van twee opsporingsbevoegdheden, de inbeslagname en de overname gegevens: tenzij het ziet op het veiligstellen van de (op de gegevensdrager beschikbare) gegevens in de aanloop van een RC-beslissing tot kennisname.

Er wordt voor bijvoorbeeld onverhoeds bij aantreffen ontstaan van een redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, nadat een *bevel tot verstrekken gegevens* als bedoeld in artikel 2.7.46 en 2.7.47 jegens anderen dan de functioneel verschoningsgerechtigden is gegeven wordt geen afzonderlijke bepaling voorgesteld. Het lijkt voor het veiligstellen ter besluitvorming door de RC als bedoeld in de artikelen 2.7.61, 2.7.61 a en 2.7.62 dat in die gevallen wordt teruggegrepen op een analogie van veiligstellen langs de lijnen van artikel 2.7.58a en artikel 2.7.61a.

Het voorstel gaat er klaarblijkelijk daarbij vanuit dat – naast artikel 2.1.14 – geen afzonderlijke normerende bepaling in titel 7.5 noodzakelijk is, wanneer voor het geven van een bevel tot het verstrekken van gegevens een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, omdat vooraf het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over de te verkrijgen gegevens, de officier van justitie daarvan melding zal maken in zijn vordering tot het verlenen van de machtiging (ECLI:NL:HR:2024:375, r.o.v. 6.5.3).

In het algemene deel wordt daartoe opgemerkt dat voor alle voorwerpen en gegevens die zijn verkregen geldt dat als het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende informatie uitstrekt, van die informatie geen kennis mag worden genomen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Gesteld wordt vervolgens: “*Het is om die reden dat in*

het nieuwe artikel 2.7.61a geheel geabstraheerd van de wijze waarop politie en justitie de voorwerpen en gegevens hebben verkregen en de plaats waar zij die hebben aangetroffen. Er geldt in alle gevallen een en dezelfde toetsingsprocedure”.

Het vergt op dit onderdeel aanzienlijke moeite om de wetsystematiek uit de voorgestelde opzet en volgorde van de wettelijke bepalingen over het verschoningsrecht te herleiden, zonder dat nauwgezet ook de memorie van toelichting bij de Eerste Aanvullingswet en de nu voorliggende ontwerpmemorie voor een Tweede Vaststellingswet naast elkaar worden bestudeerd. Het advies vanuit de opsporingspraktijk is daarover bij het uiteindelijk vormgeven van een nieuwe helder beoogde regeling de benodigde aandacht te geven.

6. RC-beslissing na toestemming? (artikel 2.7.61)

Zowel in de Eerste Aanvullingswet (artikel 2.7.61 en 2.7.62) als in het nu voorgestelde artikel 2.7.61 tweede lid) is opgenomen dat ook indien de verschoningsgerechtigde zelf in een bepaald geval uitdrukkelijk toestemming geeft als bedoeld in artikel 2.7.61 onder a nog een (appellabele) beslissing van de rechter-commissaris over de kennisneming noodzakelijk is. De memorie van toelichting bij de Eerste Vaststellingswet (p. 637) ging echter uit van het gegeven dat evenals nu op grond van artikel 98 eerste lid Sv sprake is van een *bevoegdheid* om het verschoningsrecht in te roepen. Dus dat (al) mag worden kennisgenomen met toestemming van de functioneel verschoningsgerechtigde. Niet duidelijk is op welke gronden in die gevallen de regeling een aanvullende beslissing van de RC noodzakelijk acht. Het advies is nadere duidelijkheid hierover te verstrekken.

7. Uitvoerbaarheid van de voorselectieregeling (artikel 2.7.61a)

Met een op het eerste blik niet heel heldere formulering wordt in een afzonderlijke bepaling de rechtspraak gecodificeerd dat de facto (ook) automatische filtering door de opsporing zonder tussenkomst van de rechter-commissaris toelaatbaar kan zijn, als op voorhand duidelijk is dat de filtering kan plaatsvinden zonder kennisneming van de gegevens. In de opzet van de regeling wordt voor de praktijk in de voorselectie veel waarde gehecht aan de op grond van deze bepaling verder in de opsporing zelf al te realiseren (door)ontwikkeling van automatische filtering, die een beoordelingsbeslissing door de RC niet of veel minder noodzakelijk maken. Het is echter de vraag of de voorgestelde normering in de praktijk voldoende helder wordt weergegeven. Beoogt de bepaling inderdaad een bevoegdheid aan de OvJ – of ook aan de opsporingsambtenaar? - te verlenen tot het verrichten van een door de opsporing zelf te verrichten voorselectie (waarbij geen sprake is van kennisnemen)? Klopt het bij de toepassing van deze bevoegdheid dat van het bij voorselectie af te bakenen deel van gegevens die niet door dat vermoeden worden geraakt kennis mag worden genomen zonder dat de RC daarover heeft geoordeeld? Dat geldt bijvoorbeeld - naar mag worden aangenomen - ook als het gaat om de fase *nadat* de RC een selectiebeoordeling heeft gedaan en besloten tot vrijgave van uit die beslissing voortvloeiende gegevens. De wetgever onderschrijft de notie uit het WODC-rapport dat geen enkele filtering perfect is. Opsporingsambtenaren en geheimhoudersfunctionarissen hebben kortom in hun dagelijkse werkzaamheden en bij de uitoefening van hun ambt behoefte aan heldere wettelijke kaders met een duidelijke memorie van toelichting die erin voorzien en waarmee wordt geborgd dat niet tot rechtsgevolg of tot inhoudelijke geschillen kan sorteren het enkel het onvoorzien aantreffen en daarmee onverhoeds inhoudelijk kennisnemen van verschoningsgerechtigde informatie door onderzoeksteams en dan direct staken van kennisneming door een beoordeling aan te vragen bij de OVJ en RC. Het advies is daarover voor de praktijk als wetgever de benodigde duidelijkheid te bieden.

8. Positie in geval van bijstand aan RC (artikel 2.7.62a en artikel 2.7.71)

In de daadwerkelijke uitvoering dient aan de hand van de in een AMvB te stellen eisen voldoende aandacht te zijn tussen enerzijds de taak en positie van de aan de RC externe bijstand te verlenen functionaris, en anderzijds naast die rol van geheimhoudersfunctionaris zijn van opsporingsambtenaar. In gevallen dat de functionaris bij de politie werkzaam is betreft het een onder ambtseed aangestelde ambtenaar van politie voor de uitvoering van de politietaak.

Die positie komt ook in beeld bij artikel 2.7.71 dat ziet op de inlichtingen aan de raadkamer door de rechter-commissaris. De ontwerpmemorie bij het tweede lid gaat niet in op de vraag of die onwenselijkheid ook geldt voor de functionaris die bijstand aan de RC heeft verleend als bedoeld in art 2.7.62a. Is het juist dat gelet op de aard van de inzet van die functionaris ook voor diegene geldt dat sprake is van een bevoegdheid tot het (louter) inwinnen van inlichtingen bij (louter) de rechter-commissaris? Voor de vragen over de positie van de functionaris in het geval dit een opsporingsambtenaar betreft kan worden verwezen naar hetgeen hierboven is opgemerkt.

9. Verwerkingsverantwoordelijkheid Wpg (artikel 2.7. 62b)

Het eerste lid van dit artikel is in de huidige vorm zodanig geformuleerd dat dit zou kunnen impliceren dat de OvJ ook feitelijk zorgdraagt voor concrete uitvoeringshandelingen. In de ontwerpmemorie wordt daartoe al een voorbeeld gegeven (wachtwoord bij OvJ) en er komen nog nadere uitvoeringsregels in een AMvB. Dit stelsel doorkruist de verwerkingsverantwoordelijkheid voor politiegegevens op grond van de Wpg en de concrete uitvoeringsverantwoordelijkheid van (voor de politie:) de korpschef. Nu de zorg tot bewaren wettelijk bij de OvJ als bevoegde autoriteit wordt belegd, zou daarbij een stelsel passen dat de OvJ ter uitvoering van diens zorgplicht aan een opsporingsambtenaar/ opsporingsinstantie een bevel kan geven of anderszins zorgdraagt dat de opsporingsinstantie dit onder het gezag van de OvJ concreet uitvoert en invult vanuit de verwerkingsverantwoordelijkheid die wettelijk bij de politie blijft belegd. Dus de verantwoordelijkheid en gezag bij OvJ maar zodat concrete uitvoering en de invulling van de uitvoering bij de politie met haar verwerkingsverantwoordelijkheid voor de politiegegevens blijft belegd.

Het onderwerp raakt in den brede aan het vraagstuk of en in welke mate sprake is van de in het nieuwe wetboek van strafvordering op te nemen gegevensverwerkende bepalingen in relatie tot het wettelijk stelsel van de Wpg, en zal daarbij ook op dit onderdeel nader op te maken keuzes moeten worden betrokken.

10 Artikel 2.8.3b Tekstueel

In het tweede lid staat 'daders' waar mogelijk 'verdachten' bedoeld wordt?

--

From: 5.1.2.e
Sent: Fri, 30 Jan 2026 10:12:36 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: RE: IN EEN FORMAT - RE: Geactualiseerde versie VR - tegenlezing

He 5.1.2.e ,

5.2.1 Als niet in de details ingevoerde lezer zouden mijn conclusie zijn: 1. De wetgever heeft een te ingewikkeld en te onduidelijk voorstel gemaakt, en 2. De wetgever codificeert slechts rechtspraak zonder eigen keuzes te maken, en negeert daarbij recente WODC-inzichten. 5.2.1

Gr. 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @politie.nl>
Verzonden: vrijdag 30 januari 2026 10:06
Aan: 5.1.2.e @politie.nl>
Onderwerp: IN EEN FORMAT - RE: Geactualiseerde versie VR - tegenlezing

5.1.2.e
juridisch adviseur
06 - 5.1.2.e
5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.e @politie.nl.

Van: 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 30 januari 2026 09:49
Aan: 5.1.2.e @politie.nl>
Onderwerp: Geactualiseerde versie VR - tegenlezing

Met opmerkingen van 5.1.2.e verwerkt

Even kijken hoe ik het straks aanbiedt, zal even politiememo maken, zal ik het mede namens 5.1.2.e ondertekenen?

5.1.2.e
juridisch adviseur
06 - 5.1.2.e
5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.1 @politie.nl.

From: [redacted] 5.12.e @minjenv.nl>
Sent: Mon, 2 Feb 2026 11:53:03 +0100
To: [redacted] 5.12.e @politie.nl>
Cc: [redacted] 5.12.e @politie.nl>
Subject: RE: Gecombineerde werkgroep nSv 5 februari 2026

Beste [redacted] 5.12.e ,

[redacted] 5.21

[redacted]

Mocht een van jullie enkel voor het onderwerp verschoningsrecht komen (dus pas om 10.00), vragen wij om even te wachten buiten het zaaltje totdat wij de deur openen om aan te vangen met het agendapunt verschoningsrecht. Dit om te voorkomen dat de vergadering telkens wordt onderbroken bij binnenkomst van een van de aanwezigen. Alvast dank voor de medewerking en tot donderdag!

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.12.e

[redacted] 5.12.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

[redacted] 5.12.e @minjenv.nl | 06- [redacted] 5.12.e | ma-vr

Van: [redacted] 5.12.e @politie.nl>

Verzonden: vrijdag 30 januari 2026 10:40

Aan: [redacted] 5.12.e @minjenv.nl>; [redacted] 5.12.e @minjenv.nl>

CC: [redacted] 5.12.e @politie.nl>; [redacted] 5.12.e @minjenv.nl>

Onderwerp: Gecombineerde werkgroep nSv 5 februari 2026

Dag [redacted] 5.12.e en [redacted] 5.12.e (en [redacted] 5.12.e)

Bijgaand de reactie namens de politie op het geagendeerde voorstel voor een bijstelling van bepalingen over het functioneel verschoningsrecht, op te nemen in een ontwerp Tweede Aanvullingswet nSv

Als er nog vragen zijn, verneem ik het.

5.1.2.e en ondergetekende willen graag namens de politie *fysiek* aanwezig zijn als deelnemer op de komende vergadering van 5 februari. (Ik weet niet of ik al aangemeld ben)

Hartelijke groet, 5.1.2.e

5.1.2.e

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.1 @politie.nl.

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte

mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Verschoningsrecht

Wet

De wettekst zou meer in overeenstemming moeten worden gebracht met de MvT. De wettekst lijkt veel stringenter dan de uitleg die de MvT geeft. Normadressaten ontbreken vaak.

Is er een beschouwing van het recht van het EU-Hof/EVRM /Grondwet beschikbaar? Wat is de (mogelijke) lijn tav verschoningsrecht (gevoelige gegevens)?

2.7.46

- Verwijzingen in leden 5 tm 7 moet worden aangepast: vierde wordt derde lid.

2.7.58a

- Volgens MvT: leidraad toepassing bepalingen en vangnet . **Criterium HR redelijk vermoeden dat om geprivilegeerde gegevens gaat is niet apart vastgelegd. Waarom niet? Ook wenselijk dat duidelijk is dat dit artikel zich richt op opsporingsdiensten en de rc.**

2.7.61, tweede lid

-suggestie aanpassen: De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in het eerste lid 'overeenkomstig artikel 2.7.60 sub a of artikel 2.7.62' .

Artikel 2.7.62

- het vierde lid lijkt innerlijk tegenstrijdig (de laatste zin is innerlijk tegenstrijdig met de zin daarvoor. De vraag is of dit deel niet weg kan. Het gaat immers om de beoordeling van de rc tot de noodzaak tot kennisneming.

4. De rechter-commissaris kan het tweede lid buiten toepassing laten indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist. Indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist kan de rechter-commissaris ook het derde lid buiten toepassing laten; in dat geval stelt de rechter-commissaris het onderzoek van de desbetreffende voorwerpen en gegevens zo mogelijk uit.

- is het vijfde lid uitvoerbaar in de praktijk in 2029? Zie algemene opmerking over de wet bovenaan.

5. Alleen de rechter-commissaris kan voor zover dat voor het nemen van de beslissing noodzakelijk is, kennisnemen van gegevens of aan voorwerpen te ontleen informatie.

Artikel 2.7.62a

- Hoe verhouden het eerste en tweede lid zich tot 2.7.62 lid 5?

1. De rechter-commissaris kan zich bij het onderzoek van de voorwerpen en gegevens laten bijstaan door andere functionarissen, mits gewaarborgd wordt dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

Artikel 2.7.64

-Is er geen uitzondering op artikel 2.7.64 bij acuut levensgevaar oid (terrorisme etc; criterium Landeck?); doorlaatverbod; wegsluizen geld; vernietigen bewijsmateriaal? Dit artikel geldt toch alleen als de functioneel verschoningsgerechtigde kennis draagt van de inzet van de

bevoegdheid? Artikel 98 heeft een veel beperktere reikwijdte. Wat is de impact van deze bepaling?

Artikelsgewijze toelichting artikel 2.7.64 Eerste Vaststellingswet

Artikel 2.7.64 [termijn waarbinnen na de beslissing rechter-commissaris mag worden kennisgenomen]

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met het huidige artikel 98, tweede lid. Bepaald is dat in de gevallen waarin de rechter-commissaris oordeelt dat mag worden kennisgenomen van de informatie, niet direct tot die kennisneming mag worden overgegaan; die beslissing moet eerst onherroepelijk zijn. Dit betekent dat met de kennisneming moet worden gewacht totdat de termijn voor het instellen van beroep is verstreken (onderdeel a) of, indien de functioneel verschoningsgerechtigde binnen de in artikel 2.7.71 genoemde termijn in beroep gaat, totdat op dat beroep onherroepelijk is beslist dat mag worden kennisgenomen van de informatie (onderdeel b). Op dit uitgangspunt geldt een uitzondering: in het geval waarin de functioneel verschoningsgerechtigde toestemming heeft gegeven voor de kennisneming, kan direct na de beslissing van de rechter-commissaris tot kennisneming worden overgegaan. In die gevallen is het immers niet aannemelijk dat de functioneel verschoningsgerechtigde tegen die beslissing in beroep gaat.

Artikel 98

- *1 Bij personen met bevoegdheid tot verschooning, als bedoeld bij de artikelen 218 en 218a, worden, tenzij met hunne toestemming, niet in beslag genomen brieven of andere geschriften, tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt. De rechter-commissaris is bevoegd ter zake te beslissen.*
- *2 Indien de persoon met bevoegdheid tot verschooning bezwaar maakt tegen de inbeslagneming van brieven of andere geschriften omdat zijn plicht tot geheimhouding zich daartoe uitstrekt, wordt niet tot kennisneming overgegaan dan nadat de rechter-commissaris daarover heeft bepaald.*
- *3 De rechter-commissaris die beslist dat inbeslagneming is toegestaan, deelt de persoon met bevoegdheid tot verschooning mede dat tegen zijn beslissing beklag open staat bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd en tevens dat niet tot kennisneming wordt overgegaan dan nadat onherroepelijk over het beklag is beslist.*
- *4 Tegen de beschikking van de rechter-commissaris kan de persoon met bevoegdheid tot verschooning binnen veertien dagen na de betekening daarvan een klaagschrift indienen bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd. Artikel 552a is van toepassing.*
- *5 Een doorzoeking vindt bij zodanige personen, tenzij met hun toestemming, alleen plaats voor zover het zonder schending van het stands-, beroeps- of ambtsgeheim kan geschieden, en strekt zich niet uit tot andere brieven of geschriften dan die welke het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan gediend hebben.*
- *6 De rechter-commissaris kan zich bij de beoordeling van de aannemelijkheid van het beroep van de verschoningsgerechtigde op zijn geheimhoudingsplicht laten*

voorlichten door een vertegenwoordiger van de beroepsgroep waartoe de verschoningsgerechtigde behoort.

Artikel 2.7.65 en 2.7.66: voorwerpen of gegevens bij een ander dan functioneel gerechtigde: geschrapt: het onderscheid tussen voorwerpen en gegevens die zich bij de functioneel gerechtigde of een derde bevinden is vervallen. De bescherming geldt ook voor gegevens die door een ander op bevel zijn verstrekt.

- Vraag: Wat als degene – die niet de functioneel verschoningsgerechtigde is – juist wil dat politie en OM beschikking krijgen over de gegevens? 2.7.61 en 2.7.61a.

2.7.71 (MvT, p. 25-26):

- Zie eerst mijn vraag bij 2.7.64. Ik begrijp vervolgens ook niet wat de exacte werking is van artikel 2.7.71 gelet op de MvT.

Artikel 2.8.3a:

-Ik heb grote twijfels over de uitvoerbaarheid van het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikelen 2.7.61 ev. Zie hieronder onder 2.8.3c.

Artikel 126aa

- **1**De officier van justitie voegt de processen-verbaal en andere voorwerpen waaraan gegevens kunnen worden ontleend die zijn verkregen door de uitoefening van een van de bevoegdheden, genoemd in de titels IVa tot en met Vc, dan wel door de toepassing van artikel 126ff, voorzover die voor het onderzoek in de zaak van betekenis zijn, bij de processtukken.
- **2**Voor zover de processen-verbaal of andere voorwerpen mededelingen behelzen gedaan door of aan een persoon die zich op grond van de artikelen 218 en 218a zou kunnen verschonen indien hem als getuige naar de inhoud van die mededelingen zou worden gevraagd, worden deze processen-verbaal en andere voorwerpen vernietigd. Bij algemene maatregel van bestuur worden hieromtrent voorschriften gegeven. Voor zover de processen-verbaal of andere voorwerpen andere mededelingen dan bedoeld in de eerste volzin behelzen gedaan door of aan een in die volzin bedoelde persoon, worden zij niet bij de processtukken gevoegd dan na voorafgaande machtiging door de rechter-commissaris.
- **3**De voeging bij de processtukken vindt plaats zodra het belang van het onderzoek het toelaat.
- **4**Indien geen processen-verbaal van de uitoefening van een van de bevoegdheden, bedoeld in de titels IVa tot en met Vc, dan wel van de toepassing van artikel 126ff, bij de processtukken zijn gevoegd, wordt van het gebruik van deze bevoegdheid in de processtukken melding gemaakt. De eerste volzin is niet van toepassing indien voeging van de melding op grond van artikel 149b achterwege wordt gelaten.
- **5**De verdachte of diens raadsman kan de officier van justitie schriftelijk verzoeken bepaalde door hem aangeduide processen-verbaal of andere voorwerpen bij de processtukken te voegen.

Artikel 2.8.3b: Waarom wordt er niet voor gekozen dat dit gaat om de doorgegevens nummer conform artikel 2.8.3c een belangrijke factor is?

Artikel 2.8.3c: nummer geheimhouder komt over de tap. Direct stopzetten of vernietigen.

het vastleggen van de communicatie direct en automatisch beëindigd en worden uitsluitend de gegevens, bedoeld in artikel 2.4.47, eerste lid verwerkt. Indien communicatie is vastgelegd voordat het nummer is herkend, wordt de communicatie direct en automatisch vernietigd.

- Uit MvT blijkt dat het alleen gaat alleen over dat gesprek, niet over de hele tap. Het artikel zou op dat punt verduidelijkt kunnen worden.

- Vraag (zie p. 29, tweede alinea, laatste zin: **Als je een notaris of advocaat tapt als verdachte, moet de tap dan eigenlijk altijd worden uitgeluisterd door het kabinet-rc? Wat is de huidige werkwijze? Het lijkt mij onwerkbaar als er niet door de opsporing kan worden kennisgenomen van de taps en er per tapgesprek een machtiging tot kennisneming moet worden gevraagd. Een alternatief, wat mogelijk de huidige werkwijze is, zou mogelijk kunnen zijn dat de opsporingsdiensten in zo'n geval wel kunnen kennisnemen: waarbij aan rc en evt verdediging (voor aanvang zitting tbv strafrechtelijke afdoening) wordt voorgesteld om tapgesprekken xxx tm xxx aan het dossier toe te voegen en tapgesprekken xx en xx te vernietigen , omdat die niet relevant zijn en vallen onder het functioneel verschoningsrecht en rc/verdediging ook nog bericht ontvangt dat die gesprekken zijn vernietigd. In gevallen waarin het niet tot een zaak leidt is het regime van 2.1.18 ev van toepassing.**

Zegt het WODC-onderzoek ook iets over hoe dit is geregeld in andere landen?

- Vraag: **Is niet ook nog een optie daarbij (en hoe zit dat bij het gecodificeerde besluit?) eerst ontoegankelijk maken gevolgd door vernietiging, tenzij rc toestemming heeft gegeven voor voeging aan het dossier.**

MvT

Advies: Begin met een concrete en duidelijke uitleg/samenvatting van het systeem. De MvT is een wetenschappelijke verhandeling geworden die uitgebreide bestudering vraagt.

MvT, p. 7: ivm leesbaarheid het woord 'dichotomie' vervangen door 'strikt onderscheid' oid of het de eerste keer uitleggen wat het is.

MvT, p. 17 derde alinea, laatste zin: toevoegen aan 'maakt geen inbreuk op het functioneel verschoningsrecht' 'door kennis te nemen van xxx'.

MvT, p. 19, tweede alinea: de gesloten enveioppen-procedure valt hier uit de lucht. Wordt pas later toegelicht.

MvT, p. 21: uitleggen dat geautomatiseerde filtering dus geen kennisneming betekent. Kennisneming gaat over kennisneming door een opsporingsambtenaar, incl. de ovj.

p. 23-24: Nog niet wijzigen van artikel 1.2.27, eerste lid (uitbreiding rc met functionarissen). Er wordt dus geen keuze gemaakt of het kabinetten-rc moet uitbreiden of dat de taken bij de opsporing blijven liggen. Dus dan moet voor de berekening van de impact worden uitgegaan van de huidige situatie. Is de huidige situatie al volledig conform dit wetsvoorstel?

p. 25, tweede alinea: kan nu al worden verduidelijkt in de MvT wanneer een strafzaak is geëindigd?

From: 5.1.2.e
Sent: Tue, 3 Feb 2026 15:43:18 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: FW: Opmerkingen Tweede Aanvullingswet
Attachments: Opmerkingen Tweede Aanvullingswet opmAV.docx

Tkn, vandaag met 5.1.2.e nog bila over wg en V-recht gehad; zij brengt ook nog eigen input om in te brengen

5.1.2.e
juridisch adviseur
06 - 5.1.2.e
5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.i @politie.nl.

Van: 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 3 februari 2026 15:41
Aan: 5.1.2.e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Opmerkingen Tweede Aanvullingswet

Met wat opmerkingen en suggesties

Goede aanvullingen op het geheel nmm

Gr 5.12.e

5.12.e

juridisch adviseur

06 - 5.12.e

5.12.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.12.i @politie.nl.

Van: 5.12.e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 3 februari 2026 10:47

Aan: 5.12.e @politie.nl>

Onderwerp: Opmerkingen Tweede Aanvullingswet

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was
44 - PW Opmerkingen Tweede Aanvullingswet 87

sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: 5.1.2.e
Sent: Tue, 3 Feb 2026 16:33:34 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: Agenda donderdag 5 feb gecombineerde werkgroep

Tweede aanvullingswet

- a. Verschoningsrecht (arrest maart 2024) (5.1.2.e)
- b. AVR (evaluatie) (5.1.2.e)
- c. Remedies toevoegen voor slachtoffers tegen niet-naleving wettelijk voorschrift slachtofferrechten (o.a. 36327-65 motie-Ellian) (5.1.2.e)
- d. Boek 7 wijzigingen (5.1.2.e)
- e. Artikel 2.6.9 (5.1.2.e) en 5.1.2.e)
- f. Oproeping procesdeelnemers voor de raadkamerzitting (5.1.2.e)

Invoeringswet

- Handleiding overgangsrecht Boek 1 – 8 gebaseerd op de EK-versie vaststellingswetten (5.1.2.e) en 5.1.2.e)
- Aanpassingswetgeving eerste aanvullingswet (5.1.2.e) en 5.1.2.e)

5.1.2.e
juridisch adviseur
06 - 5.1.2.e
5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.1 [@politie.nl](mailto:5.1.2.1@politie.nl).

From: 5.1.2.e
Sent: Wed, 11 Feb 2026 15:08:59 +0100
To: 5.1.2.e @minjenv.nl>
Cc: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: RE: Plannen derde expertmeeting verschoningsrecht 4

Dag 5.1.2.e

5.1.2.e en ik kunnen die voorgestelde vrijdag 6 maart a.s. namens de politie fysiek aansluiten. Horen graag nader.

Groet, 5.1.2.e (mede namens de 'vaste' leden van de gecombineerde werkgroep)

5.1.2.e

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.i @politie.nl.

Van: 5.1.2.e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 11 februari 2026 14:16

Aan: 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>; 5.1.2.e @politie.nl>

Onderwerp: Plannen derde expertmeeting verschoningsrecht
47 - RE Plannen derde expertmeeting verschoningsrecht 4

Beste 5.12.e , 5.12.e en 5.12.e ,

Door de drukte van de plenaire behandeling van gisteren ben ik hier helaas niet eerder aan toegekomen, maar bij deze benader ik jullie alsnog voor het plannen van de derde expertmeeting over het verschoningsrecht. Tijdens de gecombineerde werkgroep van vorige week hebben we al aangekondigd dat deze zal plaatsvinden in de eerste week van maart.

De expertmeeting zal plaatsvinden op vrijdag 6 maart van 12:00 tot 14:30. Om de bijeenkomst vloeiend te laten verlopen en het zaaltje niet te laten overlopen maximeren we het aantal deelnemers per organisatie, net als bij eerdere bijeenkomsten, op twee deelnemers. De organisaties die we uitnodigen zijn de Rvdr, het OM, de BOD-en, de politie en de NOVA. Bij voorkeur sluiten de deelnemers fysiek aan op de Turfmarkt, maar we zullen ook een Webex-link delen. Ik hoor graag van jullie wie namens de politie zullen deelnemen en of dit fysiek of via de Webex zal zijn.

Alvast veel dank voor jullie reactie!

Met vriendelijke groet,

5.12.e

5.12.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.12.e @minjenv.nl | 06-5.12.e | ma-vr

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Notitie derde expertmeeting verbetering regeling functioneel verschoningsrecht (t.b.v. tweede aanvullingswet nieuw Wetboek van Strafvordering)

1) Inleiding

Over een concept van een verbeterde regeling van het functioneel verschoningsrecht zijn twee expertmeetings gehouden op 18 en 28 november 2025.

Naar aanleiding van deze twee expertmeetings is een bijgestelde conceptregeling met memorie van toelichting voorgelegd aan de gecombineerde werkgroep nieuw Wetboek van Strafvordering (het betreft het op 16 januari 2026 rondgezonden concept).

Van de kant van de meest betrokken organisaties in de strafrechtspraktijk is voorafgaand aan de vergadering van de gecombineerde werkgroep schriftelijke inbreng over de bijgestelde conceptregeling ontvangen. Het betreft inbreng van de rechters-commissarissen in de rechtbank Amsterdam, de rechters-commissarissen in de rechtbank Rotterdam, het functioneel parket van het openbaar ministerie, de politie, de fiscale inlichtingen en opsporingsdienst en de Nederlandse Orde van Advocaten.

In de vergadering van de gecombineerde werkgroep van 5 februari 2026 zijn over de conceptregeling zwaarwegende bezwaren geuit. Naar de kern genomen komen deze bezwaren neer op twee punten. Het eerste punt is dat is volstaan met codificatie van de rechtspraak van de Hoge Raad en geen opvolging is gegeven aan het recente WODC-onderzoek (internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht, 2025). Het tweede punt is dat de conceptregeling onvoldoende tegemoet komt aan de praktijkproblemen die in verband staan met de filteringsprocedure en daarover gevoerde beklagprocedures, die opsporingsonderzoeken langdurig stilleggen.

In de vergadering is toegezegd dat een derde expertmeeting zou worden gehouden waarbij het tweede punt prioriteit heeft. Deze notitie is bedoeld als voorbereiding op de derde expertmeeting.

In deze notitie worden de bijgestelde conceptregeling met memorie van toelichting, die op 16 januari 2026 aan de gecombineerde werkgroep is gezonden, en de hierboven aangeduide schriftelijke inbreng van de meest betrokken organisaties uit de strafrechtspraktijk bekend verondersteld.

Zoals aangegeven in de vergadering van de gecombineerde werkgroep wordt in de derde expertmeeting geen geheel nieuwe conceptregeling met nieuwe memorie van toelichting voorgelegd. Evenmin wordt gereageerd op alle punten die in de schriftelijke inbreng van de organisaties naar is gebracht. In plaats daarvan richt deze notitie zich op de manier waarop de conceptregeling zou kunnen worden bijgesteld om aan de praktijkproblemen rondom de filtering en langdurige beklagprocedures tegemoet te komen. Punten uit de schriftelijke inbreng die daar los van staan zullen worden verwerkt in de regeling die zal worden opgenomen in de consultatieversie van de tweede aanvullingswet; zij vormen alleen geen onderdeel van deze notitie of de derde expertmeeting. De expertmeeting en deze notitie richten zich met andere woorden op de kernbezwaren.

In het vervolg van deze notitie worden verschillende wijzigingsvoorstellen gedaan om aan de praktijkproblemen rondom de filtering en langdurige beklagprocedures tegemoet te komen. In de bijlage bij deze notitie is de uitwerking in concrete wettelijke bepalingen met tracks aangegeven in de versie van de wettekst *zoals deze op 16 januari 2026 aan de gecombineerde werkgroep is voorgelegd*. Er wordt nu geen bijgestelde memorie van toelichting voorgelegd. In plaats daarvan wordt hieronder in deze notitie de redenen aangegeven voor de wijzigingen. Deze aanpak maakt mogelijk de derde expertmeeting te richten om de punten waar het nu om gaat. De resultaten van de expertmeeting zullen worden verwerkt in de consultatieversie van de tweede aanvullingswet.

2) Doelstelling verbetering regeling functioneel verschoningsrecht

In de memorie van toelichting zal worden vastgelegd dat de doelstelling van de verbetering niet alleen is de regeling beter bij recente ontwikkelingen in de rechtspraak te laten aansluiten (doelstelling a van het nieuwe wetboek: voorzien in een wetboek dat systematisch van opzet is, het toepasselijke recht weerspiegelt, een logische indeling kent en inzichtelijk is voor de burger) maar ook om de regeling vooral op het punt van vooral de filteringsprocedure te stroomlijnen (doelstelling e van het nieuwe wetboek: stroomlijning van procedures in het vooronderzoek en de berechting waarbij zoveel mogelijk wordt bijgedragen aan een reductie van administratieve lasten). Dit is in lijn met de schriftelijke inbreng van de meest betrokken organisaties in de strafrechtspraktijk waarvan de portee is dat niet met codificatie van de rechtspraak kan worden volstaan maar dat ook moet worden voorzien in vernieuwing. Kortom: niet alleen codificatie maar ook modificatie.

Voor wat betreft de vernieuwing/modificatie wordt inspiratie geput uit de voor de wettelijke regeling relevante aanbevelingen van het WODC-onderzoek, met name de aanbevelingen 1, 4, 6. Wat betreft het stroomlijnen van de regeling zal in de memorie van toelichting duidelijk worden gemaakt dat het WODC-onderzoek aanleiding geeft tot een wat andere belangenafweging dan de praktijk nu te zien geeft. Op deze andere belangenafweging wordt hieronder in paragraaf 3 van deze notitie ingegaan.

De uitgangspunten en de reikwijdte van het functioneel verschoningsrecht worden gehandhaafd. De zogenoemde metadata blijven dus onder het verschoningsrecht vallen (in zoverre wordt geen uitvoering gegeven aan de in aanbeveling 2 van het WODC-onderzoek gedane suggestie) en het verschoningsrecht blijft een recht van de verschoningsgerechtigde. Hoewel metadata onder de reikwijdte van het verschoningsrecht vallen is de inbreuk op het verschoningsrecht beperkt als alleen van metadata wordt kennisgenomen. Dat brengt mee dat de filtering van bulkgegevens minder krampachtig behoeft te worden vormgegeven dan nu in de praktijk gebruikelijk lijkt te zijn. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 3 van deze notitie.

Ook zal – conform aanbeveling 3 van het WODC-onderzoek – het nemen van meer verantwoordelijkheid door de verschoningsgerechtigde beroepsgroepen door de vormgeving van de regeling worden aangemoedigd (zie nader in paragraaf 3 van deze notitie), maar het gebruik van herkenbare communicatiekanalen zoals bepleit in de schriftelijke inbreng van diverse organisaties uit de strafrechtspraktijk zal niet in dit wetsvoorstel verplicht worden gesteld (dat is in het WODC-onderzoek overigens ook niet aanbevolen). Voor dat laatste zijn twee redenen: stroomlijning van de filterprocedure heeft prioriteit en is een van de maatregelen die naar verwachting gebruik van herkenbare communicatiekanalen zal stimuleren; het ligt voor de hand om alleen dan verdergaande maatregelen te overwegen wanneer uit een evaluatie van de nieuwe regeling van een noodzaak daartoe is gebleken. De tweede reden is dat dit soort vergaande maatregelen het wetgevingsprogramma nieuw Wetboek van Strafvordering te buiten zouden gaan, alleen al vanwege het feit dat dit soort maatregelen rechtsgebied-overstijgend zijn en inhoudelijke aanpassing van andere wetten (Advocatenwet, Wet op het notarisambt) vergen.

Ook zal in de memorie van toelichting een passage worden opgenomen waarvan de strekking is dat niet alle praktijkproblemen door wetswijziging kunnen worden weggenomen; omgang met grote hoeveelheden gegevens waartussen verschoningsgerechtigd materiaal zou kunnen zitten, zal een uitdaging blijven. De verwachtingen over wat wetgeving vermag moeten niet te hooggespannen zijn en zijn geen vervanging voor het in praktische zin aanpakken van de problemen. De aanbevelingen 5, 7, 8, 9 en 10 van het WODC-onderzoek vormen daarbij vooral inspiratie voor mogelijke verbeteringen in de praktijk.

3) Filteringprocedure en beoordelingsprocedure

In de schriftelijke inbreng – vooral die van de rechters-commissarissen in de rechtbank Amsterdam en het functioneel parket van het openbaar ministerie – is kort gezegd aangegeven dat de wettelijke regeling een onderscheid moet maken tussen enerzijds de procedure voor het filteren van grote hoeveelheden gegevens (filterprocedure) en anderzijds de (optionele) procedure tot inhoudelijke beoordeling door de rechter-commissaris van concrete bestanden voor zover daarbij de wens tot kennisneming bestaat (beoordelingsprocedure). De filterprocedure ligt naar het oordeel van de meeste organisaties die inbreng hebben geleverd te impliciet in de wettelijke regeling verscholen. Daardoor kan men daarmee niet uit de voeten. Deze aanbevelingen nemen we graag ter harte. Daartoe het volgende.

De op dit punt in de schriftelijke inbreng naar voren gebrachte bezwaren zijn voor een belangrijk deel terug te voeren op de uitleg die in de praktijk wordt gegeven aan het begrip “redelijk vermoeden” dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over bepaalde voorwerpen of gegevens. In de praktijk lijkt (zie onder meer de in de schriftelijke inbreng van het functioneel parket van het openbaar ministerie gegeven voorbeelden) als uitgangspunt te worden gehanteerd dat van een bulk aan gegevens geen kennis mag worden genomen zolang niet met voldoende zekerheid vaststaat dat zich daarin *geen* geprivilegieerde gegevens bevinden. Het is begrijpelijk dat deze praktijk tot ontwikkeling is gekomen, omdat zowel in rechtspraak als praktijk gesproken wordt over een redelijke vermoeden dat zich *tussen* de bulkgegevens ook geprivilegieerde gegevens bevinden, en over “filteren”. De rechters-commissarissen in de rechtbank Amsterdam schrijven in hun schriftelijke inbreng dat een van de oorzaken van de huidige praktijk de fictie is dat zich na filtering geen enkel geprivilegieerd gegeven meer in de bulk mag bevinden.

Deze benadering ligt niet ten grondslag aan de voorgestelde wettelijke regeling en moet daaraan ook niet ten grondslag liggen. Dit wordt hierna verduidelijkt, te beginnen met een (theoretisch) analoog voorbeeld. Stel: bij de doorzoeking van de woning van de verdachte wordt een blanco enveloppe aangetroffen waarvan de verdachte beweert dat hij daarin correspondentie bewaart met zijn advocaat. Als dat aannemelijk is, kan gesproken worden van het redelijke vermoeden dat het verschoningsrecht van de advocaat zich over die enveloppe uitstrekt. Stel nu dat bij de doorzoeking tien verhuisdozen worden aangetroffen vol met blanco enveloppen met onbekende inhoud. Als de verdachte in dat geval verklaart dat zich ergens in die dozen één envelop bevindt waarin hij correspondentie bewaart met zijn advocaat, is van een redelijk vermoeden geen sprake. Ten aanzien van geen van de enveloppen bestaat het redelijke vermoeden dat die enveloppe geprivilegieerde informatie bevat. Er is uiteraard een kans dat de enveloppe die de opsporingsambtenaar uit een van de dozen pakt de enveloppe is die de verdachte bedoelt, maar die kans is te klein om ten aanzien van die enveloppe van een redelijk vermoeden te spreken. Ook kan niet gezegd worden dat het redelijke vermoeden bestaat dat alle enveloppen die zich in de tien dozen bevinden onder het verschoningsrecht van de advocaat vallen. Het is weliswaar waarschijnlijk dat zich onder al die enveloppen één bevindt die geprivilegieerde informatie bevat, maar die waarschijnlijkheid maakt niet dat ten aanzien van één van de enveloppen het redelijke vermoeden bestaat dat het verschoningsrecht zich daarover uitstrekt.

Onder de voorgestelde wettelijke regeling is in deze situatie geen sprake van een verbod tot kennisneming als bedoeld in artikel 2.7.61a. Opsporingsambtenaren mogen dus van de inhoud van de enveloppen kennisnemen. Pas als zij daarbij stuiten op de enveloppe waarover de verdachte het had, ontstaat het redelijke vermoeden dat die enveloppe onder het verschoningsrecht valt, zodat (verdere) kennisneming van de inhoud van die enveloppe is uitgesloten. Het is dus niet nodig om de tien dozen eerst te “filteren” op geprivilegieerde informatie. Daar komt bij dat die filtering, als men zou menen dat deze in dit geval is vereist, niet door een opsporingsambtenaar kan worden uitgevoerd, want voorselectie is in dit geval niet mogelijk zonder (behoedzaam) kennis te nemen van de inhoud van de enveloppen. De rechter-commissaris zou in dat geval de tien verhuisdozen onder zijn hoede krijgen met het verzoek die ene enveloppe te vinden. Onder de nieuwe wettelijke regeling is inschakeling van de rechter-commissaris in dit geval dus niet vereist.

Met de stelling dat voorafgaande filtering niet vereist is, is niet gezegd dat aan de bewering van de verdachte geheel voorbij kan worden gegaan. De in de voorgestelde wettelijke regeling opgenomen algemene zorgplicht van artikel 2.7.58a brengt mee dat opsporingsambtenaren bij het doorzoeken van de dozen en het openen van de enveloppen de nodige behoedzaamheid moeten betrachten, zodat – als op een gegeven moment de door de verdachte bedoelde enveloppe wordt geopend – voorkomen wordt dat (1) van meer informatie wordt kennisgenomen dan nodig is om vast te stellen dat het verschoningsrecht zich daarover vermoedelijk uitstrekt en dat (2) meer dan één opsporingsambtenaar daarvan kennisneemt. Denkbaar is dat het onderzoek van de dozen in eerste instantie wordt opgedragen aan een opsporingsambtenaar die geen deel uitmaakt van het opsporingsteam dat het onderzoek verricht. Dit zou een vorm van voorselectie genoemd kunnen worden, maar dat is dan niet een voorselectie die noodzakelijk is vanwege het verbod op kennisneming in artikel 2.7.61a. Die voorselectie is dan een vertaling van de zorgplicht van artikel 2.7.58a, die meebrengt dat geen grotere inbreuk op het verschoningsrecht wordt gemaakt dan nodig.

Stel: de verdachte geeft bij de doorzoeking aan dat in de tien verhuisdozen met enveloppen één enveloppe zit waarop “correspondentie advocaat” staat. In dat geval bestaat het redelijk vermoeden ten aanzien van die enveloppe. Daarvan mag de opsporingsambtenaar geen kennis nemen. Van de andere enveloppen mag de opsporingsambtenaar dat wel. De voorselectie/filtering bestaat hier uit het selecteren van die enveloppe.

Dan nu de filtering van digitale bulkgegevens. Wat met betrekking tot hierboven gegeven analoge voorbeeld is betoogd, geldt evenzeer als het gaat om een grote hoeveelheid gegevens die door opsporingsambtenaren zijn overgenomen of die op bevel aan opsporingsambtenaren zijn verstrekt. Een wezenlijk verschil is er niet. Als degene onder wie de gegevens zijn overgenomen beweert dat zich in de bulkgegevens ook geprivilegieerde gegevens bevinden, brengt dat niet mee, ook niet als die bewering aannemelijk is, dat ten aanzien van één of meer van de gegevens uit de bulk het redelijke vermoeden bestaat dat dat gegeven onder het verschoningsrecht valt. Ten aanzien van geen van de gegevens in de bulk geldt dus een op artikel 2.7.61a gebaseerd kennisnemingsverbod. Iets anders is dat de zorgplicht van artikel 2.7.58a in dit geval meebrengt dat een vorm van voorselectie aangewezen is. Hoe adequaat die voorselectie kan zijn, hangt in sterke mate af van de informatie die wordt verstrekt door de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen. Als deze concreet aangeeft wie de functioneel verschoningsgerechtigde is en van welk informatiekanaal gebruik is gemaakt, kunnen de vermoedelijk geprivilegieerde gegevens zo goed als allemaal worden uitgefilterd zonder dat van die gegevens wordt kennisgenomen (vergelijk de hierboven weergegeven analoge voorbeeld van de enveloppe waarop “correspondentie advocaat” staat). Ten aanzien van die uitgefilterde gegevens bestaat vervolgens wel een redelijk vermoeden dat zij onder het verschoningsrecht vallen. Kennisneming daarvan is niet toegestaan, tenzij de rechter-commissaris anders beslist.

Als degene onder wie de gegevens zijn overgenomen niet concreet aangeeft wie de verschoningsgerechtigde is en van welke informatiekanaal gebruik is gemaakt, kan automatische uitfiltering maar in beperkte mate uitkomst brengen. Dat probleem kan niet op het bord van de opsporing worden gelegd. De algemene zorgplicht van artikel 2.7.58a vraagt van politie en justitie namelijk niet het onmogelijke. Zij zijn alleen gehouden tot datgene wat redelijkerwijs – met een redelijke inspanning – mogelijk is. Dat betekent dat in een dergelijk geval geaccepteerd moet worden dat de kans groot is dat zich onder de niet-uitgefilterde gegevens geprivilegieerde gegevens bevinden. Dat staat aan (behoedzame) kennisneming van die gegevens niet in de weg. Ten aanzien van geen van de overgebleven gegevens bestaat immers het redelijke vermoeden dat zij onder enig verschoningsrecht vallen. Dat vermoeden kan pas ontstaan na (een beperkte) kennisneming van het desbetreffende gegeven. En pas als dat vermoeden ontstaat, geldt een verbod tot verdere kennisneming.

Het voorgaande maakt duidelijk dat de benaderingswijze in de voorgestelde wettelijke regeling niet overeenkomt met wat momenteel in de praktijk voor juist wordt gehouden en wat in die praktijk zoveel problemen veroorzaakt. Zoals gezegd lijkt in de praktijk als uitgangspunt te worden gehanteerd dat van een bulk aan gegevens geen kennis mag worden genomen zolang niet met

voldoende zekerheid vaststaat dat zich daaronder geen geprivilegieerde gegevens bevinden. In de voorgestelde wettelijke regeling is het *andersom*: van een bulk aan gegevens mag worden kennisgenomen behalve voor zover ten aanzien van specifieke gegevens uit die bulk het redelijke vermoeden bestaat dat die gegevens geprivilegieerd zijn. In die benadering hoeft veel minder vaak een beroep op de rechter-commissaris te worden gedaan dan in de huidige praktijk gebruikelijk is.

De werking van de voorgestelde wettelijke regeling kan verder worden verduidelijkt aan de hand van een van de voorbeelden die het functioneel parket van het openbaar ministerie in zijn schriftelijke inbreng heeft gegeven:

"In een onderzoek naar omzeiling van de Sanctiewet wordt bij een bedrijfszoeking de digitale bedrijfsadministratie in beslag genomen. Na de zoeking wordt voldoende concreet en onderbouwd aangevoerd dat zich in de in beslag genomen bedrijfsadministratie, van enkele gigabytes groot, ook geheimhoudersgegevens bevinden van diverse advocaten en notarissen uit binnen- en buitenland. Het OM wil de rechter-commissaris vragen die filtering uit te voeren, nu niet bekend is om welke geheimhouders het precies gaat en een automatische filtering waarschijnlijk te veel vals-positieven zou opleveren. Het OM geeft daarbij aan dat het met name geïnteresseerd is in de kasadministratie in een specifieke periode. Voor zover er gegevens worden aangetroffen van geheimhouders, verlangt het OM daar geen beslissing tot kennisneming van."

In dit voorbeeld wenst het openbaar ministerie dat de rechter-commissaris filtert omdat niet bekend is om welke verschoningsgerechtigden het precies gaat. Die omstandigheid maakt echter niet dat ten aanzien van de hele bulk gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat zij onder enig verschoningsrecht vallen. Integendeel, die omstandigheid maakt dat er maar weinig gegevens zullen zijn ten aanzien waarvan na automatische uitfiltering (voor zover die mogelijk is) het redelijke vermoeden bestaat dat enig verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Van alle andere (niet uitgeselecteerde) gegevens mag dus (behoedzaam) worden kennisgenomen. Als die kennisneming ten aanzien van een specifiek gegeven het redelijke vermoeden doet rijzen dat het verschoningsrecht in het geding is, is verdere kennisneming van dat gegeven niet toegestaan. Onder de voorgestelde wettelijke regeling is het in dit voorbeeld dus niet nodig de rechter-commissaris in te schakelen.

Opgemerkt kan worden dat de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen het in dit geval grotendeels in eigen hand heeft of van de geprivilegieerde informatie wordt kennisgenomen. Hij kan er immers voor kiezen om wél te preciseren om welke verschoningsgerechtigde het gaat. Het argument dat de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen die informatie niet mag verstrekken omdat die informatie onder het verschoningsrecht valt, gaat daarbij niet op. Juist is dat deze persoon naar geldend recht niet verplicht is om de informatie te verstekken, maar hij is vrij om dat wel te doen. Op hem rust geen geheimhoudingsplicht. Daar komt bij dat het moeilijk anders kan dan dat de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen enige geprivilegieerde informatie prijsgeeft als hij aannemelijk wil maken dat het verschoningsrecht in het geding is. In het gegeven voorbeeld maakt betrokkene gewag van "diverse advocaten en notarissen in binnen- en buitenland". Daarmee geeft hij te kennen dat hij met al die verschoningsgerechtigden een hulpverleningsrelatie heeft. Zo ook geeft de verdachte die stelt dat zich in een bij hem inbeslaggenomen enveloppe correspondentie met zijn advocaat bevindt, prijs dat hij een hulpverleningsrelatie met die bij name genoemde advocaat heeft of had. Als hij daarvan geen melding had gemaakt, was van een redelijk vermoeden geen sprake geweest. Men kan dus zeggen dat in de aard der zaak besloten ligt dat hetgeen waartoe opsporingsambtenaren in redelijkheid zijn gehouden afhankelijk is van de informatie die door de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen, wordt verstrekt.

In het door het openbaar ministerie gegeven voorbeeld wordt ook gesteld dat automatische filtering waarschijnlijk teveel vals-positieven zou opleveren. Dat echter is geen argument om de rechter-commissaris met de filtering te belasten. Als de automatische filtering ertoe zou leiden dat naar verwachting een groot deel van de uitgefilterde gegevens niet onder enig verschoningsrecht vallen, kan niet gezegd worden dat ten aanzien van de uitgefilterde gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat het verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Onduidelijk is dan namelijk

nog steeds om welke gegevens het gaat. Pas als het aantal vals-positieven naar verwachting beperkt is, bestaat ten aanzien van de uitgefilterde gegevens het bedoelde vermoeden. En pas dan kan er reden zijn om het oordeel van de rechter-commissaris in te roepen.

In het aangedragen voorbeeld wordt ook nog gesteld dat het openbaar ministerie vooral geïnteresseerd is in de kasadministratie in een specifieke periode. Dat kan een reden opleveren om niet te kiezen voor het uitfilteren van de geprivilegieerde gegevens, maar om te filteren op relevantie. Als op die manier de gegevens die betrekking hebben op de bedoelde kasadministratie uit de bulk gevist kunnen worden, is er geen reden om de rechter-commissaris in te schakelen.

Al met al kan worden gesteld dat de voorgestelde wettelijke regeling van een geheel andere benaderingswijze uitgaat – en moet uitgaan – dan nu in de praktijk gehanteerd. Het redelijke vermoeden is betrokken op specifieke gegevens en niet op de bulk gegevens in zijn geheel. Alleen als ten aanzien van een bepaald gegeven het redelijk vermoeden bestaat dat dit gegeven geprivilegieerd is, staat artikel 2.7.61a aan kennisneming van dat gegeven in de weg. Selectie/filtering is in dat voorstel een verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie, die door opsporingsambtenaren wordt uitgevoerd. De rechter-commissaris behoeft alleen te worden ingeschakeld – en kan in dat voorstel zelfs alleen dan worden ingeschakeld – wanneer het openbaar ministerie kennis wil nemen van uitgefilterde gegevens waarover het redelijk vermoeden zich uitstrekt dan wel wanneer het openbaar ministerie een nadere filtering door de rechter-commissaris uitgevoerd wil zien in een situatie waarin na filtering een geselecteerde hoeveelheid gegevens overblijft waarbij aannemelijk is dat het redelijke vermoeden zich over het overgrote deel van die gegevens uitstrekt.

De beoordelingsprocedure door de rechter-commissaris in artikel 2.7.62 gaat – evenals het geval is ten aanzien van het huidige artikel 98 – uit van de veronderstelling dat er steeds een verschoningsgerechtigde is die bij de beoordeling moet, of in ieder geval kan, worden betrokken. Die verschoningsgerechtigde moet immers zo mogelijk in staat worden gesteld zijn standpunt kenbaar te maken. Dat past bij de vaste rechtspraak van de Hoge Raad dat het oordeel van de functioneel verschoningsgerechtigde bepalend is, tenzij daaraan in redelijkheid kan worden getwijfeld. Verder geldt dat, als de rechter-commissaris beslist dat van de gegevens mag worden kennisgenomen, die kennisneming pas daadwerkelijk is toegestaan als de beslissing aan de verschoningsgerechtigde is betekend en als op een eventueel beroep van die verschoningsgerechtigde onherroepelijk is beslist (artikel 2.7.64). Met de mogelijkheid dat er geen verschoningsgerechtigde is die bezwaar zou kunnen maken tegen de vrijgave van de gegevens, lijkt in het geheel geen rekening te zijn gehouden. Dit vormt een argument om de filteringsprocedure zo vorm te geven dat deze aan de beoordelingsprocedure vooraf gaat, en die in meer gevallen leidt tot een resultaat waarbij de beoordelingsprocedure niet meer hoeft te worden gevolgd. Bij die vormgeving past niet dat de rechter-commissaris wordt belast met het uitfilteren van bulkgegevens. Het merendeel van die gegevens staat in geen enkel verband met een aan een functioneel verschoningsgerechtigde toekomend verschoningsrecht. Inwinning van het standpunt van “de” verschoningsgerechtigde is ten aanzien van die gegevens dan ook niet mogelijk. Betekening van de beslissing aan de verschoningsgerechtigde evenmin. Het stilzwijgende uitgangspunt van artikel 2.7.62 en van het huidige artikel 98 lijkt aldus te zijn dat het oordeel van de rechter-commissaris alleen hoeft te worden ingeroepen als sprake is van een bekende (of althans te individualiseren) verschoningsgerechtigde die zich ten aanzien van het desbetreffende gegeven op zijn verschoningsrecht zou kunnen beroepen. Dat uitgangspunt past bij de situatie met het oog waarop de beoordelingsprocedure aanvankelijk tot ontwikkeling is gekomen, namelijk de situatie dat voorwerpen “onder” de verschoningsgerechtigde zelf zijn inbeslaggenomen. In die situatie is per definitie sprake van een relatie van het voorwerp met een bekende verschoningsgerechtigde, wiens standpunt dan ook kan worden ingewonnen. Een dergelijke relatie is echter niet zonder meer gegeven als het gaat om voorwerpen of gegevens die niet “onder” een verschoningsgerechtigde zijn vergaard. Verdedigd kan worden dat die relatie er wel moet zijn en dat van het bestaan daarvan moet blijken wil een beroep kunnen worden gedaan op het verschoningsrecht.

Kortom: dat in de wettelijke regeling een onderscheid moet worden gemaakt tussen de filteringsprocedure en de beoordelingsprocedure kan worden onderschreven. Tevens kan worden onderschreven dat er een noodzaak is om dat onderscheid in de voorgestelde wettelijke regeling verder te expliciteren en uit te werken dan in de eerder besproken versies het geval was. Dit is te meer noodzakelijk nu het gaat om een forse wijziging ten opzichte van de huidige praktijk en ook ten opzichte van de rechtspraak van de Hoge Raad waarin filtering door het openbaar ministerie alleen is toegestaan wanneer dat zonder (enige vorm van) kennisneming kan en waarin (ook behoedzame) kennisneming van de gegevens aan de rechter-commissaris is voorbehouden (zie nader ECLI:NL:HR:2024:375). Daarom zijn in het voorstel nadere wettelijke handvaten opgenomen waaraan deze praktijkwijziging kan worden "opgehangen". In de wettekst die is opgenomen in de bijlage zijn deze wettelijke handvaten in tracks weergegeven.

- Het verbod tot kennisneming bestaat volgens artikel 2.7.61a alleen "indien en voor zover (al dan niet na automatische filtering)" ten aanzien van gegevens een redelijk vermoeden bestaat. Aan artikel 2.7.61a wordt een tweede lid toegevoegd dat uit twee elementen bestaat. Het eerste element is dat het redelijk vermoeden, dat het kennisnemingsverbod activeert en dat bij een wens tot kennisneming tot inschakeling van de rechter-commissaris verplicht, alleen betrekking heeft betrekking op *bepaalde* voorwerpen of gegevens. Het tweede element is dat bij een verzameling voorwerpen of gegevens pas sprake is van een redelijk vermoeden dat het kennisnemingsverbod activeert, als ten aanzien van het *overgrote deel* van de tot deze verzameling behorende afzonderlijke voorwerpen of gegevens het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. In dat geval moet de rechter-commissaris worden ingeschakeld wanneer het openbaar ministerie van de geprivilegieerde gegevens kennis wenst te nemen.
- Ook artikel 2.7.62 inzake de beoordelingsprocedure door de rechter-commissaris wordt gewijzigd. Er wordt een bepaling toegevoegd volgens welke de officier van justitie de vordering tot het inschakelen van de rechter-commissaris alleen hoeft te doen en zelfs alleen mag doen indien hij van oordeel is dat een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a bestaat en hij van oordeel is dat kennisneming van de gegevens of van de aan de voorwerpen te ontlelen informatie in het belang van het onderzoek is.
- In een nieuw artikel 2.7.61b wordt de filterprocedure neergelegd. Het eerste lid bepaalt dat indien er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen bestaan dat zich in een verzameling gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, de officier van justitie ervoor zorgdraagt dat een selectie plaatsvindt op zodanige wijze dat de kennisneming van die gegevens beperkt blijft tot hetgeen voor die selectie noodzakelijk is. De selectie vindt zo mogelijk plaats door middel van automatische filtering, zo is aanvullend bepaald. In het tweede lid wordt een wettelijke grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur regels te kunnen stellen over de uitvoering van het nieuwe artikel 2.7.61b. Daarbij kan worden gedacht aan regels waarin de gevallen worden bepaald waarin de voorselectie moet worden uitgevoerd door opsporingsambtenaren die niet bij het opsporingsonderzoek betrokken zijn.

In de consultatieversie zullen (ook) deze bepalingen in de memorie van toelichting worden toegelicht langs de hierboven geschetste lijnen. Daarbij zal worden aangegeven dat de nieuwe wettelijke regeling berust op een andere afweging tussen het opsporingsbelang en het belang dat door het functioneel verschoningsrecht wordt gediend. Met verwijzing naar het WODC-onderzoek zal daarbij worden aangegeven dat daarmee tot uitdrukking komt dat van de opsporing alleen een redelijke inspanning wordt verwacht en dat moet worden geaccepteerd dat een waterdichte filtering niet mogelijk is en dat zich tussen gegevens waarvan de opsporing na filtering kennisneemt nog geprivilegieerde gegevens kunnen zitten, en dat pas wanneer dit wordt ontdekt van verdere kennisneming moet worden afgezien. Ook zal worden aangegeven dat dit een van de elementen is waardoor meer verantwoordelijkheid bij functioneel verschoningsgerechtigden komt te liggen. Wanneer zij geen herkenbare communicatiekanalen hanteren is er een risico dat van geprivilegieerde gegevens onbedoeld wordt kennisgenomen, ook al valt verdere kennisneming bij "ontdekking" hiervan uiteraard onder het kennisnemingsverbod. Ten slotte zal in de memorie van

toelichting worden aangegeven dat wanneer de opsporing op deze wijze handelt, zij niets “fout” doet. Zie over de rechtsgevolgen van (onbedoelde) inbreuken op het functioneel verschoningsrecht verderop in deze notitie (paragraaf 6).

Ook zal in de memorie van toelichting de veranderde beleidscontext worden geschetst waarin de nieuwe regeling moet gaan functioneren. In de wijze waarop nu met het functioneel verschoningsrecht in relatie tot grote hoeveelheden gegevens wordt omgegaan, is niet minder dan een cultuuromslag nodig. Dit vergt meer dan wetgeving alleen. Dit zal bij de implementatie van het nieuwe wetboek waarvan de voorgestelde wettelijke regeling onderdeel gaat uitmaken een belangrijk punt van aandacht zijn.

VRAGEN

(3a) Wat vindt u van de hierboven geschetste benadering en van de uitwerking daarvan in concrete aanvullende bepalingen? Dragen deze naar uw oordeel bij aan vermindering van de praktijkproblemen?

(3b) Indien u bij deze benadering of de uitwerking daarvan kanttekeningen heeft, kunt u dan concreet aangeven op welke wijze daarmee in de wettekst of memorie van toelichting rekening zou kunnen worden gehouden?

4) Rechtsmiddelen

- Beklagprocedures

In de schriftelijke inbreng is gewezen op de langdurige beklagprocedures die over het functioneel verschoningsrecht worden gevoerd, op het punt van de filtering van grote hoeveelheden gegevens. Deze inbreng geeft aanleiding om te voorzien in een nadere wettelijke regeling van de mogelijkheid om te klagen over de kennisneming door politie en justitie van verkregen geprivilegieerde informatie. Die wettelijke regeling biedt een handvat voor het indammen van de kennelijke wildgroei aan beklagprocedures.

De voorgestelde wettelijke regeling volgt in hoofdlijnen de rechtspraak van de Hoge Raad over dit onderwerp. Zij is gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als die aan die rechtspraak ten grondslag liggen. Die rechtspraak wordt daarbij op onderdelen gepreciseerd en aangevuld. Daarbij moet erop worden gewezen dat de voorgestelde wettelijke regeling van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht zoals blijkt uit paragraaf 3 van deze notitie verschillen vertoont met die in het huidige bestaande wetboek. Hetzelfde geldt voor de regeling van de beklagprocedure. Die verschillen werken door in de voorgestelde wettelijke regeling met betrekking tot de beklagprocedure.

In de Afdelingen 4.1.1 en 4.1.2 van Boek 6 is een regeling opgenomen op grond waarvan belanghebbenden zich kunnen beklagen over inbeslagneming en het uitblijven van de teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen en over het overnemen van gegevens, met het oog op teruggave of vernietiging daarvan. Deze regeling biedt – onbedoeld en anders dan het huidige artikel 552a – geen (expliciet) grondslag voor een beklag dat betrekking heeft op inbreuken op het functioneel verschoningsrecht. De in de artikelen 6.4.1 en 6.4.5 opgenomen beklaggronden voorzien daarin namelijk niet. Artikel 6.4.1, dat betrekking heeft op de inbeslagneming van voorwerpen, kent niet langer de mogelijkheid om te klagen over het gebruik van het inbeslaggenomen voorwerp. Onder de wel genoemde beklaggronden is kennisneming van de aan het inbeslaggenomen voorwerp te ontlene informatie niet te brengen. Artikel 6.4.5 dat betrekking heeft op overgenomen of op bevel verstrekte gegevens, biedt de mogelijkheid om te klagen over dat overnemen of die verstrekking, maar alleen ‘met het oog op de teruggave of de vernietiging van die gegevens’. Een beklag over de kennisneming van geprivilegieerde gegevens is echter niet

gericht op de teruggave of de vernietiging van de desbetreffende gegevens. Het gevolg van een geslaagd beklag is namelijk dat van die gegevens niet mag worden kennisgenomen en dat die gegevens daarom op zodanige wijze moeten worden bewaard dat kennisneming niet mogelijk is (zie het voorgestelde artikel 2.7.62b).

In de hier gesignaleerde wettelijke leemte zal worden voorzien. Hoe dit precies vorm moet krijgen zal nog worden gezien. Op dit punt is dus in de bijlage bij deze notitie nog geen specifiek voorstel voor de wettekst gedaan. Daarbij zal ook bekeken worden of het wenselijk is om de beklagmogelijkheid uit te breiden tot gegevens die door middel van heimelijke bevoegdheden zijn verkregen (waarop artikel 6.4.5 nu geen betrekking heeft). De gelijkschakeling waarin het voorgestelde artikel 2.8.3a voorziet, lijkt daarvoor te pleiten.

Het verhelpen van de gesignaleerde leemte biedt tegelijk de mogelijkheid om de beklaggrond te preciseren. Voorgesteld wordt om alleen beklag mogelijk te maken over de (dreigende) kennisneming van mogelijk geprivilegieerd materiaal. Daarover hieronder meer. Eerst het volgende.

Aan de rechtspraak van de Hoge Raad ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het functioneel verschoningsrecht een recht van (alleen) de functioneel verschoningsgerechtigde is en dat het derhalve aan de verschoningsgerechtigde is om zich op een schending van dat recht te beroepen. In ECLI:NL:HR:2013:BX4284 overwoog de Hoge Raad zelfs dat 'alleen de verschoningsgerechtigde zelf in een beklagprocedure als de onderhavige waarin het verschoningsrecht in het geding is, kan worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van art. 552a Sv'. Dat was, zo blijkt uit latere jurisprudentie, net iets teveel gezegd. Ook anderen dan de verschoningsgerechtigde zelf kunnen onder omstandigheden als belanghebbende worden aangemerkt. Wel is het zo dat het welslagen van een dergelijk beklag afhankelijk is van het standpunt dat de verschoningsgerechtigde inneemt. Als die zich niet op zijn verschoningsrecht wenst te beroepen, dient de klager niet-ontvankelijk te worden verklaard in zijn beklag. Zie onder meer ECLI:NL:HR:2015:3076.

In de genoemde beschikking uit 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BX4284) was het de verdachte die had geklaagd. De rechtbank had hem als belanghebbende aangemerkt omdat 'de (inbeslaggenomen stukken een (cruciale) rol kunnen gaan spelen' in zijn strafzaak. Door dat oordeel haalde de Hoge Raad een streep. Het belang van de verdachte om niet te worden veroordeeld, is niet een belang dat door het verschoningsrecht wordt beschermd. Dat betekent dat de verdachte *als zodanig* geen belanghebbende kan zijn in de beklagprocedure. Anders wordt het als de verdachte in een andere hoedanigheid klaagt. Daarover hieronder meer. Hier is van belang dat de vraag of geprivilegieerd materiaal in de strafzaak tegen de verdachte voor het bewijs mag worden gebruikt, een andere vraag is. Er valt veel voor te zeggen om dergelijk materiaal categorisch van het bewijs uit te sluiten, dus ook als door de schending van het verschoningsrecht geen belang van de verdachte is geschonden (zie nader paragraaf 6 van deze notitie).

Wie kunnen in een beklagprocedure waarbij het verschoningsrecht in het geding is, wel als belanghebbende worden aangemerkt? In de eerste plaats, zo bleek al uit het voorgaande, de verschoningsgerechtigde zelf. Daarbij moet worden aangetekend dat alleen geklaagd kan worden over de schending van het eigen verschoningsrecht. In ECLI:NL:HR:2013:BV3004 (rov. 4.5.3) overwoog de Hoge Raad dat de klager (een arts) 'geen beroep [kan] doen op een mogelijk aan andere medische beroepsbeoefenaren of instanties toekomend verschoningsrecht'. Dat betekent dat de verschoningsgerechtigde zal moeten aangeven op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft. Anders kan niet worden beoordeeld of hij belang heeft bij de klacht.

Over de schending van het verschoningsrecht kan in de tweede plaats geklaagd worden door degene die zich tot de verschoningsgerechtigde heeft gericht voor het verkrijgen van professionele hulp (de patiënt van de arts; de cliënt van de advocaat). Die persoon kan de verdachte zijn, maar dat hoeft niet het geval te zijn. Hij klaagt in elk geval niet in de hoedanigheid van verdachte, maar in de hoedanigheid van patiënt of cliënt. Daarbij zal hebben te gelden dat hij alleen ontvankelijk is in zijn beklag voor zover dat betrekking heeft op voorwerpen of gegevens die deel uitmaken van de vertrouwensrelatie tussen hem en de verschoningsgerechtigde. Over de inbeslagneming van

brieven die zijn moeder van háár dokter heeft gekregen, kan hij niet klagen. Dat betekent weer dat hij zal moeten preciseren op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft.

In de derde plaats kan als belanghebbende worden aangemerkt de persoon die de overgenomen of verstrekte gegevens onder zich had dan wel onder wie de desbetreffende voorwerpen in beslag zijn genomen. Het kan daarbij gaan om personen met een afgeleid verschoningsrecht, maar noodzakelijk lijkt dat niet te zijn. Het kan ook zijn dat de persoon in kwestie om andere reden jegens de verschoningsgerechtigde verplicht is het beroepsgeheim te bewaken, bijvoorbeeld omdat de verschoningsgerechtigde de gegevens bij hem in bewaring heeft gegeven. Als een dergelijke rechtsverhouding met de verschoningsgerechtigde ontbreekt, is van een belang dat iemand tot klachtgerechtigde maakt, echter, zo althans valt te verdedigen, geen sprake. Wie voor zijn moeder de brieven bewaart die zij van de dokter heeft ontvangen, kan niet met een beroep op het verschoningsrecht over de inbeslagneming van die brieven klagen. Dat moet de moeder zelf doen, of de arts van wie zij de patiënt is. Dit maakt dat de klager ook in dit geval moet aangeven op welke voorwerpen en gegevens zijn beklag betrekking heeft.

Dan nu de vraag waarover een belanghebbende kan klagen (de vraag naar de beklaggrond). De schending van het functioneel verschoningsrecht waarover geklaagd kan worden is de dreigende of reeds plaatsgevonden hebbende kennisneming van geprivilegieerd materiaal. Die klacht is erop gericht de kennisneming te voorkomen of te beëindigen. Dat impliceert dat die kennisneming volgens de klager niet is toegestaan. Anders immers is van een *schending* van het functioneel verschoningsrecht geen sprake. Als bijvoorbeeld de rechter-commissaris heeft geoordeeld dat van de desbetreffende gegevens kennis mag worden genomen en als die beslissing onherroepelijk is geworden, mogen politie en justitie van die gegevens kennisnemen. Over die kennisneming kan dan niet meer, althans niet met succes, worden geklaagd.

Het voorbeeld laat zien dat alleen geklaagd kan worden over kennisneming die niet is toegestaan. De beklaggrond veronderstelt met andere woorden dat sprake is van een verbod tot kennisneming. Dat brengt mee dat de beklaggrond moet aansluiten bij het voorgestelde artikel 2.7.61a. Dat artikel verbiedt kennisneming indien en voor zover het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende voorwerpen of gegevens uitstrekt (tenzij de rechter-commissaris anders heeft beslist). De keerzijde van die medaille is dat geen sprake is van een verbod op kennisneming als van het bedoelde redelijke vermoeden geen sprake is. De klager kan in dat geval niet in zijn beklag ontvangen worden.

De hier voorgestane invulling van de beklaggrond brengt mee dat de klager met voldoende precisie moet aangeven op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft. Die invulling brengt tevens mee dat gesteld en onderbouwd moet worden dat van een redelijk vermoeden (zoals gedefinieerd in artikel 2.7.61a, tweede lid) sprake is. Als aan deze basisvoorwaarden niet is voldaan, zal de klager niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in zijn beklag. Voor deze benadering kan steun worden gevonden in de rechtspraak van de Hoge Raad. Gewezen kan in het bijzonder worden op ECLI:NL:HR:2017:1070. In deze zaak was sprake van twee afzonderlijke klachten. De eerste klacht had betrekking op 'registermappen' die ingebonden zouden zijn door de notaris en op twee ordners met het opschrift 'geheimhouderstukken'. De tweede klacht had betrekking op een foto die bij de doorzoeking was gemaakt van een brief die afkomstig was van 'een Duitse advocaat'. Ten aanzien van beide klachten oordeelde de Hoge Raad dat de rechtbank 'het aldus aangevoerde kennelijk ontoereikend [heeft] geacht voor de gevolgtrekking dat het een verschoningsgerechtigde is die zich met betrekking tot [de bedoelde] stukken op zijn verschoningsrecht beroept'. Dat door de Hoge Raad aan de rechtbank toegeschreven oordeel werd vervolgens door hem niet onbegrijpelijk geacht. Hoe het oordeel van de Hoge Raad precies moet worden begrepen, is een vraag die hier kan blijven rusten. Maar het is duidelijk dat aan een klacht die niet door de functioneel verschoningsgerechtigde zelf is gedaan, hoge eisen worden gesteld.

In de hier voorgestelde benadering is in de beklagprocedure geen plaats voor ongerichte klachten die een al dan niet waterdichte filtering van een bulk aan gegevens beogen te bewerkstelligen. Hetzelfde geldt voor klachten die tot doel hebben de door de rechter-commissaris gevolgde

beoordelingsprocedure of de selectieprocedure/filteringsprocedure die onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie plaatsvindt, aan het oordeel van de rechtbank te onderwerpen. Het in paragraaf 3 van deze notitie gegeven analoge voorbeeld kan dit verduidelijken. Als de verdachte in het voorbeeld beweert dat een bepaalde, door hem aangewezen enveloppe correspondentie met zijn advocaat bevat, kan hij, als de opsporing die bewering niet gelooft, over de kennisneming van die enveloppe klagen. Als de verdachte daarentegen beweert dat zich in de tien verhuisdozen met blanco enveloppen één blanco enveloppe bevindt waarin hij correspondentie met zijn advocaat bewaart, is zijn beklag niet-ontvankelijk, zelfs als die bewering aannemelijk voorkomt. Weliswaar mag, zoals hiervoor in paragraaf 3 van deze notitie is uiteengezet, van de politie enige behoedzaamheid worden verwacht bij de selectie van de enveloppen, maar of die behoedzaam inderdaad aan de dag wordt of is gelegd, is geen object van het beklagrecht. Een beklag over de kennisneming van de enveloppe is prematuur zolang de politie nog niet op de enveloppe is gestuit. En als dat laatste al wel het geval is, is het de vraag of er een reden is tot beklag. Indien de opsporing na de vluchtige kennisneming die nodig is voor het redelijke vermoeden dat de enveloppe geprivilegieerde informatie bevat van verdere kennisneming afziet, is van een schending van het functioneel verschoningsrecht geen sprake. Zelfs als de opsporing bij het openen van de enveloppe het verschoningsrecht wel heeft geschonden (doordat de opsporing zich niet tot een marginale, terughoudende beoordeling heeft beperkt) is er geen reden voor beklag als de politie vervolgens op grond van artikel 2.7.61a van verdere kennisneming afziet. Het beklag kan er immers enkel op zijn gericht de verdere kennisneming te voorkomen of te beëindigen. Als die kennisneming inmiddels is beëindigd, is er geen grond meer voor beklag. De vraag of de ongeoorloofde kennisneming onrechtmatig handelen oplevert waaraan een processuele sanctie moet worden verbonden, is in de beklagprocedure niet aan de orde.

Voor alle duidelijkheid: het voorgaande heeft betrekking op de beklagprocedure. In die procedure is geen plaats voor een toetsing door de rechtbank van de door de rechter-commissaris gevolgde beoordelingsprocedure. Dat kan anders zijn bij het beroep dat de verschoningsgerechtigde op grond van artikel 2.7.71 kan instellen tegen de beslissing van de rechtbank. Maar als dat beroep niet wordt ingesteld of als dat beroep bij onherroepelijke beslissing wordt verworpen, is een nadien ingediend beklag niet-ontvankelijk.

In het voorgaande is het fundament gelegd voor een wettelijke regeling die erop is gericht de wildgroei aan beklagprocedures in te dammen. Dat fundament bestaat uit een verduidelijking en aanscherping van de ontvankelijkheidsvoorwaarden die voortvloeien uit de eis dat de klager belanghebbende moet zijn en uit de voorgestelde beklaggrond. Als aan deze ontvankelijkheidsvoorwaarden is voldaan, ziet de verdere procedure er in grote lijnen als volgt uit. De rechtbank zal moeten beoordelen of het aangevoerde aannemelijk is, dat wil zeggen of inderdaad het in artikel 2.7.61a bedoelde redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende voorwerpen of gegevens uitstrekt en (dus) een redelijk vermoeden dat een functioneel verschoningsgerechtigde zich op zijn verschoningsrecht wil beroepen. Daarnaast staat de vraag of de officier van justitie zich op het standpunt stelt dat van de desbetreffende informatie moet worden kennisgenomen. Als hij meedeelt dat besloten is om geen kennis te nemen van die informatie (hetzij omdat hij met de klager van oordeel is dat artikel 2.7.61a aan kennisneming in de weg staat, hetzij omdat hij van oordeel is dat die kennisneming niet van belang is voor het onderzoek) is dat een reden om de klager niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beklag. Hij mist bij dat beklag dan immers een redelijk belang.

In het geval de officier van justitie wel op kennisneming staat en de rechtbank van oordeel is dat sprake is van een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a, zal de rechtbank de zaak in handen moeten stellen van de rechter-commissaris om te beoordelen of kennisneming is toegestaan of niet. Dit overeenkomstig de inmiddels vaste jurisprudentie van de Hoge Raad. Zie onder meer ECLI:NL:HR:2013:BX4284, ECLI:NL:HR:2015:3076, ECLI:NL:HR:2016:1343 en ECLI:NL:HR:2016:2418. De onherroepelijk geworden beslissing van de rechter-commissaris is vervolgens bepalend voor de uitkomst van de beklagzaak. Als de rechter-commissaris beslist dat kennisneming niet is toegestaan, dient de rechtbank het beklag gegrond te verklaren. Als de

rechter-commissaris daarentegen oordeelt dat kennisneming wel is toegestaan, dient de rechtbank de klager niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beklag.

In het voorgaande is de voorgestelde beklagprocedure in hoofdlijnen geschetst. Het gaat enkel om de hoofdlijnen. De verdere uitwerking van de procedure zal worden neergelegd in de consultatieversie van het wetsvoorstel. Dat maakt dat de in de bijlage gedane tekstvoorstellen een voorlopig karakter hebben. Zij zullen mede op basis van deze notitie en de bespreking in de expertmeeting worden bijgesteld en aangevuld. Het is echter niet de bedoeling om de gehele beklagprocedure in de wet gedetailleerd uit te schrijven. Volstaan wordt met het slaan van piketpalen die samen met de daarop gegeven toelichting richtinggevend zijn voor de vormgeving van de beklagprocedure.

Waaruit bestaat de voorgestelde wettelijke regeling? In de eerste plaats uit het opnemen in de wet van de beklaggrond. Een concreet voorstel daartoe is zoals gezegd nog niet gedaan. In de tweede plaats uit de toevoeging aan Hoofdstuk 4 van Boek 6 van een nieuwe afdeling (Afdeling 4.1.4). In die nieuwe afdeling worden enkele bepalingen opgenomen die kunnen fungeren als de zojuist genoemde piketpalen (zie de bijlage bij deze notitie). In het voorgestelde artikel 6.4.11a wordt vastgelegd dat in een beklagprocedure waarin met een beroep op het functioneel verschoningsrecht wordt geklaagd over de kennisneming van gegevens of aan voorwerpen te ontnemen informatie, het de rechter-commissaris is die overeenkomstig de beoordelingsprocedure in Titel 7.5 van Boek 2 moet beslissen. Daarbij is tot uitdrukking gebracht dat voor het inroepen van het oordeel van de rechter-commissaris alleen reden is als de rechtbank van oordeel is dat sprake is van een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a. Dat betekent ook dat in de regel alleen de voorwerpen en gegevens ten aanzien waarvan sprake is van het bedoelde vermoeden aan de rechter-commissaris 'ter hand' behoeven te worden gesteld. Vastgelegd wordt ook dat de raadkamer van de rechtbank, wanneer de rechter-commissaris onherroepelijk heeft beslist, deze beslissing moet volgen door het beklag gegrond of niet-ontvankelijk te verklaren. In beginsel moet de raadkamer hangende de beslissing van de rechter-commissaris de zitting schorsen of opschorten.

In het voorgestelde artikel 6.4.11b wordt bepaald dat het indienen van een klaagschrift geen schorsende of opschortende werking heeft. Dat betekent dat het enkele feit dat een klaagschrift is ingediend, niet meebrengt dat van kennisneming van de gegevens of van de aan het desbetreffende voorwerp te ontnemen informatie moet worden afgezien. De bepaling heeft met name het oog op klachten die niet voldoen aan de bovengenoemde ontvankelijkheidsvoorwaarden. Zij voorkomt dat het opsporingsonderzoek door dergelijke klachten wordt lam gelegd en dat de selectieprocedure/filteringsprocedure die onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie plaatsvindt, daardoor wordt doorkruist. Pas als de raadkamer van de rechtbank de zaak naar de rechter-commissaris verwijst omdat er naar haar oordeel sprake is van een redelijk vermoeden als omschreven in artikel 2.7.61a geldt een verbod op (verdere) kennisneming. Dat verbod heeft alleen betrekking op de voorwerpen en gegevens ten aanzien waarvan dat redelijke vermoeden zich voordoet. Het kan natuurlijk zijn dat de officier van justitie (al dan niet op grond van de feiten en omstandigheden waarmee de klacht is onderbouwd) zelf tot het oordeel is gekomen dat sprake is van het bedoelde redelijke vermoeden. Dan mag uiteraard het oordeel van de rechtbank niet worden afgewacht. Van kennisneming moet dan op grond van artikel 2.7.61a worden afgezien. In het voorgestelde artikel 6.4.11b is dit tot uitdrukking gebracht door de zinsnede 'onverminderd artikel 2.7.61a'.

In het voorgestelde artikel 6.4.11c ten slotte wordt bepaald dat niet geklaagd kan worden over de kennisneming van informatie ten aanzien waarvan de rechter-commissaris in de beoordelingsprocedure onherroepelijk heeft beslist dat daarvan mag worden kennisgenomen. Dit is in feite de vanzelfsprekende consequentie van artikel 2.7.64, maar omdat de praktijk een ander beeld te zien geeft, is het wenselijk dit expliciet in de wet op te nemen. De bepaling voorkomt dat het oordeel van de rechter-commissaris in een daarop volgende beklagprocedure ter discussie wordt ingesteld en draagt zo bij aan de indamming van de wildgroei aan beklagprocedures. Daarbij kan worden opgemerkt dat de beoordelingsprocedure in de voorgestelde regeling alleen gevallen betreft waarin het gaat om hetzij een redelijk vermoeden ten aanzien van bepaalde gegevens,

hetzij – bij een verzameling van gegevens – een redelijk vermoeden ten aanzien van het overgrote deel van de gegevens die deel uitmaken van de verzameling. Om een filtering van de hele bulk aan gegevens gaat het in die beoordelingsprocedure dus niet. Dat maakt dat van een beslissing van de rechter-commissaris die is gebaseerd op een niet waterdichte filtering geen sprake meer kan zijn.

- **Beroep door de functioneel verschoningsgerechtigde**

Naast de in Boek 6 geregelde beklagprocedure staat het rechtsmiddel dat (alleen) door de functioneel verschoningsgerechtigde kan worden ingesteld tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat van bepaalde gegevens of van aan bepaalde voorwerpen te ontleenen informatie mag worden kennisgenomen. Artikel 2.7.71 geeft de verschoningsgerechtigde het recht om van die beslissing in beroep te gaan bij de rechtbank. Artikel 2.7.64 staat met dat recht in verband. Voorgesteld wordt om dat artikel aan te vullen.

Het artikel gaat over de gevallen waarin de rechter-commissaris op grond van de beoordelingsprocedure heeft beslist dat tot kennisneming mag worden overgegaan. Wanneer de rechter-commissaris die beslissing heeft genomen, mag van de desbetreffende gegevens pas daadwerkelijk worden kennisgenomen wanneer twee weken zijn verstreken na betekening van de beslissing aan de functioneel verschoningsgerechtigde of in geval de functioneel verschoningsgerechtigde beroep heeft aangetekend zodra onherroepelijk op dat beroep is beslist. Op deze opschortende of schorsende werking maakt het artikel een uitzondering in geval de functioneel verschoningsgerechtigde voor kennisneming toestemming heeft gegeven. Het voorstel is (zie de wettekst in de bijlage) om daaraan toe te voegen het geval waarin geen functioneel verschoningsgerechtigde bekend is geworden die zich op zijn verschoningsrecht beroept. Ook in dat geval mag dus van de gegevens worden kennisgenomen. Het doel van deze aanvullende uitzondering is om een voorziening te treffen in het geval de rechter-commissaris in de beoordelingsprocedure bevindt dat sprake is van zogenaamde vals-positieven en dat met andere woorden sprake is van gegevens die (toch) niet in relatie blijken te staan tot een functioneel verschoningsgerechtigde en zijn verschoningsrecht. In dat geval mag van deze gegevens meteen worden kennisgenomen.

VRAGEN

(4a) Wat vindt u van deze aanvullingen? Kunnen deze naar uw oordeel bijdragen aan indamming van het aantal beklagprocedures?

(4b) Indien u bij deze aanvullingen kanttekeningen heeft, kunt u dan concreet aangeven op welke wijze daarmee in de wettekst of memorie van toelichting rekening zou kunnen worden gehouden?

5) Verslaglegging

In de schriftelijke inbreng vraagt de fiscale inlichtingen en opsporingsdienst naar de wijze van verslaglegging van de filteringsprocedure onderscheidenlijk van het geval waarin in vrijgegeven gegevens alsnog geprivilegieerd materiaal wordt aangetroffen.

Het antwoord op deze vragen is zeer relevant voor de nieuwe wettelijke regeling en de toelichting daarop.

Bezien vanuit de zorgplicht van artikel 2.7.58a is een begin van een antwoord in elk geval dat verslaglegging op zodanige wijze moet plaatsvinden dat daarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat een inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

Dat geldt zowel in geval een voorselectie is uitgevoerd als in het geval waarin – al dan niet na een voorselectie – in het vrijgegeven materiaal toch geprivilegieerde gegevens worden aangetroffen.

De vraag op welke manier verslaglegging met inachtneming van de zorgplicht op een in de praktijk werkbare manier invulling kan worden gegeven, is een vraag waarop wij graag in de expertmeeting een antwoord zouden willen krijgen.

Het belang van deze vraag is in elk geval groot nu uit de rechtspraak van de Hoge Raad (zie het recente ECLI:NL:HR:2026:171) lijkt te moeten worden afgeleid dat een "proces-verbaal van vernietiging" aan het procesdossier moet worden toegevoegd.

In geval van berechting is het doel onder meer dat de zittingsrechter een verweer van de verdachte dat er (toch nog) geprivilegieerde gegevens in het procesdossier zitten die van het bewijs moeten worden uitgesloten, aan dat hand van dat proces-verbaal moet beoordelen.

In de OM-Aanwijzing waarborgen professioneel verschoningsrecht (2025A001) staat in 4.5 het volgende:

"De opsporingsinstantie vermeldt in een proces-verbaal het aantreffen van (mogelijk) verschoningsgerechtigd materiaal en vermeldt daarbij welke wijze de gegevens ontoegankelijk zijn gemaakt voor het onderzoeksteam. Van het aantreffen van (mogelijk) verschoningsgerechtigd materiaal wordt melding gedaan aan de officier van justitie, zonder daarbij mededeling te doen van de inhoud van het aangetroffen materiaal."

VRAGEN

(5a) Hoe geeft de praktijk op dit moment uitvoering aan deze jurisprudentie van de Hoge Raad? Wat wordt er opgenomen in het proces-verbaal van vernietiging?

(5b) Hoe moet volgens u een proces-verbaal van vernietiging zo worden opgesteld dat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat een inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht en het – daarmee – geschikt is om aan het procesdossier te worden toegevoegd en zijn functie van rechterlijke controle kan vervullen?

6) Rechtsgevolgen (onbedoelde) inbreuken op het functioneel verschoningsrecht

In de schriftelijke inbreng vraagt de fiscale inlichtingen en opsporingsdienst naar de rechtsgevolgen van een (onbedoelde) inbreuk op het functioneel verschoningsrecht.

Zoals hierboven in paragraaf 3 is aangegeven gaat de voorgestelde wettelijke regeling uit van een andere afweging tussen het opsporingsbelang en het belang dat met het functioneel verschoningsrecht is gediend. Daarbij is aangegeven dat wanneer de opsporing op de in die paragraaf weergegeven wijze handelt, zij niets "fout" doet. Van onrechtmatig handelen is in dat geval dan ook geen sprake. Onder de nieuwe regeling wordt immers enige afstand genomen van het idee dat het mogelijk is een ideaalmodel te bereiken van een waterdicht systeem en een perfecte filtering. Dit raakt ook aan de vraag wat de rechtsgevolgen zijn van een (onbedoelde) inbreuk op het functioneel verschoningsrecht. In ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.8.2 overweegt de Hoge Raad dat bij de beoordeling of er sprake is van een vormverzuim waaraan rechtsgevolgen moeten worden verbonden, meeweegt in hoeverre de functioneel verschoningsgerechtigde passende maatregelen heeft genomen om zijn informatiehuishouding zo in te richten dat de kans op inbreuken op het functioneel verschoningsrecht zo gering mogelijk blijft, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen. De Hoge Raad had met deze overweging het oog op de vraag of en in hoeverre een overtreding van de procedureregels tot een sanctie moet leiden. In de voorgestelde regeling wordt, in het voetspoor van het WODC-rapport, nog een stap verder gezet. De wijze waarop een verschoningsgerechtigde zijn informatiehuishouding inricht is daarin ook een factor die een rol speelt bij de vraag welke inspanningen in redelijkheid van politie en justitie mogen worden verwacht. Het gaat daarbij dus niet om de vraag welke rechtsgevolgen

eventueel onrechtmatig handelen moet hebben, maar om de daaraan voorafgaande vraag òf sprake is van onrechtmatig handelen.

Is sprake van onrechtmatig handelen in het geval onverhoeds en onbedoeld een inbreuk op het functioneel verschoningsrecht wordt gemaakt, omdat de opsporingsambtenaar in een bulk gegevens stuit op geprivilegieerd materiaal? Of indien tussen tien enveloppen er eentje wordt aangetroffen waarin onverwacht correspondentie met een advocaat blijkt te zitten? En is er sprake van onrechtmatig handelen wanneer onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie een voorselectie heeft plaatsgevonden maar in het vrijgegeven materiaal toch geprivilegieerd materiaal blijkt te zitten dat na behoedzame kennisneming direct ontoegankelijk is gemaakt? In beginsel is van onrechtmatig handelen waarop in de strafzaak een processuele sanctie moet volgen in dit soort gevallen geen sprake.

Zoals hierboven in paragraaf 4 van deze notitie is aangegeven valt er veel voor te zeggen om – in gevallen waarin in het procesdossier onbedoeld toch geprivilegieerd materiaal blijkt te zitten – dergelijk materiaal categorisch van het bewijs uit te sluiten, dus ook als door de schending van het functioneel verschoningsrecht geen belang van de verdachte is geschonden. Denkbaar is een bepaling van die strekking aan het nieuwe wetboek toe te voegen.

VRAAG

(6) Wat vindt u van de hierboven geschetste benadering?

7) Verbetering toegankelijkheid wettelijke regeling

In de schriftelijke inbreng hebben verschillende vertegenwoordigers van de organisaties in de strafrechtspraktijk kanttekeningen geplaatst bij de toegankelijkheid van de regeling. Hieraan is met de wijzigingen die in de paragrafen 3 en 4 van deze notitie zijn geschetst, tegemoet gekomen. In aanvulling daarop is Titel 7.5 van Boek 2 onderverdeeld in afdelingen. Zie de bijlage. In de consultatieversie zal in memorie van toelichting op de verhouding tussen de afdelingen en de artikelen worden ingegaan.

VRAGEN

(7a) Wat vindt u van de toegankelijkheid van de regeling zoals geschetst in de bijlage?

(7b) Indien u daarbij kanttekeningen heeft, kunt u dan concreet aangeven op welke wijze daarmee in de wettekst of de memorie van toelichting rekening zou kunnen worden gehouden?

BIJLAGE (wettekst)

Zwart: relevante elementen van de regeling van het functioneel verschoningsrecht zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet en zoals gewijzigd door de eerste aanvullingswet (geconsolideerde versie).

Groen: wijzigingen in de geconsolideerde versie, welke wijzigingen op 16 januari 2026 zijn voorgelegd aan de gecombineerde werkgroep nieuw Wetboek van Strafvordering.

Tracks: wijzigingen zoals aangeduid in deze notitie voor de derde expertmeeting.

Wijzigingen Boek 2

Artikel 2.1.14

1. Een machtiging van de rechter-commissaris wordt gegeven op vordering van de officier van justitie. *De rechter-commissaris kan aan zijn machtiging voorwaarden verbinden.*
2. De vordering en de machtiging worden vooraf, afzonderlijk vastgelegd door de officier van justitie onderscheidenlijk door de rechter-commissaris of op zijn aanwijzing door de griffier. Bij dringende noodzaak kan afzonderlijke vastlegging van de vordering worden uitgesteld tot uiterlijk drie dagen nadat deze is gedaan en kan afzonderlijke vastlegging van de machtiging worden uitgesteld tot uiterlijk drie dagen na ontvangst van de vastgelegde vordering.
3. Indien de wet voor het geven van een bevel een machtiging van de rechter-commissaris vereist, betreft dit vereiste alle onderdelen van het bevel.
4. Indien de wet bepaalt dat voor het geven van een bevel een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, geldt dat ook voor een verlenging, wijziging en aanvulling van het bevel, indien de wet daarin voorziet. Het eerste, tweede en derde lid zijn in dat geval van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.7.46

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, kan de officier van justitie degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij gedurende de geldigheidsduur van het bevel toegang heeft tot bepaalde gegevens, bevelen deze gegevens te verstrekken.
2. *Indien het bevel betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8, kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.*
3. *De verstrekking van persoonsgegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging, kan alleen worden bevolen indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist en na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris.*

(...)

Artikel 2.7.50

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, kan de officier van justitie de persoon die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt en van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens, bevelen dat hij deze gegevens bewerkt en de daardoor verkregen gegevens verstrekt.
2. Indien het bevel betrekking heeft op communicatie die wordt beschermd door het telecommunicatiegeheim kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. ~~Indien het bevel betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 of op communicatie die wordt beschermd door het telecommunicatiegeheim kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.~~
3. De officier van justitie kan in het bevel bepalen dat degene tot wie het bevel is gericht, de bewerking in overeenstemming met de aanwijzingen van de opsporingsambtenaar uitvoert.
4. De officier van justitie kan de in het eerste lid bedoelde persoon bevelen inlichtingen te verstrekken over de gegevens waartoe hij toegang heeft en over de handelingen die nodig zijn om de in het eerste lid bedoelde bewerking uit te voeren.

TITEL 7.5 UITOEFENING VAN BEVOEGDHEDEN IN HET GEVAL VAN VERSCHONINGSRECHT

AFDELING 7.5.1

Bevelen aan verschoningsgerechtigden

Artikel 2.7.58

1. Op grond van hun verschoningsrecht zijn niet verplicht aan bevelen als bedoeld in dit hoofdstuk te voldoen:
 - a. personen als bedoeld in artikel 1.6.5;
 - b. personen als bedoeld in artikel 1.6.6, voor zover uitvoering van het bevel hen of een van hun in dat artikel genoemde betrekkingen aan het gevaar van een strafrechtelijke vervolging zou blootstellen;
 - c. functioneel verschoningsgerechtigden, voor zover uitvoering van het bevel zou leiden tot openbaring van gegevens waarover zij zich als getuige zouden kunnen verschonen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de bevelen, bedoeld in de artikelen 2.7.3, 2.7.9, tweede lid, 2.7.10, onderdeel b, 2.7.11, tweede lid, 2.7.36 en 2.7.45.

Artikel 2.7.58 – 2 (wordt later vernummerd; betreft het eerder voorgestelde artikel 2.7.58b dat bij nader inzien verplaatst wordt naar deze Afdeling)

Indien een bevel als bedoeld in de artikelen 2.7.46 en 2.7.50 betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

AFDELING 7.5.2

Algemene zorgplicht functioneel verschoningsrecht

Artikel 2.7.58a

Bij de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

Artikel 2.7.58b

~~Indien een bevel als bedoeld in de artikelen 2.7.46 en 2.7.50 betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8 kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.~~

AFDELING 7.5.3

Doorzoeking van een kantoor of een woning van een functioneel verschoningsrechtigde

Artikel 2.7.59

1. Een doorzoeking van een kantoor of een woning van een functioneel verschoningsgerechtigde vindt zonder toestemming alleen plaats voor zover zij zonder inbreuk op het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd, tenzij de rechter-commissaris met overeenkomstige toepassing van artikel 2.7.61, eerste lid, onderdelen b tot en met d, anders beslist. Artikel 2.7.62, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De rechter-commissaris laat zich indien mogelijk ten behoeve van zijn beslissing voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort

~~1. Een doorzoeking bij een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover zij zonder schending van het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd.~~

~~2. Een onderzoek van gegevens in een digitale gegevensdrager die of een geautomatiseerd werk dat gegevens bevat die zijn ingevoerd door of namens een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover het zonder schending van het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd.~~

AFDELING 7.5.4

Verbod op inbeslagname van voorwerpen en overnemen van gegevens; uitzonderingen

Artikel 2.7.60

Daarvoor vatbare voorwerpen worden niet inbeslaggenomen en gegevens worden niet overgenomen indien het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij:

- a. de rechter-commissaris overeenkomstig de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a heeft beslist dat van die gegevens of van aan die voorwerpen te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen; of
- b. de inbeslagname van de voorwerpen of het overnemen van de gegevens nodig is om tot een beslissing op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a te komen

~~Bij functioneel verschoningsgerechtigden worden daarvoor vatbare voorwerpen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt niet inbeslaggenomen en worden gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt niet overgenomen, tenzij:~~

- ~~a. de rechter-commissaris op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.62 heeft beslist dat van die gegevens of van aan die voorwerpen te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen, of~~
- ~~b. de inbeslagneming van de voorwerpen of het overnemen van de gegevens nodig is om tot een beslissing op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.62 te komen.~~

AFDELING 7.5.5

Verbod op kennisneming, uitzonderingen en procedure

Artikel 2.7.61

1. Behoudens artikel 2.7.62, ~~vijfde~~ ~~vierde~~ lid, kan van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt geen kennis worden genomen, tenzij:

- a. de functioneel verschoningsgerechtigde daarvoor toestemming geeft;
- b. de voorwerpen of gegevens het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend;
- c. bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.7, zeer uitzonderlijke omstandigheden maken dat het belang van de waarheidsvinding in een bepaald geval zwaarder weegt dan het maatschappelijk belang, bedoeld in dat artikel; of
- d. bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.8, anders aan een zwaarder wegend belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht.

2. De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.7.61a

1. Behoudens artikel 2.7.62, vijfde lid, wordt van gegevens of van aan voorwerpen te ontlelen informatie geen kennisgenomen indien en voor zover – al dan niet na een selectie als bedoeld in artikel 2.7.61b – ~~automatische filtering~~ het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over deze gegevens of voorwerpen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist op grond van zijn oordeel dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover niet uitstrekt, dan wel op de gronden genoemd in artikel 2.7.61, eerste lid.

2. Het redelijke vermoeden bedoeld in het eerste lid heeft betrekking op bepaalde voorwerpen of gegevens. Ten aanzien van een verzameling voorwerpen of gegevens is sprake van een dergelijk vermoeden als ten aanzien van het overgrote deel van de tot deze verzameling behorende afzonderlijke voorwerpen of gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt.

Artikel 2.7.61b

1. Indien er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen bestaan dat zich in een verzameling gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, draagt de officier van justitie er zorg voor dat een selectie plaatsvindt op zodanige wijze

dat de kennisneming van die gegevens beperkt blijft tot hetgeen voor die selectie noodzakelijk is. De selectie vindt zo mogelijk plaats door middel van automatische filtering.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

Artikel 2.7.62

1. De rechter-commissaris beslist over de kennisneming bedoeld in de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a op vordering van de officier van justitie, tenzij die beslissing verband houdt met de uitoefening van bevoegdheden als bedoeld in Titel 7.7 dan wel de beslissing door de rechtbank, het gerechtshof of de Hoge Raad aan hem is opgedragen. ~~De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in artikel 2.7.61.~~

2. De officier van justitie doet de vordering bedoeld in het eerste lid alleen indien hij van oordeel is dat een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a bestaat en hij van oordeel is dat kennisneming van de gegevens of van de aan de voorwerpen te ontlelen informatie in het belang van het onderzoek is.

~~32.~~ De rechter-commissaris beslist niet dan nadat hij de functioneel verschoningsgerechtigde zo mogelijk in staat heeft gesteld zijn standpunt kenbaar te maken. De rechter-commissaris kan beslissen dat de functioneel verschoningsgerechtigde wordt gehoord buiten aanwezigheid van anderen.

~~43.~~ De rechter-commissaris kan zich ten behoeve van zijn beslissing laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. De rechter-commissaris wint in ieder geval het advies van een vertegenwoordiger in indien hij overweegt om, in afwijking van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde of zonder dat deze zijn standpunt kenbaar heeft gemaakt, te beslissen dat van de gegevens en de aan het voorwerp te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen.

~~54.~~ De rechter-commissaris kan het ~~derdetweede~~ lid buiten toepassing laten indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist. Indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist kan de rechter-commissaris ook het ~~vierdederde~~ lid buiten toepassing laten; in dat geval stelt de rechter-commissaris het onderzoek van de desbetreffende voorwerpen en gegevens zo mogelijk uit.

~~65.~~ Alleen de rechter-commissaris kan voor zover dat voor het nemen van de beslissing noodzakelijk is, kennisnemen van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie.

~~75.~~ Indien de rechter-commissaris in gebreke blijft te beslissen kan hem op verzoek van de functioneel verschoningsgerechtigde of op vordering van de officier van justitie door de rechtbank een termijn worden gesteld waarbinnen een beslissing wordt genomen.

~~86~~ In het geval bedoeld in het ~~zevendezesde~~ lid vindt het onderzoek op de zitting niet in het openbaar plaats.

Artikel 2.7.62a

1. De rechter-commissaris kan zich bij het onderzoek van de voorwerpen en gegevens laten bijstaan door andere functionarissen, mits gewaarborgd wordt dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

AFDELING 7.5.6

Bewaren en vernietigen van gegevens

Artikel 2.7.62b

1. De officier van justitie draagt zorg dat gegevens ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt op zodanige wijze worden bewaard dat daarvan, behoudens artikel 2.7.62, ~~zesdevijfde~~ lid, geen kennis kan worden genomen zolang en voor zover dat vermoeden niet door een selectie als bedoeld in artikel 2.7.61~~automatische filtering~~ dan wel door een beslissing van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 2.7.61a is weggenomen.
2. Het eerste lid is, onverminderd Afdeling 7.2.4, van overeenkomstige toepassing op aan voorwerpen te ontlene informatie.
3. Artikel 2.1.18, tweede, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de gegevens bedoeld in het eerste lid.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

AFDELING 7.5.7

De beslissing van de rechter-commissaris over kennisneming

Artikel 2.7.63

1. De beslissing van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 2.7.64, wordt afzonderlijk vastgelegd. ~~Artikel 2.1.14, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.~~ De rechter-commissaris stelt de officier van justitie direct in kennis van de beslissing.
2. De beslissing wordt direct aan de functioneel verschoningsgerechtigde betekend. De functioneel verschoningsgerechtigde wordt daarbij gewezen op zijn recht tegen de beslissing beroep in te stellen.

Artikel 2.7.64

In gevallen waarin de rechter-commissaris beslist dat mag worden kennisgenomen van de gegevens of aan voorwerpen te ontlene informatie wordt, tenzij de functioneel verschoningsgerechtigde toestemming voor de kennisneming heeft gegeven of geen functioneel verschoningsgerechtigde bekend is geworden die zich op zijn verschoningsrecht beroept, pas tot kennisneming overgegaan:

- a. nadat twee weken zijn verstreken na de betekening van de beslissing van de rechter-commissaris aan de functioneel verschoningsgerechtigde; of
- b. indien de functioneel verschoningsgerechtigde binnen de in artikel 2.7.71 genoemde termijn in beroep gaat tegen de beslissing, nadat op dat beroep onherroepelijk is beslist dat mag worden kennisgenomen.

Artikel 2.7.65

- ~~1. Indien ten aanzien van bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde inbeslaggenomen voorwerpen het redelijk vermoeden ontstaat dat zich daaronder ook voorwerpen~~

bevinden waarover het verschoningsrecht zich uitstrekt, beslist de rechter-commissaris over de voorwaarden waaronder het beslag kan worden voortgezet.

2. Indien bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde onderzoek van gegevens wordt verricht dan wel gegevens zijn overgenomen en het redelijke vermoeden ontstaat dat zich daaronder ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, beslist de rechter-commissaris over de voorwaarden waaronder het onderzoek van gegevens kan plaatsvinden dan wel kan worden voortgezet.

Artikel 2.7.66

1. Indien bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde voorwerpen in beslag zijn genomen of gegevens zijn aangetroffen of overgenomen, wordt niet kennisgenomen van aan die voorwerpen te ontlelen informatie of van die gegevens ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie overeenkomstig artikel 2.7.62, eerste lid, anders beslist.

2. Alvorens deze beslissing te nemen stelt de rechter-commissaris overeenkomstig artikel 2.7.62, tweede lid, de functioneel verschoningsgerechtigde in de gelegenheid zijn standpunt kenbaar te maken en kan hij overeenkomstig artikel 2.7.62, derde lid, het advies inwinnen van de vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

3. De artikelen 2.7.62, vierde en vijfde lid, 2.7.63 en 2.7.64 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat op grond van artikel 2.7.62, vijfde lid, ook de belanghebbende de rechtbank kan verzoeken om de rechter-commissaris een termijn te stellen.

Artikel 2.7.71

1. Tegen de beslissingen van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 2.7.64, de beslissing van de rechter-commissaris, bedoeld in de artikelen 2.7.62, eerste lid, en 2.7.66, eerste lid, kan de functioneel verschoningsgerechtigde binnen twee weken na de betekening daarvan en de officier van justitie binnen twee weken na de dagtekening beroep instellen bij de rechtbank.

2. De rechtbank kan voorafgaand aan de inhoudelijke behandeling inlichtingen inwinnen bij de rechter-commissaris over de beoordelingsprocedure.

32. De rechtbank beslist binnen een maand na ontvangst van het beroepschrift. De artikelen 2.7.62, zesdevijfde vierde lid, en 2.7.63, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

43. Beroep in cassatie kan door de functioneel verschoningsgerechtigde worden ingesteld binnen twee weken na de betekening en door de officier van justitie binnen twee weken na dagtekening van de beslissing van de rechtbank.

54. De Hoge Raad beslist binnen drie maanden na indiening van de schriftuur. De artikelen 5.6.6 en 5.6.7 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de termijn voor indiening van middelen van cassatie twee weken bedraagt. Artikel 2.7.62, zesdevijfde vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

AFDELING 8.1.3

Uitoefening van bevoegdheden in het geval van functioneel verschoningsrecht

Artikel 2.8.3

Bij de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

Artikel 2.8.3a

De artikelen 2.7.61 tot en met 2.7.64 en artikel 2.7.71 zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk.

Artikel 2.8.3b

1. De rechter-commissaris verleent geen machtiging tot de uitoefening van de bevoegdheid bedoeld in artikel 2.8.13 indien het desbetreffende bevel een communicatiekanaal betreft dat klaarblijkelijk is bestemd om uitsluitend te worden gebruikt door functioneel verschoningsgerechtigden bedoeld in artikel 1.6.7 in de uitoefening van hun beroep, ambt of stand.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien:

a. een functioneel verschoningsgerechtigde die van het communicatiekanaal gebruik maakt verdacht wordt van het misdrijf waarop het bevel betrekking heeft of

b. er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen zijn dat een of meer daders van dat misdrijf van dat communicatiekanaal gebruik maken.

Artikel 2.8.3c

1. Indien bij de uitoefening van de bevoegdheid bedoeld in artikel 2.8.13, een nummer van een functioneel verschoningsgerechtigde die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beroepsgroep wordt herkend dat is aangemeld op de wijze voorzien bij algemene maatregel van bestuur, wordt – onverminderd het bepaalde in artikel 2.8.3b – het vastleggen van de communicatie direct en automatisch beëindigd en worden uitsluitend de gegevens, bedoeld in artikel 2.4.47, eerste lid verwerkt. Indien communicatie is vastgelegd voordat het nummer is herkend, wordt de communicatie direct en automatisch vernietigd.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

~~AFDELING 8.1.3 VOEGING GEGEVENS FUNCTIONEEL VERSCHONINGSGERECHTIGDEN~~

~~Artikel 2.8.3~~

~~1. Indien door de uitoefening van een van de in dit hoofdstuk opgenomen bevoegdheden gegevens zijn verkregen die mededelingen behelzen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, worden deze gegevens vernietigd.~~

~~2. Voor zover gegevens andere mededelingen behelzen gedaan door of aan een functioneel verschoningsgerechtigde dan wel in de gevallen, bedoeld in artikel 2.7.61, worden zij niet bij de processtukken gevoegd dan na een voorafgaande machtiging door de rechter-commissaris.~~

~~3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.~~

AFDELING 4.1.4

Klaagschriften met betrekking tot het functioneel verschoningsrecht

Artikel 6.4.11a

1. Indien het klaagschrift met een beroep op het functioneel verschoningsrecht opkomt tegen de kennisneming van gegevens of van aan voorwerpen te ontlelen informatie schorst de rechtbank, indien zij van oordeel is dat sprake is van een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a, de behandeling van de zaak en draagt zij de rechter-commissaris op om overeenkomstig de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a te beslissen over de kennisneming. De artikelen 2.7.62, derde tot en met achtste lid, 2.7.62a, 2.7.63, 2.7.64 en 2.7.71 zijn van toepassing.

2. Indien de rechter-commissaris bij onherroepelijke beslissing heeft geoordeeld dat kennisneming niet is toegestaan, verklaart de rechtbank het klaagschrift gegrond. In het andere geval verklaart zij de klager niet-ontvankelijk in zijn klaagschrift.

Artikel 6.4.11b

Een klaagschrift als bedoeld in artikel 6.4.11a, eerste lid, heeft, onverminderd artikel 2.7.61a, geen opschortende of schorsende werking, tenzij de rechtbank de rechter-commissaris opdraagt om over de kennisneming te beslissen.

Artikel 6.4.11c

In een klaagschrift bedoeld in artikel 6.4.11a, eerste lid, kan de klager niet ontvangen worden indien de beslissing van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 2.7.64, eerste lid, onherroepelijk is geworden.

From: 5.1.2.e
Sent: Mon, 2 Mar 2026 11:49:57 +0100
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: Re: tkn - Trefwoordenfiltering bij digitale gegevensdragers

Yes ik ben er fysiek bij. Ik moet ook nog gaan lezen. Als ik nog bedenkingen heb deel ik ze aan de voorkant.

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 2 maart 2026 11:43:18
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: tkn - Trefwoordenfiltering bij digitale gegevensdragers: - niet-gedeelde cliëntdocumenten slechts bij concrete onderbouwing onder verschoningsrecht

Ha 5.1.2.e

Komende vrijdag weer bijeen. Jij ook weer? Moet JenV stuk nog lezen

Groet, 5.1.2.e

5.2.1

Groet, 5.1.2.e

Rechtbank Amsterdam 27 januari 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:1071

Deze uitspraak betreft een beklag van twee advocaten over de filtering van mogelijk verschoningsgerechtigde gegevens op de in beslag genomen laptop van hun cliënt. Hun cliënt wordt verdacht van passieve niet-ambtelijke omkoping en het doen van onjuiste aangiften inkomstenbelasting, terwijl hij de advocaten bijstaan in een fiscaal dispuut met de Belastingdienst. De rechter-commissaris laat onder haar regie een trefwoordenfiltering uitvoeren door een geheimhoudersfunctionaris en verricht een steekproef en aanvullende controles. Klagers stellen dat ook door de cliënt opgestelde, nog niet gedeelde documenten onder het verschoningsrecht vallen en mogelijk buiten de zoektermen zijn gebleven. De rechtbank oordeelt dat de gevolgde werkwijze, conform recente rechtspraak van de Hoge Raad, voldoende waarborgen biedt voor het verschoningsrecht. Het beklag wordt

ongegrond verklaard omdat klagers hun stellingen over niet-gefilterde vertrouwelijke stukken onvoldoende concreet onderbouwen.

Context van de zaak

Deze beschikking van de meervoudige raadkamer van de rechtbank Amsterdam betreft een beklagprocedure op grond van artikel 98 in verbinding met artikel 552a Sv over het verschoningsrecht van advocaten bij de filtering van digitaal beslag.

Klagers zijn twee advocaten die een natuurlijke persoon bijstaan in een fiscaal dispuut met de Belastingdienst. Hun cliënt is tevens verdachte in een strafrechtelijk onderzoek van de FIOD.

Tijdens een doorzoeking op 30 september 2024 worden in de woning van de cliënt digitale gegevensdragers in beslag genomen, waaronder een laptop. De cliënt meldt direct aan de rechter-commissaris dat zich geheimhoudersinformatie op de laptop bevindt. Het forensisch IT-team van de FIOD maakt vervolgens een kopie van de data. De laptop wordt aan de cliënt teruggegeven.

De kern van het geschil is of de door de rechter-commissaris geleide filtering, die primair op zoektermen is gebaseerd en is uitgevoerd met bijstand van een geheimhoudersfunctionaris, voldoende waarborgt dat verschoningsgerechtigd materiaal buiten het strafrechtelijk onderzoek blijft.

Klagers stellen dat met name door de cliënt zelf opgestelde interne stukken en concepten ten behoeve van het vertrouwelijk overleg met zijn advocaten buiten de trefwoorden kunnen vallen en dat het risico bestaat dat opsporingsinstanties daarvan kennisnemen.

Tenlastelegging

De cliënt van klagers wordt verdacht van passieve niet-ambtelijke omkoping in de periode 1 mei 2009 tot en met 28 februari 2023, strafbaar gesteld in artikel 328ter lid 1 Sr.

Daarnaast wordt hem verweten dat hij onjuiste of onvolledige aangiften inkomstenbelasting over de jaren 2010 tot en met 2022 doet, strafbaar gesteld in artikel 69 lid 2 AWR.

Het beklag richt zich niet op de inhoudelijke schuldvraag, maar op de omgang met mogelijk verschoningsgerechtigde gegevens op de gekopieerde laptopdata binnen het strafrechtelijk onderzoek.

Standpunt van het Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie voert primair een ontvankelijkheidsverweer.

Volgens het OM is het klaagschrift formeel niet-ontvankelijk omdat het is ingediend vóórdat de rechter-commissaris op 30 oktober 2025 een beschikking ex artikel 98 Sv geeft.

Subsidiair stelt het OM dat het klaagschrift ongegrond is, omdat de rechter-commissaris de juiste procedure volgt en klagers bovendien niet tijdig gebruikmaken van de geboden gelegenheid om hun zienswijze te geven over de voorgenomen vrijgave van niet-geraakte data aan het onderzoeksteam.

In een eerdere fase suggereert het OM uit proceseconomische overwegingen nog dat terugwijzing naar de rechter-commissaris mogelijk is om klagers inzage te bieden in de niet-geraakte gegevens ter controle op achtergebleven geheimhoudermateriaal, maar later laat het OM weten dat de rechter-commissaris bij haar beschikking persisteert en geen extra onderzoekshandelingen meer verricht.

Standpunt van de verdediging

Klagers stellen dat zij hun cliënt sinds juni 2023 bijstaan in een fiscaal conflict en dat de cliënt in dat kader diverse documenten verzamelt en opstelt, waaronder spreadsheets en andere notities waarin hij informatie ordent en die hij gebruikt voor vertrouwelijk advocaat-cliëntoverleg.

Zij voeren aan dat dergelijke stukken niet altijd expliciet de naam van de advocaten of het kantoor bevatten, terwijl zij naar hun aard wel onder het verschoningsrecht vallen.

Volgens klagers kan het verschoningsrecht niet worden gereduceerd tot een lijst zoektermen. Vertrouwelijke stukken kunnen buiten de trefwoorden blijven, met name interne notities, concepten of door de cliënt opgestelde documenten die bestemd zijn voor bespreking met zijn raadslieden.

Klagers menen uit correspondentie van het kabinet van de rechter-commissaris af te leiden dat niet alle relevante bestanden volledig zijn uitgesloten, juist omdat niet in ieder document de namen of kantoornaam voorkomt.

Ook stellen zij dat onduidelijk is welke documenten precies worden gefilterd en vrijgegeven, en dat zij aanvankelijk geen formele beschikking in de zin van artikel 98 lid 3 en lid 4 Sv ontvangen.

In raadkamer benadrukt klaagster dat er concrete stukken op de laptop staan die onder het verschoningsrecht vallen maar mogelijk niet zijn uitgefilterd. Zolang dat niet met zekerheid is uitgesloten, bestaat volgens haar een reëel risico dat het OM of de FIOD kennisneemt van vertrouwelijke communicatie of stukken.

Klagers verzoeken daarom dat de rechtbank hun beklag gegrond verklaart en beveelt dat de bedoelde documenten worden uitgesloten, dan wel dat een nadere filtering onder leiding van de rechter-commissaris plaatsvindt.

Oordeel van het betreffende gerecht

De rechtbank beoordeelt eerst de ontvankelijkheid.

Zij stelt vast dat klagers hun klaagschrift indienen op een moment dat de rechter-commissaris nog geen beschikking ex artikel 98 Sv heeft gegeven. In een dergelijke situatie kan de rechtbank de behandeling aanhouden en de stukken in handen stellen van de rechter-commissaris om alsnog een beschikking te laten geven.

In dit geval is ten tijde van de behandeling in openbare raadkamer op 13 januari 2026 wél een beschikking van 30 oktober 2025 aanwezig en persisteert de rechter-commissaris daarbij.

Gelet op de gang van zaken en het feit dat het beklag materieel is gericht tegen de inbeslagneming, vastlegging, kennisneming en het gebruik van gegevens dat met toestemming van de rechter-commissaris plaatsvindt, verklaart de rechtbank klagers ontvankelijk.

Inhoudelijk stelt de rechtbank het juridisch kader uiteen.

Op grond van artikel 218 Sv kan een beroepsgeheimhouder, waaronder de advocaat, zich verschonen omtrent hetgeen hem als zodanig is toevertrouwd. De ratio is dat het belang van waarheidsvinding in rechte wijkt voor het maatschappelijk belang dat rechtzoekenden zich vrijelijk tot een verschoningsgerechtigde kunnen wenden. Het verschoningsrecht ziet op wetenschap die rechtstreeks verband houdt met de beroepsuitoefening.

Voor de toepasselijkheid is het niet relevant of de informatie zich bij de advocaat zelf bevindt.

Bij digitaal beslag is het in beginsel aan de rechter-commissaris om te beslissen over het beroep op het verschoningsrecht, waarbij de verschoningsgerechtigde de gelegenheid moet krijgen zijn standpunt kenbaar te maken. Dat standpunt wordt gerespecteerd, tenzij redelijkerwijs geen twijfel kan bestaan dat het onjuist is.

Daarnaast kan in een beklagprocedure ook de wijze van selectie of filtering worden betrokken, met de centrale vraag of onder leiding van de rechter-commissaris voldoende waarborgen bestaan dat het verschoningsrecht niet wordt geschonden.

De rechtbank constateert dat de filtering onder regie van de rechter-commissaris plaatsvindt met bijstand van een geheimhoudersfunctionaris van Belastingdienst/FIOD die niet bij het onderzoek betrokken is.

Klagers leveren zoektermen aan. Op basis daarvan worden zoektermenlijsten opgesteld en in overleg aangepast voor werkbaarheid. De geheimhoudersfunctionaris past de termen toe op de gekopieerde data en ook op twee mailboxen.

Geraakte bestanden worden als mogelijk verschoningsgerechtigd gelabeld en uitgesloten van de dataset die aan het onderzoeksteam kan worden verstrekt. De oorspronkelijke datasets blijven ontoegankelijk voor het onderzoeksteam.

Vervolgens voert de rechter-commissaris met een senior gerechtsjurist een steekproef uit op de gefilterde data, met bijzondere aandacht voor de door klagers genoemde documenten die de cliënt voor de fiscale bijstand zou hebben opgesteld.

Omdat de herkomst van die bestanden niet objectief is te achterhalen, worden zij eveneens langs de zoektermen gelegd. Voor zover geraakt, krijgen zij het label verschoningsgerechtigd.

Als extra controle laat de rechter-commissaris aanvullend zoeken of deze bestanden als bijlage bij geraakte e-mails voorkomen of anderszins door de zoektermen worden geraakt. Bijlagen bij geraakte e-mails worden als verschoningsgerechtigd gelabeld.

Tot slot krijgen klagers voorafgaand aan de beslissing de gelegenheid om te reageren op de wijze waarop deze bestanden in de filtering zijn meegenomen.

De rechtbank acht deze werkwijze conform de lijn uit recente rechtspraak van de Hoge Raad en de daarop gebaseerde werkwijze voor filtering van digitaal verschoningsgerechtigd materiaal.

Zij oordeelt dat hiermee voldoende is gewaarborgd dat het verschoningsrecht niet door het strafrechtelijk onderzoek wordt geschonden en dat geen grond bestaat voor een nadere filtering onder leiding van de rechter-commissaris.

Een belangrijk onderdeel van de beoordeling betreft de stelling van klagers dat stukken die de cliënt opstelt maar nog niet met de advocaten deelt, toch onder het verschoningsrecht kunnen vallen.

De rechtbank erkent dat ook niet-gedane mededelingen in uitzonderingsgevallen onder het verschoningsrecht kunnen vallen, indien aannemelijk is dat de inhoud daadwerkelijk bestemd is om aan de advocaat te worden toevertrouwd in het kader van diens beroepsuitoefening.

Ook dan geldt dat het in beginsel aan de verschoningsgerechtigde is om te beoordelen of het stuk object van verschoning is, tenzij zonder redelijke twijfel vaststaat dat dit onjuist is.

De rechtbank acht het oordeel van de rechter-commissaris dat niet-geraakte, niet-verzonden stukken in beginsel geen verschoningsgerechtigde informatie bevatten kennelijk en niet onbegrijpelijk.

Daarbij weegt zwaar dat de laptop aan de cliënt is teruggegeven, zodat klagers feitelijk beschikken over alle bestanden en concreet kunnen maken welke specifieke bestanden volgens hen ten behoeve van hun bijstand zijn opgesteld, niet zijn toevertrouwd, en desondanks onder hun verschoningsrecht moeten vallen.

Klagers blijven echter steken in algemene bewoordingen en concretiseren niet.

De rechtbank beslist uitsluitend op het beklag ex artikel 98 jo 552a Sv en verklaart het beklag ongegrond

Met vriendelijke groet

5.12.e [redacted]

juridisch adviseur

06 - 5.12.e [redacted]

5.12.e [redacted]@politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie [Agora](#)

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar ^{5.1.2.1} [redacted] [@politie.nl](#).

From: [redacted]
Sent: Tue, 10 Mar 2026 17:02:31 +0100
To: [redacted]@politie.nl; [redacted]
[redacted]@politie.nl; [redacted]@politie.nl
Subject: RE: Vooroverleg over 2e AW thema's impactanalyse

He [redacted],

Goed initiatief!

Jullie kunnen met [redacted] een afspraak maken over Slachtofferrechten.

Met [redacted] over VRS.

En met mij over Landeck/Prokuratur en Vingers/gelaatsfoto's.

Gr. [redacted]

Van: [redacted]@politie.nl>

Verzonden: dinsdag 10 maart 2026 15:30

Aan: [redacted]@politie.nl>; [redacted]@politie.nl>; [redacted]
[redacted]@politie.nl>

Onderwerp: Vooroverleg over 2e AW thema's impactanalyse

Ha,

Ik belde jullie omdat ik vanmiddag de onderwerpen 2^e AW wilde verdelen over teamgenoten gezien mijn verlof van 10 april – 20 mei. Er komt een drukke periode aan voor BIA vanwege andere ontwikkelingen dus er is mij veel aan gelegen om waar mogelijk samen met een collega alvast te kunnen starten met deze AW onderwerpen. En hoewel de teksten pas in april komen lijkt het me mogelijk om toch op basis van wat jullie in combi overleg besproken hebben alvast te kunnen nadenken over welke onderzoeksvragen relevant zijn en hoe we e.e.a. kunnen aanpakken.

Vooralsnog denk ik om de Landeck/Prokaratur en VSR samen met [redacted] op te starten, Slachtofferrechten met [redacted] en Vingers/Gelaatsbeelden met [redacted]. Bij alle onderwerpen hebben we het gevoel dat het meer Quick Scan onderzoeken zullen worden dan grootse en meeslepende impactanalyses.

M.a.w.: kunnen we voor deze onderwerpen startbijeenkomsten met de betreffende TJZ jurist plannen om ons even goed mee te nemen in de inhoud?

Voor 1.4.8. kunnen we daarmee wel beter wachten tot jullie zoals beloofd al informeel teksten krijgen.
50 - RE Vooroverleg over 2e AW thema's impactanalyse

Hoor graag wat ik kan plannen op een termijn van een week of 2.

Groet

5.1.2.e [redacted]

Impactanalist / beleidsadviseur (BCM)

06 - 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] [@politie.nl](mailto:[redacted]@politie.nl)

Werkdagen: ma, di, wo en do

□ Vraag voor Beleid Operatiën? [Mail ons](#)

Meer weten over impactanalyses? Kijk op [Agorapagina Impactanalyse](#)

Staf Korpsleiding | Beleid Operatiën

Nieuwe Uitleg 1, 2514BP Den Haag

Postbus 17107, 2502CC Den Haag

From: 512e @minjenv.nl>
Sent: Mon, 16 Mar 2026 11:53:56 +0100
To: 512e @politie.nl>
Subject: RE: Input bespreeknotitie expertmeeting verschoningsrecht 3

Ook mede namens 512e bedankt!

Van: 512e
Verzonden: maandag 16 maart 2026 11:49
Aan: 512e @politie.nl>
Onderwerp: RE: Input bespreeknotitie expertmeeting verschoningsrecht

Beste 512e ,

Veel dank voor je snelle reactie en voor jullie input. We gaan ernaar kijken!

Met vriendelijke groet,

512e

512e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

512e @minjenv.nl | 06-512e | ma-vr

Van: 512e @politie.nl>
Verzonden: maandag 16 maart 2026 11:43
Aan: 512e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Input bespreeknotitie expertmeeting verschoningsrecht

Dag 512e

Hiermee nog de aantekeningen voor de gehouden expertbijeenkomst met bij lezing opkomende vragen of opmerkingen van wetstechnische aard

Notitie p. 4 onderaan

In de Notitie p.4 halverwege wordt ten aanzien van het ‘redelijk vermoeden’ ingegaan op de mogelijke stellingname van ‘degene onder wie de gegevens zijn overgenomen’. Daarbij werden begrijpelijkerwijs niet ook de in dit verband relevante strofes van de huidige MvT van 36327 nr. 3 weer aangehaald.

Bij de uiteindelijke vormgeving van een MvT bij de Aanvullingswet zal met de nodige onderlinge verwijzingen van de ‘MvT’s’ (ook tussen Titel 6.2 van boek 1 en Titel 7.5 van boek 2) daarover de voor de procesdeelnemers benodigde samenhang ontstaan. Enkele voorbeelden van strofes die ik zo zag

MvT 629 en 630

- ‘Dat neemt niet weg dat ook in dat geval het redelijke vermoeden kan ontstaan dat zich daartussen verschoningsgerechtigde informatie bevindt, bijvoorbeeld omdat de beslagene dat (onderbouwd) aangeeft of vanwege de aard van de gegevens die worden onderzocht’.
- ‘Een tweede reden kan zijn dat niet duidelijk is waar de informatie zich precies bevindt’.

MvT p. 258 (over de reikwijdte van artikel 1.6.7)

Illustratief zijn in dit verband ook de gevallen uit de praktijk waarin verschoningsgerechtigden worden betrokken bij activiteiten met het enkele doel om bepaalde informatie onder het verschoningsrecht te brengen. Een voorbeeld daarvan betreft de situatie waarin een advocaat wordt opgenomen in de carbon copy («cc») van emailberichten of aanwezig is bij zakelijke besprekingen. Beoogd wordt om de inhoud van dat emailverkeer of de zakelijke besprekingen onder het bereik van de geheimhoudingsplicht en daarmee onder het bereik van het verschoningsrecht te brengen. Als iemand op een dergelijke wijze informatie aan een verschoningsgerechtigde ter beschikking stelt – dat wil zeggen zonder daarbij de bedoeling te hebben om gebruik te maken van diens verschoningsgerechtigde werkzaamheden – dan strekt het verschoningsrecht zich niet over dergelijke informatie uit. Vgl. ECLI:N:RBAMS:2015:1775, r.o. 7.3.7; ECLI:NL:HR:2016:110, NJ 2016/163, r.o. 4.4 en de brief van de NOvA aan de Tweede Kamer over het professioneel verschoningsrecht d.d. 14 september 2015.

Notitie p.7 onderaan

“Wanneer zij geen herkenbare communicatiekanalen hanteren, is er een risico dat (...)” kan veronderstellen dat (alleen) de verschoningsgerechtigde de regie heeft (en de voorwaarde kan stellen), terwijl de uitoefening van bevoegdheden van hoofdstuk 7 en 8 in de opsporingspraktijk veelal plaatsvinden bij cliënten of patiënten (de genoemde ‘eigen hand’ van de ‘persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen’ als bedoeld in de Notitie p.5 halverwege)

Wellicht zou een tekstsuggestie kunnen zijn dit (kern)probleem duidelijker wordt benoemd met een aanvulling als *“Wanneer zij in de onderlinge communicatie met hun cliënten of patiënten geen herkenbare communicatiekanalen hanteren, is er een risico dat (...)”*

Artikel 2.7.58-2

Kan het zijn dat de opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 2.7.46 vierde lid in dit artikel als bevoegde autoriteit nog mist?

Artikel 2.7.64

Is (elders) in de wet voorzien hoe te handelen in het geval een verschoningsgerechtigde zich niet op grond van artikel 1.9.11 tweede lid de toegang tot de elektronische voorziening verschaft, of niet een uitreiking als bedoeld in artikel 1.9.12 in ontvangst neemt?

(NB wellicht geldt deze vraag overigens voor *alle* adressanten van een betekening)

Artikel 6.4.11b

In het slotdeel wordt de mogelijkheid gecreëerd voor de rechtbank om de rechtercommissaris op te dragen over de kennisneming te beslissen. Is het juist dat de opschortende of schorsende werking van een klaagschrift aanvangt vanaf het 'exacte' moment van de opdracht van de rechtbank aan de rechtercommissaris? Voor de opsporingspraktijk zal de officier van justitie die van de rechtbank verneemt van de opdracht immers ook de betreffende *opsporingsambtenaren in het opsporingsonderzoek* van de opschortende of schorsende werking op de hoogte moeten brengen om daar in de uitvoering gevolg aan te (kunnen) geven. Ik neem aan dat in de wet en de memorie van toelichting bij de Aanvullingswet daar voor de opsporingspraktijk over de te volgen werkwijze voldoende duidelijkheid in wordt geboden.

Groet, 5.1.2.e

Met vriendelijke groet

5.1.2.e

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie <https://blue.politie.local/bluethema/wetboek-van-strafvordering>

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.i @politie.nl.

Van: 5.12.e [redacted] <[\[redacted\]@minjenv.nl](mailto:[redacted]@minjenv.nl)>

Verzonden: maandag 16 maart 2026 09:43

Aan: 5.12.e [redacted] <[\[redacted\]@politie.nl](mailto:[redacted]@politie.nl)>

Onderwerp: Input bespreeknotitie expertmeeting verschoningsrecht

Beste 5.12.e [redacted],

Op vrijdag 6 maart vond de derde expertmeeting over het verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering plaats. Je gaf tijdens die bijeenkomst aan enkele tekstuele/wetstechnische opmerkingen te hebben bij de bespreeknotitie. Heb jij, gelet op de strakke planning, er al zicht op wanneer je deze naar ons kunt toesturen? Alvast veel dank voor je reactie!

Met vriendelijke groet,

5.12.e [redacted]

5.12.e [redacted]

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.12.e [redacted] <[\[redacted\]@minjenv.nl](mailto:[redacted]@minjenv.nl)> | 06-5.12.e [redacted] | ma-vr

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

51 - RE Input bespreeknotitie expertmeeting verschoningsrecht 3

128

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Impactanalyse Verschoningsrecht

Tussenrapport

Politie - Directie Operatiën
Bureau Impactanalyse
Definitief
Versie 1.0
Versiedatum 30 juni 2025
Rubricering Politie intern

« waakzaam en dienstbaar »

Inleiding

In het landelijke project Verschoningsrecht is een nieuw werkproces opgesteld voor het omgaan met het in beslag nemen van data waarop een redelijk vermoeden van aanwezigheid van verschoningsgerechtigde informatie rust. Het nieuwe werkproces was nodig naar aanleiding van jurisprudentie en de nieuwste OM-aanwijzing.

De wijzigingen leiden onvermijdelijk tot een verzwaring van de werklust binnen de opsporing en met name binnen de digitale opsporing. Het landelijk project wil graag in beeld brengen met welke werklustverzwaring rekening gehouden moet worden voor de verschillende rollen, zodat daarop mogelijk tot aanpassingen in omvang of verdeling van informatie en bezetting besloten kan worden.

Voor wat betreft de werklust van de rol geheimhoudersfunctionaris, die onder leiding van de RC filtering uitvoert, geldt dat die tijdelijk gedragen wordt door de politie, maar uiteindelijk zal overgaan naar (personeel van) de kabinetten RC. Voor die tijdelijke “zaakwaarneming” zal de politie financieel gecompenseerd moeten worden. Daarvoor is dus ook een inschatting van de werklust noodzakelijk.

Aan de hand van het door de landelijke projectgroep in overleg met FIOD, OM en Rechtspraak opgestelde procesbeschrijvingen en instructies is in deze eerste tussenrapportage van de impactanalyse per stap ingeschat welke extra tijdbesteding ten opzichte van de oude situatie c.q. situatie zonder verschoningsrecht aan de orde is. Daarvoor zijn enkele interviews gehouden met enkele specialisten uit de digitale opsporing en zijn op 15 mei en 5 juni twee expertmeetings gehouden, waarin alle eenheden met minimaal 1 en soms 2 medewerkers vertegenwoordigd waren. Zie bijlage 1 voor de deelnemers.

In de expertsessies is per stap de deelnemers naar een tijdsinschatting gevraagd met gebruikmaking van een digitale enquête (Mentimeter), waarbij elke deelnemer onafhankelijk van de groep zijn schatting ingeeft. Bij grote uitschieters is het gesprek gevoerd om vast te stellen of iedereen de juiste perceptie had bij de afbakening van de stap. Soms is een “stemming” herhaald of is een enkele stem (grote uitschieter) op verzoek van de stemmer verwijderd, na uitleg over de afbakening. De stemresultaten zijn per stap tot een gemiddelde verwerkt en gebruikt in het rekenmodel (zie verderop).

De gehanteerde brondocumenten, waarop de bespreking is gebaseerd, betroffen:

- OM-Aanwijzing waarborgen professioneel verschoningsrecht (2025A001), van kracht sinds 1 juni 2025.
- Resultaat verdiepingsopgaven schetsteam VSR van 17 september 2024.
- Werkinstructie filteren en vernietigen verschoningsgerechtigd materiaal van 27 februari 2025
- Werkwijze filtering digitaal verschoningsgerechtigd materiaal van 7 februari 2025

In dit document is het werkproces stap voor stap weergegeven in 4 deelprocessen. Vervolgens is in hoofdstuk 5 het resultaat van alle tijdschattingen per stap en per rol in tabelvorm weergegeven. In het afsluitende hoofdstuk wordt een eerste opzet van de kengetallen voor een rekenmodel gepresenteerd, waarmee op een later moment de totale extra werklust kan worden berekend. Dat zal pas verder ingevuld kunnen worden indien later dit jaar zicht ontstaat of betere inschattingen mogelijk zijn over de volumes. Later dit jaar volgt derhalve pas de eindrapportage.

Voor het goede begrip van de afbakening van elke stap waarvoor tijdschattingen zijn gedaan, is het relevant om de betreffende stap te beschrijven: wat gebeurt er, wie is daarbij betrokken, waar begint en eindigt het (wat zit er dus wel en niet in de stap en dus in de tijdschatting).

Voor het overzicht is de beschrijving in hoofdstuk 1 t/m 4 ingedeeld in de volgende 4 deelprocessen.

- De voorbereiding van de zoeking
- De uitvoering van de zoeking, incl. de digitale veiligstellingshandelingen.
- De uitvoering van de filtering zonder kennisneming onder leiding van de OvJ
- De uitvoering van de filtering met kennisneming onder leiding van de RC

1. Voorbereiding van de zoeking

Overleg met zaaks-OvJ en evt. RC over de omgang met digitaal beslag

Indien er voorafgaand aan de zoeking sprake is van een RV, of de verwachting is dat dit tijdens de zoeking kan ontstaan, vindt voorafgaand aan de zoeking overleg plaats tussen tactisch team, digitaal specialist, OvJ en soms de RC (in geval van een RC-zoeking). Centraal hierin staat de vraag op welke wijze om te gaan met digitaal beslag: bepalen van de datastrategie (wat wel en niet in beslag te nemen, mogelijk beperken van het beslag tot waar het tactisch team verwacht bewijs uit te kunnen halen) en de werkwijze van het digitaal beslag tijdens de zoeking. Vooral voor dat laatste punt is de betrokkenheid van de digitaal specialist bij dit overleg van belang.

Hoewel er in de huidige praktijk vaak ook al voorafgaand overleg is over de praktische aanpak van een zoeking, vergt het bepalen van de datastrategie en het maken van afspraken over de omgang met digitaal beslag wel extra tijd. Die tijd is door de experts ingeschat op 51 minuten. Daarbij is dus de digitaal specialist aanwezig en bij een gemiddeld onderzoek 4 personen uit het tactisch team (waaronder de teamleider).

Feiten en omstandigheden van het RV beschrijven in PV

Dit dient voldoende zorgvuldig beschreven te worden, zodat OvJ en RC de juiste toetsing kunnen doen en de juiste waarborgen kunnen stellen. Het PV wordt opgesteld door een lid van het tactisch team. Die tijd is door de experts ingeschat op 85 minuten.

Overleg/afstemming bij besluit inschakelen GHF

Indien de RC besluit dat een GHF moet worden ingeschakeld bij de zoeking, zal de OvJ voor de beschikbaarheid van zo'n GHF afstemming zoeken met politie (dit i.v.m. de haalbaarheid van 24/7 dekking die niet altijd te realiseren is). Die afstemming zal waarschijnlijk met de Teamleider of de Coordinator van digitale opsporing plaatsvinden. Die tijd is door de experts ingeschat op 27 minuten.

2. De uitvoering van de zoeking

Fysiek afschermen (scheiden) devices, voorzien van label RV

De digitaal specialist neemt fysieke maatregelen om devices waar een RV op rust te scheiden en apart herkenbaar te maken (via labels/etiketten) van het overige digitale beslag.

Die tijd is door de experts ingeschat op 10 minuten per device.

Imagen, digitaal afschermen en doorzoekbaar maken.

Hier wordt enkel bedoeld op het *extra werk* dat gepaard gaat met het door de digitaal specialist imagen, digitaal afschermen en doorzoekbaar maken van in beslag genomen devices waar een RV op rust. Dus extra t.o.v. situatie dat je helemaal geen oog hebt voor verschoningsrecht. Deze stap is óók aan de orde in situaties waarin er onder leiding van OvJ een ongeziene filtering plaats gaat vinden.

Die tijd is door de experts ingeschat op 23 minuten per device.

Intrekken/toekennen autorisatie door Pandora Manager (per casus)

De Pandora Manager is een coördinator (binnen digitale opsporing) die is gemachtigd om personen te autoriseren. Voor het filteren zonder kennisneming is het noodzakelijk dat voor de digispecialist (en evt. voor GHF) de juiste autorisaties worden ingesteld in Pandora (en dat tegelijkertijd de autorisaties voor het tactisch team tijdelijk worden ingetrokken). Feitelijk gaat het hier over het toepassen van het autorisatiemodel. De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 22 minuten per casus.

Relevante dataset maken

Tijdens en na afloop van de zoeking wordt in overleg tussen RC/OvJ en tactiek bepaald of een deel van het digitaal beslag geheel buiten beschouwing gelaten kan worden, zodat daar ook geen filtering op hoeft plaats te vinden. Wat relevant is wordt dus het onderzoeksbelang in combinatie met het bestaan van een RV. Het vergt dus kennis van waar tactiek naar op zoek is, in welke devices en in welke apps die data waarschijnlijk zitten en waar rust vooral het RV op. Dit is dus echt maatwerk in iedere zaak. Hoe zorgvuldiger je dat finetunen van de relevante dataset doet, hoe meer tijd je bespaart bij het filteren.

Het daadwerkelijk samenstellen van de relevante dataset (ergo: dat wat binnen beschouwing van het onderzoek moet komen en waarop dus evt. de filtering moet plaatsvinden) gebeurt door de digitaal specialist. Die tijd is door de experts ingeschat op 88 minuten per zaak/zoeking.

Ontoegankelijk maken niet-relevante deel databeslag

Het deel van het databeslag dat in het overleg dat in de vorige stap is beschreven als niet-relevant is bestempeld en dus geheel buiten de datasetselectie kan blijven, wordt door de digitaal specialist ontoegankelijk gemaakt zodat de opsporing hier geen toegang toe heeft. Het betreft dus data / devices waar de opsporing niet verwacht om bewijs in te vinden, en wat dus niet in het onderzoek betrokken hoeft te worden. (N.b.: beter was het geweest om betreffende datadragers nooit in beslag genomen te hebben). De tijd die de digitaal specialist besteedt aan het ontoegankelijk maken is door de experts ingeschat op 18 minuten per zaak/zoeking.

Vrijgegeven data waarop geen RV rust toegankelijk maken voor opsporing

Het deel van het (wel relevant bevonden) databeslag dat niet hoeft te worden gefilterd omdat op dat deel geen RV rust wordt door de digitaal specialist vrijgegeven voor het onderzoek.

De tijd die de digitaal specialist besteedt aan deze stap is door de experts ingeschat op 28 minuten.

(N.B. deze handelingen zijn gelijk aan het andere moment waarop data worden vrijgegeven, nl. na de filtering. Deze stap is echter apart opgenomen binnen het deel filtering. In het werklustmodel zijn deze beide stappen wel gescheiden naar de twee momenten in het proces, omdat zowel de ingeschatte tijdbesteding verschilt en de mate van voorkomen kan verschillen).

Opmaken PV digi-zoeking

Het gaat hier om het verbaliseren door de digitaal specialist van alle digi-handelingen die je tijdens en direct na afloop van de zoeking hebt gedaan: de afscherming / scheiding van devices, het samenstellen van de relevante dataset, de ontoegankelijkmaking van niet-relevante deel van de dataset en de vrijgave aan de opsporing van het deel van de dataset waarop geen RV rust. Op deze wijze is achteraf altijd transparant te maken hoe tijdens en direct na de zoeking met het digitale beslag is omgegaan.

De tijd die de digitaal specialist hieraan besteedt is door de experts ingeschat op 74 minuten per zoeking.

3. De uitvoering van de filtering zonder kennisneming onder leiding van de OvJ

Afstemming met tactisch team en OvJ over haalbaarheid en zoekcriteria voor filteren zonder kennisneming

Dit betreft het overleg tussen digispecialist, onderzoeksteam en OvJ over de haalbaarheid van ongezien filteren en vervolgens het opstellen van zoekcriteria (zoektermen) daarvoor. De zoekcriteria kunnen enkel harde entiteiten betreffen, zoals naam, IP-adres, domeinnaam, telefoonnummer.

De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 95 minuten (voor iedere betrokkene in dit overleg) per zaak/zoeking.

Uitvoeren ongeziene filtering op UFED rapportage

De digitaal specialist voert met behulp van de zoekcriteria een ongeziene filtering uit op UFED-rapportage (dat is een databestand dat in de uitleesstraat gemaakt wordt van één uitgelezen telefoon).

De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 44 minuten per device.

Uitvoeren ongeziene filtering op overig digitaal beslag (per PC/GGD etc.)

De digitaal specialist voert met behulp van de zoekcriteria een ongeziene filtering uit op overige gegevensdragers, zoals harde schijven van desktop PC's.

De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 87 minuten per device.

Uitvoeren ongeziene filtering in Hansken

Indien het digitaal beslag in Hansken is geladen, voert de digitaal specialist met behulp van de zoekcriteria een ongeziene filtering uit op het totale digitale beslag. De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 30 minuten per zaak.

Opmaken PV digi-handelingen in relatie tot filtering zonder kennisneming (per casus)

De digitaal specialist maakt proces verbaal op van alle handelingen van het filteringsproces zonder kennisneming. De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 95 minuten per casus waarin filtering zonder kennisneming plaatsvindt. (N.B. Deze stap en de tijdbesteding is identiek aan de situatie van filtering onder leiding van RC).

Verbaliseren PV stuiting/afscherming

Met name binnen het tactisch team kan het voorkomen dat ondanks de uitgevoerde filtering er bij het verdere onderzoek aan de data met het oog op het vinden van bewijs toch gestuit wordt op informatie die (ten onrechte) niet is uitgefilterd. In dat geval dient direct een PV stuiting/afscherming opgemaakt te worden, waarin tevens wordt verantwoord welke maatregelen zijn genomen om de informatie alsnog af te schermen voor het tactisch team. De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 46 minuten per PV.

N.B. In theorie kan ook in de situatie van filtering onder leiding van RC na de vrijgave aan de opsporing nog sprake zijn van het stuiten op verschoningsgerechtigde informatie. Echter, als de filtering goed heeft plaatsgevonden is dat wel onwaarschijnlijk. Om die reden is deze stap enkel bij ongeziene filtering opgenomen.

4. De uitvoering van de filtering met kennisneming onder leiding van de RC

Realiseren adequate zoektermenlijst

Dit is niet één processtap, maar is een iteratief proces dat wordt doorlopen in samenwerking tussen RC en GHF. Het omvat het beoordelen van (aangeleverde/opgevraagde) zoektermen, het opnemen in de lijst, het toepassen/testen op de data en het weer aanpassen van de lijst totdat de RC ervan overtuigd is dat de zoektermenlijst adequaat is voor een juiste filtering.

De tijdbesteding is door de experts ingeschat op 253 minuten per zaak van filtering met kennisneming.

Controleren van false positives/negatives

Onderdeel van het beoordelen of de filtering het juiste effect heeft gehad is het controleren van het filterresultaat op de aanwezigheid false positives (informatie die ten onrechte door het filter als verschoningsgerechtigd is bestempeld) en false negatives (informatie die ten onrechte niet door het filter is uitgefilterd, terwijl het wel om verschoningsgerechtigde informatie gaat). Vanzelfsprekend is het niet mogelijk om alles wat niet uitgefilterd is (dat zal het merendeel van de data betreffen) te beoordelen op false negatives. Voor het geen wel is uitgefilterd bestaat er discussie onder de experts of dat door de GHF integraal beoordeeld moet worden op false positives of enkel steekproefsgewijs. Dat zal ook afhankelijk zijn van hoeveel data er uitgefilterd zijn. Er is een ketenafpraak gemaakt om niet alles te controleren op false positives, maar een steekproef te nemen. Daarna zal de RC zelf nog een steekproef nemen één of twee zoektermen (gericht op het vinden van false positives?), ondersteund door de GHF. Begrijpelijk De schattingen van experts liepen begrijpelijkerwijs dan ook sterk uiteen over de hiermee gemoeide tijdbesteding voor de GHF. Voor alsnog hebben we het gemiddelde aangehouden en dat kwam op 11,8 werkdagen (van 9 uur) per zaak waarin filtering onder leiding van RC aan de orde is.

Vrijgeven niet-verschoningsgerechtigde data aan opsporing

De RC geeft na afronding van de filtering (incl. de nacontrole) het bevel om de gegevens die niet geraakt worden door het verschoningsrecht vrij te geven aan de opsporing.

De GHF zal dan de digitaal specialist verzoeken deze niet-geraakte data weer toegankelijk te maken voor de opsporing. Als de GHF zelf digitaal specialist is, kan de GHF dit ook zelf doen.

De tijd die de digitaal specialist of GHF besteedt aan deze stap is door de experts ingeschat op 39 minuten.

Faciliteren uitvoeren controle- of dieptetoets

De RC kan in de resultaten van de filtering aanleiding zien om een controle- of dieptetoets op de resultaten uit te voeren. De daadwerkelijke uitvoering daarvan is vooral de taak van de GHF.

De tijd die GHF besteedt aan deze stap is door de experts ingeschat op 516 minuten.

(Ondersteunen bij) inwinnen standpunt geheimhouder

Voor toetsing van resultaten van de controle- of dieptetoets is in sommige gevallen het standpunt van de geheimhouder nodig. Het inwinnen van dat standpunt gebeurt met de ondersteuning van de GHF.

De tijd die GHF besteedt aan deze stap is door de experts ingeschat op 34 minuten.

Uitvoeren bevel vernietiging

De RC geeft na afronding van de filtering (incl. de nacontrole) het bevel om de gegevens die door verschoningsrecht geraakt worden, te vernietigen. Er zijn nog geen sluitende afspraken over permanent vernietigen of (definitief) ontoegankelijk maken van de betreffende data. Het is zeer techniekafhankelijk hoeveel tijd hiermee gemoeid is. In deze inschatting is uitgegaan van uitgrizen in het databestand. De tijd die de GHF hieraan besteedt is door de experts ingeschat op 30 minuten per casus waar filtering aan de orde is.

Opmaken PV digi-handelingen in relatie tot filtering onder leiding RC

Het gaat hier om het verbaliseren door de digitaal specialist van alle digi-handelingen die zijn uitgevoerd in relatie tot het filteren, het na filtering vrijgeven en vernietigen van data.

De tijd die de digitaal specialist hieraan besteedt is door de experts ingeschat op 95 minuten per casus waar filtering onder leiding van RC aan de orde is.

(N.B. Deze stap en de tijdbesteding is identiek aan de situatie van filtering zonder kennisneming).

Opmaken PV filtering en vernietiging door GHF

De GHF maakt uitgebreid PV op van het gehele filterings-, vrijgave- en vernietigingsproces dat hij onder gezag van de RC heeft uitgevoerd. De tijd die GHF besteedt aan deze stap is door de experts ingeschat op 245 minuten.

5. Tabel tijdbesteding per stap en per rol

Toelichting:

In de kolommen per rol is aangegeven hoeveel personen van die rol bij de betreffende stap betrokken zijn. Indien bij 2 rollen de waarde 0,5 staat, betekent dat dat de betreffende stap of door de ene, of door de andere rol kan worden uitgevoerd.

Indien er meerdere personen tegelijk (samen) de stap uitvoeren, zijn er dus waarden van 1,0 en hoger opgenomen. Bijvoorbeeld bij de allereerste stap: hierbij zijn de digitaal specialist betrokken, de tactisch teamleider en gemiddeld 3 tactisch rechercheurs. De tijdbestedingskolom bevat altijd de tijdbesteding voor één persoon.

De laatste kolom bevat het “product” waarvoor die stap wordt uitgevoerd. Het betreft de te tellen “eenheid” waarmee we de totale tijdbesteding per stap moeten vermenigvuldigen om tot de totale werklast te komen.

Bijvoorbeeld: het voorbereidend overleg tellen we per zoeking, maar het imageren tellen we per inbeslaggenomen device. De kengetallen daarvoor worden in de volgende paragraaf toegelicht.

Paden en kengetallen	Tijd (in minuten)	Digitaal specialist	Tactisch teamleider	Tactisch rechercheur	GHF	Coördinator DO	voor welk product de activiteit
Vorbereiding en uitvoering van de zoeking							
Vorbereidend overleg met Owj/RC	51,0	1,0	1,0	3,0			Zoeking waarbij RV wordt voorzien
Feiten en omstandigheden van het RV beschrijven in PV	85			1,0			Zoeking waarbij RV wordt voorzien
Afstemming over inschakelen GHF bij zoeking	27					1,0	Zoeking waarbij GHF wordt ingeschakeld
Fysiek afschermen (scheiden) devices, voorzien van label RV	10	1,0					Inbeslaggenomen devices waarop RV rust
Imageren, digitaal afschermen en doorzoekbaar maken	23	1,0					Inbeslaggenomen devices waarop RV rust
Relevante dataset maken	88	1,0					Zoeking waarbij RV wordt voorzien
Ontoegankelijk maken niet-relevante deel databeslag	18	1,0					Zoeking waarbij RV wordt voorzien
Datadeel waarop geen RV rust vrijgeven voor opsporing	28	1,0					Zoeking waarbij RV wordt voorzien
Opmaken PV digi-zoeking	74	1,0					Zoeking waarbij RV wordt voorzien
Filtering zonder kennisneming							
Overleg haalbaarheid/zoekcriteria filtering zonder kennisneming	95	1,0	1,0	3,0			Filtering zonder kennisneming
Uitvoeren ongeziene filtering op UFED rapportages (per device)	44	1,0					Inbeslaggenomen telefoon
Uitvoeren ongeziene filtering op overig digitaal beslag (per PC/GGD)	87	1,0					Inbeslaggenomen overige devices
Uitvoeren ongeziene filtering in Hansken (per zaak)	30	1,0					Filtering zonder kennisneming
Opmaken PV van filtering zonder kennisneming	95	1,0					Filtering zonder kennisneming
Intrekken/toekennen autorisatie door Pandora Manager	22					1,0	Filtering zonder kennisneming
Opmaken PV digi-handelingen in relatie tot filtering	78	1,0					Filtering zonder kennisneming
Verbaliseren PV stuiting/afscherming	44			1,0			Stuiting na filtering
Filtering met kennisneming onder leiding van RC							
Realiseren adequate zoektermenlijst	253				1,0		Filtering onder leiding van RC
Controleren op false positives en false negatives	6380				1,0		Filtering onder leiding van RC
Faciliteren uitvoeren controle- of dieptetoets	516				1,0		Controle- of dieptetoetsen
(Ondersteunen bij) inwinnen standpunt geheimhouder	34				1,0		Controle- of dieptetoetsen
Vrijgeven niet-verschonningsgerechtigde data aan opsporing	39	0,5			0,5		Filtering onder leiding van RC
Uitvoeren bevel vernietiging VSR data	30	0,5			0,5		Filtering onder leiding van RC
Opmaken PV filtering en vernietiging door GHF	245				1,0		Filtering onder leiding van RC
Opmaken PV digi-handelingen in relatie tot filtering	78	1,0					Filtering onder leiding van RC

6. Kengetallen voor rekenmodel werklust

In onderstaande tabel staan de “producten” die in de werkelijkheid geteld kunnen worden. Zoals besproken zullen we pas in het najaar enig zicht kunnen krijgen op hoeveel zoekingen we gemiddeld uitvoeren, hoeveel daarvan zonder kennisneming, hoeveel met kennisneming, hoeveel devices er in beslag genomen worden etc.

Zodra we die kengetallen invullen kan de totale werklustverzwaring als gevolg van de nieuwe omgang met verschoningsgerechtigd materiaal kwantitatief worden berekend.

In onderstaande tabel is een (geheel fictieve!) voorzet gedaan. De oranje cellen kunnen straks worden ingevuld op basis van ramingen of ervaringscijfers, de lichtgroene cellen bevatten afgeleide berekeningen.

Ter toelichting:

Eerste inschatting is (bij A) een totaal van 300 zoekingen per jaar waarbij een redelijk vermoeden wordt voorzien (uitgaande van 2x per maand per regionale eenheid, 5x per maand voor de LO).

Bij B, F en G is vervolgens een fictief percentage toegepast op die 300 (A), leidend tot resp. het aantal zoekingen waarbij een GHF wordt ingeschakeld (B), het aantal filteringen zonder kennisneming (F) en het aantal filteringen onder leiding van RC (G).

Bij C is het (in de expertmeeting uitgevraagde) gemiddelde aantal in beslaggenomen devices per zoeking opgenomen: 5,3. Dat kan op basis van ervaringscijfers dit najaar nog worden aangepast.

Bij D en E is o.b.v. van een fictieve percentuele verdeling het aantal telefoons (D) en het aantal overige devices (E) dat per jaar wordt in beslag genomen daarvan afgeleid.

Bij H is het aantal controle of dieptetoetsen berekend door een percentage van het aantal filteringen onder leiding van RC (G) te nemen.

En tenslotte is bij I de aanname gedaan dat in 50% van het totaal aantal situaties waarin van filtering sprake is (G en F) later als nog gestuit wordt op verschoningsgerechtigde informatie.

	Producten	aantal	evt %	% toegepast op
A	Zoeking waarbij RV wordt voorzien	300		
B	Zoeking waarbij GHF wordt ingeschakeld	90	30%	Zoeking waarbij RV wordt voorzien (A)
C	Inbeslaggenomen devices waarop RV rust (per zoeking)	5,3		
D	Inbeslaggenomen telefoons	1272	80%	Inbeslaggenomen devices (per zoeking) x zoekingen (AxC)
E	Inbeslaggenomen overige devices	318	20%	Inbeslaggenomen devices (per zoeking) x zoekingen (AxC)
F	Filtering zonder kennisneming	225	75%	Zoeking waarbij RV wordt voorzien (A)
G	Filtering onder leiding van RC	60	20%	Zoeking waarbij RV wordt voorzien (A)
H	Controle- of dieptetoetsen	18	30%	Filtering onder leiding van RC (G)
I	Stuiting na filtering	143	50%	Alle situaties met filtering (F+G)

Op basis van bovenstaande (fictieve!) kengetallen in combinatie met de tijdsinschattingen uit de voorgaande hoofdstukken is het (eveneens fictieve!) resultaat van het rekenmodel hieronder weergegeven. Daarbij is de aanname gedaan dat in het weekeinde vrijwel geen werkzaamheden plaatsvinden, en op vrijdag iets minder dan op de overige weekdays. De cijfers betreffen de werklust uitgedrukt in (jaar) fte's. Als voorbeeld: de werklust voor alle rollen samen genomen bedragen op maandagen 2,2 fte op jaarbasis. De totale werklust voor alle dagen van de week samen per jaar bedraagt 11,3 fte. En aangezien een medewerker niet 36 uur per week volledig met productietaken bezig kan zijn, is er sprake van een planverlies. Indien daarmee wordt rekening gehouden, komt het totaal uit op 14,1 fte per jaar.

	Overzicht werklust							werklust
	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag	
Digitaal specialist	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,1	0,0	3,1
Tactisch teamleider	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,5
Tactisch rechercheur	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,0	0,0	1,9
GHF	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	0,1	0,1	5,7
Totaal	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	0,2	0,1	11,3

	Overzicht planning							planning
	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag	
Digitaal specialist	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,1	0,0	3,9
Tactisch teamleider	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,6
Tactisch rechercheur	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,0	0,0	2,4
GHF	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	0,1	0,1	7,1
Totaal	2,8	2,8	2,8	2,8	2,6	0,3	0,1	14,1

Bijlage 1 Lijst deelnemers expertmeetings

Naam	Eenheid	15-mei	5-jun
5.1.2.e	DHA	ja	
5.1.2.e	DHA		ja
5.1.2.e	LX	ja	ja
5.1.2.e	NNL		ja
5.1.2.e	NNL	ja	ja
5.1.2.e	LIM	ja	ja
5.1.2.e	ROT	ja	
5.1.2.e	ROT		ja
5.1.2.e	ONL		ja
5.1.2.e	ONL	ja	
5.1.2.e	AMS	ja	ja
5.1.2.e	AMS	ja	
5.1.2.e	AMS		ja
5.1.2.e	NHO	ja	ja
5.1.2.e	ZBR	ja	ja
5.1.2.e	MNL	ja	ja
5.1.2.e	OOB	ja	
5.1.2.e	OOB		ja
5.1.2.e	OOB		ja
5.1.2.e	SKL	ja	ja
5.1.2.e	SKL		ja
5.1.2.e	SKL	ja	ja
5.1.2.e	SKL	ja	ja

From: 5.12.e
Sent: Mon, 13 Apr 2026 10:57:16 +0200
To: 5.12.e @politie.nl>
Subject: RE: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering 10

Dank!

Van: 5.12.e @politie.nl>
Verzonden: maandag 13 april 2026 10:43
Aan: 5.12.e @politie.nl>
Onderwerp: RE: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Hallo 5.12.e

Klopt, dat is het nog wachten op (men dacht aan begin april, maar dat is dus 'april')

Gr 5.12.e

Met vriendelijke groet

5.12.e
juridisch adviseur
06 - 5.12.e
5.12.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie 5.12.i

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar 5.1.2.e@politie.nl.

Van: 5.1.2.e@politie.nl

Verzonden: maandag 13 april 2026 10:25

Aan: 5.1.2.e@politie.nl

Onderwerp: RE: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Dag [5.1.2.e](mailto:5.1.2.e@politie.nl),

Op mijn lijstje stond dat ik half april even contact zou opnemen met betrekking tot verschoningsrecht in de Tweede Aanvullingswet.

Zijn daar nog ontwikkelingen op? Als ik het afgelopen donderdag tijdens PTO goed begrepen heb moet de hele Tweede Aanvullingswet nog in consultatie gaan?

Groeten,

[5.1.2.e](mailto:5.1.2.e@politie.nl)

Van: 5.1.2.e@politie.nl

Verzonden: maandag 16 maart 2026 17:45

Aan: 5.1.2.e@politie.nl; [5.1.2.e](mailto:5.1.2.e@politie.nl)

5.1.2.e@politie.nl

CC: 5.1.2.e@politie.nl

Onderwerp: FW: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Dag mensen

Afgelopen donderdag korte met jullie gesproken over de onverminderd weerbarstige ontwikkelingen met betrekking tot het verschoningsrecht. Ofwel over vooral de selectie / de filtering, kortom over de voorgenomen wijziging in de Tweede Aanvullingswet van artikelen in boek 2 H7 (en via koppelbepaling H8) inzake de selectie van verschoningsgerechtigde informatie bij een 'redelijk vermoeden'. Afgesproken dat ik een korte *heads up* geef

Nadere rechtspraak Hoge Raad 2024

Gedurende de Kamerbehandeling van het wetsvoorstel voor artikel 2.7.65 van de Eerste Vaststellingswet nSv heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan (ECLI:NL:HR:2024:375).

De HR besliste dat filtering door het OM alleen is toegestaan wanneer dat zonder (enige vorm van) kennisneming kans en waarin (ook behoedzame) kennisneming van de gegevens aan de RC is voorbehouden

Ontwerpvoorstel 1 en Denklijn 2

Door alle ketenpartijen behalve de NOvA was stevig gereageerd op ontwerpvoorstellen die zich tot codificatie van de zich inmiddels ontwikkelde rechtspraak beperkten, en de bestaande problemen (doorlooptijden!) intact laten

DWJZ heeft recent in die richting een 'denklijn' voorgelegd ter invulling van het 'redelijk vermoeden, waarbij met het uitdrukkelijk opnemen van een uitdrukkelijke filterbevoegdheid van het OM (lees: de opsporing) veel minder dossiers hoeven te worden voorgelegd aan de RC

5.2.1

Een tweede pijler met meer kans op unanimiteit is een versobering van de mogelijkheden om in het kader van het verschoningsrecht beklag in te dienen (Boek 6, nieuwe Afdeling 4.1.4). Goed voor de doorlooptijden, maar dit raakt als het gaat om uitvoeringseffecten niet direct de werkzaamheden van de politie

Tekst Tweede Aanvullingswet april 2026

Het is nu wachten of en in hoeverre de denklijn einde van de maand in het wetsvoorstel Tweede Aanvullingswet wordt opgenomen. 5.2.1

Er zullen de nodige artikelen worden herschikt (achteraan de Notitie), maar of een keuze wordt gemaakt af te wijken van de Hoge Raad....

Uitvoeringseffecten bij verschuiven van bevoegde autoriteit

Van aanvang af (in 2026) was de vraag of er als gevolg van nSv sprake zal zijn van 'verschuivingslasten', indien de selectie niet langer door de opsporing (door - en of onder gezag van - OvJ) geschiedt maar door de (kabinetten) RC

5.2.1

Omdat tijdens de lange behandeling van het wetsvoorstel de Hoge Raad inmiddels daarover al uitspraak heeft gedaan, zal het wetsvoorstel als ongewijzigd een *codificatie* zijn (geworden) van het huidig recht.

5.2.1

NB Of uiteindelijk de vorm van technische bijstand door de politie aan de RC *onder huidig recht en toekomstig recht* niet bekostigd zou moeten worden door de ZM (een terechte notie), valt buiten het bestek van nSv

Verbeteren selectieproces

De Ketenstuurgroep VSO (^{5.1.2.e} & ^{5.1.2.e}) gaat tussentijds door met het overleg tussen RC's, NOvA, OM en opsporingsinstanties om het selectieproces te verbeteren.

Als vragen, laat het weten

Groet, ^{5.1.2.e}

Met vriendelijke groet

^{5.1.2.e}

juridisch adviseur

06 - ^{5.1.2.e}

^{5.1.2.e} [@politie.nl](mailto: @politie.nl)

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie ^{5.1.2.i}

Op 2 april 2026 vindt de 22ste Landelijke Juristendag en 6de Privacycongres (LJD-PC) plaats. Heb je een juridische functie binnen de politie en nog geen save the date ontvangen, stuur dan een mail naar ^{5.1.2.i} [@politie.nl](mailto: @politie.nl).

Van: ^{5.1.2.e} [@minjenv.nl](mailto: @minjenv.nl)>

Verzonden: maandag 16 maart 2026 13:29

Aan: 5.1.2.e [redacted] @politie.nl>; 5.1.2.e [redacted] @politie.nl>;
5.1.2.e [redacted] @om.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @om.nl>; 5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e [redacted] @belastingdienst.nl>; 5.1.2.e [redacted] @belastingdienst.nl>;
5.1.2.e [redacted] @advocatenorde.nl>; 5.1.2.e [redacted] @wlaws.com>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>;
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl
CC: 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @oudleden-hogeraad.nl>;
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl

Onderwerp: RE: Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Beste allen,

Bij deze stuur ik u, zoals toegezegd, het verslag van de derde expertmeeting over het verschoningsrecht van vrijdag 6 maart jl. Mochten er naar aanleiding van het verslag nog opmerkingen zijn, kunt u mij mailen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl | 06 5.1.2.e [redacted] | ma-vr

Van: 5.1.2.e [redacted]

Verzonden: vrijdag 6 maart 2026 16:15

Aan: 5.1.2.e [redacted] @politie.nl>; 5.1.2.e [redacted] @politie.nl>;
5.1.2.e [redacted] @om.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @om.nl>; 5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @belastingdienst.nl>; 5.1.2.e [redacted] @belastingdienst.nl>;
5.1.2.e [redacted] @advocatenorde.nl>; 5.1.2.e [redacted] @wlaws.com>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>;
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>
CC: 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @oudleden-hogeraad.nl>; 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Bespreknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Beste allen,

Nogmaals veel dank voor uw bijdrage aan de deskundigenbijeenkomst van vanmiddag. Zoals toegezegd delen we bij deze de reactie van de kabinetten RC op de bespreknotitie voor deze bijeenkomst. Ik zal het verslag zo spoedig mogelijk in orde maken en ook met u delen.

Een prettig weekend gewenst!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl | 06-5.1.2.e [redacted] | ma-vr

Van: 5.1.2.e [redacted]

Verzonden: donderdag 26 februari 2026 15:04

Aan: 5.1.2.e [redacted] @politie.nl>; 5.1.2.e [redacted] @politie.nl>; 5.1.2.e [redacted]
5.1.2.e [redacted] @om.nl>; 5.1.2.e [redacted] @om.nl>; 5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl' <5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1.2.e [redacted] @belastingdienst.nl>; 5.1.2.e [redacted] @belastingdienst.nl>; 5.1.2.e [redacted] @advocatenorde.nl>; 5.1.2.e [redacted] @advocatenorde.nl>; 5.1.2.e [redacted] @wlaws.com>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>
5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>
CC: 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1.2.e [redacted] @oudleden-hogeraad.nl>; 5.1.2.e [redacted] @minjenv.nl>

Onderwerp: Bespreknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

Beste allen,

Bij deze de bespreeknotitie voor de derde expertmeeting over het verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering van volgende week vrijdag (6 maart). Daarnaast nog een vriendelijke reminder om mij ervan op de hoogte te stellen als u niet fysiek zal aansluiten.

Tot volgende week!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e

@minjenv.nl | 06-5.12.e | ma-vr

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van:

Verzonden: donderdag 19 februari 2026 10:52

Aan:

@belastingdienst.nl;

@belastingdienst.nl;

@wlaws.com;

Onderwerp: Deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht

Tijd: vrijdag 6 maart 2026 12:00-14:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: M01-27 Pietersberg-zaal (Turfmarkt 147, Den Haag) of ^{5.1.2.i}

Beste allen,

Op vrijdag 6 maart aanstaande vindt van 12:00 tot 14:30 een derde deskundigenbijeenkomst plaats over het
 verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Het heeft onze voorkeur om de bijeenkomst zo
 veel mogelijk in fysieke vorm te laten plaatsvinden, maar we hebben er begrip voor als er aanwezigen zijn die
 via Webex willen aansluiten. Ik verzoek u vriendelijk mij hiervan op de hoogte te stellen als dit het geval is. Als
 ik geen bericht ontvang, meld ik u allen aan bij de receptie. Om door de poortjes te kunnen, is het van belang

53 - RE Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering 10 146

om een geldig legitimatiebewijs (identiteitskaart of paspoort) mee te nemen, gelet op de strenge beveiliging van de Turfmarkt.

Indien er nog vragen zijn, ben ik bereikbaar via de onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [Redacted]

5.1.2.e [Redacted]

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Straf- en sanctierecht

5.1.2.e [Redacted] [\[Redacted\]@minjenv.nl](mailto:[Redacted]@minjenv.nl) | 06-5.1.2.e [Redacted] | ma-vr

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Niet onder reikwijdte

53 - RE Bespreeknotitie derde deskundigenbijeenkomst verschoningsrecht in het nieuwe Wetboek van Strafvordering 10147

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

From: 5.1.2.e
Sent: Wed, 29 Apr 2026 17:26:04 +0200
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: 2e AW - verschoningsrecht; foutje concept teksten

Ha 5.1.2.e,

Even een pietluttigheid die we tegen zijn gekomen bij het doorlopen van de tot nu bekende concept teksten van de 2^e AW op wijzigingen die de veranderingen raken.

Gaat om wijziging M van onderwerp verschoningsrecht. Daar staat:

M

In Boek 8 komt Afdeling 8.1.3 te luiden:

AFDELING 8.1.3

Uitoefening van bevoegdheden in het geval van functioneel verschoningsrecht

Dit moet volgens ons boek 2 zijn ipv boek 8.

Groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Juridisch adviseur

[Programma Nieuw Wetboek van Strafvordering](#)

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e [@politie.nl](#)

werkdagen: ma (ochtend), di, wo en do
54 - 2e AW - verschoningsrecht; foutje concept teksten

Politie | Staf Korpsleiding | Expertisegebied Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

From: 5.1.2.e
Sent: Mon, 11 May 2026 17:06:57 +0200
To: 5.1.2.e @politie.nl>
Cc: 5.1.2.e @politie.nl>
Subject: Formele consultatie Tweede Aanvullingswet nSv van start
Attachments: Aanpassingsvoorstellen Verschoningsrecht.pdf

Ha 5.1.2.e

Zoals voorzien is er uiteindelijk eind vorige week weer een set aanpassingswetgeving nSv in formele consultatie gegeven, waaronder een verwerking en vervolg op "Landdeck", alsook de aanpassing in het Functioneel Verschoningsrecht https://www.internetconsultatie.nl/tweede_aanvullingswet/b1

Ook de korpschef krijgt de gelegenheid, uiterlijk tot begin september as, schriftelijk te reageren. Dat geeft intern per onderwerp de gelegenheid de voorstellen op inhoud en impact te beoordelen

Ik heb voor het Verschoningsrecht de teksten er uitgelicht en in een artikelsgewijze opzet geplaatst in bijgaand document, met daarin de verschillen ten opzichte van de Eerste Aanvullingswet in rood

Wellicht is het zo voor meer mensen een handiger leesbaar document. De verschillen met ons beide laatste bekende ambtelijke versie (3e Expertmeeting) heb ik er overigens nog niet op nagelopen

Kan jij jouw korpsnetwerk vanuit de lopende werkgroep VRS weer benutten voor inhoudelijke tegenlezing en bevindingen op dit voorstel?

En is de planning dat de Stuurgroep VSR voor de lopende korpsimplementaties mogelijk in juni a.s. tot een afronding komt?

Bel jij mij om het verdere vervolg te bespreken?

Hartelijke groet, 5.1.2.e

Met vriendelijke groet

5.1.2.e

juridisch adviseur

06 - 5.1.2.e

5.1.2.e @politie.nl

Politie | Staf Korpsleiding | Juridische Zaken

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Over het Programma modernisering WvSv: zie ^{5.1.2.i}

HOOFDSTUK 7 BEVOEGDHEDEN MET BETREKKING TOT VOORWERPEN EN GEGEVENS

TITEL 7.5 UITOEFENING VAN BEVOEGDHEDEN IN HET GEVAL VAN VERSCHONINGSRECHT

MvT Algemeen

(...)

Zoals gezegd bevat dit voorstel een vijftal grotere onderwerpen die in het vervolg van het algemeen deel van deze memorie van toelichting in een aparte paragraaf worden toegelicht. Het betreft de volgende onderwerpen:

1. Het functioneel verschoningsrecht (paragraaf 3): Dit voorstel bevat verschillende bijstellingen en aanvullingen van de bepalingen in Boek 2, Hoofdstukken 7 en 8, Boek 4, Hoofdstuk 3, en Boek 6, Hoofdstuk 4. Deze wijzigingen hangen samen met jurisprudentiële ontwikkelingen, digitalisering, het in december 2025 uitgebrachte WODC-onderzoek “Internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht” en een indringende oproep vanuit verschillende ketenpartners uit de strafrechtspraktijk aan de wetgever om de problemen in de praktijk aan te pakken die in verband staan met de filteringsprocedure bij zogenoemde bulkgegevens, de beoordelingsprocedure en daarover gevoerde beklagprocedures.

(...)

3. Bijstelling van de regeling van de uitoefening van bevoegdheden in het geval van functioneel verschoningsrecht

Dit onderdeel bevat bijstellingen en aanvullingen in de regeling van de uitoefening van bevoegdheden in het geval van functioneel verschoningsrecht van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Onder “functioneel verschoningsrecht” wordt op grond van de definitiebepaling van artikel 2.1.1 eerste vaststellingswet verstaan het professioneel verschoningsrecht (zie artikel 1.6.7) en het verschoningsrecht van journalisten (zie artikel 1.6.8). Het professioneel verschoningsrecht betreft het recht zich te verschonen van het beantwoorden van vragen van getuigen die in het kader van hun beroepsuitoefening gehouden zijn tot geheimhouding, welke geheimhouding een belangrijke waarborg vormt voor de maatschappelijke functie die de uitoefening van dit beroep vervult. In de rechtspraak is het professioneel verschoningsrecht tot op heden slechts aan enkele categorieën beroepsbeoefenaren toegekend: de “klassieke vier” – de arts, de advocaat, de notaris en de geestelijke – en enkele beroepsbeoefenaren die daaraan verwante beroepen uitoefenen. Het verschoningsrecht van journalisten ziet op de bronbescherming van journalisten en publicisten. Het betreft een erkenning van het recht op bronbescherming dat ertoe strekt om geen antwoord te hoeven geven op vragen over de identiteit van een bron of de herkomst van bepaalde gegevens als deze zijn vergaard in het kader van vrije nieuwsgaring. Zie de toelichting op de artikelen 1.6.7 en 1.6.8 in de memorie van toelichting op de eerste vaststellingswet (Kamerstukken II, vergaderjaar 2022/23, 36327, nr. 3, p. 254-263).

In de kern genomen wijzigt dit onderdeel het volgende. Daarbij wordt opgemerkt dat de wijzigingen kort worden aangestipt en verderop in het algemeen deel nader worden toegelicht. De tweedeling tussen informatie die bij een functioneel verschoningsgerechtigde en die bij een ander is aangetroffen, wordt losgelaten. Als gevolg van de digitalisering is dit onderscheid achterhaald. Het oorspronkelijke vertrekpunt van denken (namelijk dat verschoningsgerechtigde informatie zich bijna uitsluitend bevindt in papieren dossiers die op het kantoor van de functioneel verschoningsgerechtigde worden bewaard) heeft zijn realiteit grotendeels verloren. Digitale informatie kan zich overal bevinden. Ook heeft de digitalisering ertoe geleid dat door de uitoefening van opsporingsbevoegdheden in één keer grote hoeveelheden digitale gegevens worden vergaard, waarbinnen zich mogelijk of waarschijnlijk materiaal bevindt waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Kort gezegd houdt de voorgestelde procedure in dat ten aanzien van dergelijke “bulkgegevens” eerst een al dan niet geautomatiseerde voorselectie/filtering plaatsvindt en dat, wanneer een redelijk vermoeden ontstaat dat zich over bepaalde specifieke voorwerpen of gegevens het functioneel verschoningsrecht uitstrekt, daarvan geen kennis wordt genomen, tenzij de rechter-commissaris anders bepaalt.

Het voorstel bevat dus een andere wijze van omgaan met door opsporing verkregen grote hoeveelheden gegevens, waartussen zich (mogelijk) verschoningsgerechtigd materiaal bevindt. De nieuwe opzet is gemaakt nadat vanuit de ketenorganisaties een klemmend beroep is gedaan op de wetgever om de praktijkproblemen aan te pakken die in verband staan met de filteringsprocedure en daarover gevoerde beklagprocedures, die opsporingsonderzoeken langdurig stilleggen. Anders dan de huidige praktijk, waarin zoals het lijkt onnodig snel, en onnodig veel materiaal voor filtering bij de rechter-commissaris wordt neergelegd, wordt in het wetsvoorstel

een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de procedure voor het voorselecteren/filteren van dergelijke "bulkgegevens" onder leiding van de officier van justitie en anderzijds de procedure tot inhoudelijke beoordeling door de rechter-commissaris van specifieke gegevens en aan voorwerpen te ontlelen informatie ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat zich daarin verschoningsgerechtigd materiaal bevindt, indien en voor zover de wens tot kennisneming van die gegevens bestaat (beoordelingsprocedure). In dit voorstel wordt de rechter-commissaris maar beperkt met een (nadere) filtering belast, namelijk alleen als na de filtering onder leiding van de officier van justitie een verzameling gegevens overblijft waarvan het overgrote deel vermoedelijk onder het verschoningsrecht valt. Is van een dergelijke verzameling geen sprake, dan zal uit de behoedzame kennisneming van de gegevens door de opsporingsambtenaren moeten blijken ten aanzien van welke gegevens het redelijk vermoeden bestaat. Ten aanzien van die gegevens geldt, dat kennisneming verboden is zolang de rechter-commissaris niet anders beslist. Tenslotte is voorzien in een regeling voor beklag tegen de kennisneming van gegevens of van aan voorwerpen te ontlelen informatie waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. De eerste vaststellingswet voorziet niet in de mogelijkheid tot beklag hierover; de regeling die is opgenomen in de Afdelingen 4.1.1 en 4.1.2 van Boek 6 biedt – onbedoeld en anders dan het huidige artikel 552a – geen (expliciete) grondslag voor een beklag dat betrekking heeft op inbreuken op het functioneel verschoningsrecht. Dit is hersteld in onderhavig wetsvoorstel. Daarnaast moet, ter voorkoming van ongerichte klachten, met voldoende precisie worden aangegeven op welke voorwerpen of gegevens het beklag betrekking heeft. Die invulling brengt tevens mee dat gesteld en onderbouwd moet worden dat van een redelijk vermoeden sprake is dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Als aan deze basisvoorwaarden niet is voldaan, zal de klager niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in zijn beklag.

Hieronder wordt verder ingegaan op de aanleiding voor aanpassing van de regeling en het beoogde doel (paragrafen 3.1 en 3.2). In paragraaf 3.3 worden enkele uitgangspunten van de nieuwe conceptregeling geschetst. Daarbij wordt achtereenvolgens ingegaan op het redelijk vermoeden (3.3.1), de algemene zorgplicht (3.3.2), de selectie- of filteringsprocedure (3.3.3), de beoordelingsprocedure (3.3.4), de bewaarplicht en de verslaglegging waarbij de zorgplicht in acht wordt genomen (3.3.5) en de rechtsgevolgen van (onbedoelde) inbreuken op het functioneel verschoningsrecht (3.3.6). In paragraaf 3.4 wordt ingegaan op de aangepaste beklagprocedure. In paragraaf 3.5 wordt de regeling op hoofdlijnen geschetst en in paragraaf 3.6 wordt de aansluiting van de uitoefening van heimelijke bevoegdheden op de voorgestelde regeling van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht uiteengezet. In de artikelsgewijze toelichting worden de voorgestelde wijzigingen per artikel nader toegelicht.

3.1 Aanleiding

Op 12 maart 2024 heeft de Hoge Raad prejudiciële vragen van het Gerechtshof Den Bosch beantwoord (ECLI:NL:HR:2024:375). Deze zaak gaat over het verschoningsrecht van advocaten en andere functioneel verschoningsgerechtigden in het geval dat het openbaar ministerie gegevens vordert van een aanbieder van een communicatiedienst, zoals in dit geval een hostingbedrijf voor e-mailverkeer. De prejudiciële vragen stellen aan de orde welke regels gelden wanneer het redelijk vermoeden rijst dat tussen te vorderen of gevorderde gegevens zich verschoningsgerechtigd materiaal bevindt. De Hoge Raad overweegt dat de huidige wet niet specifiek voorziet in regels voor het geval waarin een groot aantal gegevens wordt gevorderd en het op voorhand niet duidelijk is of en, zo ja, in hoeverre het geprivilegieerde gegevens betreft. Anders dan in relatie tot inbeslagname (het huidige artikel 98) voorziet het huidige Wetboek van Strafvordering niet in een specifieke procedure voor de beoordeling of gevorderde gegevens onder het bereik van het verschoningsrecht vallen. De Hoge Raad wijst erop dat "het (...) aan de wetgever [is] om in regelgeving hierover te voorzien, waartoe al stappen zijn genomen in het wetsvoorstel tot vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafvordering. (...) In afwachting van deze nadere regelgeving zal de Hoge Raad in verband met de lacunes in de huidige wetgeving enkele uitgangspunten formuleren" (rov. 6.4.2 en 6.4.3). De Hoge Raad heeft daartoe in deze beslissing voor de praktijk enkele vuistregels geformuleerd voor de te volgen procedure. Die vuistregels zijn onder meer gebaseerd op uitgangspunten die samenhangen met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en die aansluiten bij de klassieke regeling in het huidige wetboek over de bescherming van het functioneel verschoningsrecht in geval van inbeslagname en doorzoeking. De door de Hoge Raad geformuleerde uitgangspunten komen erop neer dat voor de bescherming van het functioneel verschoningsrecht bij het vorderen van gegevens een grotere rol voor de rechter-commissaris is weggelegd dan nu in het huidige wetboek is voorzien. De beslissing van de Hoge Raad ziet onder meer op de kennisneming, filtering en vernietiging van gegevens. De rol van de officier van justitie, de rechter-commissaris, de functioneel verschoningsgerechtigde en de vertegenwoordiger van de beroepsgroep komen in de overwegingen van de Hoge Raad eveneens aan de orde.

De prejudiciële beslissing van de Hoge Raad vormde de aanleiding voor de nieuwe OM-aanwijzing waarborgen professioneel verschoningsrecht (2025A001) (Staatscourant 2025, nr. 14736) die op 1 juni 2025 in werking is getreden. Daarnaast heeft de Rechtspraak in februari 2025 een 'werkwijze filtering digitaal verschoningsgerechtigd materiaal' gepubliceerd op www.rechtspraak.nl. Verder heeft de Nederlandse Orde van Advocaten de toelichting op gedragsregel 3 aangepast. Aan gedragsregel 3 inzake de vertrouwelijkheid is het volgende toegevoegd: 'De advocaat neemt passende maatregelen ter handhaving van de vertrouwelijkheid en de communicatie met de cliënt of derden, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen, van dataverwerking en van dataopslag waarvan de advocaat zich bedient, en de mate van beveiliging van die middelen.' Dit naar aanleiding van rov. 6.8.2 van de prejudiciële beslissing: 'Bij de beoordeling of en, zo ja, welke gevolgen aan een geconstateerd vormverzuim moeten worden verbonden, kan (...) een rol spelen in hoeverre de verschoningsgerechtigde passende maatregelen heeft genomen om zijn informatiehuishouding zo in te richten dat de kans op inbreuken op het verschoningsrecht zo gering mogelijk blijft, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen'. Tot slot kan ook worden gewezen op het informatieblad 'Vernietigen van digitale sporen met verschoningsgerechtigde informatie' (versie april 2025) dat het Nederlands Forensisch Instituut heeft uitgebracht op zijn website.

Andere recente ontwikkelingen die van belang zijn op het terrein van het functioneel verschoningsrecht zijn in de eerste plaats de Europese Verordening mediavrijheid (2024/1083) (EMFA) waarin onder meer de bronbescherming van journalisten is gewaarborgd. Ten tweede kan worden genoemd het WODC-rapport "Internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht" dat op 8 december 2025 is gepubliceerd. De artikelen 2.7.57a, 2.8.3, 2.8.3b en 2.8.3c geven uitvoering aan enkele aanbevelingen van dit onderzoek. In het artikelsgewijs gedeelte zal hierop nader worden ingegaan.

In de nota naar aanleiding van de verslagen bij de eerste vaststellingswet (Kamerstukken II 2023/24, 36327, nr. 11, p. 266-267) is gesteld dat de lacune in het huidige wetboek waarop de Hoge Raad doelt, en die door zijn vuistregels voor de praktijk wordt opgevuld, wordt weggenomen door de regeling in de artikelen 2.7.65 en 2.7.66 zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet. Het vorderen van gegevens (in de terminologie van het nieuwe wetboek: het bevel tot verstrekking van gegevens) valt namelijk in het nieuwe wetboek onder de bevoegdheden met betrekking tot voorwerpen en gegevens, die zijn opgenomen in Boek 2, Hoofdstuk 7. Dit is anders in het huidige wetboek. In het huidige wetboek maken de bevoegdheden tot het vorderen van gegevens samen met de heimelijke bevoegdheden deel uit van de regeling van de bijzondere opsporingsbevoegdheden. Beide vallen daardoor – voor wat betreft de omgang met potentieel verschoningsgerechtigd materiaal – onder het huidige artikel 126aa. In het nieuwe wetboek zijn de heimelijke bevoegdheden in Boek 2, Hoofdstuk 8, opgenomen en vallen zij daarmee voor wat betreft de bescherming van het functioneel verschoningsrecht onder de opvolger van artikel 126aa: artikel 2.8.3 zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet. De nota naar aanleiding van de verslagen concludeert dat voor de omgang met grote hoeveelheden gegevens waartussen vermoedelijk verschoningsgerechtigd materiaal zit in het nieuwe wetboek al is voorzien in een regeling met een centrale rol voor de rechter-commissaris voor zover het om op bevel verstrekte gegevens gaat. Dit is anders met betrekking tot gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van heimelijke bevoegdheden. In de nota naar aanleiding van de verslagen is aangegeven dat in samenspraak met ketenpartners zal worden bekeken of en in hoeverre aanleiding bestaat om ook bij het door de inzet van heimelijke bevoegdheden verzamelen van gegevens waartussen vermoedelijk verschoningsgerechtigd materiaal zit, een grotere rol aan de rechter-commissaris toe te delen dan nu in artikel 2.8.3 is voorzien. Vragen over de wijze van filteren, door wie het filteren mag worden gedaan en het eventueel inwinnen van een standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde, worden daarbij voor wat betreft de context van de uitoefening van heimelijke bevoegdheden meegenomen. Daarbij is erop gewezen dat mocht er aanleiding bestaan tot wetswijziging, deze zal worden meegenomen in de tweede aanvullingswet bij het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

Bestudering van de prejudiciële beslissing van de Hoge Raad heeft aanleiding gegeven om de regeling anders op te zetten. De regeling in de eerste vaststellingswet draagt nog de sporen uit de tijd waarin het huidige artikel 98 tot stand kwam. In 1926 werd informatie nog enkel op papier vastgelegd. Dat bracht mee dat informatie waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, hoofdzakelijk was te vinden in brieven en andere geschriften die op het kantoor van de functioneel verschoningsgerechtigde werden bewaard. Dat verklaart waarom artikel 98 de bescherming van het functioneel verschoningsrecht alleen zocht in de bescherming van de informatie die 'bij' een verschoningsgerechtigde (dat wil zeggen: in zijn kantoor) kon worden aangetroffen. Die regeling is in de loop van de tijd langs jurisprudentiële weg verruimd, zodat ook verschoningsgerechtigd materiaal wordt beschermd dat niet 'bij' een functioneel verschoningsgerechtigde wordt aangetroffen. Die rechtsontwikkeling maakte dat een

dichotomie, een tweedeling, ontstond tussen uitoefening van bevoegdheden 'bij' een functioneel verschoningsgerechtigde en uitoefening van bevoegdheden 'bij' een ander. De regeling in de eerste vaststellingswet gaat van die tweedeling uit (zie de artikelen 2.7.59 en 2.7.60 tegenover de artikelen 2.7.65 en 2.7.66).

Door de digitalisering van de samenleving heeft het oorspronkelijke vertrekpunt van denken (namelijk dat verschoningsgerechtigde informatie zich bijna uitsluitend bevindt in op het kantoor van de functioneel verschoningsgerechtigde bewaarde papieren dossiers) zijn werkelijkheidsgehalte goeddeels verloren. Gedigitaliseerde informatie kan op eenvoudige wijze met anderen worden gedeeld. Digitaal vastgelegde informatie kan bovendien, zo illustreert het arrest van de Hoge Raad, bij een hostingbedrijf worden ondergebracht. Verschoningsgerechtigde informatie kan zich daardoor bij wijze van spreken overal en nergens bevinden. Op die nieuwe werkelijkheid moet de bescherming van het functioneel verschoningsrecht worden afgestemd.

In de nu voorgestelde regeling is de tweedeling tussen informatie die bij en die niet bij een functioneel verschoningsgerechtigde is aangetroffen, losgelaten. Alle informatie ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daartoe uitstrekt, moet op dezelfde wijze worden beschermd, ongeacht de wijze waarop die informatie is verkregen. Dat nieuwe uitgangspunt maakt dat die bescherming zich ook uitstrekt tot gegevens die op bevel zijn verstrekt. De vraag kan worden gesteld of de artikelen 2.7.65 en 2.6.66 zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet ook betrekking hebben op dergelijke op bevel verstrekte gegevens. Kan gezegd worden dat die gegevens zijn 'aangetroffen' toen ze zich bij een ander dan de functioneel verschoningsgerechtigde bevonden? Dit type interpretatievragen rijst niet als een algemene, voor alle bevoegdheden met betrekking tot voorwerpen en gegevens geldende, regeling wordt getroffen, waarbij wordt geabstraheerd van de wijze waarop de aan voorwerpen ontleende informatie of de gegevens zijn verkregen. Het loslaten van de bedoelde tweedeling brengt dus mee dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen bij een functioneel verschoningsgerechtigde of bij een ander dan de functioneel verschoningsgerechtigde aangetroffen gegevens of voorwerpen waarover het functioneel verschoningsrecht zich mogelijk uitstrekt. Bepalend is of het redelijk vermoeden bestaat dat sprake is van verschoningsgerechtigd materiaal.

In verschillende expertmeetings is door de politie, het openbaar ministerie, de rechtspraak en de BOD-en gevraagd om opnieuw te kijken naar de procedure en de belangen die daarin spelen. Daarbij is gewezen op de inspiratiepunten uit het recente WODC-onderzoek (internationaal vergelijkend onderzoek professioneel verschoningsrecht, 2025). Verder is een klemmend beroep gedaan op de wetgever om de praktijkproblemen aan te pakken die in verband staan met de filteringsprocedure en daarover gevoerde beklagprocedures, die opsporingsonderzoeken langdurig stilleggen.

In het licht van het bovenstaande is wijziging van de regeling van het functioneel verschoningsrecht aangewezen. Daartoe strekt de onderhavige bijstelling van de regeling functioneel verschoningsrecht zoals deze in de eerste vaststellingswet is opgenomen. De noodzaak tot wijziging betreft niet alleen Boek 2, Hoofdstuk 8, zoals ten tijde van de totstandkoming van de nota naar aanleiding van de verslagen de gedachte was, maar – bij nader inzien – ook Boek 2, Hoofdstuk 7, Boek 4, Hoofdstuk 3 en Boek 6, Hoofdstuk 4.

3.2 Doelstelling verbetering regeling functioneel verschoningsrecht

Met de aanpassing van de regeling wordt niet alleen beoogd de regeling beter bij recente ontwikkelingen te laten aansluiten (gelet op de doelstelling van het nieuwe wetboek om te voorzien in een wetboek dat systematisch van opzet is, het toepasselijke recht weerspiegelt, een logische indeling kent en inzichtelijk is voor de burger), maar ook om de regeling vooral op het punt van de filteringsprocedure te stroomlijnen (gelet op een andere doelstelling van het nieuwe wetboek, om te voorzien in stroomlijning van procedures in het vooronderzoek en de berechting waarbij zoveel mogelijk wordt bijgedragen aan een reductie van administratieve lasten). Dit is in lijn met de oproep van organisaties in de strafrechtspraktijk waarvan de portee is dat niet met codificatie van de rechtspraak kan worden volstaan maar dat ook moet worden voorzien in vernieuwing. Kortom: niet alleen codificatie maar ook modificatie.

Voor wat betreft de verbetering wordt inspiratie geput uit de voor de wettelijke regeling relevante aanbevelingen van het WODC-onderzoek, met name de aanbevelingen 1, 4, 6. Voor het stroomlijnen van de regeling geeft het WODC-onderzoek aanleiding tot een wat andere belangenafweging dan de praktijk nu te zien geeft. Op deze andere belangenafweging wordt hieronder ingegaan. De uitgangspunten en de reikwijdte van het functioneel verschoningsrecht worden gehandhaafd. De zogenoemde metadata blijven onder het verschoningsrecht vallen. In zoverre wordt geen uitvoering gegeven aan de in aanbeveling 2 van het WODC-onderzoek gedane suggestie

om het functioneel verschoningsrecht te concentreren op de inhoud van de communicatie. Wel is het zo dat de inbreuk op het verschoningsrecht beperkt is als alleen van metadata wordt kennisgenomen. Dat brengt mee dat de filtering van bulkgegevens minder krampachtig hoeft te worden vormgegeven dan nu in de praktijk gebruikelijk lijkt te zijn.

Ook zal – conform aanbeveling 3 van het WODC-onderzoek – het nemen van meer verantwoordelijkheid door de verschoningsgerechtigde beroepsgroepen door de vormgeving van de regeling worden aangemoedigd, maar het gebruik van herkenbare communicatiekanalen zal niet in dit wetsvoorstel verplicht worden gesteld. Overigens is dit ook niet in het WODC-onderzoek aanbevolen. Daarvoor zijn twee redenen: ten eerste zal stroomlijning van de filterprocedure naar verwachting het gebruik van herkenbare communicatiekanalen stimuleren. Ten tweede gaan dit soort vergaande maatregelen het wetgevingsprogramma nieuw Wetboek van Strafvordering te buiten, alleen al vanwege het feit dat dit soort maatregelen rechtsgebied-overstijgend zijn en inhoudelijke aanpassing van andere wetten (Advocatenwet, Wet op het notarisambt) vergen.

Niet alle praktijkproblemen kunnen door wetswijziging worden weggenomen; omgang met grote hoeveelheden gegevens waartussen verschoningsgerechtigd materiaal zou kunnen zitten, zal in deze digitale samenleving een uitdaging blijven. De verwachtingen over wat wetgeving vermag moeten niet te hooggespannen zijn en een wettelijke regeling kan geen vervanging zijn voor het in praktische zin aanpakken van de problemen. De aanbevelingen 5, 7, 8, 9 en 10 van het WODC-onderzoek vormen daarbij vooral inspiratie voor mogelijke verbeteringen in de praktijk. Met de relevante ketenpartijen wordt in dat kader nog gesproken over de wijze waarop opvolging zal worden gegeven aan het WODC-rapport en de specifieke aanbevelingen die daaruit volgen voor de rechtspraktijk.

3.3 Uitgangspunten van de aangepaste regeling

3.3.1 Een andere benaderingswijze van het redelijk vermoeden

In de voorgestelde wettelijke regeling wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de procedure voor het filteren van grote hoeveelheden gegevens (filterprocedure) en anderzijds de procedure tot inhoudelijke beoordeling door de rechter-commissaris van concrete bestanden voor zover daarbij de wens tot kennisneming bestaat (beoordelingsprocedure). De nieuwe regeling vraagt een andere manier van denken door de praktijk ten aanzien van het begrip “redelijk vermoeden” dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over bepaalde voorwerpen of gegevens. In de praktijk lijkt als uitgangspunt te worden gehanteerd dat van een bulk aan gegevens geen kennis mag worden genomen zolang niet met voldoende zekerheid vaststaat dat zich daarin geen geprivilegieerde gegevens bevinden. Het is begrijpelijk dat deze praktijk tot ontwikkeling is gekomen, omdat zowel in rechtspraak als praktijk gesproken wordt over een redelijke vermoeden dat zich tussen de bulkgegevens ook geprivilegieerde gegevens bevinden, en over de aanduiding van de beoordeling door de rechter-commissaris als “filteren”. Eén van de oorzaken van de huidige praktijk is de fictie dat zich na filtering geen enkel geprivilegieerd gegeven meer in de bulk mag bevinden. Deze benadering ligt niet ten grondslag aan de voorgestelde wettelijke regeling en moet daaraan ook niet ten grondslag liggen. Het redelijk vermoeden wordt in die regeling niet betrokken op de vraag of zich tussen een grote hoeveelheid gegevens een gegeven bevindt waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, maar op de vraag of een specifiek gegeven onder dat verschoningsrecht valt. Dit wordt hierna verduidelijkt, te beginnen met een (theoretisch) analoog voorbeeld. Stel: bij de doorzoeking van de woning van de verdachte wordt een blanco envelop aangetroffen waarvan de verdachte beweert dat hij daarin correspondentie bewaart met zijn advocaat. Als dat aannemelijk is, kan gesproken worden van het redelijke vermoeden dat het verschoningsrecht van de advocaat zich over die envelop uitstrekt. Stel nu dat bij de doorzoeking tien verhuisdozen worden aangetroffen vol met blanco enveloppen met onbekende inhoud. Als de verdachte in dat geval verklaart dat zich ergens in die dozen één envelop bevindt waarin hij correspondentie bewaart met zijn advocaat, is van een redelijk vermoeden geen sprake. Ten aanzien van geen van de enveloppen bestaat het redelijke vermoeden dat die envelop geprivilegieerde informatie bevat. Er is uiteraard een kans dat de envelop die de opsporingsambtenaar uit een van de dozen pakt de envelop is die de verdachte bedoelt, maar die kans is te klein om ten aanzien van die envelop van een redelijk vermoeden te spreken. Ook kan niet gezegd worden dat het redelijke vermoeden bestaat dat alle enveloppen die zich in de tien dozen bevinden onder het verschoningsrecht van de advocaat vallen. Het is weliswaar waarschijnlijk dat zich onder al die enveloppen één bevindt die geprivilegieerde informatie bevat, maar die waarschijnlijkheid maakt niet dat ten aanzien van één van de enveloppen het redelijke vermoeden bestaat dat het verschoningsrecht zich daarover uitstrekt.

Onder de voorgestelde wettelijke regeling is in deze situatie geen sprake van een verbod tot kennisneming als bedoeld in artikel 2.7.61a. Opsporingsambtenaren mogen dus van de inhoud van de enveloppen kennisnemen. Pas als zij daarbij stuiten op de envelop waarover de verdachte het had, ontstaat het redelijke vermoeden dat die

envelop onder het verschoningsrecht valt, zodat (verdere) kennisneming van de inhoud van die envelop is uitgesloten. Het is dus niet nodig om de tien dozen eerst te “filteren” op geprivilegieerde informatie. Daarbij komt dat die filtering, als men zou menen dat deze in dit geval is vereist, niet door een opsporingsambtenaar kan worden uitgevoerd, want voorselectie is in dit geval niet mogelijk zonder (behoedzaam) kennis te nemen van de inhoud van de enveloppen. De rechter-commissaris zou in dat geval de tien verhuisdozen onder zijn hoede krijgen met het verzoek die ene envelop te vinden. Onder de nieuwe wettelijke regeling is inschakeling van de rechter-commissaris in dit geval dus niet vereist.

Met de stelling dat voorafgaande filtering door de rechter-commissaris niet vereist is, is niet gezegd dat aan de bewering van de verdachte geheel voorbij kan worden gegaan. De in de voorgestelde wettelijke regeling opgenomen algemene zorgplicht van artikel 2.7.57a brengt mee dat opsporingsambtenaren bij het doorzoeken van de dozen en het openen van de enveloppen de nodige behoedzaamheid moeten betrachten, zodat – als op een gegeven moment de door de verdachte bedoelde envelop wordt geopend – voorkomen wordt dat (1) van meer informatie wordt kennisgenomen dan nodig is om vast te stellen dat het verschoningsrecht zich daarover vermoedelijk uitstrekt en dat (2) meer dan één opsporingsambtenaar daarvan kennisneemt. Denkbaar is dat het onderzoek van de dozen in eerste instantie wordt opgedragen aan een opsporingsambtenaar die geen deel uitmaakt van het opsporingsteam dat het onderzoek verricht. Dit zou een vorm van voorselectie genoemd kunnen worden, maar dat is dan niet een voorselectie die noodzakelijk is vanwege het verbod op kennisneming in artikel 2.7.61a. Die voorselectie is dan een vertaling van de zorgplicht van artikel 2.7.57a, die meebrengt dat geen grotere inbreuk op het verschoningsrecht wordt gemaakt dan nodig is.

Stel: de verdachte geeft bij de doorzoeking aan dat in de tien verhuisdozen met enveloppen één envelop zit waarop “correspondentie advocaat” staat. In dat geval bestaat het redelijk vermoeden ten aanzien van die envelop. Daarvan mag de opsporingsambtenaar geen kennis nemen. Van de andere enveloppen mag de opsporingsambtenaar dat wel. De voorselectie bestaat hier uit het selecteren van die envelop.

Wat met betrekking tot hierboven gegeven analoge voorbeeld is betoogd, geldt evenzeer als het gaat om een grote hoeveelheid digitale gegevens die door opsporingsambtenaren zijn overgenomen of die op bevel aan opsporingsambtenaren zijn verstrekt. Een wezenlijk verschil is er niet. Als degene onder wie de gegevens zijn overgenomen beweert dat zich in de bulkgegevens ook geprivilegieerde gegevens bevinden, brengt dat niet mee, ook niet als die bewering aannemelijk is, dat ten aanzien van één of meer van de gegevens uit de bulk het redelijke vermoeden bestaat dat dat gegeven onder het verschoningsrecht valt. Ten aanzien van geen van de gegevens in de bulk geldt dus een op artikel 2.7.61a gebaseerd kennisnemingsverbod. Iets anders is dat de zorgplicht van artikel 2.7.57a in dit geval meebrengt dat een vorm van voorselectie aangewezen is. Hoe adequaat die voorselectie kan zijn, hangt in sterke mate af van de informatie die wordt verstrekt door de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen. Als deze concreet aangeeft wie de functioneel verschoningsgerechtigde is en van welk informatiekanaal gebruik is gemaakt, kan de voorselectie de vorm aannemen van automatische uitfiltering. De vermoedelijk geprivilegieerde gegevens kunnen in dat geval zo goed als allemaal worden uitgefilterd zonder dat van die gegevens wordt kennisgenomen (vergelijk de hierboven weergegeven analoge voorbeeld van de envelop waarop “correspondentie advocaat” staat). Ten aanzien van die uitgefilterde gegevens bestaat vervolgens wel een redelijk vermoeden dat zij onder het verschoningsrecht vallen. Kennisneming daarvan is niet toegestaan, tenzij de rechter-commissaris anders beslist.

Als degene onder wie de gegevens zijn overgenomen niet concreet aangeeft wie de verschoningsgerechtigde is en van welke informatiekanaal gebruik is gemaakt, kan automatische uitfiltering maar in beperkte mate uitkomst brengen. Dat probleem kan niet op het bord van de opsporing worden gelegd. De algemene zorgplicht van artikel 2.7.57a vraagt van politie en justitie namelijk niet het onmogelijke. Zij zijn alleen gehouden tot datgene wat redelijkerwijs – met een redelijke inspanning – mogelijk is. Dat betekent dat in een dergelijk geval geaccepteerd moet worden dat de kans groot is dat zich onder de niet-uitgefilterde gegevens geprivilegieerde gegevens bevinden. Dat staat aan (behoedzame) kennisneming van die gegevens niet in de weg. Ten aanzien van geen van de overgebleven gegevens bestaat immers het redelijke vermoeden dat zij onder enig verschoningsrecht vallen. Dat vermoeden kan pas ontstaan na (een beperkte) kennisneming van het desbetreffende gegeven. En pas als dat vermoeden ontstaat, geldt een verbod tot verdere kennisneming.

Het voorgaande maakt duidelijk dat de benaderingswijze in de voorgestelde wettelijke regeling niet overeenkomt met wat momenteel in de praktijk voor juist wordt gehouden en wat in die praktijk zoveel problemen veroorzaakt. Zoals hierboven aangegeven lijkt in de praktijk als uitgangspunt te worden gehanteerd dat van een bulk aan gegevens geen kennis mag worden genomen zolang niet met voldoende zekerheid vaststaat dat zich daaronder geen geprivilegieerde gegevens bevinden. In de voorgestelde wettelijke regeling is het andersom: van een bulk aan gegevens mag worden kennisgenomen behalve voor zover ten aanzien van specifieke gegevens uit die bulk

het redelijke vermoeden bestaat dat die gegevens geprivilegieerd zijn. In die benadering hoeft veel minder vaak een beroep op de rechter-commissaris te worden gedaan dan in de huidige praktijk gebruikelijk is.

De werking van de voorgestelde wettelijke regeling kan verder worden verduidelijkt aan de hand van een voorbeeld dat door het openbaar ministerie bij een overleg over dit wetsvoorstel is ingebracht en dat als volgt luidt: "(...) bij een bedrijfszoeking wordt de digitale bedrijfsadministratie in beslag genomen. Na de zoeking wordt voldoende concreet en onderbouwd aangevoerd dat zich in de in beslag genomen bedrijfsadministratie, van enkele gigabytes groot, ook geheimhoudersgegevens bevinden van diverse advocaten en notarissen uit binnen- en buitenland. Het OM wil de rechter-commissaris vragen die filtering uit te voeren, nu niet bekend is om welke geheimhouders het precies gaat en een automatische filtering waarschijnlijk te veel vals-positieven zou opleveren. Het OM geeft daarbij aan dat het met name geïnteresseerd is in de kasadministratie in een specifieke periode. Voor zover er gegevens worden aangetroffen van geheimhouders, verlangt het OM daar geen beslissing tot kennisneming van."

In dit, aan de huidige praktijk ontleende, voorbeeld wenst het openbaar ministerie dat de rechter-commissaris filtert omdat niet bekend is om welke verschoningsgerechtigden het precies gaat. In de voorgestelde regeling maakt de omstandigheid dat niet precies duidelijk is wie de functioneel verschoningsgerechtigden zijn echter dat ten aanzien van de hele bulk gegevens niet het redelijke vermoeden bestaat dat zij onder enig verschoningsrecht vallen. Sterker nog, die omstandigheid maakt dat er maar weinig gegevens zullen zijn ten aanzien waarvan na automatische uitfiltering (voor zover die mogelijk is) het redelijke vermoeden bestaat dat enig verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Van alle andere (niet uitgeselecteerde) gegevens mag in de nieuwe regeling dus (behoedzaam) worden kennisgenomen. Als die kennisneming ten aanzien van een specifiek gegeven het redelijke vermoeden doet rijzen dat het verschoningsrecht in het geding is, is verdere kennisneming van dat gegeven niet toegestaan. Onder de nieuwe voorgestelde wettelijke regeling is het in dit voorbeeld van de inbeslaggenomen bedrijfsadministratie dus niet nodig de rechter-commissaris in te schakelen.

Opgemerkt kan worden dat de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen het in dit geval grotendeels in eigen hand heeft of van de geprivilegieerde informatie wordt kennisgenomen. Hij kan er immers voor kiezen om wél te preciseren om welke verschoningsgerechtigde het gaat. Het argument dat de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen die informatie niet mag verstrekken omdat die informatie onder het verschoningsrecht valt, gaat daarbij niet op. Juist is dat deze persoon naar geldend recht niet verplicht is om de informatie te verstekken, maar hij is vrij om dat wel te doen. Op hem rust geen geheimhoudingsplicht. Daar komt bij dat het moeilijk anders kan dan dat de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen enige geprivilegieerde informatie prijsgeeft als hij aannemelijk wil maken dat het verschoningsrecht in het geding is. In het gegeven voorbeeld maakt betrokkene gewag van "diverse advocaten en notarissen in binnen- en buitenland". Daarmee geeft hij te kennen dat hij met al die verschoningsgerechtigden een hulpverleningsrelatie heeft. Zo ook geeft de verdachte die stelt dat zich in een bij hem inbeslaggenomen envelop correspondentie met zijn advocaat bevindt, prijs dat hij een hulpverleningsrelatie met die bij name genoemde advocaat heeft of had. Als hij daarvan geen melding had gemaakt, was van een redelijk vermoeden geen sprake geweest. Gezegd kan worden dat in de aard der zaak besloten ligt dat hetgeen waartoe opsporingsambtenaren in redelijkheid zijn gehouden afhankelijk is van de informatie die door de persoon onder wie de gegevens zijn overgenomen, wordt verstrekt.

In het hierboven weergegeven voorbeeld wordt ook gesteld dat automatische filtering waarschijnlijk teveel vals-positieven zou opleveren. Dat echter is geen argument om de rechter-commissaris met de filtering te belasten. Als de automatische filtering ertoe zou leiden dat naar verwachting een groot deel van de uitgefilterde gegevens niet onder enig verschoningsrecht vallen, kan niet worden gezegd dat ten aanzien van de uitgefilterde gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat het verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Onduidelijk is dan namelijk nog steeds om welke gegevens het gaat. Pas als het aantal vals-positieven naar verwachting beperkt is, bestaat ten aanzien van de uitgefilterde gegevens het bedoelde vermoeden. En pas dan kan er reden zijn om het oordeel van de rechter-commissaris in te roepen.

In het aangedragen voorbeeld wordt ook nog gesteld dat het openbaar ministerie vooral geïnteresseerd is in de kasadministratie in een specifieke periode. Dat kan een reden opleveren om niet te kiezen voor het uitfilteren van de geprivilegieerde gegevens, maar om te filteren op relevantie. Als op die manier de gegevens die betrekking hebben op de bedoelde kasadministratie uit de bulk gevist kunnen worden, is er geen reden om de rechter-commissaris in te schakelen.

Al met al kan worden gesteld dat de voorgestelde wettelijke regeling van een geheel andere benaderingswijze uitgaat – en moet uitgaan – dan nu in de praktijk gehanteerd. Het redelijke vermoeden is betrokken op specifieke gegevens en niet op de bulk gegevens in zijn geheel. Alleen als ten aanzien van een bepaald gegeven het redelijk vermoeden bestaat dat dit gegeven geprivilegieerd is, staat artikel 2.7.61a aan kennisneming van dat gegeven in de weg. Selectie c.q. filtering is in dat voorstel een verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie, die door opsporingsambtenaren wordt uitgevoerd. De rechter-commissaris behoeft alleen te worden ingeschakeld

– en kán in dat voorstel zelfs alleen dan worden ingeschakeld – wanneer het openbaar ministerie kennis wil nemen van uitgefilterde gegevens waarover het redelijk vermoeden zich uitstrekt dan wel wanneer het openbaar ministerie een nadere filtering door de rechter-commissaris uitgevoerd wil zien in een situatie waarin na filtering een geselecteerde hoeveelheid gegevens overblijft waarbij aannemelijk is dat het redelijke vermoeden zich over het overgrote deel van die gegevens uitstrekt.

Kortom, het gaat om een wijziging ten opzichte van de huidige praktijk en naar het zich laat aanzien ook ten opzichte van de rechtspraak van de Hoge Raad. Daarin lijkt het redelijk vermoeden namelijk betrokken te worden op de vraag of zich ‘tussen’ een grote hoeveelheid gegevens geprivilegieerd materiaal bevindt (zie ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.1). De nieuwe denkrichting brengt mee dat de filtering van bulkgegevens minder krampachtig behoeft te worden vormgegeven dan nu in de praktijk gebruikelijk lijkt te zijn. In de huidige praktijk bestaat kennelijk het beeld dat absoluut niet van de hele bulk aan gegevens mag worden kennis genomen als zich daartussen mogelijk geprivilegieerd materiaal bevindt. Het redelijk vermoeden in het onderhavige voorstel betreft alleen de specifieke gegevens zelf, hetgeen mogelijk afwijkt van de benadering van de Hoge Raad, die weliswaar eist dat het redelijk vermoeden ‘op een voldoende concrete aanleiding’ moet zijn gestoeld, maar waarbij niet duidelijk is of daarmee hetzelfde wordt bedoeld (zie ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.2). De consequentie van de ontwikkelde denkrichting is dat de filtering, voor zover die nodig is, maar voor een beperkt deel door de rechter-commissaris gebeurt, namelijk dat deel waarbij een redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over die specifieke gegevens uitstrekt. De voorselectie verschuift naar het openbaar ministerie en de opsporing.

3.3.2 Algemene zorgplicht

In de voorgestelde regeling is een centrale rol weggelegd voor artikel 2.7.57a. De Hoge Raad overweegt in zijn prejudiciële beslissing dat de belangen die met het verschoningsrecht zijn gemoeid, het noodzakelijk maken dat politie en justitie doen wat nodig is om inbreuken op het verschoningsrecht zoveel mogelijk te voorkomen. Deze verplichting voor politie en justitie bestaat niet alleen als dit vermoeden al op het moment van de verkrijging aanwezig is, maar ook zodra dit vermoeden op een later moment ontstaat (zie ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.1). In artikel 2.7.57a is dit algemene uitgangspunt gecodificeerd. Het artikel vervult twee functies. Het fungeert in de eerste plaats als leidraad bij de uitleg en toepassing van de andere bepalingen uit Titel 7.5 van Boek 2. In die bepalingen is het algemene uitgangspunt op bepaalde punten geconcretiseerd. Zo is in artikel 2.7.59 een specifieke regeling getroffen voor het geval een kantoor of een woning van een functioneel verschoningsgerechtigde wordt doorzocht. Wat het algemene uitgangspunt in dit geval concreet inhoudt, is dus te vinden in artikel 2.7.59. Het is dan ook niet zo dat artikel 2.7.57a de in art. 2.7.59 gegeven regeling verzwakt. Wel geeft het artikel de ratio legis van de regeling weer, en kan daarom in zoverre houvast bieden bij eventuele uitlegvragen die mochten rijzen.

Art. 2.7.57a vervult in de tweede plaats de functie van vangnet. Doordat het uitgangspunt in de wet is vastgelegd, is een uitputtende regeling van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht niet nodig. Zo geeft Titel 7.5 van Boek 2 wel een specifieke regeling voor het geval het kantoor of woning van een functioneel verschoningsgerechtigde wordt doorzocht, maar niet een regeling voor het geval een functioneel verschoningsgerechtigde als verdachte wordt aangehouden. Op de vraag of in dat geval de aktenas die de functioneel verschoningsgerechtigde met zich voert mag worden onderzocht, moet het antwoord gezocht worden aan de hand van artikel 2.7.57a.

Met het wettelijk bestanddeel ‘zoveel mogelijk’ in artikel 2.7.57a wordt uitvoering gegeven aan enkele aanbevelingen van het hierboven genoemde WODC-onderzoek. In deze bewoordingen ligt besloten dat het gaat om een inspanningsverplichting van politie en justitie, niet om een resultaatsverplichting. Daarin ligt ook besloten dat de inspanningen die van politie en justitie worden verwacht, bepaald worden door hetgeen redelijk kan worden genoemd. Verwacht wordt alleen wat redelijkerwijze kan worden geleverd. In die benadering ligt een belangenafweging besloten. Het belang van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht moet tot op zekere hoogte afgewogen worden tegen het belang dat het politieke en justitiële apparaat niet wordt overbelast. Het beslag dat de bedoelde inspanningen leggen op de capaciteit van politie en justitie moet dus in redelijke verhouding staan tot het resultaat (het surplus aan bescherming) dat van die inspanningen verwacht mag worden. Deze invulling van de inspanningsverplichting geldt zowel voor de vergaring van informatie als voor de kennisneming van vergaarde informatie.

Het voorgaande brengt mee dat het ideaal van een perfecte filtering niet behoeft te worden nagestreefd en daarom ook niet wordt voorgeschreven.

Het genoemde WODC-onderzoek laat zien dat de houding van betrokken autoriteiten in andere systemen, te weten die van Duitsland, Zwitserland, Frankrijk, Engeland en Wales, minder gericht is op de realisering van een foutloos filteringsproces dan in Nederland het geval is. Aanvaard wordt dat een dergelijk foutloos proces nu eenmaal niet kan worden gerealiseerd. Het is wenselijk dat ook in ons land enige afstand wordt genomen van het idee dat het mogelijk is een ideaalmodel te bereiken van een waterdicht systeem en een perfecte filtering. In dit verband kan erop worden gewezen dat aan de bescherming van het functioneel verschoningsrecht bijdraagt dat geprivilegieerde gegevens niet door de zittingsrechter (voor het bewijs) tegen de verdachte mogen worden gebruikt. Die aanvullende waarborg maakt dat het voor de politie en het openbaar ministerie doorgaans niet lonend is om het opsporingsonderzoek te richten op het verzamelen van verschoningsgerechtigd materiaal. Bij die stand van zaken is hun belang vooral gelegen in het vinden van een effectieve manier om het opsporingsonderzoek te kunnen voortzetten zonder kennisneming van zulk materiaal.

Van belang bij de vraag wat in redelijkheid van politie en justitie verwacht mag worden is voorts de mate waarin functioneel verschoningsgerechtigden zelf de vertrouwelijkheid van hun communicatie waarborgen. In het eerdergenoemde WODC-onderzoek adviseren de onderzoekers het versterken van de verantwoordelijkheid van de geheimhouder. Zij benadrukken de gedeelde verantwoordelijkheid: aan de ene kant dient de overheid redelijke maatregelen te nemen ter voorkoming van schendingen van het verschoningsrecht, maar de geheimhouder dient aan de andere kant op adequate wijze inzichtelijk maken dat materiaal vertrouwelijk is (zeker buiten eventuele concreet aangewezen en geëigende communicatiekanalen).

3.3.3 Selectie/filteringsprocedure

Van belang bij de selectieprocedure is de nieuwe benaderingswijze van het concrete redelijk vermoeden. Het redelijke vermoeden, bedoeld in het eerste lid van artikel 2.7.61a, heeft betrekking op bepaalde voorwerpen of gegevens. Bij een wens tot kennisneming is het openbaar ministerie tot de inschakeling van de rechter-commissaris verplicht. In geval van een verzameling voorwerpen of gegevens is sprake van een dergelijk vermoeden als ten aanzien van het overgrote deel van de tot deze verzameling behorende afzonderlijke voorwerpen of gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Ook in dat geval moet de rechter-commissaris worden ingeschakeld wanneer het openbaar ministerie van de gegevens kennis wenst te nemen. Deze nieuwe benaderingswijze heeft tot gevolg dat de filtering, voor zover deze nodig is, slechts voor een beperkt deel door de rechter-commissaris geschiedt.

Inbeslaggenomen voorwerpen en overgenomen of op bevel verstrekte gegevens mogen worden geselecteerd en gefilterd door opsporingsambtenaren onder leiding en verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie. Ook als wordt beweerd dat zich tussen die voorwerpen of gegevens geprivilegieerd materiaal bevindt. Dat brengt namelijk niet mee dat, ook als die bewering aannemelijk is, ten aanzien van die voorwerpen of gegevens het concrete redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Er geldt dan geen kennisnemingsverbod ten aanzien van die aan die voorwerpen te ontfangen informatie en die gegevens. Wel moet gelet op de zorgplicht van artikel 2.7.57a de nodige behoedzaamheid worden betracht door de opsporingsambtenaren, zodat voorkomen wordt dat van meer informatie of gegevens wordt kennisgenomen dan noodzakelijk is voor de vaststelling dat sprake is van het redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt én dat die noodzakelijke kennisneming beperkt blijft tot één opsporingsambtenaar. Een voorselectie kan dus – indien mogelijk – aangewezen zijn, maar hoe goed deze voorselectie kan worden gemaakt is afhankelijk van bijvoorbeeld door de verdachte verstrekte informatie over wie de functioneel verschoningsgerechtigde is en van welk communicatiemiddel gebruik is gemaakt.

Als concreet kan worden aangegeven waar het geprivilegieerd materiaal zich bevindt, kunnen deze aan voorwerpen te ontfangen informatie of gegevens nagenoeg worden uitgefilterd zonder dat daarvan kennis wordt genomen. Ten aanzien van deze specifieke aan voorwerpen te ontfangen informatie of gegevens bestaat het concreet redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Kennisneming daarvan is niet toegestaan (zie artikel 2.7.61a), tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Dit is het geval wanneer de rechter-commissaris oordeelt dat het functioneel verschoningsrecht zich niet daarover uitstrekt of op de gronden genoemd in artikel 2.7.61, eerste lid, te weten als (a) de functioneel verschoningsgerechtigde toestemming geeft voor kennisname, (b) de rechter-commissaris oordeelt dat bij het verschoningsrecht als bedoeld in artikel 1.6.7 zeer uitzonderlijke omstandigheden maken dat het belang van de waarheidsvinding in een bepaald geval zwaarder weegt dan het maatschappelijk belang of (c) de rechter-commissaris oordeelt dat bij het journalistiek verschoningsrecht als bedoeld in artikel 1.6.8 anders aan een zwaarder wegend belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht.

Mochten er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen bestaan dat zich in een verzameling gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, draagt de officier van justitie er zorg voor dat een selectie plaatsvindt op zodanige wijze dat de kennisneming van die gegevens beperkt blijft tot hetgeen voor die selectie noodzakelijk is. De selectie vindt zo mogelijk plaats door middel van automatische filtering (zie artikel 2.7.61b, eerste lid).

Indien niet concreet kan worden aangegeven waar het geprivilegieerd materiaal zich bevindt of niet dusdanig concreet dat een zekere voorselectie kan worden gemaakt, dan kan (automatische) filtering maar in beperkte mate uitkomst bieden. Geaccepteerd moet worden dat een grote kans aanwezig is dat zich onder de niet-uitgefilterde gegevens geprivilegieerde gegevens bevinden. Dat staat aan (behoedzame) kennisneming van die gegevens niet in de weg. Ten aanzien van geen van de overgebleven gegevens bestaat immers het redelijke vermoeden dat zij onder enig verschoningsrecht vallen. Dat vermoeden kan pas ontstaan na (een beperkte) kennisneming van het desbetreffende gegeven. Pas als dat vermoeden ontstaat, geldt een verbod tot verdere kennisneming.

3.3.4 Beoordelingsprocedure

De rechter-commissaris beslist op vordering van de officier van justitie over de kennisneming (artikel 2.7.62, eerste lid). De officier van justitie moet de vordering tot het inschakelen van de rechter-commissaris alleen doen en mag dit zelfs alleen doen indien hij van oordeel is dat een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a bestaat en hij van oordeel is dat kennisneming van de gegevens of van de aan de voorwerpen te ontlelen informatie in het belang van het onderzoek is. Als bijvoorbeeld de verdachte verklaart dat de bij hem aangetroffen brief van zijn advocaat is, zal die brief, als ondanks die verklaring tot inbeslagneming ervan wordt overgegaan, aan het oordeel van de rechter-commissaris moeten worden onderworpen. Voor andere geschriften die bij de verdachte worden aangetroffen, geldt dat niet. Of als bijvoorbeeld de verdachte stelt dat op de bij hem aangetroffen computer correspondentie staat met zijn advocaat. Als dan die correspondentie door middel van zoektermen wordt geselecteerd en ter beoordeling aan de rechter-commissaris wordt voorgelegd, is er geen bezwaar tegen dat van de overige gegevens wordt kennisgenomen. Ten aanzien van die gegevens bestaat immers geen redelijk vermoeden dat het verschoningsrecht zich daartoe uitstrekt.

Selectie of filtering door de rechter-commissaris is alleen nodig als het redelijk vermoeden bestaat dat het overgrote deel van een verzameling voorwerpen of gegevens onder het functioneel verschoningsrecht valt. In dat geval moet de rechter-commissaris uitmaken ten aanzien van welke specifieke voorwerpen of gegevens het redelijk vermoeden daadwerkelijk bestaat. Bij die selectie mag de rechter-commissaris kennisnemen van de voorwerpen of gegevens die tot de bedoelde verzameling behoren.

Inschakeling van de rechter-commissaris geschiedt door een vordering van de officier van justitie (artikel 2.7.62, tweede lid). In twee gevallen moet daarop een uitzondering worden gemaakt. Het eerste geval doet zich met name voor als het kantoor van de verschoningsgerechtigde onder leiding van de rechter-commissaris wordt doorzocht. Het is denkbaar dat de rechter-commissaris bij de uitoefening van andere hem in Titel 7.7 toegekende bevoegdheden stuit op mogelijk geprivilegieerde gegevens. Het uitzonderingsgeval moet daarom niet beperkt worden tot doorzoekingen. Het tweede uitzonderingsgeval doet zich voor als de zittingsrechter de rechter-commissaris opdracht geeft om over de kennisneming te beslissen. Dit komt met name voor in beklaagprocedures waarin de afgeleid verschoningsgerechtigde opkomt tegen de inbeslagneming of overneming van geprivilegieerde voorwerpen of gegevens. Zie bijvoorbeeld HR 25 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2418.

De rechter-commissaris beslist niet dan nadat hij de functioneel verschoningsgerechtigde zo mogelijk in staat heeft gesteld zijn standpunt kenbaar te maken (artikel 2.7.62, derde lid). De rechter-commissaris kan beslissen dat de functioneel verschoningsgerechtigde wordt gehoord buiten aanwezigheid van anderen. Van het inwinnen van dat standpunt kan worden afgezien als dat ondanks inspanningen daartoe niet binnen afzienbare tijd mogelijk blijkt te zijn. Dan kan bijvoorbeeld het geval zijn als het gaat om functioneel verschoningsgerechtigden in het buitenland die zich niet kenbaar hebben gemaakt. Dit ligt besloten in 'zo mogelijk'. Dit moet worden uitgelegd als redelijkerwijs mogelijk. Het inwinnen van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde kan de rechter-commissaris ook achterwege laten indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist (artikel 2.7.62, vijfde lid). Te denken valt aan een strafrechtelijk onderzoek waarbij heimelijke bevoegdheden worden ingezet.

De rechter-commissaris kan zich ten behoeve van zijn beslissing laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort (artikel 2.7.62, vierde lid). De rechter-commissaris wint in ieder geval het advies van een vertegenwoordiger in indien hij

overweegt om, in afwijking van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde of zonder dat deze zijn standpunt kenbaar heeft gemaakt, te beslissen dat van de gegevens en de aan het voorwerp te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen. Het gaat bijvoorbeeld om gevallen waarin de rechter-commissaris voornemens is te beslissen tot kennisneming, terwijl aan de functioneel verschoningsgerechtigde diens standpunt niet kan worden gevraagd omdat het niet is gelukt met deze in contact te komen. Ook kan worden gedacht aan situaties waarin vanwege het heimelijke karakter van de inzet van de bevoegdheid het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde niet kan worden ingewonnen. De voorlichting door een vertegenwoordiger is in deze gevallen van belang om bijvoorbeeld de rechter-commissaris expliciet te wijzen op het normenkader van de beroepsgroep dat in het concrete geval van toepassing kan zijn.

Indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist kan de rechter-commissaris niet alleen het raadplegen van de functioneel verschoningsgerechtigde zelf achterwege laten, maar ook het laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort (artikel 2.7.62, vijfde lid). De rechter-commissaris stelt het voor het nemen van zijn beslissing het onderzoek van de desbetreffende voorwerpen en gegevens zo mogelijk uit totdat het beletsel van het onderzoeksbelang is weggefallen. Met 'zo mogelijk' wordt uitgedrukt dat de plicht om het onderzoek uit te stellen niet absoluut is. Er kunnen zich situaties voordoen waarin zwaarwegende belangen zich tegen uitstel verzetten. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als de veiligheid van de undercover optredende opsporingsambtenaar ernstig gevaar loopt.

Alleen de rechter-commissaris kan voor zover dat voor het nemen van de beslissing noodzakelijk is, kennisnemen van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie (artikel 2.7.62, zesde lid). De rechter-commissaris kan zich bij het onderzoek van de voorwerpen en gegevens laten bijstaan door andere functionarissen, mits gewaarborgd blijft dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt. Daarover worden bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld (artikel 2.7.62a). Indien de rechter-commissaris in gebreke blijft te beslissen kan hem op verzoek van de functioneel verschoningsgerechtigde of op vordering van de officier van justitie door de rechtbank een termijn worden gesteld waarbinnen een beslissing wordt genomen (artikel 2.7.62, zevende lid). Het onderzoek op die zitting vindt achter gesloten deuren plaats (artikel 2.7.62, achtste lid).

3.3.5 Bewaarplicht en verslaglegging

Artikel 2.7.62b, eerste lid, schrijft voor dat de officier van justitie ervoor moet zorgdragen dat gegevens ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt worden bewaard en wel op zodanige wijze dat daarvan door anderen dan de rechter-commissaris geen kennis kan worden genomen. Die bewaarplicht geldt zowel in het geval de officier de desbetreffende gegevens aan de rechter-commissaris ter beoordeling heeft voorgelegd of voornemens is dat te doen als in het geval de officier van justitie geen beoordeling door de rechter-commissaris vordert omdat kennisneming van de gegevens bij gebrek aan relevantie niet in het belang van het onderzoek is of omdat niet te verwachten valt dat de rechter-commissaris anders zal beslissen als bedoeld in artikel 2.7.61a, eerste lid. De bewaarplicht blijft bestaan nadat de rechter-commissaris heeft beslist dat van de gegevens geen kennis mag worden genomen. Anders dan naar geldend recht het geval is met onder meer gegevens die op vordering zijn verstrekt (het huidige artikel 126aa, tweede lid), vindt vernietiging van de gegevens dus niet plaats. De bewaring moet op zodanige wijze geschieden dat daarvan door opsporingsambtenaren geen kennis kan worden genomen, maar die ontoegankelijk making mag niet worden geëffectueerd door middel van vernietiging. De redenen daarvoor zijn de volgende. Voor de beoordeling van de gegevens waarvan kennis mag worden genomen omdat zij niet onder het functioneel verschoningsrecht vallen en ook niet het vermoeden bestaat dat dit het geval is, kan kennisneming van de context gewenst zijn. Denkbaar is dat de verdediging aanvoert dat de gegevens in een ander licht komen te staan als de gegevens die buiten het onderzoek zijn gehouden, bij de beoordeling worden betrokken. Vernietiging van buiten het onderzoek gehouden gegevens maakt de beoordeling van een dergelijk verweer onmogelijk. Een tweede reden is dat de verdediging het verweer kan voeren dat gegevens die door de officier buiten het onderzoek zijn gehouden omdat zij naar zijn oordeel relevantie missen, voor de verdachte onlastende informatie bevatten of kunnen bevatten en dus ten onrechte van kennisneming zijn uitgesloten. Beoordeling van dat verweer is niet mogelijk als de desbetreffende gegevens zijn vernietigd. Een derde reden is gelegen in het feit dat de officier van justitie kan terugkomen op zijn aanvankelijke oordeel dat het belang van het onderzoek niet vergt dat van de gegevens wordt kennisgenomen. Als die gegevens inmiddels zijn vernietigd, is het niet mogelijk die gegevens alsnog ter beoordeling aan de rechter-commissaris voor te leggen.

Van de ontoegankelijk making waarmee de op artikel 2.7.62b gebaseerde bewaarplicht gepaard moet gaan, moet onderscheiden worden de ontoegankelijk making die voortvloeit uit artikel 2.7.61b, eerste lid. Dat laatstgenoemde

artikellid heeft betrekking op een verzameling gegevens ten aanzien waarvan aanwijzingen bestaan dat zich daarin gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Vereist is dan een selectie die op zodanige wijze plaatsvindt dat de kennisneming van die gegevens tot het noodzakelijke beperkt blijft. Dit impliceert dat de verzameling gegevens zolang de selectie nog niet heeft plaatsgevonden op zodanige wijze moet worden bewaard dat die gegevens niet toegankelijk zijn voor andere opsporingsambtenaren dan die met de selectie zijn belast. Nadat de selectie heeft plaatsgevonden vallen de uitgeselecteerde gegevens ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bleek te bestaan dat zij geprivilegieerd zijn onder de bewaarplicht van artikel 2.7.62b. Uit het een en ander volgt dat er sprake is van een verschil in regime. Van de gegevens die op grond van artikel 2.7.62b worden bewaard mag alleen worden kennisgenomen als de rechter-commissaris die kennisgeving toestaat, van de in artikel 2.7.61b bedoelde verzameling gegevens mag, zij het beperkt, kennisgenomen worden door een opsporingsambtenaar. Het verschil in juridische grondslag en het daaruit voortvloeiende verschil in regime sluit intussen niet uit dat de bewaring in beide gevallen feitelijk op dezelfde wijze plaatsvindt. Daarover worden regels gesteld bij de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 1.7.61b, tweede lid, en artikel 2.7.62b, vierde lid.

De gevolgde selectieprocedure en de wijze waarop de gegevens worden bewaard dienen transparant en controleerbaar te zijn. Dat vraagt om verslaglegging. Die verslaglegging is ook nodig als een opsporingsambtenaar incidenteel – dat wil zeggen niet in het kader van een voorselectie – stuit op vermoedelijk geprivilegieerde gegevens en die gegevens daarom buiten het onderzoek houdt. De vraag is hoe die verslaglegging vorm dient te krijgen. Die vraag klemmt nu uit een in 2026 gewezen arrest van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2026:171) lijkt te moeten worden afgeleid dat een “proces-verbaal van vernietiging” aan het procesdossier moet worden toegevoegd. Nu vindt, zoals hiervoor is uiteengezet, onder het nieuwe wetboek geen vernietiging meer plaats, maar de vraag is wel of van de vereiste selectie en ontoegankelijkmaking proces-verbaal moet worden opgemaakt en zo ja, of dat proces-verbaal dan bij de processtukken moet worden gevoegd. Dat laatste is bezwaarlijk als het desbetreffende proces-verbaal precieze informatie bevat over de gegevens die buiten het onderzoek zijn gehouden omdat zij vermoedelijk geprivilegieerd zijn en over de gronden waarop het bedoelde vermoeden is gebaseerd. De voeging bij de processtukken is dan in strijd met de ratio legis van de regeling. Gegevens waarvan geen kennis mag worden genomen komen dan immers in het procesdossier terecht. De algemene zorgplicht van artikel 2.7.57a vraagt om een wijze van verslaglegging die zoveel mogelijk voorkomt dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht. Hoe dat gestalte moet krijgen is onderwerp van de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 2.7.61b, tweede lid, en artikel 2.7.62b, vierde lid. De daarin te geven regeling zal langs de volgende lijnen worden opgebouwd. De algemene verbaliseringsplicht van artikel 2.1.10 brengt mee dat, als een vorm van selectie heeft plaatsgevonden, daarvan in een proces-verbaal melding wordt gemaakt. Dat proces-verbaal moet daarbij ook vermelden op welke wijze is geselecteerd (bijvoorbeeld al dan niet automatisch) en of de selectie ertoe heeft geleid dat gegevens als vermoedelijk geprivilegieerd zijn aangemerkt. Als dat laatste het geval is zal het proces-verbaal uitsluitel moeten geven over de vraag of met betrekking tot die gegevens gehandeld is overeenkomstig artikel 2.7.62b. Een vergelijkbare verbaliseringsplicht geldt als incidenteel mogelijk geprivilegieerd materiaal wordt aangetroffen. Bij dit alles geldt dat bij de wijze van verbalisering rekening wordt gehouden met het legitieme belang dat inbreuk op het functioneel verschoningsrecht zoveel mogelijk wordt vermeden. Vermeden moet daarom worden dat in het proces-verbaal informatie wordt opgenomen die inzicht geeft in de aard en de inhoud van de gegevens die buiten het onderzoek zijn gehouden. Dat kan ook betekenen dat geen melding wordt gemaakt van de bij de filtering gebezigde trefwoorden, in het bijzonder als die trefwoorden door een (afgeleid) verschoningsgerechtigde zijn verschaft. Voorwaarde bij dit alles is wel dat voorzien is in verslaglegging op andere wijze. Een vergelijkbare werkwijze wordt ook in andere gevallen gevolgd. Zie bijvoorbeeld het verbaliseren onder codenummer door undercoveragenten, of artikel 1.8.11, derde lid, met betrekking tot de belangen van slachtoffers.

Wat de voeging bij de processtukken betreft het volgende. Als terughoudend wordt geverbaliseerd op de wijze als hiervoor is aangegeven, is er geen bezwaar tegen dat het desbetreffende proces-verbaal bij de processtukken wordt gevoegd (de vraag of dat steeds nodig is wordt hier terzijde gelaten). Voor de verslaglegging ‘op andere wijze’ is dit anders. Voeging ervan kan immers betekenen dat geprivilegieerd materiaal in het dossier terechtkomt. Dat moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Die voeging is in de regel ook niet nodig. De hoofdregel is dat alles wat voor de in het kader van de berechting door de rechter te nemen beslissingen redelijkerwijs van belang kan zijn bij de processtukken moet worden gevoegd. Welke gegevens buiten het onderzoek zijn gehouden, op welke wijze is gefilterd en op welke wijze geheimhouderinformatie is bewaard (met inbegrip van de inlogbestanden waarvan sprake is in ECLI:NL:HR:2026:171), is zelden relevant. Dat is in twee betrekkelijk uitzonderlijke gevallen anders. Het eerste geval is dat de vraag rijst (met name doordat op dit punt verweer wordt gevoerd) dat de selectie tot gevolg heeft gehad dat relevante (voor de verdachte mogelijk ontlastende) informatie ten onrechte buiten het dossier is gehouden of dat de overgebleven gegevens uit hun verband zijn gerukt. Het tweede geval is

dat beweerdelijk ten onrechte kennis is genomen van geprivilegieerde informatie, zodat de vraag is of daaraan een processuele sanctie moet worden verbonden. In deze gevallen kan de verdediging desgewenst om voeging van de verslaglegging bij de processtukken verzoeken, waarbij het dan aan de zittingsrechter is om, zo nodig door tussenkomst van de rechter-commissaris, de betrokken belangen af te wegen. De zittingsrechter kan die voeging ook ambtshalve bevelen.

3.3.6 Rechtsgevolgen (onbedoelde) inbreuken op het functioneel verschoningsrecht

Zoals hierboven is aangegeven gaat de voorgestelde wettelijke regeling uit van een andere afweging tussen het opsporingsbelang en het belang dat met het functioneel verschoningsrecht is gediend. Onder de nieuwe regeling wordt enige afstand genomen van het idee dat het mogelijk is een ideaalmodel te bereiken van een waterdicht systeem en een perfecte filtering. Dit raakt ook aan de vraag wat de rechtsgevolgen zijn van een (onbedoelde) inbreuk op het functioneel verschoningsrecht. In ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.8.2 overweegt de Hoge Raad dat bij de beoordeling of er sprake is van een vormverzuim waaraan rechtsgevolgen moeten worden verbonden, meeweegt in hoeverre de functioneel verschoningsgerechtigde passende maatregelen heeft genomen om zijn informatiehuishouding zo in te richten dat de kans op inbreuken op het functioneel verschoningsrecht zo gering mogelijk blijft, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen. De Hoge Raad had met deze overweging het oog op de vraag of en in hoeverre een overtreding van de procedureregels tot een sanctie moet leiden. In de voorgestelde regeling wordt, in het voetspoor van het WODC-rapport, nog een stap verder gezet. De wijze waarop een verschoningsgerechtigde zijn informatiehuishouding inricht is daarin ook een factor die een rol speelt bij de vraag welke inspanningen in redelijkheid van politie en justitie mogen worden verwacht. Het gaat daarbij dus niet om de vraag welke rechtsgevolgen eventueel onrechtmatig handelen moet hebben, maar om de daaraan voorafgaande vraag of sprake is van onrechtmatig handelen.

In beginsel is van onrechtmatig handelen waarop in de strafzaak een processuele sanctie moet volgen geen sprake in het geval onverhoeds en onbedoeld een inbreuk op het functioneel verschoningsrecht wordt gemaakt, omdat de opsporingsambtenaar in een bulk gegevens stuit op geprivilegieerd materiaal. Of indien tussen tien enveloppen er eentje wordt aangetroffen waarin onverwacht correspondentie met een advocaat blijkt te zitten. Evenmin is van onrechtmatig handelen sprake wanneer onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie een voorselectie heeft plaatsgevonden maar in het vrijgegeven materiaal toch geprivilegieerd materiaal blijkt te zitten dat na behoedzame kennisneming direct ontoegankelijk is gemaakt. Voor het sanctioneren van ongeoorloofde inbreuken op het functioneel verschoningsrecht op de wijze die is voorzien in Boek 4, Titel 3.3, is maar beperkt ruimte. De verdachte wordt door een dergelijk vormverzuim in de regel niet in zijn belang getroffen. Dat is anders als de schending van het verschoningsrecht een hulpverleningsrelatie betreft waarbij het de verdachte zelf is die zich als cliënt tot de functioneel verschoningsgerechtigde heeft gewend. In andere gevallen is een processuele sanctie niet goed denkbaar. Iets anders is dat de bescherming van het functioneel verschoningsrecht kracht wordt bijgezet als bewijsmateriaal waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, categorisch van het bewijs wordt uitgesloten, dus ongeacht de vraag of dat bewijsmateriaal door een schending van het verschoningsrecht is verkregen en ongeacht de vraag of de verdachte door die inbreuk in een door het verschoningsrecht beschermd belang is getroffen. Een bepaling van die strekking is opgenomen in het voorgestelde artikel 4.3.11a.

3.4 Beklagprocedure

De voorgestelde wettelijke regeling volgt in hoofdlijnen de rechtspraak van de Hoge Raad over dit onderwerp. Zij is gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als die aan die rechtspraak ten grondslag liggen. Die rechtspraak wordt daarbij op onderdelen gepreciseerd en aangevuld. Daarbij moet erop worden gewezen dat de voorgestelde wettelijke regeling van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht zoals blijkt uit de hierboven weergegeven filterings- en beoordelingsprocedure verschillen vertoont met die in het huidige wetboek en met de daarop gebaseerde rechtspraak van de Hoge Raad. Hetzelfde geldt voor de regeling van de beklagprocedure in de eerste vaststellingswet, onder meer omdat daarin niet meer kan worden geklaagd over het gebruik van inbeslaggenomen voorwerpen. Die verschillen werken door in de voorgestelde wettelijke regeling met betrekking tot de beklagprocedure.

In de Afdelingen 4.1.1 en 4.1.2 van Boek 6 van de Eerste vaststellingswet (Stb. 2026, 56) is een regeling opgenomen op grond waarvan belanghebbenden zich kunnen beklagen over inbeslagneming en het uitblijven van de teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen en over het overnemen van gegevens, met het oog op teruggave of vernietiging daarvan. Deze regeling biedt – onbedoeld en anders dan het huidige artikel 552a – geen (expliciete) grondslag voor een beklag dat betrekking heeft op inbreuken op het functioneel verschoningsrecht. De in de artikelen 6.4.1 en 6.4.5 opgenomen beklaggronden voorzien daarin namelijk niet.

Artikel 6.4.1, dat betrekking heeft op de inbeslagname van voorwerpen, kent niet langer de mogelijkheid om te klagen over het gebruik van het inbeslaggenomen voorwerp. Onder de wel genoemde beklaggronden is kennisneming van de aan het inbeslaggenomen voorwerp te onttene informatie niet te brengen. Artikel 6.4.5 dat betrekking heeft op overgenomen of op bevel verstrekte gegevens, biedt de mogelijkheid om te klagen over dat overnemen of die verstrekking, maar alleen 'met het oog op de teruggave of de vernietiging van die gegevens'. Een beklag over de kennisneming van geprivilegieerde gegevens is echter niet gericht op de teruggave of de vernietiging van de desbetreffende gegevens. Het gevolg van een geslaagd beklag is namelijk dat van die gegevens niet mag worden kennisgenomen en dat die gegevens daarom op zodanige wijze moeten worden bewaard dat kennisneming niet mogelijk is (zie het voorgestelde artikel 2.7.62b). In de gesignaleerde wettelijke leemte wordt voorzien.

Aan de rechtspraak van de Hoge Raad ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het functioneel verschoningsrecht een recht van (alleen) de functioneel verschoningsgerechtigde is en dat het derhalve aan de verschoningsgerechtigde is om zich op een schending van dat recht te beroepen. In ECLI:NL:HR:2013:BX4284 overwoog de Hoge Raad dat 'alleen de verschoningsgerechtigde zelf in een beklagprocedure als de onderhavige waarin het verschoningsrecht in het geding is, kan worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van art. 552a Sv'. Dat was, zo blijkt uit latere jurisprudentie, te absoluut geformuleerd. Ook anderen dan de verschoningsgerechtigde zelf kunnen onder omstandigheden als belanghebbende worden aangemerkt. Wel is het zo dat het welslagen van een dergelijk beklag afhankelijk is van het standpunt dat de verschoningsgerechtigde inneemt. Als die zich niet op zijn verschoningsrecht wenst te beroepen, dient de klager niet-ontvankelijk te worden verklaard in zijn beklag. Zie onder meer ECLI:NL:HR:2015:3076.

In de genoemde beschikking uit 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BX4284) was het de verdachte die had geklaagd. De rechtbank had hem als belanghebbende aangemerkt omdat 'de (inbeslaggenomen stukken een (cruciale) rol kunnen gaan spelen' in zijn strafzaak. Door dat oordeel haalde de Hoge Raad een streep. Het belang van de verdachte om niet te worden veroordeeld, is niet een belang dat door het verschoningsrecht wordt beschermd. Dat betekent dat de verdachte als zodanig geen belanghebbende kan zijn in de beklagprocedure.

Wie kunnen in een beklagprocedure waarbij het verschoningsrecht in het geding is, wel als belanghebbende worden aangemerkt? In de eerste plaats, zo bleek al uit het voorgaande, de verschoningsgerechtigde zelf. Daarbij moet worden aangetekend dat alleen kan worden geklaagd over de schending van het eigen verschoningsrecht. In ECLI:NL:HR:2013:BV3004 (rov. 4.5.3) overwoog de Hoge Raad dat de klager (een arts) 'geen beroep [kan] doen op een mogelijk aan andere medische beroepsbeoefenaren of instanties toekomend verschoningsrecht'. Dat betekent dat de verschoningsgerechtigde zal moeten aangeven op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft. Anders kan niet worden beoordeeld of hij belang heeft bij de klacht. Over de schending van het verschoningsrecht kan in de tweede plaats worden geklaagd door degene die zich tot de verschoningsgerechtigde heeft gericht voor het verkrijgen van professionele hulp (de patiënt van de arts; de cliënt van de advocaat). Die persoon kan de verdachte zijn, maar dat hoeft niet het geval te zijn. Hij klaagt in elk geval niet in de hoedanigheid van verdachte, maar in de hoedanigheid van patiënt of cliënt. Daarbij zal hebben te gelden dat hij alleen ontvankelijk is in zijn beklag voor zover dat betrekking heeft op voorwerpen of gegevens die deel uitmaken van de vertrouwensrelatie tussen hem en de verschoningsgerechtigde. Over de inbeslagname van brieven die zijn moeder van haar dokter heeft gekregen, kan hij niet klagen. Dat betekent weer dat hij zal moeten preciseren op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft. In de derde plaats kan als belanghebbende worden aangemerkt de persoon die de overgenomen of verstrekte gegevens onder zich had dan wel onder wie de desbetreffende voorwerpen in beslag zijn genomen. Het kan daarbij gaan om personen met een afgeleid verschoningsrecht, maar noodzakelijk lijkt dat niet te zijn. Het kan ook zijn dat de persoon in kwestie om andere reden jegens de verschoningsgerechtigde verplicht is het beroepsgeheim te bewaken, bijvoorbeeld omdat de verschoningsgerechtigde de gegevens bij hem in bewaring heeft gegeven. Als een dergelijke rechtsverhouding met de verschoningsgerechtigde ontbreekt, is van een belang dat iemand tot klachtgerechtigde maakt, echter, zo althans valt te verdedigen, geen sprake. Wie voor zijn moeder de brieven bewaart die zij van de dokter heeft ontvangen, kan niet met een beroep op het verschoningsrecht over de inbeslagname van die brieven klagen. Dat moet de moeder zelf doen, of de arts van wie zij de patiënt is. Dit maakt dat de klager ook in dit geval moet aangeven op welke voorwerpen en gegevens zijn beklag betrekking heeft.

Dan nu de vraag waarover een belanghebbende kan klagen (de vraag naar de beklaggrond). De schending van het functioneel verschoningsrecht waarover geklaagd kan worden is de dreigende of reeds plaatsgevonden hebbende kennisneming van geprivilegieerd materiaal. Die klacht is erop gericht de kennisneming te voorkomen of te beëindigen. Dat impliceert dat die kennisneming volgens de klager niet is toegestaan. Anders immers is van

een schending van het functioneel verschoningsrecht geen sprake. Als bijvoorbeeld de rechter-commissaris heeft geoordeeld dat van de desbetreffende gegevens kennis mag worden genomen en als die beslissing onherroepelijk is geworden, mogen politie en justitie van die gegevens kennisnemen. Over die kennisneming kan dan niet meer, althans niet met succes, worden geklaagd. Het voorbeeld laat zien dat alleen geklaagd kan worden over kennisneming die niet is toegestaan. De beklaggrond veronderstelt met andere woorden dat sprake is van een verbod tot kennisneming. Dat brengt mee dat de beklaggrond moet aansluiten bij het voorgestelde artikel 2.7.61a. Dat artikel verbiedt kennisneming indien en voor zover het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende voorwerpen of gegevens uitstrekt (tenzij de rechter-commissaris anders heeft beslist). De keerzijde van die medaille is dat geen sprake is van een verbod op kennisneming als van het bedoelde redelijke vermoeden geen sprake is. De klager kan in dat geval niet in zijn beklag ontvangen worden.

De hier voorgestane invulling van de beklaggrond brengt mee dat de klager met voldoende precisie moet aangeven op welke voorwerpen of gegevens zijn beklag betrekking heeft. Die invulling brengt tevens mee dat gesteld en onderbouwd moet worden dat van een redelijk vermoeden (zoals gedefinieerd in artikel 2.7.61a, tweede lid) sprake is. Als aan deze basisvoorwaarden niet is voldaan, zal de klager niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in zijn beklag. Voor deze benadering kan steun worden gevonden in de rechtspraak van de Hoge Raad. Gewezen kan in het bijzonder worden op ECLI:NL:HR:2017:1070. In deze zaak was sprake van twee afzonderlijke klachten. De eerste klacht had betrekking op 'registermappen' die ingebonden zouden zijn door de notaris en op twee ordners met het opschrift 'geheimhouderstukken'. De tweede klacht had betrekking op een foto die bij de doorzoeking was gemaakt van een brief die afkomstig was van 'een Duitse advocaat'. Ten aanzien van beide klachten oordeelde de Hoge Raad dat de rechtbank 'het aldus aangevoerde kennelijk ontoereikend [heeft] geacht voor de gevolgtrekking dat het een verschoningsgerechtigde is die zich met betrekking tot [de bedoelde] stukken op zijn verschoningsrecht beroept'. Dat door de Hoge Raad aan de rechtbank toegeschreven oordeel werd vervolgens door hem niet onbegrijpelijk geacht. Hoe het oordeel van de Hoge Raad precies moet worden begrepen, is een vraag die hier kan blijven rusten. Maar het is duidelijk dat aan een klacht die niet door de functioneel verschoningsgerechtigde zelf is gedaan, hoge eisen worden gesteld. In dit verband kan ook worden gewezen ECLI:NL:HR:2024:314, dat betrekking had op een beweerdelijk onvolledige filteringsprocedure door de rechter-commissaris. De rechtbank had volgens de Hoge Raad de afwijzing van het beklag mede mogen baseren op het feit dat de klaagster haar stelling niet had geconcretiseerd, terwijl dit wel op haar weg had gelegen nu zij beschikte over haar volledige administratie.

In de hier voorgestelde benadering is in de beklagprocedure geen plaats voor ongerichte klachten die een al dan niet waterdichte filtering van een bulk aan gegevens beogen te bewerkstelligen. Hetzelfde geldt voor klachten die tot doel hebben de door de rechter-commissaris gevolgde beoordelingsprocedure of de selectieprocedure/filteringsprocedure die onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie plaatsvindt, aan het oordeel van de rechtbank te onderwerpen. Het eerder gegeven analoge voorbeeld kan dit verduidelijken. Als de verdachte in het voorbeeld beweert dat een bepaalde, door hem aangewezen envelop correspondentie met zijn advocaat bevat, kan hij, als de opsporing die bewering niet gelooft, over de kennisneming van die envelop klagen. Als de verdachte daarentegen beweert dat zich in de tien verhuisdozen met blanco enveloppen één blanco envelop bevindt waarin hij correspondentie met zijn advocaat bewaart, is zijn beklag niet-ontvankelijk, zelfs als die bewering aannemelijk voorkomt. Weliswaar mag van de politie enige behoedzaamheid worden verwacht bij de selectie van de enveloppen, maar of die behoedzaamheid inderdaad aan de dag wordt of is gelegd, is geen object van het beklagrecht. Een beklag over de kennisneming van de envelop is prematuur zolang de politie nog niet op de envelop is gestuit. En als dat laatste al wel het geval is, is het de vraag of er een reden is tot beklag. Indien de opsporing na de vluchtige kennisneming die nodig is voor het redelijke vermoeden dat de envelop geprivilegieerde informatie bevat van verdere kennisneming afziet, is van een schending van het functioneel verschoningsrecht geen sprake. Zelfs als de opsporing bij het openen van de envelop het verschoningsrecht wel heeft geschonden (doordat de opsporing zich niet tot een marginale, terughoudende beoordeling heeft beperkt) is er geen reden voor beklag als de politie vervolgens op grond van artikel 2.7.61a van verdere kennisneming afziet. Het beklag kan er immers enkel op zijn gericht de verdere kennisneming te voorkomen of te beëindigen. Als die kennisneming inmiddels is beëindigd, is er geen grond meer voor beklag. De vraag of de ongeoorloofde kennisneming onrechtmatig handelen oplevert waaraan een processuele sanctie moet worden verbonden, is in de beklagprocedure niet aan de orde.

Ter verduidelijking: het voorgaande heeft betrekking op de beklagprocedure. In die procedure is geen plaats voor een toetsing door de rechtbank van de door de rechter-commissaris gevolgde beoordelingsprocedure. Dat kan anders zijn bij het beroep dat de verschoningsgerechtigde op grond van artikel 2.7.71 kan instellen tegen de

beslissing van de rechter-commissaris bij rechtbank. Maar als dat beroep niet wordt ingesteld of als dat beroep bij onherroepelijke beslissing wordt verworpen, is een nadien ingediend beklag niet-ontvankelijk.

In het voorgaande is het fundament gelegd voor een wettelijke regeling die erop is gericht de wildgroei aan beklagprocedures in te dammen. Dat fundament bestaat uit een verduidelijking en aanscherping van de ontvankelijkheidsvoorwaarden die voortvloeien uit de eis dat de klager belanghebbende moet zijn en uit de voorgestelde beklaggrond. Als aan deze ontvankelijkheidsvoorwaarden is voldaan, ziet de verdere procedure er in grote lijnen als volgt uit. De rechtbank zal moeten beoordelen of het aangevoerde aannemelijk is, dat wil zeggen of inderdaad het in artikel 2.7.61a bedoelde redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over de desbetreffende voorwerpen of gegevens uitstrekt en (dus) een redelijk vermoeden dat een functioneel verschoningsgerechtigde zich op zijn verschoningsrecht wil beroepen. Daarnaast staat de vraag of de officier van justitie zich op het standpunt stelt dat van de desbetreffende informatie moet worden kennisgenomen. Als hij meedeelt dat besloten is om geen kennis te nemen van die informatie (hetzij omdat hij met de klager van oordeel is dat artikel 2.7.61a aan kennisneming in de weg staat, hetzij omdat hij van oordeel is dat die kennisneming niet van belang is voor het onderzoek) is dat een reden om de klager niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beklag. Hij mist bij dat beklag dan immers een redelijk belang.

In het geval de officier van justitie wel op kennisneming staat en de rechtbank van oordeel is dat sprake is van een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a, zal de rechtbank de zaak in handen moeten stellen van de rechter-commissaris om te beoordelen of kennisneming is toegestaan of niet. Dit overeenkomstig de inmiddels vaste jurisprudentie van de Hoge Raad. Zie onder meer ECLI:NL:HR:2013:BX4284, ECLI:NL:HR:2015:3076, ECLI:NL:HR:2016:1343 en ECLI:NL:HR:2016:2418. De onherroepelijk geworden beslissing van de rechter-commissaris is vervolgens bepalend voor de uitkomst van de beklagzaak. Als de rechter-commissaris beslist dat kennisneming niet is toegestaan, dient de rechtbank het beklag gegrond te verklaren. Als de rechter-commissaris daarentegen oordeelt dat kennisneming wel is toegestaan, dient de rechtbank het klaagschrift ongegrond te verklaren als dat door functioneel verschoningsgerechtigde is ingediend en de klager niet-ontvankelijk te verklaren in zijn klaagschrift als dat door een ander is ingediend.

3.5 De nieuwe regeling op hoofdlijnen

In het nieuwe artikel 2.7.57a is een codificatie opgenomen van het door de Hoge Raad geformuleerde uitgangspunt dat de belangen die met het functioneel verschoningsrecht zijn gemoeid, het noodzakelijk maken dat politie en justitie doen wat nodig is om inbreuken op het functioneel verschoningsrecht zoveel mogelijk te voorkomen (vgl. ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.1). De algemene zorgplicht van artikel 2.7.57a vraagt van politie en justitie niet het onmogelijke. Zij zijn alleen gehouden tot datgene wat redelijkerwijs – met een redelijke inspanning – mogelijk is.

Uit het, in dit wetsvoorstel in artikel 2.7.57a gecodificeerde, uitgangspunt vloeit volgens de Hoge Raad voort dat de officier van justitie gehouden is om vermoedelijk geprivilegieerde gegevens zoveel mogelijk buiten het bevel tot het verstrekken van gegevens te laten. En er vloeit volgens de Hoge Raad ook uit voort dat wanneer voor het geven van een bevel tot het verstrekken van gegevens een machtiging van de rechter-commissaris is vereist en het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over de te verkrijgen gegevens, de officier van justitie daarvan melding moet maken in zijn vordering tot het verlenen van de machtiging (zie over een en ander ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.3). Er is van afgezien deze consequenties in de wet te expliciteren. Zij zijn met de algemene beginselbepaling van artikel 2.7.57a toereikend gecodificeerd. Daarbij wordt opgemerkt dat onder het nieuwe wetboek geldt dat de gegevens die in een vordering tot het verlenen van een machtiging moeten worden vermeld, in een algemene maatregel van bestuur worden opgenomen (zie artikel 2.1.15, tweede lid). In deze algemene maatregel van bestuur zal in het licht van het voorgaande aanvullend worden voorgeschreven dat indien het redelijk vermoeden bestaat dat de uitoefening van een in Boek 2, Afdeling 7.3.3, omschreven bevoegdheid waarvoor een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, betrekking heeft op gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, daarvan door de officier van justitie melding moet worden gemaakt in zijn vordering tot het verlenen van de machtiging. De rechter-commissaris kan in deze melding aanleiding vinden aan zijn machtiging voorwaarden te verbinden die tot doel hebben te voorkomen dat gegevens worden verstrekt waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. In verband hiermee wordt in het nieuwe wetboek in een algemene bepaling geëxpliciteerd dat de rechter-commissaris aan zijn machtigingen voorwaarden kan verbinden (zie de aanvulling van artikel 2.1.14).

Artikel 2.7.58 zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet blijft ongewijzigd. Hierin is geregeld dat verschoningsgerechtigden niet aan de bevelen met betrekking tot voorwerpen en gegevens hoeven te voldoen.

In artikel 2.7.58a krijgen de bepalingen een plaats die nu nog zijn opgenomen in de artikelen 2.7.46, tweede lid, en 2.7.50, tweede lid, zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet. Deze bepalingen hebben in de eerste vaststellingswet een plaats gekregen in Titel 7.3. De eerbiediging van het recht van journalisten op bronbescherming is echter een species van het functioneel verschoningsrecht. Daarom verdraagt de keuze om de bronbescherming in Titel 7.3 te regelen zich slecht met het opschrift van Titel 7.5, dat suggereert dat (alle) bepalingen die betrekking hebben op de bescherming van het functioneel verschoningsrecht bij de uitoefening van de in Hoofdstuk 7 gegeven bevoegdheden in die titel te vinden zijn. Daarom vervallen de bedoelde bepalingen in Titel 7.3. Zij worden verplaatst naar Titel 7.5.

Over de opbouw van Titel 7.5 is het volgende van belang. De artikelen 2.7.58a, 2.7.59 en 2.7.60 hebben betrekking op de vergaring van informatie. Zij geven regels die in acht moeten worden genomen bij de uitoefening van bepaalde bevoegdheden die in Boek 2, Hoofdstuk 7 zijn toegekend en concretiseren dus het algemene uitgangspunt van artikel 2.7.57a op het punt van de bevoegdheidsuitoefening tot vergaring van de informatie. De artikelen 2.7.61 en volgende hebben betrekking op voorwerpen en gegevens die door uitoefening van de in Boek 2, Hoofdstuk 7, toegekende bevoegdheden zijn verkregen. Zij concretiseren het algemene uitgangspunt met betrekking tot de kennisneming van die gegevens en de aan die voorwerpen te ontlene informatie. Centraal staat daarbij dat de rechter-commissaris over de kennisneming beslist (artikelen 2.7.61, derde lid, en 2.7.61a).

In artikel 2.7.59 zijn een aantal wijzigingen aangebracht. Het bepaalde in het nieuwe eerste lid van artikel 2.7.59 kan worden gezien als concretisering van het algemene beginsel zoals neergelegd in artikel 2.7.57a. Het bevat het klassieke geval van de doorzoeking van een kantoor of woning van de functioneel verschoningsgerechtigde. De woning van de verschoningsgerechtigde wordt daarbij, anders dan het geval is in de eerste vaststellingswet, expliciet genoemd.

Het tweede lid bevat het uitgangspunt dat de rechter-commissaris zich indien mogelijk ten behoeve van zijn beslissing laat voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort, conform de jurisprudentie van de Hoge Raad. De inwinning van het advies van een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de verschoningsgerechtigde behoort is in de eerste vaststellingswet al geregeld in wat daarin het derde lid van artikel 2.7.62 is. Het advies van de bedoelde vertegenwoordiger kan worden ingewonnen 'ten behoeve van' de door de rechter-commissaris te nemen beslissing over de kennisneming van gegevens of aan voorwerpen te ontlene informatie. In de jurisprudentie van de Hoge Raad heeft de bedoelde vertegenwoordiger echter een grotere rol. Hij moet ook worden ingeschakeld om te waarborgen dat een doorzoeking bij een functioneel verschoningsgerechtigde wordt uitgevoerd zonder schending van het functioneel verschoningsrecht (ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.7, 6.6.3 en 6.6.4). In die grotere rol voorziet het tweede lid van artikel 2.7.59, dat dus een functie heeft naast het genoemde lid van artikel 2.7.62, dat is vernummerd tot het vierde lid van dat artikel.

In de nieuwe regeling wordt zoals gezegd geen onderscheid meer gemaakt tussen voorwerpen en gegevens die 'bij' een verschoningsgerechtigde worden aangetroffen en voorwerpen en gegevens die bij anderen worden aangetroffen. Art. 2.7.60 is in overeenstemming daarmee aangepast.

Artikel 2.7.61 zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet somt de gronden op waarop bij wijze van uitzondering kennis mag worden genomen van voorwerpen en gegevens die onder het functioneel verschoningsrecht vallen. De opsomming wekt de indruk dat de corpora en instrumenta delicti onder het verschoningsrecht vallen. Dat is onjuist. Dit wordt hersteld door de corpora en instrumenta een eigen plaats te geven in een nieuw tweede lid. Verder wordt voorgesteld om aan het artikel een derde lid toe te voegen, inhoudende dat de rechter-commissaris beslist over de kennisneming. Dit voorschrift is in de eerste vaststellingswet neergelegd in artikel 2.7.62, eerste lid. Om een inhoudelijke verandering gaat het dus niet.

Voor alle voorwerpen en gegevens die zijn verkregen geldt dat indien het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over specifieke informatie uitstrekt, van die informatie geen kennis mag worden genomen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Daarom is in het nieuwe artikel 2.7.61a geheel geabstraheerd van de wijze waarop politie en justitie de voorwerpen en gegevens hebben verkregen en de plaats waar zij die hebben aangetroffen. Er geldt in alle gevallen een en dezelfde selectie- en toetsingsprocedure. Het gaat bij deze toetsingsprocedure om een concrete uitwerking van het in artikel 2.7.57a neergelegde algemene uitgangspunt dat inbreuken op het functioneel verschoningsrecht zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Zoals gezegd wordt hetgeen op dit punt aan inspanningen van politie en justitie wordt geleverd beheerst door de

redelijkheid. Die gedachte werkt door in artikel 2.7.61a. Toetsing door de rechter-commissaris is alleen nodig als sprake is van een concreet redelijk vermoeden. Dat betekent dat de enkele mogelijkheid dat zich onder een bulk aan verkregen gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, onvoldoende is om van een redelijk vermoeden te spreken. Die enkele mogelijkheid – die vrijwel steeds bestaat – kan alleen worden uitgesloten door ver gaande inspanningen die een disproportioneel beslag leggen op de schaarse capaciteit van zowel de opsporing als de rechter-commissaris. Dergelijke inspanningen worden door artikel 2.7.61a niet gevraagd. Van een redelijk vermoeden is pas sprake als dit vermoeden concreet en onderbouwd is en gericht op bepaalde voorwerpen of gegevens.

De Hoge Raad heeft automatische filtering zonder tussenkomst van de rechter-commissaris toelaatbaar geoordeeld (zie ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.6 en 6.6.7). Het betreft een belangrijk element in de prejudiciële beslissing van de Hoge Raad die neerslag heeft gevonden in de nieuwe regeling. De Hoge Raad overweegt dat als op voorhand duidelijk is dat de filtering kan plaatsvinden zonder kennisneming van de gegevens, het niet met het functioneel verschoningsrecht onverenigbaar is dat de officier van justitie de filtering uitvoert of doet uitvoeren. In het voorgestelde artikelen 2.7.61a en 2.7.61b wordt een stap verder gegaan. Die artikelen voorzien in een voorselectie onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie die bij voorkeur automatisch is, maar waarbij kennisneming van de gegevens niet op voorhand wordt uitgesloten. Dit berust op een andere, door het WODC-rapport ingegeven, afweging tussen het opsporingsbelang en het belang dat door het functioneel verschoningsrecht wordt gediend. Cruciaal is daarbij de nadere omlijning die in het tweede lid van artikel 2.7.61a wordt gegeven van het begrip ‘redelijk vermoeden’ dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie. Dat vermoeden moet zijn betrokken op specifieke gegevens. Het kan ook betrekking hebben op een verzameling gegevens, maar dan moet het vermoeden bestaan dat het overgrote deel van die verzameling geprivilegieerd is.

In het eerste lid van artikel 2.7.61a wordt dit tot uitdrukking gebracht door de woorden ‘voor zover’. Het in dat artikellid neergelegde verbod op kennisneming geldt alleen indien en voor zover sprake is van een concreet redelijk vermoeden als omschreven in het tweede lid. De woorden ‘al dan niet na een selectie als bedoeld in artikel 2.7.61b’ maken daarbij duidelijk dat een voorselectie mag plaatsvinden op grond waarvan kan worden vastgesteld of en zo ja in hoeverre het bedoelde redelijke vermoeden zich voordoet. Ten aanzien van materiaal dat niet als mogelijk geprivilegieerd wordt uitgezeefd, bestaat het bedoelde redelijke vermoeden niet. De verruimde mogelijkheid van een voorselectie onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie is noodzakelijk ter ontlasting van de rechter-commissaris. Die hoeft in de voorgestelde regeling alleen ingeschakeld worden als sprake is van een concreet, op specifieke gegevens betrekking hebbend redelijk vermoeden als omschreven in artikel 2.7.61a, tweede lid. Het uifilteren van grote hoeveelheden gegevens op de vraag of zich daaronder verschoningsgerechtigd materiaal bevindt, is in beginsel geen taak meer van de rechter-commissaris.

Het nieuwe artikel 2.7.61b voorziet de mogelijkheid van voorselectie van een uitdrukkelijke wettelijke grondslag. Het bepaalt daarbij dat een dergelijke voorselectie verplicht is als er concrete aanwijzingen bestaan dat zich onder een verzameling gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Het bestaan van dergelijke aanwijzingen levert nog niet het in artikel 2.7.61a, tweede lid, omschreven redelijke vermoeden op, zodat van een op artikel 2.7.61a gebaseerd verbod op kennisneming van deze gegevens geen sprake is. Wel brengt de algemene zorgplicht van artikel 2.7.57a mee dat behoedzaam met de verzameling gegevens wordt omgegaan. Die zorgplicht wordt in artikel 2.7.61b geconcretiseerd. Er dient een selectie plaats te vinden waarbij zo min mogelijk van de desbetreffende gegevens wordt kennisgenomen. In het verlengde van het feit dat het hier om een concretisering van de algemene zorgplicht gaat, ligt dat artikel 2.7.57a ook begrenst wat aan inspanningen van de met de selectie belaste opsporingsambtenaren kan worden geleverd. Die begrenzing wordt bepaald door de redelijkheid. Tot het onmogelijke zijn de opsporingsambtenaren niet gehouden. Dat betekent dat moet worden geaccepteerd dat een waterdichte filtering niet mogelijk is en dus dat zich tussen gegevens die na de selectie overblijven nog geprivilegieerde gegevens kunnen zitten, en dat pas wanneer dit wordt ontdekt van verdere kennisneming moet worden afgezien. Dit is een van de elementen waardoor meer verantwoordelijkheid bij functioneel verschoningsgerechtigden komt te liggen. Wanneer zij geen herkenbare communicatiekanalen hanteren is het risico groter dat van geprivilegieerde gegevens onbedoeld wordt kennisgenomen. Uiteraard valt verdere kennisneming bij “ontdekking” van het geprivilegieerde materiaal onder het kennisnemingsverbod.

In het tweede lid is een wettelijke grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur regels te kunnen stellen over de uitvoering van het nieuwe artikel 2.7.61b. Daarbij kan worden gedacht aan regels waarin de gevallen worden bepaald waarin de voorselectie moet worden uitgevoerd door opsporingsambtenaren die niet bij het opsporingsonderzoek betrokken zijn.

Artikel 2.7.62 wordt in zijn geheel opnieuw vastgesteld vanwege de verschillende wijzigingen en vernummeringen in dit artikel. In dit artikel is de beoordelingsprocedure door de rechter-commissaris vastgelegd. Er wordt een tweede lid ingevoegd waarin is bepaald dat de officier van justitie de vordering tot het inschakelen van de rechter-commissaris alleen behoeft te doen en zelfs alleen mag doen indien hij van oordeel is dat een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a bestaat en hij van oordeel is dat kennisneming van de gegevens of van de aan de voorwerpen te ontlelen informatie in het belang van het onderzoek is. In het nieuwe vijfde lid van artikel 2.7.62 is opgenomen dat de rechter-commissaris, indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist, de door het derde lid voorgeschreven inwinning van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde achterwege kan laten. Verder kan hij ook het vierde lid in een dergelijk geval buiten toepassing laten, hetgeen betekent dat hij zich niet hoeft te laten voorlichten door of het advies hoeft in te winnen van een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. De rechter-commissaris dient zijn onderzoek dan zo mogelijk uit te stellen. Dit betreft codificatie van hetgeen de Hoge Raad in ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.4 heeft overwogen. De achtergrond is dat een bevel tot het verstrekken van gegevens door degene tot wie het bevel is gericht (een derde) vaak geheim moet worden gehouden. Daarmee verdraagt zich niet dat de functioneel verschoningsgerechtigde en de verdachte meteen op de hoogte komen van het bevel. Van het uitstel van behandeling dat het vijfde lid voorschrijft kan in uitzonderlijke gevallen worden afgezien. Dit wordt uitgedrukt door de woorden 'zo mogelijk'. In het nieuwe achtste lid is geregeld dat een het onderzoek op de zitting niet in het openbaar plaatsvindt indien de officier van justitie op grond van het zevende lid (nieuwe nummering) vordert dat de rechter-commissaris een termijn wordt gesteld om te beslissen.

Het nieuwe artikel 2.7.62a codificeert ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.8, waarin de Hoge Raad overweegt dat als de rechter-commissaris – bijvoorbeeld in verband met de aard of de omvang van de gegevens ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich hierover uitstrekt – niet in staat is dat onderzoek (geheel) zelf te verrichten, hij het daarheen zal moeten leiden dat het onderzoek wordt verricht door zodanige functionarissen en op zo'n manier dat is gewaarborgd dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt.

In het nieuwe artikel 2.7.62b is een zorgplicht van de officier van justitie neergelegd voor gegevens en aan voorwerpen te ontlelen informatie waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Zij dienen op zodanige wijze te worden bewaard dat daarvan geen kennis kan worden genomen zolang en voor zover dat vermoeden niet door een beslissing van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 2.7.61a is weggenomen.

Aan artikel 2.7.63 wordt een derde lid toegevoegd waarin is bepaald dat indien toepassing is gegeven aan artikel 2.7.62, vijfde lid (het niet inwinnen van het standpunt en het niet laten inlichten vanwege het onderzoeksbelang) de betekening van de beslissing wordt uitgesteld zolang het belang van het onderzoek dat uitstel dringend vereist.

In artikel 2.7.64, eerste lid, is bepaald dat de betekenis- en beroepstermijn niet hoeft te worden afgewacht om met kennisneming te beginnen indien de functioneel verschoningsgerechtigde toestemming voor kennisneming heeft gegeven. Hieraan wordt nu toegevoegd dat dit ook is toegestaan indien geen functioneel verschoningsgerechtigde bekend is geworden die zich op zijn verschoningsrecht beroept. Daarnaast wordt een nieuw tweede lid toegevoegd inhoudende dat indien de betekening van de beslissing op grond van artikel 2.7.63, derde lid, is uitgesteld, in de tussentijd tot kennisneming mag worden overgegaan. Na de betekening van de beslissing geldt weer het eerste lid voor de verdere kennisneming.

De artikelen 2.7.65 en 2.7.66 vervallen.

In artikel 2.7.71 wordt onder meer een nieuw tweede lid ingevoegd waaruit volgt dat de rechtbank voorafgaande aan de inhoudelijke behandeling van het beroep inlichtingen kan inwinnen bij de rechter-commissaris over de door hem gevolgde beoordelingsprocedure.

3.6 Aansluiting uitoefening van heimelijke bevoegdheden op de voorgestelde regeling van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht

Hoewel het in de eerste vaststellingswet opgenomen artikel 2.8.3 niet op het vorderen van gegevens van toepassing is en de Hoge Raad zich in ECLI:NL:HR:2024:375 alleen daarover heeft uitgelaten, is er geen reden om de uitgangspunten van de Hoge Raad niet ook voor uitoefening van heimelijke bevoegdheden te laten gelden.

Daartoe wordt de erop gerichte Afdeling 8.1.3 van Hoofdstuk 8 aangepast. In de genoemde prejudiciële beslissing van de Hoge Raad gaat het om een vordering van gegevens bij een aanbieder van een communicatiedienst. In het nieuwe wetboek is de bevoegdheid om de verstrekking van gegevens te bevelen, niet gerekend tot de heimelijke bevoegdheden die in Boek 2, Hoofdstuk 8, regeling vinden. Dat neemt niet weg dat een dergelijk bevel buiten medeweten van de betrokkene en de functioneel verschoningsgerechtigde kan worden gegeven en door degene tot wie dat bevel is gericht geheim moet worden gehouden. Volgens de Hoge Raad ligt bij zowel de 'openlijke' als de heimelijke uitoefening van de vorderingsbevoegdheid dezelfde ratio ten grondslag aan de bescherming van het functioneel verschoningsrecht (zie rov. 6.4.3), te weten dat het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het toevertrouwde om bijstand en advies tot de verschoningsgerechtigde moet kunnen wenden. Deze benadering komt overeen met het uitgangspunt dat ten grondslag is gelegd aan de voorstellen die zijn gedaan met betrekking tot de bescherming van het verschoningsrecht ingeval van de uitoefening van bevoegdheden die in Boek 2, Hoofdstuk 7 zijn ondergebracht. De wijze van verkrijging is irrelevant als het gaat om de vraag of van bepaalde gegevens mag worden kennisgenomen. Dit uitgangspunt maakt dat er geen goede reden is om onderscheid te maken tussen gegevens die door de uitoefening van bevoegdheden die in Hoofdstuk 7 van Boek 2 en de uitoefening van bevoegdheden die in Hoofdstuk 8 van Boek 2 zijn toegekend. Daarom is ervoor gekozen om ten aanzien van de kennisneming van de verkregen gegevens hetzelfde regime te gelden.

Ook in de nieuwe OM-aanwijzing waarborgen professioneel verschoningsrecht (2025A001) is dezelfde keuze gemaakt. In die aanwijzing is onder meer bepaald dat deze in beginsel ook van toepassing is op de inzet van de huidige bijzondere opsporingsbevoegdheden. Na de beslissing van de Hoge Raad en de nieuwe OM-aanwijzing weerspiegelt het huidige artikel 126aa niet langer het geldende recht. Dat geldt ook voor artikel 2.8.3 zoals dat is opgenomen in de eerste vaststellingswet, nu dat artikel een inhoudelijk ongewijzigde voortzetting vormt van het genoemde artikel 126aa. Dit onderdeel van het wetsvoorstel strekt ertoe de regeling in overeenstemming te brengen met (de uitgangspunten van) het geldende recht en te laten aansluiten bij de voorgestelde regeling van de bescherming van het functioneel verschoningsrecht in Titel 7.5 van Boek 2. Daartoe is eerst in artikel 2.8.3 een beginselbepaling opgenomen die overeenkomt met de beginselbepaling in artikel 2.7.57a. Zoals hierboven is aangegeven behelst deze beginselbepaling een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting. In de beginselbepaling van het nieuwe artikel 2.8.3 komt tot uitdrukking dat het ideaal van een waterdichte bescherming van het functioneel verschoningsrecht ook bij heimelijke bevoegdheden niet wordt nagestreefd. De gedachte is ook hier dat de inspanningsverplichting wordt beheerst door de redelijkheid en dat de bescherming van het functioneel verschoningsrecht een gedeelde verantwoordelijkheid is van de overheid en de geheimhouder. Vooral als het gaat om de inzet van communicatiemiddelen door functioneel verschoningsgerechtigden.

De vraag is wat naast deze 'beginselbepaling' nadere concretisering behoeft in de vorm van een wettelijke regeling. Dat is in de eerste plaats de in artikel 2.8.3a opgenomen schakelbepaling voor de toetsingsprocedure door de rechter-commissaris zoals opgenomen in Titel 7.5. Het gaat bij die toetsingsprocedure om de vraag of van verkregen gegevens mag worden kennisgenomen. Deze toetsingsprocedure is van overeenkomstige toepassing verklaard op gegevens die door uitoefening van heimelijke bevoegdheden zijn verkregen. Deze bepaling heeft betrekking op de heimelijke bevoegdheden vastleggen telecommunicatie (artikel 2.8.13), vastleggen van vertrouwelijke communicatie (artikel 2.8.15), en toegang op afstand tot een digitale-gegevensdrager of geautomatiseerd werk (de artikelen 2.8.16 en 2.8.17). Alleen bij de uitoefening van deze bevoegdheden is sprake van het verkrijgen van gegevens. Belangrijk is op te merken dat het heimelijke karakter van de inzet van de genoemde bevoegdheden zich niet verzet tegen de overeenkomstige toepassing van de toetsingsprocedure zoals die is opgenomen in Titel 7.5. In de door dit wetsvoorstel gewijzigde bepalingen in Titel 7.5 is er rekening mee gehouden dat het opsporingsbelang zich er tegen kan verzetten dat de functioneel verschoningsgerechtigde bekend wordt met de inzet van de bevoegdheid waardoor de desbetreffende gegevens zijn verkregen. Dat gebeurde met het oog op het bevel tot verstrekking van gegevens, maar de bedoelde bepalingen kunnen probleemloos overeenkomstige toepassing vinden ten aanzien van de heimelijke bevoegdheden waarvan in Hoofdstuk 8 sprake is. Ook voor die bevoegdheden geldt dus dat het belang van het onderzoek zich er tegen kan verzetten dat aan de functioneel verschoningsgerechtigde wordt verzocht zijn standpunt kenbaar te maken over de door de rechter-commissaris te nemen beslissing. In beginsel moet dan wel het advies worden ingewonnen van een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. Maar ook daartegen kan het onderzoeksbelang zich verzetten.

Zoals hierboven met betrekking tot Titel 7.5 aan de orde kwam heeft de Hoge Raad in ECLI:NL:HR:2024:375 met betrekking tot de vordering om gegevens te verstrekken onder meer bepaald dat, als voor die vordering een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, de officier van justitie bij het vorderen van die machtiging moet vermelden dat die vordering vermoedelijk (mede) betrekking heeft op geprivilegieerde gegevens. Dit opdat de rechter-commissaris daarmee rekening kan houden en eventueel voorwaarden kan verbinden aan de machtiging. Uit de algemene beginselbepaling van artikel 2.8.3 vloeit voort dat de officier van justitie deze melding ook moet doen wanneer hij een machtiging van de rechter-commissaris vordert voor het uitoefenen van een heimelijke bevoegdheid waarvoor zo'n machtiging is vereist. Onder het nieuwe wetboek worden de gegevens die in een vordering tot het verlenen van een machtiging moeten worden vermeld, in een algemene maatregel van bestuur opgenomen (zie artikel 2.1.15, tweede lid). In deze algemene maatregel van bestuur zal in het licht van het voorgaande worden voorgeschreven dat indien het redelijk vermoeden bestaat dat de uitoefening van een heimelijke bevoegdheid waarvoor een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, mede betrekking heeft op gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, daarvan door de officier van justitie melding moet worden gemaakt in zijn vordering tot het verlenen van de machtiging. De rechter-commissaris kan hierin aanleiding vinden aan zijn machtiging voorwaarden te verbinden die als doel hebben te voorkomen dat gegevens worden verkregen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. In verband hiermee wordt in het nieuwe wetboek in een algemene bepaling geëxpliciteerd dat de rechter-commissaris aan zijn machtigingen voorwaarden kan verbinden (zie de aanvulling van artikel 2.1.14).

Indien tijdens de inzet van de heimelijke bevoegdheid het redelijk vermoeden ontstaat dat geprivilegieerde gegevens worden verkregen, brengt de overeenkomstige toepassing van artikel 2.7.61a mee dat van de desbetreffende gegevens niet verder kennis mag worden genomen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Denkbaar is dat onder omstandigheden aanvullende maatregelen nodig zijn. Zo kan het in geval van een telefoontap aangewezen zijn om het live meeluisteren, zo daarvan sprake is, geheel of gedeeltelijk te staken. Er is niet voor gekozen hiervoor een wettelijke regeling te treffen. De beginselbepaling in het nieuwe artikel 2.8.3 biedt voor de normering van dergelijke situaties voldoende houvast. Op basis van die beginselbepaling zouden hierover indien dit naar het oordeel van het openbaar ministerie wenselijk is OM-aanwijzingen kunnen worden gegeven.

Het is onevenwichtig dat de doorzoeking van het kantoor van een functioneel verschoningsgerechtigde door de wet wordt gereguleerd, maar het vastleggen van de communicatie van de zakelijke telefoon van een functioneel verschoningsgerechtigde of de toegang tot diens e-mailverkeer in het geheel niet. Om die reden is in artikel 2.8.3b geregeld dat communicatie van een functioneel verschoningsgerechtigde door middel van een communicatiekanaal dat klaarblijkelijk is bestemd om uitsluitend door functioneel verschoningsgerechtigden te worden gebruikt niet mag worden vastgelegd, tenzij sprake is van de in het tweede lid genoemde uitzonderingen. Deze bepaling is een uitwerking van de in het WODC-onderzoek geadviseerde betere verantwoordelijkheidsverdeling tussen politie en justitie enerzijds en de functioneel verschoningsgerechtigde anderzijds. De bepaling vormt tevens een stimulans voor de functioneel verschoningsgerechtigde om werk te maken van een voor de buitenwereld kenbare scheiding tussen zakelijke communicatie en privéverkeer.

Tot slot is in het nieuwe artikel 2.8.3c een wettelijke grondslag gecreëerd voor het bestaande systeem van de nummerherkenning. Het huidige artikel 126aa vormt de grondslag voor artikel 4a van het Besluit bewaren en vernietigen niet-gevoegde stukken. In de eerste vaststellingswet is artikel 2.8.3 de voortzetting van artikel 126aa, tweede lid. Nu artikel 2.8.3 echter een geheel andere invulling krijgt dan artikel 126aa, vraagt dit om een zelfstandige wettelijke grondslag in Hoofdstuk 8. Met het nieuwe artikel 2.8.3c wordt daarin voorzien. In het artikel is artikel 4a, eerste lid, van het Besluit bewaren en vernietigen niet-gevoegde stukken technisch omgezet. Nu is het zo dat de nummerherkenning alleen geldt voor de zakelijke telefoon van de advocatuur. Artikel 2.8.3c maakt het mogelijk dit systeem in de toekomst bij algemene maatregel te verbreden tot andere functioneel verschoningsgerechtigden. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de aanbeveling van het WODC-onderzoek ziende op de gedeelde verantwoordelijkheid.

De inhoud van artikel 2.8.3, zoals dat nu luidt in de eerste vaststellingswet vervalt in de nieuwe opzet. Het artikel ziet op vernietiging van gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. De in artikel 2.8.3a van overeenkomstige toepassing verklaarde toetsingsprocedure bevat een artikel dat voorziet in het bewaren van gegevens op zodanige wijze dat daarvan door anderen dan de rechter-commissaris niet kan worden kennisgenomen. In het nieuwe artikel 2.7.62b is op dit punt een zorgplicht van de officier van justitie neergelegd die betrekking heeft op het bewaren van gegevens en aan voorwerpen te ontnemen informatie waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Dit artikel heeft vanwege de

overeenkomstige toepassing waarin artikel 2.8.3a voorziet, doorwerking op gegevens die door de uitoefening van heimelijke bevoegdheden zijn verkregen.

AFDELING 7.5.1 ALGEMENE ZORGPLICHT FUNCTIONEEL VERSCHONINGSRECHT

Artikel 2.7.57a [algemeen beginsel, zorgplicht]

Bij de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

MvT

Om structuur aan te brengen in de regeling van het functioneel verschoningsrecht en de toegankelijkheid ervan te vergroten zijn afdelingen ingevoegd. Afdeling 7.5.1 “Algemene zorgplicht functioneel verschoningsgerechtigden” bevat maar één artikel te weten artikel 2.7.57a, maar dit is tegelijkertijd een artikel dat voor de gehele Titel 7.5 van groot belang is.

Dit nieuwe artikel is een codificatie van het door de Hoge Raad geformuleerde uitgangspunt dat de belangen die met het verschoningsrecht zijn gemoeid, het noodzakelijk maken dat politie en justitie doen wat nodig is om inbreuken op het verschoningsrecht zoveel mogelijk te voorkomen (vgl. ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.1). Dit artikel formuleert deze inspanningsverplichting die op politie en justitie rust. Het houdt in dat bij de uitoefening van in Boek 2, Hoofdstuk 7, omschreven bevoegdheden zoveel mogelijk wordt voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht. Het spreekt hierbij vanzelf dat het beginsel geen betrekking heeft op geoorloofde inbreuken en zijn grens vindt in andersluidende bepalingen. Een voorbeeld van een geoorloofde inbreuk is het kennismaken van de verschoningsgerechtigde informatie door de rechter-commissaris op grond van artikel 2.7.62, zesde lid. Artikel 2.7.57a codificeert een ongeschreven beginsel. Een verzwarende inspanningsverplichting of een resultaatsverplichting is daarmee uitdrukkelijk niet beoogd. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting onder het kopje ‘zorgplicht’ is uiteengezet, wordt van politie en justitie niet verwacht dat zij zodanige maatregelen treffen dat een inbreuk op het functioneel verschoningsrecht geheel uitgesloten is. Wat van hen wordt gevergd, berust uiteindelijk op een redelijke afweging van belangen. Een belangrijke functie van artikel 2.7.57a is dat het kan dienen als kapstok voor de normering van situaties die niet in de wet zijn uitgeschreven.

Artikel 2.7.57a is geplaatst aan het hoofd van Titel 7.5. Daarmee wordt het belang van deze bepaling voor de uitleg en toepassing van de hele titel tot uitdrukking gebracht.

In de bepaling is gekozen voor de term ‘inbreuk’ in plaats van ‘schending’. De Hoge Raad spreekt van het zoveel mogelijk voorkomen van een ‘inbreuk’ op het verschoningsrecht. Beide termen hebben, in elk geval in de context van het EVRM, een verschillende betekenis. Ter illustratie: een inbreuk (interference) op het recht op de privacy kan, zo blijkt uit artikel 8, tweede lid, EVRM, geoorloofd zijn. Alleen een ongeoorloofde inbreuk levert een schending van artikel 8 EVRM op. Desondanks is in artikel 2.7.57a vastgehouden aan de term ‘inbreuk’. In de context waarin die term wordt gebezigd, is duidelijk dat daarmee alleen een ongeoorloofde inbreuk wordt bedoeld. Het spreekt min of meer vanzelf dat het bij het zoveel mogelijk voorkomen van inbreuken niet om geoorloofde inbreuken gaat.

AFDELING 7.5.2 BEVELEN AAN VERSCHONINGSGERECHTIGDEN

MvT

Afdeling 7.5.2 “Bevelen aan verschoningsgerechtigden” wordt ingevoegd om duidelijk te maken dat het ziet op functioneel verschoningsgerechtigden, die niet verplicht zijn aan bepaalde bevelen te voldoen.

Artikel 2.7.58 [bevelen aan verschoningsgerechtigden]

1. Op grond van hun verschoningsrecht zijn niet verplicht aan bevelen als bedoeld in dit hoofdstuk te voldoen:
 - a. personen als bedoeld in artikel 1.6.5;
 - b. personen als bedoeld in artikel 1.6.6, voor zover uitvoering van het bevel hen of een van hun in dat artikel genoemde betrekkingen aan het gevaar van een strafrechtelijke vervolging zou blootstellen;
 - c. functioneel verschoningsgerechtigden, voor zover uitvoering van het bevel zou leiden tot openbaring van gegevens waarover zij zich als getuige zouden kunnen verschonen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de bevelen, bedoeld in de artikelen 2.7.3, 2.7.9, tweede lid, 2.7.10, onderdeel b, 2.7.11, tweede lid, 2.7.36 en 2.7.45.

MvT

In dit onderdeel wordt een nieuw artikel 2.7.58a ingevoegd. Voordat dit artikel wordt toegelicht worden net enkele woorden gewijd aan artikel 2.7.58 zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet. Dat artikel blijft ongewijzigd, maar in deze toelichting wordt ter verduidelijking de verhouding van deze bepaling tot de andere artikelen in Titel 7.5 uitgelegd. Het artikel schrijft niet voor wat de strafvorderlijke autoriteiten moeten doen of laten, maar ontslaat functioneel verschoningsgerechtigden van de plicht om aan een door die autoriteiten gegeven bevel te voldoen. Het artikel heeft aldus betrekking op wat functioneel verschoningsgerechtigden mogen doen en laten. Die verschoningsgerechtigden zijn dus de normadressaten van het bepaalde in artikel 2.7.58. Daarin verschilt het artikel van de overige bepalingen in Titel 7.5 (inclusief het in artikel 2.7.57a neergelegde algemene beginsel). Die bepalingen richten zich tot de strafvorderlijke autoriteiten.

Artikel 2.7.58a [bronbescherming; machtiging rechter-commissaris noodzakelijk]

Indien een bevel als bedoeld in de artikelen 2.7.46 en 2.7.50 betrekking heeft op een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming als bedoeld in artikel 1.6.8, kan de officier van justitie het bevel alleen geven na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. Artikel 1.6.8, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

MvT

In dit artikel krijgen de bepalingen een plaats die nu nog zijn opgenomen in de artikelen 2.7.46, tweede lid, en 2.7.50, tweede lid. De reden voor deze verplaatsing is hiervoor, bij de toelichting op de onderdelen X en X, al uiteengezet. Inhoudelijk blijven de bepalingen ongewijzigd. Aandacht verdient het verband met artikel 2.7.58, eerste lid, onderdeel c, zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet. Daarin is bepaald dat functioneel verschoningsgerechtigden, waaronder begrepen journalisten die aanspraak kunnen maken op bronbescherming, niet aan een bevel tot het verstrekken van voorwerpen en gegevens behoeven te voldoen, maar alleen wanneer uitvoering van het bevel zou leiden tot openbaring van gegevens “waarover hij zich als getuige zou kunnen verschonen”. Wanneer de rechter-commissaris in geval het bevel wordt gericht aan een persoon die aanspraak kan maken op bronbescherming op basis van artikel 2.7.58a een machtiging verleent – en dus van oordeel is dat anders aan een zwaarder wegend belang onevenredige schade zou worden toegebracht en daarom het recht op bronbescherming moet wijken – moet de journalist wel aan het bevel voldoen omdat dan niet kan worden gezegd dat uitvoering van het bevel zou leiden tot openbaring van gegevens waarover hij zich als getuige zou kunnen verschonen.

AFDELING 7.5.3 DOORZOEKING VAN EEN KANTOOR OF EEN WONING VAN EEN FUNCTIONEEL VERSCHONINGSGERECHTIGDE**MvT**

Uit het opschrift van de nieuwe Afdeling 7.5.3 komt naar voren dat deze afdeling ziet op het klassieke geval van de doorzoeking van een kantoor of woning van de functioneel verschoningsgerechtigde.

Artikel 2.7.59 [doorzoeking van kantoor of woning functioneel verschoningsgerechtigden]

1. Een doorzoeking ~~bij van een kantoor of een woning van~~ een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover ~~zij zonder schending van het functioneel verschoningsrecht de doorzoeking~~ kan worden uitgevoerd ~~zonder inbreuk op het functioneel verschoningsrecht, tenzij de rechter-commissaris anders beslist met~~ ~~overeenkomstige toepassing van artikel 2.7.61, eerste lid, onderdelen b tot en met d. Artikel 2.7.62, zesde lid, is~~ ~~van overeenkomstige toepassing.~~

~~2. Een onderzoek van gegevens in een digitale gegevensdrager die of een geautomatiseerd werk dat gegevens bevat die zijn ingevoerd door of namens een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover het zonder schending van het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd.~~

2. De rechter-commissaris laat zich indien mogelijk ten behoeve van zijn beslissing voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort.

MvT

Artikel 2.7.59 gaat over de doorzoeking van een woning of een kantoor van een functioneel verschoningsgerechtigde. De bepaling zoals vastgesteld in de eerste vaststellingswet wordt met dit onderdeel gewijzigd.

Eerste lid

De zinsnede 'bij een functioneel verschoningsgerechtigde' is in het gewijzigde eerste lid vervangen door 'van een kantoor of een woning van een functioneel verschoningsgerechtigde'. In het algemeen deel is uiteengezet dat en waarom het wenselijk is om de in de eerste vaststellingswet neergelegde dichotomie tussen uitoefening van bevoegdheden 'bij' een functioneel verschoningsgerechtigde en uitoefening van bevoegdheden 'bij' een ander los te laten. De wijziging van het eerste lid is daarvan een uitvloeisel. In de toelichting op artikel 2.7.59 zoals dat in de eerste vaststellingswet is opgenomen wordt gesteld dat onder doorzoeking bij een verschoningsgerechtigde in de eerste plaats moet worden gedacht aan het kantoor van een verschoningsgerechtigde, maar dat het ook kan gaan om 'delen van het archief aangetroffen in de woning of het voertuig van de verschoningsgerechtigde, in brievenbussen of – voor zover daarbij sprake is van een "doorzoeking" – in de door de verschoningsgerechtigde meegevoerde tassen en dossiers' (Kamerstukken II 2023/24, 36327, nr. 3, p. 633). Aan dit ruime toepassingsbereik van artikel 2.7.59 is niet vastgehouden, en wel om drie samenhangende redenen. Een eerste reden is gelegen in de duidelijkheid. Er dient zo weinig mogelijk onzekerheid te bestaan over de vraag of artikel 2.7.59 van toepassing is of niet. Die toepasselijkheid moet bijvoorbeeld niet afhankelijk zijn van de vraag of het onderzoek van meegevoerde tassen en dossiers juridisch gezien als een 'doorzoeking' moet worden aangemerkt. Een tweede reden is gelegen in het karakter van artikel 2.7.59 als concretisering van het algemene beginsel van artikel 2.7.57a dat inbreuken op het functioneel verschoningsrecht zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De concretisering kan zich daarom beperken tot gevallen waarin aan een concrete uitwerking van dat beginsel de meeste behoefte bestaat. In de andere gevallen kan met het algemene beginsel worden volstaan. Daaruit vloeit voort dat ook in die gevallen bij het onderzoek behoedzaamheid moet worden betracht. Niet vereist is daarbij dat dit onderzoek als een 'doorzoeking' kan worden aangemerkt. Een derde reden is gelegen in het nieuwe tweede lid van artikel 2.7.59, dat voorschrijft dat de rechter-commissaris zich indien dat mogelijk is moet laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. Het artikellid veronderstelt dat de rechter-commissaris bij de doorzoeking aanwezig is. Dat is doorgaans alleen het geval bij de doorzoeking van het kantoor of de woning van een verschoningsgerechtigde. Volgens de Hoge Raad moet de rechter-commissaris bij een dergelijke doorzoeking in beginsel een vertegenwoordiger als hiervoor bedoeld raadplegen, ook als het om de doorzoeking van het woonhuis van de verschoningsgerechtigde gaat (ECLI:NL:HR:1999:ZD7280). In andere gevallen is inschakeling van de rechter-commissaris en raadpleging van een vertegenwoordiger als hiervoor bedoeld een overtrokken eis, ook gezien in het licht van het beslag op de capaciteit dat daarmee wordt gelegd.

Bij dit alles moet voor ogen worden gehouden dat artikel 2.7.59 enkel betrekking heeft op de doorzoeking, dus enkel op de uitoefening van een steunbevoegdheid die aan de eventuele inbeslagneming van voorwerpen en het eventuele overnemen van gegevens voorafgaat. Voor die inbeslagneming en dat overnemen zelf geldt artikel 2.7.60, dat inbeslagneming van voorwerpen en het overnemen van gegevens in de regel verbiedt als het gaat om voorwerpen en gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Dat verbod geldt algemeen, dus ongeacht de vraag of artikel 2.7.59 van toepassing is.

Bij de vraag of de doorzoeking van het kantoor of de woning van de functioneel verschoningsgerechtigde kan worden uitgevoerd zonder inbreuk te maken op het verschoningsrecht is van belang dat het bij artikel 2.7.59 gaat om een concretisering van het algemene in artikel 2.7.57a neergelegde beginsel. Dat betekent dat het ook bij artikel 2.7.59 om een inspanningsverplichting gaat die beheerst wordt door de redelijkheid. De behoedzaamheid die moet worden betracht gaat niet zover dat absolute zekerheid moet bestaan dat de doorzoeking geen inbreuk maakt op het verschoningsrecht. Daarbij geldt ook hier dat betekenis toekomt aan de eigen verantwoordelijkheid die een verschoningsgerechtigde heeft om te voorkomen dat zijn beroepsgeheim wordt geschonden. Dat speelt in het bijzonder bij de doorzoeking van de woning van een functioneel verschoningsgerechtigde. Van de functioneel

verschoningsgerechtigde die (deels) thuiswerkt mag worden verwacht dat hij 'privé' en 'zakelijk' gescheiden houdt. Dat betekent concreet dat een opsporingsambtenaar grote behoedzaamheid moet betrachten als hij de werkkamer van de functioneel verschoningsgerechtigde doorzoekt, maar niet als hij de keukenkastjes of de fietsenschuur aan een onderzoek onderwerpt. Hij mag er, zolang het tegendeel niet blijkt, van uitgaan dat zich op die plaatsen geen verschoningsgerechtigd materiaal bevindt. Eenzelfde verschil in omzichtigheid speelt bij het onderzoek van in de woning aanwezige tassen. Van de tas die de functioneel verschoningsgerechtigde kennelijk voor de uitoefening van zijn beroep gebruikt, moet de opsporingsambtenaar in beginsel afblijven. Dat geldt niet voor de schooltas van het kind van de functioneel verschoningsgerechtigde.

De doorzoeking van het kantoor van een functioneel verschoningsgerechtigde kan alleen op bevel van de rechter-commissaris plaatsvinden. Een uitzondering voor het geval dat de rechter-commissaris toestemming geeft voor de doorzoeking wordt daarbij niet gemaakt (artikel 2.7.69, eerste lid). De doorzoeking vindt daarbij plaats onder leiding van de rechter-commissaris (artikel 2.7.69, tweede lid). Een uitzondering voor spoedgevallen wordt bij dit alles niet gemaakt. Dat is anders bij de doorzoeking van woningen. Als de bewoner toestemming geeft is geen bevel van de officier van justitie vereist (artikel 2.7.69, eerste lid). Bovendien maakt artikel 2.7.13 een uitzondering voor spoedgevallen. Bij dringende noodzaak kan de doorzoeking, als het optreden van de rechter-commissaris niet kan worden afgewacht, plaatsvinden onder leiding van de officier van justitie of soms zelfs de hulpofficier van justitie. Wel is vereist dat de rechter-commissaris voor die spoeddoorzoeking vooraf machtiging verleent. Een uitzondering voor de woning van een functioneel verschoningsgerechtigde wordt in artikel 2.7.13 niet gemaakt. In de rede ligt echter dat de rechter-commissaris in een dergelijk geval uiterst terughoudend is met het verlenen van een machtiging en kritisch onderzoekt of niet met het 'bevriezen' van de situatie in afwachting van zijn komst kan worden volstaan (artikel 2.7.10, onderdeel b). In de rede ligt ook dat hij, als hij wel machtiging verleent, onderzoekt of aan die machtiging voorwaarden moeten worden verbonden. Zo kan hij bijvoorbeeld de werkkamer van de verschoningsgerechtigde van de doorzoeking uitzonderen. In elk geval geldt, als de rechter-commissaris machtiging verleent, het voorschrift van artikel 2.7.59 onverkort. De doorzoeking is alleen toegestaan voor zover dat zonder schending van het beroepsgeheim kan plaatsvinden.

Uit de tekst van artikel 2.7.59 volgt dat het artikel niet van toepassing is als de doorzoeking met toestemming plaatsvindt. Als daartoe toestemming wordt gegeven kan dus wel inbreuk op het verschoningsrecht worden gemaakt. Het gaat daarbij om toestemming van de functioneel verschoningsgerechtigde, ook als het om de doorzoeking van de woning gaat. Toestemming van een andere bewoner kan de inbreuk op het verschoningsrecht uiteraard niet rechtvaardigen. Artikel 2.7.59 schrijft niet voor dat de rechter-commissaris moet beoordelen of rechtsgeldig toestemming is gegeven. In de verwijzing naar artikel 2.7.61, eerste lid, wordt onderdeel a van dat artikellid niet genoemd. Dat betekent dat ook de opsporingsambtenaar die de doorzoeking verricht, mag beoordelen of toestemming is gegeven. Dat is vooral van praktisch belang bij een spoeddoorzoeking van een woning. De doorzoeking van het kantoor van de verschoningsgerechtigde dient immers onder leiding van de rechter-commissaris plaats te vinden (artikel 2.7.69, tweede lid). Het ligt daarbij in de rede dat de rechter-commissaris steeds bij de doorzoeking aanwezig is (Kamerstukken II, 2022/23, 36327, nr. 3, p. 660).

In artikel 2.7.59, eerste lid, wordt de in de versie van de eerste vaststellingswet gebezigde term 'schending' vervangen door de term 'inbreuk'. De reden daarvoor is een wat andere dan die geldt met betrekking tot artikel 2.7.57a. Die reden is gelegen in het feit dat het ingeval van een doorzoeking uitsluitend aan de rechter-commissaris is om te beoordelen of een inbreuk op het functioneel verschoningsrecht waarvoor geen toestemming is gegeven toelaatbaar is. Het artikellid bepaalt dat geen inbreuk op het functioneel verschoningsrecht mag worden gemaakt tenzij de rechter-commissaris anders beslist op grond van één van de 'rechtvaardigingsgronden' die in artikel 2.7.61, eerste lid, onderdelen b tot en met c worden opgesomd. Dit is vooral van belang bij een spoeddoorzoeking die buiten aanwezigheid van de rechter-commissaris wordt verricht. De opsporingsambtenaar mag in dat geval niet zonder toestemming inbreuk maken op het functioneel verschoningsrecht, ook al zou dat functioneel verschoningsrecht daardoor mogelijk niet worden geschonden.

Tweede lid

Voorgesteld wordt om in deze bepaling het uitgangspunt op te nemen dat de rechter-commissaris zich indien mogelijk ten behoeve van zijn beslissing laat voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. Deze bepaling heeft een functie naast artikel 2.7.62, vierde lid. Volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad moet de bedoelde vertegenwoordiger ingeschakeld worden om te waarborgen dat een doorzoeking bij een functioneel verschoningsgerechtigde wordt uitgevoerd zonder schending van het functioneel verschoningsrecht

(ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.5.7, 6.6.3 en 6.6.4). Die waarborg is in beginsel ook vereist bij een doorzoeking van de woning van een functioneel verschoningsgerechtigde (ECLI:NL:HR:1999:ZD7280).

Het oude tweede lid van artikel 2.7.59, zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet, luidde: 'Een onderzoek van gegevens in een digitale-gegevensdrager die of een geautomatiseerd werk dat gegevens bevat die zijn ingevoerd door of namens een functioneel verschoningsgerechtigde vindt alleen plaats voor zover het zonder schending van het functioneel verschoningsrecht kan worden uitgevoerd.' De doorzoeking van het kantoor of de woning van een functioneel verschoningsgerechtigde omvat de toegang tot gegevens op daar aanwezig geautomatiseerde werken. Zij omvat ook de doorzoeking op afstand van elders aanwezige computers als die doorzoeking in dat kantoor of die woning plaatsvindt. Op die doorzoeking is het gewijzigde eerste lid van artikel 2.7.59 van toepassing. In zoverre heeft artikel 2.7.59, tweede lid, zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet geen toegevoegde waarde. De vraag is of aan het artikellid wel behoefte bestaat in gevallen waarin geen sprake is van een doorzoeking van het kantoor of de woning van een functioneel verschoningsgerechtigde, maar waarin het gaat om een computer die op andere plaats wordt aangetroffen. Vooropgesteld moet worden dat de reikwijdte van artikel 2.7.59 om redenen die hiervoor zijn vermeld is beperkt tot de doorzoeking van kantoren en woningen van functioneel verschoningsgerechtigden. In andere gevallen, zoals bijvoorbeeld de doorzoeking van een door een notaris meegevoerde tas, kan met het algemene beginsel van artikel 2.7.57a worden volstaan. Er is onvoldoende reden om daarover anders te oordelen ten aanzien van een elders aangetroffen computer en daarvoor een regime te laten gelden die inschakeling van de rechter-commissaris en raadpleging van een vertegenwoordiger van de desbetreffende beroepsgroep vergt. Opgemerkt kan worden dat het vooraf lang niet altijd duidelijk zal zijn dat het daarbij om een computer gaat waarop zich gegevens bevinden die door of namens een functioneel verschoningsgerechtigde zijn ingevoerd. Opgemerkt kan ook worden dat de gegevens die een functioneel verschoningsgerechtigde invoert in een niet op zijn kantoor of in zijn woning aanwezige computer geen gegevens behoeven te zijn die onder zijn geheimhoudingsplicht vallen, terwijl omgekeerd geldt dat zich in een op een andere plaats aanwezige computer gegevens zijn opgeslagen die onder het functioneel verschoningsrecht vallen maar die niet door of namens de verschoningsgerechtigde zijn ingevoerd. Een eenvoudig te hanteren afbakening levert een van de hoofdregel afwijkende benadering dus niet op. Van belang is voorts dat het nieuwe artikel 2.7.38, eerste lid, zoals voorgesteld in dit wetsvoorstel, inhoudt dat voor alle gegevens in een digitale gegevensdrager of een geautomatiseerd werk geldt dat een opsporingsambtenaar zich daartoe alleen de toegang kan verschaffen op bevel van de officier van justitie. Dat bevel kan de officier van justitie alleen geven na daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris. De officier van justitie dient in gevallen waarin het functioneel verschoningsrecht in het geding is, dit aan de rechter-commissaris te melden bij het vorderen van de machtiging, zodat die daarmee bij zijn beslissing rekening kan houden.

AFDELING 7.5.4 VERBOD OP INBESLAGNEMING VAN VOORWERPEN EN OVERNEMEN VAN GEGEVENS

MvT

De nieuw ingevoegde Afdeling 7.5.4 ziet op het verbod op inbeslagneming van voorwerpen en overnemen van gegevens, dus op bewijsvergaring. Daarin onderscheidt deze afdeling zich van de volgende Afdeling, die betrekking heeft op voorwerpen die al in beslag zijn genomen en op gegevens die al zijn verkregen.

Artikel 2.7.60 [verbod op inbeslagneming van voorwerpen en overnemen gegevens bij functioneel verschoningsgerechtigden; uitzonderingen]

~~Bij functioneel verschoningsgerechtigden worden daarvoor vatbare voorwerpen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt niet inbeslaggenomen en worden gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt niet overgenomen.~~ Daarvoor vatbare voorwerpen worden niet inbeslaggenomen en gegevens worden niet overgenomen indien het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij:

- de rechter-commissaris ~~op grond van overeenkomstig~~ de artikelen 2.7.61 en 2.7.621a heeft beslist dat van die gegevens of van aan die voorwerpen te ontlelen informatie mag worden kennisgenomen, of
- de inbeslagneming van de voorwerpen of het overnemen van de gegevens nodig is om ~~te komen~~ tot een beslissing op grond van de artikelen 2.7.61 en 2.7.621a ~~te komen~~.

MvT

Artikel 2.7.60 gaat over de inbeslagneming van voorwerpen en het overnemen van gegevens. De bepaling zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet wordt met dit onderdeel gewijzigd.

Het in de eerste vaststellingswet opgenomen artikel 2.7.60 verbiedt 'bij functioneel verschoningsgerechtigden' de inbeslagneming van voorwerpen en het overnemen van gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, tenzij een van de in de onderdelen a en b genoemde uitzonderingen zich voordoet. Dit verbod geldt dus volgens de letter van de bepaling alleen voor inbeslagneming en overnemen van gegevens bij een functioneel verschoningsgerechtigde. Een vergelijkbare bepaling ten aanzien van inbeslagneming en overnemen van gegevens bij een ander dan de functioneel verschoningsgerechtigde ontbreekt in de artikelen 2.7.65 en 2.7.66 zoals die waren opgenomen in de eerste vaststellingswet. Die artikelen hadden immers betrekking op voorwerpen en gegevens die al in beslag zijn genomen respectievelijk overgenomen. Maar het is gewenst en ook zo bedoeld dat het verbod van artikel 2.7.60 ook geldt voor informatiegaring bij anderen dan de functioneel verschoningsgerechtigde. Als bijvoorbeeld al op voorhand duidelijk is dat de onder de verdachte aangetroffen map correspondentie met zijn raadsman betreft, zal de opsporingsambtenaar die map niet in beslag mogen nemen tenzij op de in artikel 2.7.60, onderdeel b, omschreven uitzonderingsgrond. Het verbod moet algemeen gelden, dus ongeacht de plaats waar de desbetreffende informatie zich bevindt. Daarom is de zinsnede 'bij functioneel verschoningsgerechtigden' in artikel 2.7.60 geschrapt. Dat sluit bij de regeling van uifilteren van functioneel verschoningsgerechtigde informatie. Daarbij is evenmin van belang waar de informatie is aangetroffen.

Niet alleen is het verbod veralgemeniseerd, maar ook is de formulering in artikel 2.7.60 aangepast doordat daarin expliciet tot uitdrukking is gebracht dat het verbod geldt als 'het redelijk vermoeden bestaat' dat het om geprivilegieerde informatie gaat. Zo wordt verduidelijkt dat het uiteindelijke oordeel of een bepaald voorwerp of gegeven onder het functioneel verschoningsrecht valt, is voorbehouden aan de rechter-commissaris en dat de zogenaamde gesloten enveloppen-procedure (waarop onderdeel b van het artikel betrekking heeft) is bedoeld om dat oordeel van de rechter-commissaris te verkrijgen.

Wat moet worden verstaan onder het 'redelijk vermoeden' dat het functioneel verschoningsrecht zich over de voorwerpen of gegevens uitstrekt, is al toegelicht in het algemeen deel. Dat vermoeden moet betrekking hebben op specifieke voorwerpen of gegevens dan wel op een verzameling gegevens waarvan het overgrote deel vermoedelijk geprivilegieerd is. Het moet concreet en onderbouwd zijn en zijn gebaseerd op feiten of omstandigheden die objectiveerbaar zijn. Bijvoorbeeld de aard of de kenmerken van de inbeslaggenomen voorwerpen of te onderzoeken gegevens of de wijze van archivering kunnen aanleiding geven tot een redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich over bepaalde voorwerpen of gegevens uitstrekt.

Ingeval van een doorzoeking die onder leiding van de rechter-commissaris plaatsvindt, is het uitgangspunt dat de rechter-commissaris ten tijde van de doorzoeking beslist of van de aan de voorwerpen te ontlene informatie en van de gegevens mag worden kennisgenomen. Als dat het geval is, kan tot inbeslagneming van de voorwerpen en tot het overnemen van de gegevens worden overgegaan (artikel 2.7.60, onderdeel a). Als dat niet het geval is, blijft die inbeslagneming of overnemen achterwege op grond van het in artikel 2.7.60 neergelegde verbod. Als het niet goed mogelijk is om ter plaatse te beslissen, kan de rechter-commissaris de voorwerpen en gegevens verzegeld (laten) meenemen naar zijn kabinet om daar een beslissing te nemen over de kennisneming ('gesloten enveloppen-procedure') (artikel 2.7.60, onderdeel b). Die gesloten enveloppen-procedure kan ook worden gevolgd bij onderzoek waarbij de rechter-commissaris niet is betrokken. Als een opsporingsambtenaar het redelijk vermoeden heeft dat het verschoningsrecht zich uitstrekt tot bepaalde in beslag te nemen voorwerpen of bepaalde over te nemen gegevens, kan hij, zonder kennis te nemen van de desbetreffende informatie, tot inbeslagneming en overnemen overgaan en de resultaten daarvan ter beoordeling aan de rechter-commissaris voorleggen.

Artikel 2.7.60 verhoudt zich tot de daarop volgende bepalingen als volgt. De onderhavige bepaling ziet op bewijsvergaring in het algemeen. Het verbiedt die bewijsgaring als het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over de desbetreffende voorwerpen en gegevens tenzij sprake van een van de twee in het artikel geformuleerde uitzonderingen. Het gaat dus om een vooraf bestaand redelijk vermoeden dat aan inbeslagneming van voorwerpen en het overnemen van gegevens in de weg staat. Artikel 2.7.61a daarentegen heeft betrekking op voorwerpen die al in beslag zijn genomen en op gegevens die al zijn verkregen. Van die gegevens en de aan die voorwerpen te ontlene informatie mag in beginsel geen kennis worden genomen als sprake is van het hiervoor bedoelde redelijk vermoeden. Het kan daarbij gaan om een al vooraf bestaand redelijk vermoeden, dat evenwel op de in artikel 2.7.60, onderdeel b, opgenomen uitzonderingsgrond geen beletsel vormde voor de bewijsvergaring. Het kan ook zijn dat het redelijk vermoeden eerst achteraf is ontstaan, dus na de inbeslagneming van de voorwerpen of het overnemen van de gegevens en al dan niet na een selectie als bedoeld in artikel 2.7.61b. In beide gevallen verbiedt het artikel de kennisneming,

tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Het artikel vormt daarmee de opmaat tot de in artikel 2.7.62 geregelde beoordelingsprocedure. Artikel 2.7.61 bevat de criteria die gehanteerd moeten worden bij de vraag of kennisneming van geprivilegieerd materiaal is toegestaan en stelt buiten twijfel dat het uitsluitend de rechter-commissaris is die daarover beslist. Het artikel is geplaatst tussen artikel 2.7.60 en artikel 2.7.61a omdat het op beide artikelen betrekking heeft. Het gaat namelijk zowel om de beslissing die de rechter-commissaris tijdens de doorzoeking kan nemen op grond van artikel 2.7.60, onderdeel a, als om de bevoegdheid van de rechter-commissaris om anders te beslissen als bedoeld in artikel 2.7.61a. Het artikel is voorts, door de verwijzing in artikel 2.7.59, grotendeels van overeenkomstige toepassing op de beoordeling door de rechter-commissaris van de vraag of bij de doorzoeking inbreuk mag worden gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

AFDELING 7.5.5 VERBOD OP KENNISNEMING

MvT

Afdeling 7.5.5 bevat bepalingen die zien op voorwerpen die al in beslag zijn genomen en op gegevens die al zijn verkregen en waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Hiervan mag geen kennis worden genomen tenzij de rechter-commissaris anders beslist.

Artikel 2.7.61 [verbod op kennisneming van informatie; uitzonde-ringen]

1. Behoudens artikel 2.7.62, ~~vierde zesde~~ lid, kan van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt geen kennis worden genomen, tenzij:
 - a. de functioneel verschoningsgerechtigde daarvoor toestemming geeft;
 - ~~b. de voorwerpen of gegevens het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend;~~
 - ~~eb.~~ bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.7, zeer uitzonderlijke omstandigheden maken dat het belang van de waarheidsvinding in een bepaald geval zwaarder weegt dan het maatschappelijk belang, bedoeld in dat artikel; of
 - ~~dc.~~ bij het verschoningsrecht, bedoeld in artikel 1.6.8, anders aan een zwaarder wegend belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht.
2. Het functioneel verschoningsrecht strekt zich niet uit over voorwerpen of gegevens die het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend.
3. De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in het eerste lid.

MvT

Artikel 2.7.61 gaat onder meer over het verbod op kennisneming van informatie en de beslissing van de rechter-commissaris daaromtrent. De bepaling zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet wordt met dit onderdeel gewijzigd.

Artikel 2.7.61 zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet somt de gronden op waarop bij wijze van uitzondering kennis mag worden genomen van voorwerpen en gegevens die onder het functioneel verschoningsrecht vallen. De opsomming wekt de indruk dat de corpora en instrumenta delicti onder het verschoningsrecht vallen. Dat is onjuist. Dit wordt hersteld door de corpora en instrumenta een eigen plaats te geven in een nieuw tweede lid. Onveranderd blijft dat het in beginsel de rechter-commissaris is die moet beslissen of van dergelijke corpora of instrumenta sprake is, omdat het daarbij gaat om de vraag of het verschoningsrecht zich over de desbetreffende voorwerpen of gegevens uitstrekt. Alleen in evidente gevallen kan dit anders zijn. Dat is van praktisch belang als het gaat om bewijsvergaring onder derden waarbij de rechter-commissaris niet is betrokken. Als de revolver waarmee de doodslag is gepleegd bij de verdachte in beslag wordt genomen is het evident dat het verschoningsrecht van wie dan ook zich niet over dit instrument uitstrekt. Van een redelijk vermoeden in de zin van artikel 2.7.61 a kan dus geen sprake zijn. Het oordeel van de rechter-commissaris behoeft dus niet te worden ingewonnen. In zoverre heeft de wijziging ook praktische belang. Verder wordt voorgesteld aan het artikel een derde lid toe te voegen, inhoudende dat de rechter-commissaris beslist over de kennisneming. Deze centrale rol van de rechter-commissaris bij de selectie van geprivilegieerde gegevens kwam in de eerste vaststellingswet tot uitdrukking in artikel 2.7.62, eerste lid. Omdat die centrale rol niet alleen geldt voor de in artikel 2.7.62 geregelde selectieprocedure, maar ook voor de tijdens de doorzoeking door de rechter-commissaris te nemen beslissing op grond van artikel 2.7.60, onderdeel a, is het juister om de bepaling te verplaatsen naar artikel 2.7.61.

MvT

Na artikel 2.7.61 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd. Die worden in het navolgende toegelicht.

Artikel 2.7.61a [verbod tot kennisneming; redelijk vermoeden]

1. Behoudens artikel 2.7.62, zesde lid, wordt van gegevens of van aan voorwerpen te ontlelen informatie geen kennisgenomen indien en voor zover, al dan niet na een selectie als bedoeld in artikel 2.7.61b, het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt over deze gegevens of voorwerpen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist op grond van zijn oordeel dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover niet uitstrekt, dan wel op de gronden genoemd in artikel 2.7.61, eerste lid.

2. Het redelijke vermoeden, bedoeld in het eerste lid, heeft betrekking op bepaalde voorwerpen of gegevens. Ten aanzien van een verzameling voorwerpen of gegevens is sprake van een dergelijk vermoeden als ten aanzien van het overgrote deel van de tot deze verzameling behorende afzonderlijke voorwerpen of gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt.

MvT

Het verbod tot kennisneming bestaat volgens het nieuwe artikel 2.7.61a alleen “indien en voor zover (al dan niet na een selectie als bedoeld in artikel 2.7.61b)” ten aanzien van gegevens een redelijk vermoeden bestaat. De beoordeling door de rechter-commissaris wordt alleen gevorderd als er een redelijk vermoeden is dat de informatie onder het functioneel verschoningsrecht valt.

Aan artikel 2.7.61a is een tweede lid toegevoegd dat uit twee elementen bestaat. Het eerste element is dat het redelijk vermoeden, dat het kennisnemingsverbod activeert en dat bij een wens tot kennisneming tot inschakeling van de rechter-commissaris verplicht, alleen betrekking heeft op bepaalde voorwerpen of gegevens. Het tweede element is dat bij een verzameling voorwerpen of gegevens pas sprake is van een redelijk vermoeden dat het kennisnemingsverbod activeert, als ten aanzien van het overgrote deel van de tot deze verzameling behorende afzonderlijke voorwerpen of gegevens het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. In dat geval moet de rechter-commissaris worden ingeschakeld wanneer het openbaar ministerie van de gegevens kennis wenst te nemen.

Het redelijke vermoeden is betrokken op specifieke gegevens en niet op de bulk gegevens in zijn geheel. Alleen als ten aanzien van een bepaald gegeven (of ten aanzien van een verzameling gegevens als bedoeld in het tweede lid) het redelijk vermoeden bestaat dat het om geprivilegieerd materiaal gaat, staat artikel 2.7.61a aan kennisneming ervan in de weg. Filtering is een verantwoordelijkheid van de officier van justitie, die door opsporingsambtenaren wordt uitgevoerd. De rechter-commissaris behoeft alleen te worden ingeschakeld – en kan zelfs alleen dan worden ingeschakeld – wanneer de officier van justitie kennis wil nemen van uitgefilterde gegevens die mogelijk geprivilegieerd zijn dan wel wanneer de officier van justitie een beoordeling door de rechter-commissaris uitgevoerd wil zien in een situatie waarin na filtering een verzameling gegevens overblijft ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich over het overgrote deel ervan uitstrekt.

Artikel 2.7.61, eerste lid, formuleert beoordelingscriteria die gelden als vaststaat dat het om geprivilegieerde informatie gaat. Aan de toepassing van de bedoelde criteria gaat dus de vaststelling vooraf dat het om voorwerpen en gegevens gaat waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Die vaststelling vraagt om een beoordeling die plaatsvindt nadat het redelijk vermoeden is gerezen dat de voorwerpen of gegevens onder dat verschoningsrecht vallen. Artikel 2.7.61a heeft betrekking op gevallen waarin van een dergelijk vermoeden sprake is. Het verbiedt de kennisneming van aan inbeslaggenomen voorwerpen te ontlelen informatie en van overgenomen of op andere wijze verkregen gegevens als het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Het andersluidende oordeel van de rechter-commissaris vormt de enige uitzondering op dat verbod. De rechter-commissaris kan daarbij om twee redenen ‘anders’ beslissen (dat wil zeggen beslissen dat van de verkregen informatie mag worden kennisgenomen). De eerste reden is dat het redelijk vermoeden na onderzoek ongegrond blijkt te zijn, dus dat het functioneel verschoningsrecht zich niet over de desbetreffende voorwerpen of gegevens uitstrekt. De tweede reden is dat, hoewel sprake is van geprivilegieerd materiaal, kennisneming daarvan op grond van de in artikel 2.7.61 geformuleerde beoordelingscriteria is toegestaan.

Zoals in het artikel tot uitdrukking wordt gebracht, geldt het verbod tot kennisneming alleen ‘voor zover’ sprake is van een redelijk vermoeden. Van gegevens die niet door dat vermoeden worden geraakt, mag kennis worden genomen zonder dat de rechter-commissaris daarover heeft geoordeeld. Het een en ander maakt selectie door opsporingsambtenaren mogelijk. Artikel 2.7.61b voorziet daarin.

Artikel 2.7.61b [selectieprocedure; automatische filtering]

1. Indien er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen bestaan dat zich in een verzameling gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, draagt de officier van justitie er zorg voor dat een selectie plaatsvindt op zodanige wijze dat de kennisneming van die gegevens beperkt blijft tot hetgeen voor die selectie noodzakelijk is. De selectie vindt zo mogelijk plaats door middel van automatische filtering.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

MvT

In het nieuwe artikel 2.7.61b is de selectieprocedure neergelegd die plaats vindt onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie. Het eerste lid bepaalt dat indien er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen bestaan dat zich in een verzameling gegevens ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, de officier van justitie ervoor zorgdraagt dat een selectie plaatsvindt op zodanige wijze dat de kennisneming van die gegevens beperkt blijft tot hetgeen voor die selectie noodzakelijk is. Van de gegevens die deel uitmaken van de verzameling mag dus (behoedzaam) worden kennisgenomen ten behoeve van de vereiste selectie. Als die kennisneming ten aanzien van een specifiek gegeven het redelijke vermoeden doet rijzen dat het verschoningsrecht in het geding is, is verdere kennisneming van dat gegeven niet toegestaan. Opgemerkt kan worden dat het bij artikel 2.7.61b vooral gaat om een verzameling gegevens die door een ander dan de functioneel verschoningsgerechtigde zijn verstrekt dan wel onder die ander - onder wie de gegevens zijn overgenomen. Ten aanzien van gegevens die bij een doorzoeking van het kantoor van de verschoningsgerechtigde zijn overgenomen zal in de regel gelden dat ten aanzien van het overgrote deel van die gegevens het redelijk vermoeden bestaat dat het verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Dat is anders bij bewijsgaring bij anderen dan de verschoningsgerechtigde. Hierbij is van belang dat de betrokkene het grotendeels in eigen hand heeft of van de geprivilegieerde informatie die beweerdelijk deel uitmaakt van de verzameling gegevens wordt kennisgenomen. Hij kan er immers preciseren om welke informatie het gaat, bijvoorbeeld door het noemen van de naam van de functioneel verschoningsgerechtigde en door aan te geven van welke informatiekanalen gebruik is gemaakt. Het argument dat de betrokkene onder wie de gegevens zijn overgenomen die informatie niet mag verstrekken omdat die informatie onder het functioneel verschoningsrecht valt, gaat daarbij niet op. Juist is dat deze betrokkene naar geldend recht niet verplicht is om de informatie te verstekken, maar hij is vrij om dat wel te doen. Op hem rust geen geheimhoudingsplicht. Daar komt bij dat het moeilijk anders kan dan dat de betrokkene onder wie de gegevens zijn overgenomen enige geprivilegieerde informatie prijsgeeft als hij aannemelijk wil maken dat het functioneel verschoningsrecht in het geding is. Stel een verdachte maakt gewag van "diverse advocaten en notarissen in binnen- en buitenland". Daarmee geeft hij te kennen dat hij met al die functioneel verschoningsgerechtigden een hulpverleningsrelatie heeft. Zo ook geeft de verdachte die stelt dat zich in een bij hem inbeslaggenomen envelop correspondentie met zijn advocaat bevindt, prijs dat hij een hulpverleningsrelatie met die bij name genoemde advocaat heeft of had. Als hij daarvan geen melding had gemaakt, was van een redelijk vermoeden geen sprake geweest. Gezegd kan dus worden dat in de aard der zaak besloten ligt dat hetgeen waartoe opsporingsambtenaren in redelijkheid zijn gehouden afhankelijk is van de informatie die door de betrokkene onder wie de gegevens zijn overgenomen, wordt verstrekt.

De selectie vindt zo mogelijk plaats door middel van automatische filtering, zo is aanvullend bepaald. Automatische filtering is een vorm van voorselectie die plaatsvindt zonder kennisneming van de gegevens. De filtering geschiedt 'automatisch', dat wil zeggen aan de hand van zoektermen. Door middel van die zoektermen (bijvoorbeeld de namen, kantooradressen en het e-mailadressen van bepaalde advocaten) kunnen gegevens waarover het functioneel verschoningsrecht zich vermoedelijk uitstrekt, uitgefilterd worden uit de bulk aan gegevens. Daarbij wordt niet gecontroleerd of de 'geraakte' gegevens daadwerkelijk onder het functioneel verschoningsrecht vallen. Anders is immers van een 'automatische filtering' geen sprake. Het gevolg van de uitfiltering is dat de desbetreffende gegevens buiten het opsporingsonderzoek worden gehouden en dat daarvan ook niet voor andere doeleinden kennisgenomen mag worden, tenzij de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie anders beslist. Van gegevens die niet door de automatische filtering worden 'geraakt', mag in principe worden kennisgenomen. Daarbij kan enige behoedzaamheid aangewezen zijn omdat niet is vereist dat voor de volle honderd procent zeker is dat zich onder de overgebleven gegevens geen verschoningsgerechtigd materiaal meer bevindt. Er kunnen bij de automatische filtering altijd gegevens worden gemist vanwege de complexe datastructuren of doordat zoektermen ontbreken zodat bepaalde geprivilegieerde gegevens onder de radar blijven. Het is om die reden dat niet gegarandeerd kan worden dat de vrijgegeven data (volledig) vrij zijn van informatie die mogelijk onder het functioneel verschoningsrecht valt. Dat is een uitvloeisel van het gekozen

uitgangspunt. Kennisneming is toegestaan indien en voor zover geen sprake is van een concreet en onderbouwd vermoeden.

Als automatische filtering ertoe leidt dat naar verwachting een groot deel van de uitgefilterde gegevens niet onder enig verschoningsrecht vallen, kan niet gezegd worden dat ten aanzien van de uitgefilterde gegevens het redelijke vermoeden bestaat dat het verschoningsrecht zich daarover uitstrekt. Onduidelijk is dan namelijk nog steeds om welke gegevens het gaat. Pas als het aantal vals-positieven naar verwachting beperkt is, bestaat ten aanzien van de uitgefilterde gegevens het bedoelde vermoeden. En pas dan kan er reden zijn om het oordeel van de rechter-commissaris in te roepen.

Naast zoektermen waarmee mogelijk verschoningsgerechtigd materiaal wordt uitgefilterd, kunnen ook zoektermen worden gebruikt die betrekking hebben op de relevantie van de gegevens voor het opsporingsonderzoek. Bijvoorbeeld als de opsporing geïnteresseerd is in de kasadministratie in een specifieke periode. Als op die manier de gegevens die betrekking hebben op de bedoelde kasadministratie uit de bulk gevist kunnen worden, is er geen reden om de rechter-commissaris in te schakelen. Als de politie alleen geïnteresseerd is in de vraag of in de 'leeg getrokken' computer van de verdachte kinderpornografisch materiaal is opgeslagen, kunnen zoektermen worden gebezigd die alleen dat materiaal boven water halen. De vraag of zich onder het niet geselecteerde materiaal gegevens bevinden die onder het functioneel verschoningsrecht vallen, kan dan blijven rusten (mits daarvan geen kennis wordt genomen). Ook een combinatie van de verschillende soorten zoektermen is toegestaan. Zo kan het aangewezen zijn om eerst een zoekslag op relevantie uit te voeren en vervolgens het geselecteerde relevante materiaal aan een uitfiltering van mogelijk geprivilegieerde gegevens te onderwerpen. Mogelijk is ook om eerst een grofmazige selectie uit te voeren op materiaal dat zonder bezwaar aan het onderzoeksteam ter beschikking kan worden gesteld. Later kan eventueel door de officier van justitie op basis van nieuwe gegevens een nadere en meer precieze automatische filtering worden uitgevoerd op de dataset die op basis van een eerdere grofmazige filtering buiten het onderzoek is gehouden.

In het tweede lid wordt een wettelijke grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur regels te kunnen stellen over de uitvoering van het nieuwe artikel 2.7.61b. Daarbij kan worden gedacht aan regels waarin de gevallen worden bepaald waarin de selectie moet worden uitgevoerd door opsporingsambtenaren die niet bij het opsporingsonderzoek betrokken zijn.

Artikel 2.7.62 [procedure beslissing rechter-commissaris over kennisneming]

1. De rechter-commissaris beslist over de kennisneming, bedoeld in artikel 2.7.61 en 2.7.61a, op vordering van de officier van justitie, tenzij die beslissing verband houdt met de uitoefening van bevoegdheden als bedoeld in Titel 7.7 dan wel de beslissing aan hem is opgedragen door de rechtbank, het gerechtshof of de Hoge Raad.
2. De officier van justitie dient alleen een vordering in indien hij van oordeel is dat een redelijk vermoeden als bedoeld in artikel 2.7.61a bestaat en hij van oordeel is dat kennisneming van de gegevens of van de aan de voorwerpen te ontlelen informatie in het belang van het onderzoek is.
23. De rechter-commissaris beslist niet dan nadat hij de functioneel verschoningsgerechtigde zo mogelijk in staat heeft gesteld zijn standpunt kenbaar te maken. De rechter-commissaris kan beslissen dat de functioneel verschoningsgerechtigde wordt gehoord buiten aanwezigheid van anderen.
34. De rechter-commissaris kan zich ten behoeve van zijn beslissing laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. De rechter-commissaris wint in ieder geval het advies van een vertegenwoordiger in indien hij overweegt om, in afwijking van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde of zonder dat deze zijn standpunt kenbaar heeft gemaakt, te beslissen dat mag worden kennisgenomen van de gegevens en de aan het voorwerp te ontlelen informatie ~~mag worden kennisgenomen~~.
5. De rechter-commissaris kan het derde lid buiten toepassing laten indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist. Indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist kan de rechter-commissaris ook het vierde lid buiten toepassing laten. In dat geval stelt de rechter-commissaris het onderzoek van de desbetreffende voorwerpen en gegevens zo mogelijk uit.
46. Alleen de rechter-commissaris kan voor zover dat voor het nemen van de beslissing noodzakelijk is, kennisnemen van gegevens of aan voorwerpen te ontlelen informatie.
57. Indien de rechter-commissaris in gebreke blijft te beslissen kan hem op verzoek van de functioneel verschoningsgerechtigde of op vordering van de officier van justitie door de rechtbank een termijn worden gesteld waarbinnen een beslissing wordt genomen.
8. In het geval, bedoeld in het zevende lid, vindt het onderzoek op de zitting niet in het openbaar plaats.

MvT

Artikel 2.7.62 gaat over de beoordelingsprocedure voor rechter-commissaris in geval van kennisneming. In dit onderdeel wordt artikel 2.7.62, zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet, op diverse punten gewijzigd. Voor de overzichtelijkheid is artikel 2.7.62 opnieuw vastgesteld in de voorgestelde wettekst. Het derde, vierde, zesde en zevende lid van het opnieuw vastgestelde artikel verschillen inhoudelijk niet ten opzichte van respectievelijk het tweede, derde, vierde en vijfde lid van het artikel uit de eerste vaststellingswet. Daarom worden hieronder alleen het eerste, tweede, vijfde en achtste lid toegelicht.

Eerste lid

Artikel 2.7.62, eerste lid, zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet spreekt niet over een vordering van de officier van justitie om het oordeel van de rechter-commissaris in te winnen. Dat is begrijpelijk voor zover het gaat om inbeslagneming van voorwerpen of het overnemen van gegevens die door of onder leiding van de rechter-commissaris plaatsvindt of heeft plaatsgevonden. Inschakeling van de rechter-commissaris is dan niet nodig, want hij is immers al betrokken. Dat ligt echter anders als de rechter-commissaris niet de leiding had over de bevoegdheidsuitoefening. Dat is doorgaans het geval. Te denken valt aan het bevel tot het verstrekken van gegevens, aan het maken van een 'image' van een smartphone of van een computer in een bedrijfsgebouw en aan de inbeslagneming van voorwerpen die een functioneel verschoningsgerechtigde bij zijn aanhouding met zich voert. In dergelijke gevallen is een vordering van de officier van justitie de aangewezen manier om de rechter-commissaris in te schakelen. De in het eerste lid neergelegde regel is dan ook – zoals ook algemeen uitgangspunt is in de regeling van het opsporingsonderzoek in het nieuwe wetboek – dat de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie beslist. Daarop formuleert het artikellid twee uitzonderingen. De eerste uitzondering betreft het al genoemde geval waarin het gaat om onderzoek dat door of onder leiding van de rechter-commissaris wordt verricht. De tweede uitzondering betreft gevallen waarin door de belanghebbende in een beklagprocedure wordt aangevoerd dat de desbetreffende voorwerpen en gegevens onder het verschoningsrecht van bijvoorbeeld zijn huisarts vallen. Inschakeling van de rechter-commissaris door de beklagrechter kan dan in bepaalde gevallen aangewezen zijn. Zie onder meer ECLI:NL:HR:2016:2537.

Tweede lid

De officier van justitie doet de vordering alleen indien hij van oordeel is dat een redelijk vermoeden bestaat en hij van oordeel is dat kennisneming van de gegevens of van de aan de voorwerpen te ontfangen informatie in het belang van het onderzoek is.

Vijfde lid

Met betrekking tot het geval waarin het onderzoeksbelang zich niet alleen verzet tegen het inwinnen van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde, maar ook tegen het consulteren van een gezaghebbend lid van de beroepsgroep overweegt de Hoge Raad in ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.4 dat het in de rede ligt om de betreffende gegevens al wel veilig te stellen, maar de filtering van de gegevens uit te stellen tot een later moment waarop de belangen van het onderzoek zich niet langer verzetten tegen het inwinnen van het standpunt van de verschoningsgerechtigde, of het consulteren van een gezaghebbend lid van de beroepsgroep van de verschoningsgerechtigde dan wel een andere ter zake deskundige persoon. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij heimelijk onderzoek. Deze jurisprudentie wordt in het nieuwe vijfde lid gecodificeerd. Dat lid bepaalt dat de rechter-commissaris, indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist, het derde lid buiten toepassing kan laten dat ziet op het kenbaar laten maken door de functioneel verschoningsgerechtigde van diens standpunt. Verder kan de rechter-commissaris, indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist, ook het vierde lid buiten toepassing laten, zodat hij zich niet hoeft te laten voorlichten door of het advies hoeft in te winnen van een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. In dat laatste geval ligt het volgens de Hoge Raad 'in de rede' dat de rechter-commissaris het onderzoek uitstelt. In die formulering ligt besloten dat er gevallen kunnen zijn waarin het belang van het onderzoek uitstel niet duldt. Het vijfde lid bepaalt daarom dat het onderzoek 'zo mogelijk' wordt uitgesteld. Verder is de door de Hoge Raad gehanteerde formulering 'klemmende redenen van onderzoeksbelang' in deze bepaling niet overgenomen; aangesloten is bij de in het nieuwe wetboek op dit punt gebruikelijke terminologie 'indien het belang van het onderzoek dit dringend vereist'.

Achtste lid

De hoofdregel voor het onderzoek op de zitting van de raadkamer is dat deze in het openbaar plaatsvindt, tenzij de wet anders bepaalt (artikel 1.2.16, eerste lid). In artikel 1.2.16, zesde lid, is anders bepaald voor gevallen van beroep tegen een beslissing van de rechter-commissaris. Het onderzoek op de zitting van de raadkamer vindt in die gevallen niet in het openbaar plaats. Deze uitzondering is onder meer van belang voor beslissingen die de

rechter-commissaris in het opsporingsonderzoek neemt in verband met de bescherming van het functioneel verschoningsrecht. Tegen die beslissingen kan door de officier van justitie en de functioneel verschoningsgerechtigde beroep worden ingesteld (zie de artikelen 2.7.70, eerste lid en 2.7.71, eerste lid). Nu kan het ook gebeuren dat de rechter-commissaris in gebreke blijft om een beslissing te nemen als bedoeld in de artikelen 2.7.61 en 2.7.61a. In dat geval kunnen de functioneel verschoningsgerechtigde en de officier van justitie op grond van artikel 2.7.62, zevende lid, zich tot de rechtbank wenden met het verzoek onderscheidenlijk de vordering om de rechter-commissaris een termijn te stellen waarbinnen hij zijn beslissing moet nemen. Omdat in dat geval geen sprake is van beroep tegen een beslissing van de rechter-commissaris zodat artikel 1.2.16, zesde lid, niet van toepassing is, zou in dat geval de hoofdregel uit het eerste lid van dat artikel gelden en zou het onderzoek op de zitting van de raadkamer in het openbaar plaatsvinden. Dat is echter niet de bedoeling. Wanneer de wet mogelijk maakt de raadkamer te vragen aan de rechter-commissaris een termijn te stellen om een beslissing te nemen, dan moet het onderzoek op de zitting (net als in het geval van beroep tegen een al wel door de rechter-commissaris genomen beslissing) ook in dat geval niet openbaar zijn. Daarom wordt een nieuw achtste lid aan artikel 2.7.62 toegevoegd waardoor het onderzoek op de zitting naar aanleiding van een verzoek of vordering tot een termijnstelling in verband met het uitblijven van een beslissing door de rechter-commissaris, besloten dient plaats te vinden.

Artikel 2.7.62a [bijstand andere functionarissen bij filtering]

1. De rechter-commissaris kan zich bij het onderzoek van de voorwerpen en gegevens laten bijstaan door andere functionarissen, mits wordt gewaarborgd dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

MvT

In ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.8 overweegt de Hoge Raad dat als de rechter-commissaris – bijvoorbeeld in verband met de aard of de omvang van de gevorderde gegevens – niet in staat is dat onderzoek (geheel) zelf te verrichten, hij het daarheen zal moeten leiden dat het onderzoek wordt verricht door zodanige functionarissen en op zo'n manier dat is gewaarborgd dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt. Volgens de Hoge Raad is niet uitgesloten dat de rechter-commissaris hierbij (opsporings)ambtenaren of een officier van justitie inschakelt, mits daarbij wordt gewaarborgd dat de gegevens die object zijn van het functioneel verschoningsrecht, niet op enigerlei wijze bekend (kunnen) worden aan degenen die met het betreffende strafrechtelijk onderzoek en de strafrechtelijke vervolging zijn belast of daarbij anderszins zijn betrokken. Met deze laatste toevoeging doelt de Hoge Raad op zogenaamde geheimhoudersfunctionarissen. De Hoge Raad overweegt dat regulering in nadere regelgeving op dit punt gewenst is. Dat oordeel wordt door de regering onderschreven. In het nieuwe artikel 2.7.62a wordt daarom het uitgangspunt gecodificeerd dat inschakeling van andere functionarissen is toegestaan, mits gewaarborgd is dat het functioneel verschoningsrecht niet in het gedrang komt. Nadere regeling van de bijstand aan de rechter-commissaris door andere functionarissen bij het onderzoek zal een plaats krijgen in een algemene maatregel van bestuur.

AFDELING 7.5.6 BEWAREN EN Vernietigen van GEGEVENS

MvT

Afdeling 7.5.6 “Bewaren en vernietigen van gegevens” heeft betrekking op de zorgplicht van de officier van justitie voor het bewaren van gegevens en aan voorwerpen te ontlelen informatie ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt.

Artikel 2.7.62b [zorgplicht officier van justitie bewaren gegevens]

1. De officier van justitie draagt zorg dat gegevens ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt op zodanige wijze worden bewaard dat daarvan, behoudens artikel 2.7.62, zesde lid, geen kennis kan worden genomen zolang en voor zover dat vermoeden niet door een beslissing van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 2.7.61a is weggenomen.
2. Het eerste lid is, onverminderd Afdeling 7.2.4, van overeenkomstige toepassing op aan voorwerpen te ontlelen informatie.
3. Artikel 2.1.18, tweede, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de gegevens, bedoeld in het eerste lid.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

MvT

Eerste lid

De officier van justitie draagt zorg dat gegevens ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt op zodanige wijze worden bewaard dat daarvan geen kennis kan worden genomen zolang en voor zover dat vermoeden niet door een beslissing van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 2.7.61a is weggenomen. De term 'zorg dragen' is niet nieuw, want deze wordt ook gebezigd in artikel 2.7.24.

Het woord 'kan' drukt uit dat kennisneming onmogelijk moet worden gemaakt. Vernietiging van de gegevens wordt echter niet voorgeschreven. Integendeel, uit het artikel volgt dat de gegevens moeten worden bewaard. Met de term 'bewaren' wordt aangesloten bij Titel 1.7 en Afdeling 7.2.4. Het artikel stelt eisen aan de wijze waarop de gegevens worden bewaard. Die moeten zodanig zijn dat kennisneming van de gegevens niet mogelijk is.

Gekozen is voor een techniekonafhankelijke formulering, waarbij het resultaat (kennisneming onmogelijk) vooropstaat. Hoe dat resultaat wordt bereikt behoort tot de verantwoordelijkheid van de officier van justitie, die daarbij de regels gesteld bij de in het vierde lid genoemde algemene maatregel van bestuur in acht moet nemen. Momenteel wordt door de politie een applicatie ontwikkeld waarmee niet alleen de automatische filtering wordt uitgevoerd, maar waarin ook de gegevens worden opgeslagen ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden is blijven bestaan en die niet aan het oordeel van de rechter-commissaris worden onderworpen. Die applicatie is daarbij alleen toegankelijk met een sleutel (wachtwoord) waarover in beginsel alleen de officier van justitie de beschikking heeft. Deze wijze van ontoegankelijkmaking zou wel eens de voorkeur kunnen verdienen boven het 'uitgrijzen' zoals dat thans in de praktijk plaatsvindt. Het is nu nog te vroeg om daarover te oordelen.

Van de ontoegankelijk making waarmee de op artikel 2.7.62b gebaseerde bewaarplicht gepaard moet gaan, moet onderscheiden worden de ontoegankelijk making die voortvloeit uit artikel 2.7.61b, eerste lid. Dat laatstgenoemde artikellid heeft betrekking op een verzameling gegevens ten aanzien waarvan aanwijzingen bestaan dat zich daarin gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt. Vereist is dan een selectie die op zodanige wijze plaatsvindt dat de kennisneming van die gegevens tot het noodzakelijke beperkt blijft. Dit impliceert dat de verzameling gegevens zolang de selectie nog niet heeft plaatsgevonden op zodanige wijze moet worden bewaard dat die gegevens niet toegankelijk zijn voor andere opsporingsambtenaren dan die met de selectie zijn belast. Nadat de selectie heeft plaatsgevonden vallen de uitgeselecteerde gegevens ten aanzien waarvan het redelijk vermoeden bleek te bestaan dat zij geprivilegieerd zijn onder de bewaarplicht van artikel 2.7.62b. Uit het een en ander volgt dat er sprake is van een verschil in regime. Van de gegevens die op grond van artikel 2.7.62b worden bewaard mag alleen worden kennisgenomen als de rechter-commissaris die kennisgeving toestaat, van de in artikel 2.7.61b bedoelde verzameling gegevens mag, zij het beperkt, kennisgenomen worden door een opsporingsambtenaar. Het verschil in juridische grondslag en het daaruit voortvloeiende verschil in regime sluit intussen niet uit dat de bewaring in beide gevallen feitelijk op dezelfde wijze plaatsvindt. Daarover worden regels gesteld bij de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 2.7.61b, tweede lid, en artikel 2.7.62b, vierde lid.

Het bewaren van de gegevens is om verschillende redenen wenselijk. Daarvoor zij verwezen naar hetgeen onder het kopje "Bewaarplicht en verslaglegging" staat vermeld in het algemeen deel.

Zoals in de toelichting op artikel 2.7.61a is aangegeven, is het mogelijk dat de automatische uitfiltering in etappes plaatsvindt. In eerste instantie kan soms eerst een grofmazige selectie plaatsvinden, die zo nodig op basis van nadere gegevens kan worden gevolgd door een meer precieze uitfiltering.

Aanleiding voor het een en ander kan een verweer van de verdediging zijn dat inhoudt dat ontlastende gegevens ten onrechte zijn achtergehouden. Bewaren van de gegevens is ook om forensische redenen noodzakelijk. Dit om vragen te kunnen beantwoorden over de herkomst, de authenticiteit en de betekenis van data. De gegevens moeten herleidbaar zijn tot het bronmateriaal (chain of evidence) en achterhaald moet kunnen worden welke onderzoeksstappen hebben plaatsgevonden (chain of custody). Zie het informatieblad 'Vernietigen van digitale sporen met verschoningsgerechtigde informatie' (versie april 2025) van het Nederlands Forensisch Instituut. Dit alles maakt dat de gegevens bewaard moeten blijven totdat de strafzaak is afgesloten. Zie daarvoor het derde lid van het artikel.

Tweede lid

De zorgplicht van de officier van justitie geldt ook voor aan voorwerpen te ontlenen informatie. De 'ontoegankelijkmaking' van aan voorwerpen te ontlenen informatie is in een apart (tweede) lid ondergebracht, omdat de beëindiging van het op die voorwerpen berustende beslag dient te worden beheerst door de normale regeling in Afdeling 2.7.4 (die ook betrekking heeft op gegevensdragers). Er is geen reden om wat de teruggave van de voorwerpen betreft, af te wijken van die normale regeling. Die teruggave (aan doorgaans de functioneel

verschoningsgerechtigde) beëindigt de inbreuk op het functioneel verschoningsrecht en voorkomt kennisneming door politie en openbaar ministerie van de daaraan te ontleen informatie.

Derde lid

Het derde lid heeft betrekking op de beëindiging van de door het eerste en tweede lid voorgeschreven bewaring. Het bepaalt dat artikel 2.1.18, tweede, derde en vierde lid, van overeenkomstige toepassing is op de bewaarde gegevens. Dat betekent dat die gegevens moeten vernietigd zodra twee maanden zijn verstreken nadat de strafzaak is geëindigd. Omdat de beëindiging van het beslag door de normale regeling wordt beheerst, behoeft vernietiging van aan inbeslaggenomen voorwerpen te ontleen informatie na afloop van de strafzaak niet te worden voorgeschreven.

Vierde lid

Een aparte delegatiegrondslag is in het vierde lid neergelegd. In lagere regelgeving kan nader worden bepaald op welke wijze moet worden gewaarborgd dat van de geheimhoudersinformatie geen kennis kan worden genomen.

AFDELING 7.5.7 DE BESLISSING VAN DE RECHTER-COMMISSARIS OVER KENNISNEMING

MvT

Afdeling 7.5.7 bevat voorschriften die zien op de beslissingen over kennisneming die de rechter-commissaris neemt overeenkomstig Afdeling 7.5.5, waarin de beoordelingsprocedure is opgenomen.

Artikel 2.7.63 [vastlegging en kennisgeving beslissing rechter-commissaris over kennisneming]

1. De beslissing van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 2.7.64, wordt afzonderlijk vastgelegd. **Artikel 2.1.14, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.** De rechter-commissaris stelt de officier van justitie direct in kennis van de beslissing.
2. De beslissing wordt direct aan de functioneel verschoningsgerechtigde betekend. De functioneel verschoningsgerechtigde wordt daarbij gewezen op zijn recht tegen de beslissing beroep in te stellen.
3. **Indien toepassing is gegeven aan artikel 2.7.62, vijfde lid, wordt de betekening van de beslissing uitgesteld zolang het belang van het onderzoek dit dringend vereist.**

MvT

Artikel 2.7.63, zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet, wordt met dit onderdeel gewijzigd. In het eerste lid vervalt "Artikel 2.1.14, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing". Artikel 2.1.14, eerste lid, bepaalt een machtiging van de rechter-commissaris wordt gegeven op vordering van de officier van justitie. Het is niet langer nodig om deze bepaling van overeenkomstige toepassing te verklaren, aangezien het nieuwe 2.7.62, eerste lid, bepaalt dat de rechter-commissaris beslist op vordering van de officier van justitie (behoudens een tweekant uitzonderingen). Verder is een nieuw derde lid toegevoegd waarin is bepaald dat indien de rechter-commissaris omdat het belang van het onderzoek dit dringend vereist het inwinnen van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde en het zich laten voorlichten door een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort achterwege heeft gelaten, conform het vijfde lid van artikel 2.7.62, wordt de betekening van de beslissing uitgesteld zolang het belang van het onderzoek dit dringend vereist. Het artikellid heeft betrekking op de uitzonderlijke situatie waarin de rechter-commissaris het onderzoek niet heeft uitgesteld. Anders immers kan van een door hem genomen beslissing als bedoeld in het eerste lid geen sprake zijn.

Artikel 2.7.64 [termijn waarbinnen na de beslissing rechter-commissaris mag worden kennisgenomen]

1. In gevallen waarin de rechter-commissaris beslist dat mag worden kennisgenomen van de gegevens of aan voorwerpen te ontleen informatie wordt, tenzij de functioneel verschoningsgerechtigde toestemming voor de kennisneming heeft gegeven **of geen functioneel verschoningsgerechtigde bekend is geworden die zich op zijn verschoningsrecht beroept**, pas tot kennisneming overgegaan:
 - a. nadat twee weken zijn verstreken na de betekening van de beslissing van de rechter-commissaris aan de functioneel verschoningsgerechtigde; of
 - b. indien de functioneel verschoningsgerechtigde binnen de in artikel 2.7.71 genoemde termijn in beroep gaat tegen de beslissing, nadat op dat beroep onherroepelijk is beslist dat mag worden kennisgenomen.
2. **Indien de betekening van de beslissing is uitgesteld op grond van artikel 2.7.63, derde lid, mag worden overgegaan tot kennisneming in afwachting van de betekening van de beslissing. Na de betekening van de beslissing is het eerste lid van toepassing op de verdere kennisneming.**

MvT

Artikel 2.7.64 zoals opgenomen in de eerste vaststellingswet wordt met dit onderdeel gewijzigd. In het eerste lid (nieuw) van artikel 2.7.64 wordt ingevoegd "of geen functioneel verschoningsgerechtigde bekend is geworden die zich op zijn verschoningsrecht beroept". De formulering is ontleend aan ECLI:NL:HR:2015:2783 en ECLI:NL:HR:2017:1070. Het gaat daarbij in de eerste plaats om gevallen waarin het onderzoek van de rechter-commissaris heeft uitgewezen dat een bepaald voorwerp of gegeven in geen enkele relatie staat tot een functioneel verschoningsgerechtigde. Dat kan zich in het bijzonder voordoen als het onderzoek van de rechter-commissaris betrekking had op een verzameling gegevens als bedoeld in artikel 2.7.61a, tweede lid. Het onderzoek kan dan uitwijzen dat het overgrote deel van die gegevens inderdaad onder enig verschoningsrecht valt, maar dat een klein deel van die gegevens niets met een verschoningsrecht van doen heeft. Van de beslissing dat van die gegevens mag worden kennisgenomen kan dan geen verschoningsgerechtigde in kennis worden gesteld, eenvoudig omdat die verschoningsgerechtigde er niet is. Het kan in de tweede plaats gaan om gevallen waarin zich wel enige relatie met het functioneel verschoningsrecht lijkt voor te doen, maar waarin desondanks niet gebleken is van een verschoningsgerechtigde die zich op dat recht beroept. In ECLI:NL:HR:2015:2783 was sprake bij een bij een doorzoeking van een woning inbeslaggenomen uitslag van een Mantouxtest. Aangenomen kon misschien wel worden dat de test in het kader van een behandelrelatie met een arts was afgenomen, maar niet bekend was welke arts dat was. Bovendien was het de vraag of die arts, zo hij wel bekend zou zijn geweest, zich op het standpunt zou hebben gesteld dat zijn verschoningsrecht zich tot de uitslag van de test uitstrekte. In de derde plaats kan gedacht worden aan gevallen waarin het niet gelukt is om de (beweerdelijk) verschoningsgerechtigde op te sporen. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen als enkel gesteld is dat het om correspondentie gaat met een advocaat uit het buitenland. Verder wordt er een nieuw tweede lid toegevoegd dat bepaalt dat indien de betekening van de beslissing is uitgesteld op grond van artikel 2.7.63, derde lid, dan mag worden overgegaan tot kennisneming in afwachting van de betekening van de beslissing. Dezelfde redenen die maken dat de rechter-commissaris, ondanks het feit dat het belang van het onderzoek dringend vereist dat geen toepassing wordt gegeven aan artikel 2.7.62, derde en vierde lid, zijn onderzoek niet uitstelt, maken ook dat zijn beslissing vooralsnog niet aan de functioneel verschoningsgerechtigde hoeft te worden betekend. In dat geval moet wel van de vrijgegeven gegevens kunnen worden kennisgenomen. Anders immers had het niet uitstellen van het onderzoek geen zin.

Artikel 2.7.65

~~1. Indien ten aanzien van bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde inbeslaggenomen voorwerpen het redelijk vermoeden ontstaat dat zich daaronder ook voorwerpen bevinden waarover het verschoningsrecht zich uitstrekt, beslist de rechter-commissaris over de voorwaarden waaronder het beslag kan worden voortgezet.~~

~~2. Indien bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde onderzoek van gegevens wordt verricht dan wel gegevens zijn overgenomen en het redelijke vermoeden ontstaat dat zich daaronder ook gegevens bevinden waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, beslist de rechter-commissaris over de voorwaarden waaronder het onderzoek van gegevens kan plaatsvinden dan wel kan worden voortgezet.~~

Artikel 2.7.66

~~1. Indien bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde voorwerpen in beslag zijn genomen of gegevens zijn aangetroffen of overgenomen, wordt niet kennisgenomen van aan die voorwerpen te ontleen informatie of van die gegevens ten aanzien waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat het functioneel verschoningsrecht zich daarover uitstrekt, tenzij de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie overeenkomstig artikel 2.7.62, eerste lid, anders beslist.~~

~~2. Alvorens deze beslissing te nemen stelt de rechter-commissaris overeenkomstig artikel 2.7.62, tweede lid, de functioneel verschoningsgerechtigde in de gelegenheid zijn standpunt kenbaar te maken en kan hij overeenkomstig artikel 2.7.62, derde lid, het advies inwinnen van de vertegenwoordiger van de beroepsgroep.~~

~~3. De artikelen 2.7.62, vierde en vijfde lid, 2.7.63 en 2.7.64 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat op grond van artikel 2.7.62, vijfde lid, ook de belanghebbende de rechtbank kan verzoeken om de rechter-commissaris een termijn te stellen.~~

MvT

Met dit onderdeel vervallen de artikelen 2.7.65 en 2.7.66 uit de eerste vaststellingswet. Zoals blijkt uit het algemeen deel van de memorie van toelichting en uit de toelichting op de artikelen 2.7.59 en 2.7.61a bestaat als gevolg van de wettelijke regeling zoals voorgesteld in dit wetsvoorstel aan de artikelen 2.7.65 en 2.7.66 uit de eerste vaststellingswet geen behoefte meer omdat de dichotomie tussen onderzoek bij een functioneel

verschoningsgerechtigde en onderzoek bij een ander dan een functioneel verschoningsgerechtigde is losgelaten. De betrokkenheid van de rechter-commissaris bij de selectie waarin deze artikelen voorzien, past bovendien niet bij de voorgestelde regeling, waarin de verantwoordelijkheid voor de selectie bij de officier van justitie wordt gelegd (artikel 2.7.61b, eerste lid).

TITEL 7.8 RECHTSMIDDELEN

Artikel 2.7.70 [beroep tegen afwijzing rechter-commissaris]

1. De officier van justitie kan beroep instellen tegen de afwijzing door de rechter-commissaris van een vordering op grond van dit hoofdstuk. 2. De termijn voor het instellen van beroep is twee weken na de dagtekening van de beslissing. De rechtbank beslist zo spoedig mogelijk.

Artikel 2.7.71 [beroep tegen beslissing rechter-commissaris over verschoningsrecht]

1. Tegen de beslissingen van de rechter-commissaris, bedoeld in ~~de artikelen 2.7.62, eerste lid, en 2.7.66, eerste lid,~~ kan de functioneel verschoningsgerechtigde binnen twee weken na de betekening daarvan en de officier van justitie binnen twee weken na de dagtekening beroep instellen bij de rechtbank.

2. ~~De rechtbank kan ten behoeve van de behandeling van het beroep inlichtingen inwinnen bij de rechter-commissaris over de beoordelingsprocedure.~~

23. De rechtbank beslist binnen een maand na ontvangst van het beroepsschrift. De artikelen 2.7.62, ~~vierde zesde~~ lid, en 2.7.63, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

34. Beroep in cassatie kan door de functioneel verschoningsgerechtigde worden ingesteld binnen twee weken na de betekening en door de officier van justitie binnen twee weken na dagtekening van de beslissing van de rechtbank.

45. De Hoge Raad beslist binnen drie maanden na indiening van de schriftuur. De artikelen 5.6.6 en 5.6.7 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de termijn voor indiening van middelen van cassatie twee weken bedraagt. Artikel 2.7.62, ~~vierde zesde~~ lid, is van overeenkomstige toepassing.

MvT

Eerste lid

Artikel 2.7.66 vervalt en wordt om die reden geschrapt uit het eerste lid van artikel 2.7.71. Daardoor worden in het artikellid alleen nog de beslissingen van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 2.7.64, genoemd. Daartegen kan de functioneel verschoningsgerechtigde binnen twee weken na de betekening daarvan en de officier van justitie binnen twee weken na de dagtekening beroep instellen bij de rechtbank. Zolang nog niet onherroepelijk is beslist op het beroep dat door de functioneel verschoningsgerechtigde is ingesteld tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat van bepaalde gegevens mag worden kennisgenomen, blijft het verbod op kennisneming gelden. Dat beroep heeft dus opschortende werking. Dit is bepaald in artikel 2.7.64. De keerzijde van deze medaille is dat kennisneming is toegestaan als op het beroep afwijzend is beslist en die beslissing onherroepelijk is geworden. Dat wordt niet anders als nog geen beslissing is genomen over een eerder of later gedaan, op Boek 6, Hoofdstuk 4 gebaseerd beklag van de verdachte of van een andere belanghebbende over de beweerdelijke inbreuk op het functioneel verschoningsrecht. Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad vormt de op het beroep van de functioneel verschoningsgerechtigde genomen beslissing namelijk het uitgangspunt bij de beoordeling van een dergelijk beklag. Dat brengt mee dat dit beklag niet-ontvankelijk moet worden verklaard als het beroep van de functioneel verschoningsgerechtigde onherroepelijk ongegrond is verklaard. Hetzelfde geldt als de functioneel verschoningsgerechtigde geen beroep instelt tegen de beslissing van de rechter-commissaris (zie o.m. ECLI:NL:HR:2015:3076 en ECLI:NL:HR:2016:1343). Aan het beklag komt in deze gevallen dus geen opschortende werking toe. Dat is anders als het beklag betrekking heeft op voorwerpen of gegevens waarover de rechter-commissaris zich (nog) niet heeft uitgesproken. In een dergelijk geval zal de raadkamer van de rechtbank het oordeel van de rechter-commissaris moeten afwachten en zo nodig moeten inroepen (ECLI:NL:HR:2016:2537). Artikel 2.7.62, eerste lid, houdt met een dergelijke opdracht van de rechtbank rekening. In een dergelijk geval brengt het gedane beklag mee dat van de desbetreffende gegevens geen kennis mag worden genomen zolang de beslissing van de rechter-commissaris niet onherroepelijk is.

Tweede lid

In geval van een raadkamerprocedure naar aanleiding van een tegen de beslissing van de rechter-commissaris ingesteld beroep kunnen vragen rijzen over de wijze waarop het proces van beoordeling is verlopen. Dat zijn vragen die de officier van justitie niet kan beantwoorden omdat hij niet is betrokken bij de door de rechter-commissaris verrichte beoordeling. Om te voorkomen dat de raadkamer niet volledig geïnformeerd een beslissing

moet nemen, wordt een nieuw lid ingevoegd. Daarin is bepaald dat de raadkamer voorafgaande aan de inhoudelijke behandeling inlichtingen kan inwinnen bij de rechter-commissaris over de gevolgde beoordelingsprocedure. Dit ook omdat het oproepen van de rechter-commissaris voor de raadkamerzitting onwenselijk is.

HOOFDSTUK 8 HEIMELIJKE BEVOEGDHEDEN

TITEL 8.1 ALGEMENE BEPALINGEN

~~AFDELING 8.1.3 VOEGING GEGEVENS FUNCTIONEEL VERSCHONINGS-GERECHTIGDEN~~ ~~AFDELING 8.1.3 UITOEFENING VAN BEVOEGDHEDEN IN HET GEVAL VAN FUNCTIONEEL~~ ~~VERSCHONINGSRECHT~~

MvT

In Hoofdstuk 8 (heimelijke bevoegdheden) wordt Afdeling 8.1.3 over de uitoefening van heimelijke bevoegdheden in het geval van functioneel verschoningsrecht gewijzigd. Artikel 2.8.3 wordt aangepast en er worden enkele nieuwe artikelen ingevoegd. In het navolgende wordt dit toegelicht.

Artikel 2.8.3

~~1. Indien door de uitoefening van een van de in dit hoofdstuk opgenomen bevoegdheden gegevens zijn verkregen die mededelingen behelzen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, worden deze gegevens vernietigd.~~
~~2. Voor zover gegevens andere mededelingen behelzen gedaan door of aan een functioneel verschoningsgerechtigde dan wel in de gevallen, bedoeld in artikel 2.7.61, worden zij niet bij de processtukken gevoegd dan na een voorafgaande machtiging door de rechter-commissaris.~~
~~3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.~~

Artikel 2.8.3 [algemeen beginsel, zorgplicht]

Bij de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het functioneel verschoningsrecht.

MvT

Het door de Hoge Raad geformuleerde uitgangspunt dat inbreuken op het functioneel verschoningsrecht zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, is evenals in Titel 7.5 ook in Hoofdstuk 8 opgenomen. In het algemeen deel is dit toegelicht. Bij de formulering van het nieuwe artikel 2.8.3 is aangesloten bij rechtsoverweging 6.5.1 van ECLI:NL:HR:2024:375. De Hoge Raad geeft aan dat deze verplichting voor politie en justitie niet alleen bestaat als het redelijk vermoeden dat het om geprivilegieerde gegevens gaat al bestaat, maar ook zodra dit vermoeden op een later moment ontstaat.

Het artikel kan ook als kapstok dienen voor eventuele nadere normering langs jurisprudentiële weg. In het navolgende wordt op een aantal punten dit beginsel geconcretiseerd in specifieke wettelijke bepalingen.

Artikel 2.8.3a [schakelbepaling toetsingsprocedure rechter-commissaris bij reeds verkregen gegevens]

De artikelen 2.7.61 tot en met 2.7.64 en artikel 2.7.71 zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in dit hoofdstuk.

MvT

Zoals in het algemeen deel is toegelicht, is de wijze van verkrijging irrelevant bij de vraag of van bepaalde gegevens mag worden kennisgenomen. Het ligt dan ook in de rede om in Hoofdstuk 8 te voorzien in een toetsingsprocedure die vergelijkbaar is met de procedure zoals voorgesteld in Titel 7.5. Artikel 2.8.3a bepaalt dan ook dat de toetsingsprocedure door de rechter-commissaris, zoals opgenomen in Titel 7.5, van overeenkomstige toepassing is op gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van enkele van de heimelijke bevoegdheden die in Hoofdstuk 8 een plaats hebben gekregen. Hierop wordt hieronder nader ingegaan.

Concreet gaat het over de volgende bepalingen die van overeenkomstige toepassing zijn, te weten artikel 2.7.61 (verbod op kennisneming van gegevens, uitzonderingen, beslissing rechter-commissaris over kennisneming), artikel 2.7.61a (verbod op kennisneming ingeval van een redelijk vermoeden), artikel 2.7.61b (selectieprocedure), artikel 2.7.62 (beoordelingsprocedure), artikel 2.7.62a (bijstand aan rechter-commissaris door andere

functionarissen bij beoordeling), artikel 2.7.62b (zorgplicht officier van justitie bewaren gegevens), artikel 2.7.63 (vastlegging en kennisgeving beslissing rechter-commissaris over kennisneming), artikel 2.7.64 (termijn waarbinnen na beslissing rechter-commissaris mag worden kennisgenomen) en artikel 2.7.71 (beroep tegen beslissing rechter-commissaris over functioneel verschoningsrecht). Hieronder valt ook het nieuwe vijfde lid van artikel 2.7.62, op grond waarvan de rechter-commissaris het derde en vierde lid van het artikel buiten toepassing kan laten als het belang van het onderzoek dit dringend vereist. Hij kan in dat geval dus afzien van de inwinning van het standpunt van de functioneel verschoningsgerechtigde en van de raadpleging van een vertegenwoordiger van het ambt, de beroepsgroep of de stand waartoe de functioneel verschoningsgerechtigde behoort. Zie daarvoor de artikelsgewijze toelichting op artikel 2.7.62. Aan deze voorziening bestaat juist met betrekking tot de bevoegdheden van Hoofdstuk 8 behoefte. Het heimelijke karakter van die bevoegdheden brengt mee dat de functioneel verschoningsgerechtigde in veel gevallen voorlopig onbekend moet blijven met de uitoefening ervan.

Bij de redactie van het artikel is afstand genomen van de tekst van artikel 2.8.3, zoals geformuleerd in de eerste vaststellingswet. Dat artikel spreekt van 'gegevens (...) die mededelingen behelzen waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt'. Deze formulering, die is ontleend aan het huidige artikel 126aa, tweede lid, stemt niet langer overeen met het geldende recht. Ook als geen sprake is van een mededeling "door of aan" een verschoningsgerechtigde, kan het gaan om geprivilegieerde gegevens, bijvoorbeeld omdat het camerabeelden betreft waaruit een (toekomstige) hulpverleningsrelatie met een verschoningsgerechtigde kan worden afgeleid. Ook op dergelijke gegevens moet de beoordelingsprocedure betrekking hebben (vergelijk ECLI:NL:HR:2024:375, rov. 6.6.2). Gekozen is daarom, net zoals het geval is in de van overeenkomstige toepassing verklaarde bepalingen in Titel 7.5, voor de term 'gegevens'.

Anders dan het geval is in de bedoelde bepalingen in Titel 7.5, wordt in artikel 2.8.3a niet gesproken van 'aan voorwerpen te onttelen informatie'. De reden daarvoor is dat door de uitoefening van de bevoegdheden uit Hoofdstuk 8 geen voorwerpen worden verkregen. Het is weliswaar denkbaar dat in het kader van een undercoveroperatie voorwerpen, bijvoorbeeld drugs, in beslag worden genomen, maar die inbeslagneming zelf vormt de uitoefening van een in Hoofdstuk 7 gegeven bevoegdheid. Daarop is Titel 7.5 in voorkomende gevallen rechtstreeks van toepassing.

Het in artikel 2.8.3a gebezigde gegevensbegrip is gedefinieerd in artikel 2.1.1. Uit die definitie volgt dat onderscheid moet worden gemaakt tussen 'gegevens' enerzijds en 'informatie' anderzijds. Op door de uitoefening van heimelijke bevoegdheden verkregen 'informatie' heeft artikel 2.8.3a dan ook geen betrekking. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de opsporingsambtenaar ziet dat de persoon die hij op grond van artikel 2.8.7 stelselmatig volgt, een advocatenkantoor binnengaat. Een ander voorbeeld doet zich voor als de persoon over wie de opsporingsambtenaar op grond van artikel 2.8.11 stelselmatig informatie inwint, hem vertelt dat hij de volgende dag een afspraak met zijn huisarts heeft. Het is bepaald niet gezegd dat het functioneel verschoningsrecht zich over de aldus verkregen informatie uitstrekt, maar dat is niet de belangrijkste reden waarom artikel 2.8.3a daarop niet van toepassing is. Die reden is gelegen in het feit dat, anders dan het geval is bij 'gegevens', bij de aldus verkregen 'informatie' geen onderscheid gemaakt kan worden tussen de verkrijging van die informatie en de kennisneming ervan. Op het moment waarop de opsporingsambtenaar de informatie verkrijgt (dat is het moment waarop hij ziet dat de geobserveerde persoon het advocatenkantoor binnengaat of hoort wat de persoon over wie hij informatie inwint hem vertelt) neemt hij van die informatie kennis. Dit maakt dat een toetsingsprocedure als waarin artikel 2.8.3a voorziet, niet praktikabel is. Daarbij komt nog dat het onder de pet houden van de verkregen informatie zich moeilijk laat rijmen met de verbaliseringsplicht. De transparantie en controleerbaarheid van het opsporingsonderzoek komt in het gedrang als van relevante informatie geen melding wordt gemaakt.

Van de bevoegdheden die in Hoofdstuk 8 worden gegeven, zijn er vier waarbij de uitoefening ervan tot verkrijging van gegevens leidt. Dat zijn de bevoegdheid tot het vastleggen van telecommunicatie (artikel 2.8.13), de bevoegdheid tot het vastleggen van vertrouwelijke communicatie (artikel 2.8.15) en de twee bevoegdheden tot toegang op afstand tot een digitale-gegevensdrager of geautomatiseerd werk (de artikelen 2.8.16 en 2.8.17). Bij drie van deze bevoegdheden gaat het om bestaande gegevens, gegevens die ook als zodanig zijn aan te merken als de desbetreffende bevoegdheid niet zou worden uitgeoefend. De gegevens die door middel van het op afstand binnendringen van een computer op basis van artikel 2.8.16 of door het zich daartoe de toegang verschaffen op basis van artikel 2.8.17 worden verkregen, zijn ook gegevens als de computer niet wordt binnengegaan. Hetzelfde geldt voor het onderscheppen van bijvoorbeeld e-mailberichten op grond van artikel 2.8.13. De gegevens waaruit die berichten bestaan leiden een bestaan los van de bevoegdheidsuitoefening. Bij de in artikel 2.8.15 gegeven bevoegdheid tot het vastleggen van vertrouwelijke informatie is dit anders. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om het vastleggen van mondelinge gesprekken met behulp van een richtmicrofoon. Als die gesprekken niet door de opsporingsambtenaar worden vastgelegd, is van gegevens geen sprake. Het is de vastlegging van de communicatie die de gegevens produceert. Hun ontstaan valt dus met de bevoegdheidsuitoefening samen. Dat staat aan de toepasselijkheid van artikel 2.8.3a niet in de weg. Beslissend

is dat onderscheid kan worden gemaakt tussen de verkrijging van de gegevens en de kennisneming ervan. Dat maakt ook dat de verbaliseringsplicht niet in het gedrang komt. Verslag kan worden gedaan van de verkrijging van de gegevens. In voorkomende gevallen kan vermeld worden dat van die gegevens geen kennis is genomen in afwachting van de beslissing van de rechter-commissaris.

Artikel 2.8.3b [verbod vastleggen communicatie via zakelijke communicatiekanalen functioneel verschoningsgerechtigde, tenzij zelf verdachte of indien communicatiekanaal wordt gebruikt voor een misdrijf maar er is nog geen concrete verdachte]

1. De rechter-commissaris verleent geen machtiging tot de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 2.8.13, indien het desbetreffende bevel een communicatiekanaal betreft dat klaarblijkelijk is bestemd om uitsluitend te worden gebruikt door functioneel verschoningsgerechtigden als bedoeld in artikel 1.6.7 in de uitoefening van hun beroep, ambt of stand.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien:

a. een functioneel verschoningsgerechtigde die gebruik maakt van het communicatiekanaal wordt verdacht van het misdrijf waarop het bevel betrekking heeft; of

b. er op feiten of omstandigheden gebaseerde aanwijzingen zijn dat een of meer daders van dat misdrijf gebruik maken van dat communicatiekanaal.

MvT

Aandacht verdient dat het huidige wetboek geen antwoord geeft op de vraag op onder welke omstandigheden de telefoonaansluiting van een functioneel verschoningsgerechtigde mag worden getapt. In de eerste vaststellingswet is daarover evenmin iets bepaald. Het antwoord op deze vraag heeft zich voor wat betreft het huidige wetboek in de loop der jaren uitgekristalliseerd in de rechtspraak. Het is vaste jurisprudentie dat de telefoon van een advocaat alleen mag worden afgeluisterd als deze zelf de verdachte is. Verdergaande beperkingen kent de jurisprudentie niet. Al in ECLI:NL:HR:1993:AD1909, rov. 6.7 overwoog de Hoge Raad dat het aan de wetgever is om af te wegen of de mogelijkheid om een verdachte advocaat te tappen onder omstandigheden moet worden beperkt en ook of nadere regels dienen te worden geformuleerd met betrekking tot de waarborgen waarmee het af luisteren wordt omgeven.

Indien de zakelijke telefoon van een functioneel verschoningsgerechtigde wordt getapt, grenst het redelijk vermoeden dat het af luisteren mede betrekking heeft op geprivilegieerde gegevens aan zekerheid. Daarom is een wettelijke regeling over dit onderwerp op haar plaats. Onder welke omstandigheden een dergelijke vergaande inbreuk op het functioneel verschoningsrecht toelaatbaar is, moet uit de wet blijken. Zonder wettelijke regeling is sprake van onevenwichtigheid, nu de doorzoeking van het kantoor van de functioneel verschoningsgerechtigde wel door de wet wordt gereguleerd, maar het tappen van een zakelijke telefoon van een functioneel verschoningsgerechtigde niet. Het nieuwe artikel 2.8.3b voorziet in de noodzakelijke wettelijke regeling. Die regeling beschermt niet alleen de zakelijke telefoon van de verschoningsgerechtigde, maar ook andere communicatiekanalen waarvan hij bij de uitoefening van zijn functie gebruik maakt.

Eerste lid

Het eerste lid houdt in dat de rechter-commissaris geen machtiging verleent tot de uitoefening van de tapbevoegdheid bedoeld in artikel 2.8.13 indien het desbetreffende bevel een communicatiekanaal betreft dat klaarblijkelijk is bestemd om uitsluitend te worden gebruikt door functioneel verschoningsgerechtigden bedoeld in artikel 1.6.7 in de uitoefening van hun beroep, ambt of stand. Dit is een ruime en techniekonafhankelijke formulering. Het 'af luisterverbod' is van toepassing op alle zakelijke communicatiekanalen van een functioneel verschoningsgerechtigde, zoals een telefoon, e-mail en whatsapp. In de formulering ligt ook een beperking besloten. Alleen communicatiekanalen die 'uitsluitend' worden gebruikt voor zakelijke doeleinden, worden door het artikel beschermd. Dat uitsluitende gebruik voor zakelijke doeleinden moet bovendien 'klaarblijkelijk' zijn. Een verbod om bijvoorbeeld de telefoon af te tappen die door een advocaat mede voor privédoeleinden wordt gebruikt, bevat het artikel niet.

De voorgestelde bepaling vormt aldus een maatregel waarmee invulling wordt gegeven aan de in het WODC-onderzoek geadviseerde betere verantwoordelijkheidsverdeling tussen politie en justitie enerzijds en de functioneel verschoningsgerechtigde anderzijds. De bepaling vormt een stimulans voor de functioneel verschoningsgerechtigde om werk te maken van een voor de buitenwereld kenbare scheiding tussen zakelijke communicatie en privéverkeer. In de toekomst zou kunnen worden overwogen om nog een stap verder te gaan en wel door aansluiting te zoeken bij het systeem dat voor nummerherkenning geldt. Dat zou betekenen dat alleen communicatiekanalen die op een bij algemene maatregel van bestuur bepaalde wijze zijn aangemeld

onder het regime van artikel 2.8.3b komen te vallen, zodat vooraf bepaalde communicatiekanalen kunnen worden geïdentificeerd die deze extra bescherming verdienen.

Dat de voorgestelde bepaling alleen betrekking heeft op communicatiekanalen die uitsluitend bestemd zijn voor zakelijke communicatie betekent niet dat andere communicatiekanalen waarvan een functioneel verschoningsgerechtigde gebruikmaakt, niet worden beschermd. Voor de uitoefening van de in artikel 2.8.13 omschreven bevoegdheid geldt in de eerste plaats een stevige verdenkingsvoorwaarde. Er moet niet alleen sprake zijn van een misdrijf waarop gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld, dat misdrijf moet bovendien een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren. In de tweede plaats is voor de uitoefening van die bevoegdheid steeds een machtiging van de rechter-commissaris vereist. Als de vordering tot het verlenen van die machtiging betrekking heeft op bijvoorbeeld de telefoon van een functioneel verschoningsgerechtigde dient de officier van justitie, ook als die telefoon niet uitsluitend, maar mogelijk wel mede voor zakelijke doeleinden wordt gebruikt, daarvan melding te maken in zijn vordering. De rechter-commissaris betreft dit in zijn afweging. Bij die afweging komt betekenis toe aan de vraag of de verschoningsgerechtigde zelf verdacht wordt van het misdrijf waarop de vordering betrekking heeft. Als dat niet het geval is, zullen er zwaarwegende redenen moeten zijn die maken dat het belang dat met het functioneel verschoningsrecht is gemoeid moet wijken voor het belang van de waarheidsvinding. Bovendien kan de rechter-commissaris, indien hij de machtiging verleent, daaraan voorwaarden verbinden. Zo'n voorwaarde kan bijvoorbeeld inhouden dat de taps eerst worden uitgeluisterd door een 'andere functionaris' als bedoeld in artikel 2.7.62a. Bij dit alles moet voor ogen worden gehouden dat de machtiging van de rechter-commissaris om de desbetreffende communicatie vast te leggen, nog niet betekent dat van die communicatie kennis mag worden genomen. Als het redelijk vermoeden bestaat dat de vastgelegde gegevens onder het functioneel verschoningsrecht vallen, geldt onverkort dat daarvan alleen mag worden kennisgenomen als de rechter-commissaris de gegevens vrijgeeft op basis van de in artikel 2.8.3a van overeenkomstige toepassing verklaarde artikelen.

De voorgestelde bepaling heeft alleen betrekking op de uitoefening van de in artikel 2.8.13 gegeven bevoegdheid en dus niet op de uitoefening van de in artikel 2.8.15 gegeven bevoegdheid. Die bevoegdheid betreft het vastleggen van vertrouwelijke communicatie. Als het daarbij gaat om communicatie waaraan een functioneel verschoningsgerechtigde deelneemt, geldt hetzelfde beschermingsregime als, zoals hiervoor is uiteengezet, geldt ingeval van het afluisteren van de niet-zakelijke telefoon van een verschoningsgerechtigde. De officier van justitie moet daarvan bij het vorderen van de vereiste machtiging melding maken, zodat de rechter-commissaris dit kan betrekken bij zijn afwegingen. Als de machtiging wordt verleend, geldt onverkort dat van de vastgelegde gegevens geen kennis mag worden genomen indien en voor zover het redelijk vermoeden bestaat dat die gegevens onder het verschoningsrecht vallen, tenzij de rechter-commissaris anders beslist.

Het 'afluisterverbod' is beperkt tot de verschoningsgerechtigden bedoeld in artikel 1.6.7. De bronbescherming van artikel 1.6.8 rechtvaardigt geen generiek afluisterverbod. Het functioneel verschoningsrecht van journalisten en publicisten betreft alleen de bronbescherming. Het beschermingsregime dat voor het afluisteren van de niet-zakelijke telefoon van een advocaat geldt, volstaat ook hier (vgl. ook artikel 4 van de EMFA).

In het eerste lid wordt gesproken van uitsluitend gebruik 'door' functioneel verschoningsgerechtigden. Dit dient functioneel te worden uitgelegd, zodat bijvoorbeeld ook het gebruik door de secretaresse van het advocatenkantoor, door de receptionist van het ziekenhuis en door verpleegkundigen en doktersassistenten daaronder vallen.

Tweede lid

De uitzonderingen op het 'afluisterverbod' zijn ondergebracht in het tweede lid. Daarin worden twee uitzonderingsgronden genoemd. De grond in onderdeel a ziet op de situatie dat de functioneel verschoningsgerechtigde op wiens zakelijke communicatiekanaal de bevoegdheidsuitoefening betrekking heeft verdacht wordt van het misdrijf waarop het bevel betrekking heeft. De jurisprudentie van de Hoge Raad waarin voor het vastleggen van communicatie van de advocaat een noodzakelijke en tevens een voldoende voorwaarde is dat de advocaat zelf verdachte is, wordt in onderdeel a gecodificeerd. Het enkele feit dat de verschoningsgerechtigde de verdachte is, maakt dus dat het eerste lid niet van toepassing is. De consequentie daarvan is dat het absolute verbod van het eerste lid plaats maakt voor een beschermingsregime dat vergelijkbaar is met het regime dat geldt als de bevoegdheidsuitoefening betrekking heeft op een communicatiekanaal dat niet uitsluitend voor zakelijke doeleinden wordt gebruikt. De rechter-commissaris moet toetsen of aan alle voorwaarden voor het verlenen van een machtiging is voldaan, waaronder de voorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit. Het enkele feit dat de functioneel verschoningsgerechtigde zelf de verdachte

is wil niet zeggen dat het belang van de waarheidsvinding in het concrete geval zwaarder moet wegen dan de bescherming van het beroepsgeheim. Als de machtiging wordt verleend wil dat voorts niet zeggen dat van de vastgelegde gegevens kennis mag worden genomen. Nu het om een zakelijk communicatiekanaal gaat, zal steeds sprake zijn van het redelijk vermoeden dat het functioneel verschoningsrecht zich over die gegevens uitstrekt. Aan de kennisneming zal dus steeds een beoordeling door de rechter-commissaris vooraf moeten gaan. Daarbij geldt dat, als het om communicatie gaat waarover het functioneel verschoningsrecht zich uitstrekt, kennisneming niet is toegestaan, tenzij sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden.

De uitzonderingsgrond in onderdeel b heeft betrekking op het geval waarin niet of nog niet gezegd kan worden of de functioneel verschoningsgerechtigde zelf de verdachte is, maar er wel concrete aanwijzingen zijn dat het zakelijke communicatiekanaal door de dader of de daders van het misdrijf wordt gebruikt. Meestal zal het gaan om situaties waarin nog geen concrete verdachte in beeld is. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen als het redelijk vermoeden bestaat dat op een bepaalde afdeling van een ziekenhuis wordt gefraudeerd, maar nog niet duidelijk is wie daarbij zijn betrokken. Niet vereist is dat de (onbekende) dader een functioneel verschoningsgerechtigde is. De uitzondering geldt ook als vermoed wordt dat een afgeleid verschoningsgerechtigde of een andere persoon de dader is.

Bij de formulering van het artikel is er rekening mee gehouden dat een communicatiekanaal lang niet altijd één op één gekoppeld is aan een bepaalde functioneel verschoningsgerechtigde. Denk alleen maar aan het telefoonnummer van (een bepaalde afdeling van) een ziekenhuis. Om die reden wordt in het eerste lid het meervoud gebezigd ('verschoningsgerechtigden'). Om diezelfde reden is voor de uitzonderingsgronden niet bepalend van wie het zakelijke communicatiekanaal 'is', maar wie daarvan 'gebruik maakt'.

Andere uitzonderingsgronden zijn in het artikellid niet opgenomen. Er is in het bijzonder van afgezien om een uitzondering te maken op grond van 'zeer uitzonderlijke omstandigheden'. De gevallen waarin daarvan sprake zou kunnen zijn, worden zo goed als geheel door de gronden in de onderdelen a en b gedekt.

Artikel 2.8.3c [systeem van nummerherkenning]

1. Indien bij de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 2.8.13, een nummer van een functioneel verschoningsgerechtigde die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beroepsgroep wordt herkend dat is aangemeld op de wijze voorzien bij algemene maatregel van bestuur, wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 2.8.3b, het vastleggen van de communicatie direct en automatisch beëindigd en worden uitsluitend de gegevens, bedoeld in artikel 2.4.47, eerste lid, verwerkt. Indien communicatie is vastgelegd voordat het nummer is herkend, wordt de communicatie direct en automatisch vernietigd.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering van dit artikel.

MvT

Het huidige artikel 4a van het Besluit bewaren en vernietigen niet-gevoegde stukken voorziet in een systeem van automatische nummerherkenning. Het systeem heeft momenteel betrekking op door advocaten gebruikte nummers. De regeling houdt in dat indien de advocaat gebruik maakt van een telefoonnummer dat via de Nederlandse Orde van Advocaten overeenkomstig de regeling is aangemeld, dit nummer door middel van een geautomatiseerd systeem wordt herkend, waarna het opnemen van de communicatie onmiddellijk wordt gestaakt en mogelijk vastgelegde communicatie automatisch wordt gewist. Het gaat daarbij alleen om de communicatie die met het desbetreffende nummer wordt of is gevoerd.

Voor alle duidelijkheid moet worden opgemerkt dat deze voorziening geen betrekking heeft op het 'afluisteren' van de al dan niet zakelijke telefoon van een functioneel verschoningsgerechtigde. De voorziening heeft betrekking op gevallen waarin de telefoon van een persoon wordt afgeluisterd die niet als een functioneel verschoningsgerechtigde kan worden aangemerkt. Het kan voorkomen dat die persoon naast vele andere gesprekken ook gesprekken met bijvoorbeeld een advocaat of een arts voert. Het gaat daarbij om 'bijvangst' die door het systeem van nummerherkenning van kennisneming wordt uitgesloten.

Het huidige artikel 126aa vormt de huidige grondslag voor artikel 4a van het genoemde besluit. In de eerste vaststellingswet is artikel 2.8.3 de voortzetting van het huidige artikel 126aa, tweede lid. Nu artikel 2.8.3 echter een geheel andere invulling krijgt dan artikel 126aa, vraagt dit om een andere wettelijke grondslag in Hoofdstuk 8. Met het nieuwe artikel 2.8.3c wordt voorzien in een zelfstandige, wettelijke grondslag voor het systeem van nummerherkenning. Die wettelijke grondslag is ruimer dan waarin het bedoelde artikel 4a voorziet. Het ziet niet

alleen op advocaten, maar ook op andere functioneel verschoningsgerechtigden. De voorgestelde bepaling biedt daardoor de mogelijkheid om het systeem van nummerherkenning uit te breiden tot andere beroepsgroepen. Daartoe moet die beroepsgroep bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen.

In artikel 2.8.3c, eerste lid, is bepaald dat indien bij de uitoefening van de bevoegdheid bedoeld in artikel 2.8.13, een nummer van een functioneel verschoningsgerechtigde die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beroepsgroep wordt herkend dat is aangemeld op de wijze voorzien bij algemene maatregel van bestuur, het vastleggen van de communicatie direct en automatisch wordt beëindigd. Indien de communicatie is vastgelegd voordat het nummer is herkend, worden de gegevens direct en automatisch vernietigd. Het gaat hier, net zoals thans het geval is, niet om het beëindigen van de gehele interceptie. Alleen het vastleggen van de gesprekken die met het desbetreffende nummer worden gevoerd, moet worden gestaakt en alleen de met dat nummer gevoerde gesprekken moeten worden gewist als vastlegging daarvan heeft plaatsgevonden voordat het nummer werd herkend.

Bewust is gekozen om deze bepaling te beperken tot telefoonnummers en wel omdat deze nummers gekoppeld zijn aan één device. Het aanmaken van bijvoorbeeld een e-mail-, Whatsapp- of Signal-account daarentegen kan op meer dan één toestel geschieden. Daardoor is onvoldoende verzekerd dat het de functioneel verschoningsgerechtigde is die van het account gebruik maakt.

Door het systeem van nummerherkenning kan de vertrouwelijkheid van de communicatie via de zakelijke telefoon tussen de functioneel verschoningsgerechtigde en diens cliënt worden gewaarborgd. Dat het alleen om de aangemelde (zakelijke) telefoon van de verschoningsgerechtigde gaat, vormt de uitwerking van de gedachte van gedeelde verantwoordelijkheid die ook in het WODC-rapport naar voren komt. Om te kunnen profiteren van de maximale bescherming die het systeem van nummerherkenning biedt, dient de functioneel verschoningsgerechtigde ervoor te zorgen dat hij zakelijke en privégesprekken zodanig scheidt dat aan de bij algemene maatregel van bestuur te stellen eisen voor de aanmelding van het nummer is voldaan. Als een functioneel verschoningsgerechtigde gebruik maakt van een telefoonnummer dat niet is aangemeld, is de 'bijvangst' die daardoor kan ontstaan, geenszins onbeschermd. Als het redelijk vermoeden bestaat dat het desbetreffende gesprek onder het functioneel verschoningsrecht valt, is kennisneming ervan niet toegestaan, tenzij de rechter-commissaris anders beslist. Het systeem van nummerherkenning voorkomt dat een dergelijke toetsing achteraf nodig is.

In het tweede lid is een grondslag opgenomen voor een algemene maatregel van bestuur, waarin nadere regels moeten worden gesteld. Die regels kunnen voorwaarden inhouden waaraan de functioneel verschoningsgerechtigde moet voldoen. Te denken valt aan gedragsregels die via het tuchtrecht kunnen worden gehandhaafd. Het huidige Besluit bewaren en vernietigen van niet-gevoegde stukken zal dan technisch worden omgezet in het nieuwe Besluit over heimelijke bevoegdheden.
